

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Eddi ANTER

KABİLE

Sen sen ol, sürüden olma!

Eddi ANTER

KABİLE

DESTEK YAYINLARI: 420
KİŞİSEL GELİŞİM: 133

KABİLE / Eddi ANTER

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Editör: Pınar Sarp
Son Okuma: Aslı Bahşi
Kapak Tasarımı: İlknur Muştı
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy

Destek Yayınları: Şubat 2014 (5.000 Adet)
Yayıncı Sertifika No: 13226

ISBN 978-605-4994-20-5

© Destek Yayınları
İnönü Cad. 33/4 Gümüşsuyu Beyoğlu / İstanbul
Tel:(0212) 252 22 42
Fax:(0212) 252 22 43
www.destekyayinlari.com
info@destekyayinlari.com
[facebook.com/ DestekYayinevi](https://facebook.com/DestekYayinevi)
twitter.com/destekyayinlari

Kitap Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No : 16053
Davutpaşa Cad. No:123 Kat:1 Topkapı/İst.
Tel.: 0.212.482 99 10

Eddi ANTER

KABİLE

,

2

“Bir değil bin akşam ölürüm
yanımda olmadığın ay ışığında
her sabah ölürüm
birlikte uyanmadığımız güneşlerde,
fakat ölüm bile beni anlamaz
sen mi anlayacaksın?
Hastalıklı sevmenin bedelidir ödediğim
seveceksen ölesiye sev
son nefesine kadar, sonun başına kadar
deliler gibi açık saçık ortada
ha ben varım ha da yok
o ne demiş bu ne düşünmüş demeden
yalan dünyaya inat anlam verecek
seveceğim sonuna kadar ömrümün...
Çanlar çalana, tabut dolana kadar
sen uyanana dek seveceğim
gece veya gündüz
bir fark gözetmeden O olacağım.
Ne ondan gittiğimden, ne de bende bittiğimden
beni bende bıraktığından
haberi dahi olmayacak
ölüp ölüp dirilecek
diri diri gömüleceğim
O’nun için...
Ölüm beni anlamaz sen mi anlayacaksın?

*Hastalıklı sevmenin bedelidir bu
öde öde bitmiyor, yetmiyor
onun için yaşamaktan öte
onu yaşıyorum,
kimi sevsem içinde biraz O var,
bunu da bir bilen benim
beni kimse anlamaz,
ben bile beni anlamam.
O beni anlamaz,
ölüm anlasa da,
bir işe yarasa...”*

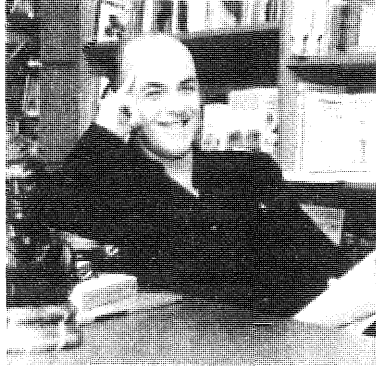
Eddi Anter

*Allah'ı unuttuğın her an
şeytan kendisini sana hatırlatacaktır.*

İÇİNDEKİLER

Eddi Anter	11
Önsöz	13
Giriş.....	17
Günahlar ve Günahkâr	33
Gehinnom / Purgatory / Urf - Kum Tepesi.....	123
Tövbeş.....	171
Sonsöz	225

Eddi ANTER

1961 yılında İstanbul’da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimi Nişantaşı Işık Lisesi’nde aldıktan sonra üniversiteyi İngiltere’de Brighton Polytechnic ve Amerika’da University of Miami’de okudu.

Uluslararası Pazarlama uzmanı olup, uzun bir süre tekstil işiyle uğraşmıştır. Bir kaç yıl boyunca bir internet sitesinde “*Don E*” adı altında kültür ve sanat üzerine yazılar yazdı.

Makale ve öyküleri bir çok gazete ve dergide yayımlandı. İlk romanı 2006 yılında piyasaya çıktı. “*Lilly- Ben Bir Arap Yahudisi’yim*” aylarca en çok satanlar listesinde yer aldı.

2007 yılında çıkan “*Kumbara*” adlı ikinci ve 2009 yılında çıkan “*İkilem*” adlı romanı da uzun bir süre en çok satanlar listesinde kaldı. “*İnkar*” adlı romanı 2011 yılının son aylarında raflarda yerini aldı.

5 Lisan biliyor. Üç çocuğu var.

Yaşamını Türkiye, New York ve Florida’da sürdürüyor.

ÖNSÖZ

Günlük hayatlarımızı yaşarken, neler olup bittiğinin farkına pek varamıyoruz. Sebebi dikkat etmediğimizden kaynaklanıyor. Ancak durup düşündüğümüzde, olan bitenlere anlam yüklemeye çalışıyoruz. Çoğu zaman da pes edip bırakıyoruz. Maksat, kestirmeden günü kurtarmak da ondan. Böyle gelmiş böyle gidecek diye öğretiler. Sorgulamaya veya kafa yormaya ne lüzum var? Sorularının hepsine cevap bulmuş birisi var mı ki sen buna vakit ayıracaksın? Bu uğurda harcanan tüm çabalar beyhude değil midir? Haklısınız...

Ben kimim? Gerçek arzu ve isteklerim nelerdir? Burada yapmam gereken nedir? Bu sorulara cevaplar ararken, hayatımın anlam ve amacının da ne olduğunu son ana kadar bulamayacağımın farkına vardım. Sebebi de, gerçekten öğrenmenin tek yolunun, son anda yattığındadır. Hayata bir anlam yüklemek için yaşarken, bitişe gelindiğinde hayatın kendisinin bir anlam olduğunu anlayacağız. Yani, ben öleceğim saniye veya saliseye kadar kendi hayatımın hangi anlamı taşıdığını bulamayabilirim. Son an olup olmadığını da bilip bilmeyeceğim muamma. Bu yüzden, ancak arkamda kalıp merak eden birisi çıkarsa, belki o kişi, hayatımla ilgili bir yorumda bulunacak ve kendi anlayış çerçevesi içinde bir fotoğrafı benim hayatım olarak algılayıp, anlayacak veya anlatacak. İşte bu nedenle son nefesiye kadar, her nefesin ayrı bir önemi var. Hayat, kıymetini fark bile etmediğin her nefestir. O son nefesten evvel söylenecek olan bir söz, fikir

bile tüm hayata bedel, dünyamı değiştirmeye yeterli bir şey olma olasılığını taşımaktadır. Hayat da bu işte! Her nefes ve sonuncusu, ilk nefes kadar önem taşır. Bunun farkındalığı da zamanı uzatıp kendini bile bile ölüme hazırlamaktır.

Sinemaya gittiğinde, izlediğin film bitince biraz daha kalıp, tanıdık oyuncuların isimlerini görmek için bekleyenlerden misin? Peki, senin hayat filmin sona erdiğinde adını hatırlayıp anacak kaç kişi olacak sanıyorsun? Cevabını bulduysan ve buna gerçekten inanıyorsan, hayatını eline almak zamanı da gelmiştir artık. İş işten geçmesini bekleyenlere katılma... Bu yüzden, iyisi mi, sen sen ol, sürüden olma. Başkalarına bakıp, bir şeyler yapma, etme. Koyuver gitsin; olmadı, su koyuver gitsin.

Sürüden çıkmak için öncelikle sürüde olanlardan uzaklaşmak gerekiyor. Sosyal sınıf atlayanların, malını mülkünü kaybedenlerin, yeni insan ve çevrelerle haşır neşir olması bir yerden çıkış olsa bile yeni bir sürüye giriştir. Gerçekten sürünün dışında kalabilmek doğum yerini, yurdunu ve evini geride bırakıp sana gösterilecek yere gitmek üzere yönlendirilmiştir. Bu karanlık ve yalnız yolun sonunda değişimin içine girip fark yaratırsın. Aksi halde olduğun yerde liderlik etmek, sürünün başı veya çoban olmaktan ileri gidemez; yine sürünün içindedir. Etraf kurtlarla doluyken sen kurtlara da hükmedebilmelisin. Bu yüzdendir ki, farklı olabilmek ve fark yaratmak için sen elinde olduğunu sandıklarından vazgeçmeyi bilmelisin! Hiçbir şeye sahip değilsin... Kurtlar sofrasına oturmak istiyorsan, kasabın eti, koyun veya kuzu olma!

Kendinle yarışma, çünkü kazanacağın bir şey yok. Bunun farkına varana kadar geçen süre ve çaba boştur. Bomboştur. Bil ki, kendine karşı kaybettiğin savaşta yok olma-

ya mahkûmsundur. Her savaşta illa bir kaybeden olur. Bu sen olma! Savaşırsan bir yanın kazandığında diğer parçan kaybedecektir. Unutma, yalnız gerçek şah mat olmaz. Bu yüzden piyon musun, şah mısın düşünedur. Karar çoktan verildi.

Yaşantını, sürekli bir beklentiyle, çarkın içinde koşuşturarak geçiriyorsan, belki de farkında olmadan hayatını beklemeye almışsındır. Yapmak istediklerini ve yaşamayı arzuladıklarını hep öteye itiyorsundur; haberin bile olmaz. Bunları gerçekleştirmen için hep ileride bir zaman veya fırsat var sanırsın. Akıl bunu dayatır. Ancak ucundaki ölüm, ne zaman geleceğini yazık ki kimseye önceden bildirmez. Sen, nasıl ve ne zaman öleceğine değil, ne şekilde yaşayacağına karar vereceksin! Ölümü kabullenip hayatı yaşamak yerine, günü tamamlayıp, bitirmekle geçirme ömrünü. Hatırlaman gereken, ölüm korkusunu yenmenin bir anlık olduğudur. Fazla uzatmaya gelmez. Ölümü, kendi ölümünü aş! Fakat bunu yapamazsan ölüm seni içten içe yer ve korkutur; sen de bunu yabana atar unutursun. Böylece, hayatı istediğin gibi veya istediğin hayatı yaşamana izin vermez. Sen de boyun eğersin. Eğik olan boynu kesmek herkes için daha kolaydır. Unutma ki, zaaf hangi tarafa aitse tutsaklığı da o yaşar. Kendine ölümü yaşatmak yerine, yaşayarak ölmelisin. Yaşam ve ölüm önüne kondu. Her dakikada sen yaşamı seçecek ve sonuna kadar deneyimleyeceksin!

İnsanoğlu toprağa, çöle, ağaçlara ve çiçeklere sahip çıkıyor, hayvanları himayesine alıp sahipleniyor, ateşin tapusunu çıkarmış, deniz ve okyanusları pay etmiş; elinin parmaklarını sadece göklere uzatamıyor. Ay da benim, güneş de; yıldız ve gezegenlerin hepsi benim. Dünya benim için yaratıldı haberleri yok... Uyuyorlar! Bırakın öyle kalsınlar.

Sakin bir başkasını uyandırmaya çalışmayın. Alarmı çalmandan evvel kimse uyandırılmaz.

“Shalom aleichem”¹ ve “Selamün aleyküm”² gönül dostlarım.

1. İbranice, herkese barış/selam.

2. Arapça, sizlere/herkese selam.

GİRİŞ

Yasakları çiğnemenin, kanuna aykırı bir şey yapmanın verdiği hazzı bilirim; hele yakalanmamanın verdiği cesaretle, aynı hatanın tekrar işlenip, her defasında nasıl daha cazipleştiğini bizzat deneyimledim. Trafik polisinin yanı başından, isteyerek sürat sınırından 5 veya 10 km daha hızlı geçip durdurulmamak, doktorun yasakladığı bir şeyi yiyip tahlil sırasında hiçbir şeyin olumsuz şekilde etkilenmediğini görmek sanırım içimdeki şeytanı besliyor. Şeytan deyince kim bilir aklınıza ne geliyor? İnsanın içinde şeytan mı olur? Islak boyaya dokunmayın tabelasına rağmen kaçımız gizli-den el değdirmiştir? Ateşle oynama yanarsın diye uyarımlarına rağmen yine de bilerek elimizi yüzümüzü yakmadık mı? Şeytana uydum der geçeriz. “Bana ne yapmam gerektiğini söylemelerinden rahatsız oluyorum” fikrinin altına yatan aslında “Ben ne yapacağımı bilmiyorum” gerçeğidir. Bütün bunları Âdem döneminden beri yaşayıp deneyimlemekteyiz. Verilen tek bir emre dahi uymayı becermeyen Âdem’den sonra bizler birçok kurala nasıl uyacaktık acaba? Doymak bilmeyen, beni yönetip kontrol etmesine tahammül edemediğim o ses, kötülük eğilimi, benim doğru yoldan sapmam için uğraşan, varlığını sadece bu yola adanmış olan kimdi acaba? Kafamın içinde saklı duruyor, saklanmış; çıkmayı bekliyor pusuda bir yerde, köşede. Yazık ki aklım beni yönetiyor; ben aklımın efendisi değil, kölesiyim. Farkında olmadan bir hayat çarkının içinde dönüp dolanıyorum. Uzun

süredir devam ediyor. “Nereye kadar?” dedirtiyor. Hayat bu şekilde daha ne kadar gidecek? Ona dur demenin bir yolu yok mu? Ben kimim? Neyim? Gücüm nedir ve nerededir? Bu tür soruları çok sormaya başladığımın farkına vardığımda yaşımda ilerlemişti.

Farkındalığının farkında olan kişi farklı olduğunu bilir; o artık kableden değildir. Her ne kadar çabalarsa da o artık bir kez daha dahil olamaz; sadece bu konudaki çabası kendisine eziyet verir. Eziyetten öte, cehennemi ziyaret davetiyesini eline alır. Farkındalığı olan kişinin çarkı yavaşlamaya, durmaya başlar. O artık sadece farkındalığı fark eden değil, farkındalığın farklılığını yaşamaya başlayan kişidir. Kara koyun veya sivri birinin postuna bürünmek, maskeli baloda boy gösterip ya da tiyatrodan rolü belirsiz bir figüranı oynamaktan daha cazip gelecektir ilk başta. Ancak oynayan da, seyreden de, yazan da kişinin kendisi olduğundan cazibesine kapılmayın hemen! O kişi artık zihinsel, fiziksel ve ruhsal yalnızlığına doğru yol alıyordur. Dönüşü olmayan bu yolculukta o artık yalnızdır. Seçimi olmasa bile sonucudur bulunduğu yerin. Olduğu yere nasıl vardığını hiçbir zaman bilemeyecek ve çoğu zaman da halinden şikâyet edecektir. Ara sıra duraklarda kendi gibilerini görecektir fakat ihtiyacı olduğunda sarılacak, elini tutacak birini bulması söz konusu olmayacaktır. Çünkü o şimdi yalnızlar vadisinden yalınlık tepesinin doruğuna doğru adım adım ilerliyordur. Anlayanı olmayan, düşünce ve davranışına anlam yüklemekte zorlanan, tanımı yapılamayan biridir artık. O tuhaftır, değişiktir, kafa çevrilesi, es geçilesi biridir sürünün gözünde. Sürüsüne sürüler ve yapayalnız kalan kara koyunlar. Hem iç içe hem de birbirinden habersiz; hem umursar görüntüsünde fakat ölse de fark etmeyecek kadar değersiz ve anlamsız bir yaşam içinde yalnız, yapayalnız

bir yola çıkmış gidiyorlardır işte. Çoban bile koyunları tarafından adam sayılırken bu kara koyun görmezden gelinir, yok sayılır. Ancak hakikatten lider olduğunu bilen kişi yolu yalnız yürüdüğünün farkındadır ve arkasına bile bakmadan yoluna devam eder. Sadece çoban koyunlarının gelip gelmediğine bakar. Gerçek lider, kara koyundur ve artık günah keçisine dönüşüm yoluna girmiştir.

İşin ilginç yanı, nasıl ki bir deli, deli olduğunun farkına varamazsa, aynı şekilde, sürünün içinde olan kişi de, sürüden olduğunu anlayamaz. Anlamamak işine gelir de ondan. Kim koyun olmak ister ki? Herkes çoban veya lider olmak sevdasında ancak büyük çoğunluk koyundur, sürüdendir. Kabul edin!

Kendini kalabalıkların içinde yalnız hissetmenin ne olduğunu mutlaka deneyimlemiştinizdir. Zihinsel yalnızlık budur. Etrafınızdaki sayıca çok insana rağmen, sizi anlayan bir kişinin bile olmadığı durumdur. Tek başına kalıp, kendinle baş başa olmayı ise fiziksel yalnızlık olarak sayıyoruz. Ancak yalnızlıkların en zoru ruhsal yalnızlık hissidir. Buraya ulaşan birinin anlaşılma çabası nasıl da zordur, nasıl da beyhude... Bilen bilir, varan anlar. Bu mertebe, pek çok kişinin birlikte olduğu, ne beklediğini bilmeden, zamanın yavaşladığı hatta durduğu yalnızlık ve zamansızlık yeridir. Haritası, pusulası olmayan bekleme salonudur. Ruhların açığa çıktığı, birbirine henüz değmemiş, bütünün parçası olamamış, kayıp, yolunu ve yönünü arayan ruhlar durağıdır. Hoş geldiniz.

Şeytan, kötü niyetleriyle, bu durağa gelenlere özel bir karşılama düzenler. Farkına bile varılmaz. Yemeden, kemirmeden, içten içe sorgulamalarına, derin denizlerde boğulmalarına yardımcı olur. Her gün, günün her dakikası hatta saniyesi bunu yapar. Ancak sen çukurun en dibindeyken

gökteki yıldızlar parlaklığından bir şey kaybeder mi? Hayır, çünkü tam aksine karanlık bir yerden bakıldığında yıldızın en parlak görüntüsü vardır. Onu göremeyen sensindir. Yalnız girilip, içinde kalınan bu çukurda, başkalarının cehennemine uğramak da mümkündür. Fakat çıkış için uzatılan hiçbir el tutulmamalıdır çünkü o elin gücünün seni nereye kadar götüreceği belli olmaz. Tam kurtulup, aydınlığa ulaşmış, dersini aldığını düşündüğünde, gücüne güç katmış olan şeytan önünden, arkandan, altından veya üstünden çıkagelip son hamlesini yapar. Seni geriye, karanlık çukura yeniden yollayabilir. O zaman siyahın ötesinde bir karanlıkla tanışırsın. Bu karanlığın içindeyken, kimse sana eşlik etmez; herkes birden yok olur. Gölgenin huzuru elden gider. Malesef, şeytana gücünü veren de sensin, ondan gücünü geri alacak olan da. Geç oldu fakat ben de öğrendim. Yüzmeye dış denizlerde değil kendi iç sularımda başlamalıyım. Bunu da biliyorum. Sonuçta, nasılsa yüzmeyi öğrendiğinde, derin de bir, sığ da bir olacaktır. Farkı fark etme yeteneği de işte budur! İşte bu farkındalığın farkındalığında deliler arasında tek akıllı gibi kalacaksın. Herkesin deli olmayı mezziyet sandığı, uçuk kaçık, zırdeli tanısının cazip görüldüğü bir devirde insan daha da yalnızlığa sürüklenecektir elbet. Bu arada “Ben deliyim” diyen adamdan korkma çünkü o henüz delirmemiştir. Gerçek deli kendisinden başka herkesin delirdiğine inanır ve dünyadaki akli başında son kişinin kendisi olduğunu zanneder. Zaten işte adı üstünde. Bunun yanında herkes illa bir zaman veya olay karşısında delirmiş veya geçici olarak aklını kaybedip sonra da bulmuştur. Neden mi? Çünkü akli kaybetmek kafayı bulmaktan zordur. Bu yüzdendir ki deli olmak, aptal, salak veya ahmak olmaktan iyidir elbet. Çünkü deli aklını kaybetmiştir. Bir zamanlar

elinde olan aklını... Aptal ve ahmağınsa akli hiç olmamıştır. Farkına varmaz. Delinin ne demek olduğunu zaten bir deliye sormak lazım. Alacağınız cevaba şaşırırsınız.

İnsanların aptal olduğunu kabul etmesi nedense çok zor hatta imkânsızdır. Cahil veya tembel olup kabullenmekse daha kolaydır. Bunun yanında, birine göre daha az akıllı olmak fazla rahatsız etmez. Aptallığı kabul etmek kadar aptal olduğunu ortaya koymak da zordur. Nedendir anlamam... İçimizde aptal, ahmak ve salakların bulunduğu gerçeğini yok sayamayız. Kimdir bu kişiler? Nerededirler? Aslında hepimiz kim olduklarını, nerede olduklarını biliyoruz. Söylememek için kendimizi zor tutuyor, fırsat kolluyoruz. İşin ilginç yanı hepimizin aptal bir yönü olduğudur. Ne zaman yeni bir şey öğrensek, eski bilgiyle olan halimizi hatırladığımızda o an aptal olduğumuzun farkına varırız. Veya yeni bir deneyim eskisinin yerini aldığı anda pek çok kez “O zamanlar amma da aptalmışım” dediğimiz de olur. Hele farkındalıkla uyandığımızda tamamen bir aptal gibi ayakta uyuduğumuzun farkına varırız. Bu durumda uyanmadığını gördüğümüz herkesin, saçma sapan şeylere önem vererek hayatını tüketmekte olduğunu fark eder, ne kadar da boş ve aptal olduklarını anlarız. Bunu onlara izah etmenin bir yolu yoktur. “Aptalsın” diyemezsin ancak konuşmalarına dikkat edersen, çünkü sen uyanan biri olarak zaten anlaşılmaz olmuşsundur. Onların gözünde de ya delisindir ya da saçma sapan konuşansındır. Alık alık bakınırsınız birbirinize çünkü kim akıllı, kim ahmak dışarıdan da anlaşılmaz. Bilgi ve bilinç seviyen yükselmiş olmasına rağmen anlamayanın gözünde sen anlaşılmaz olansındır. Afallar, aptala dönersin. Bu yüzden zordur. Gerçek aptal akıllıyı aptal edebilir ancak akıllı biri bir aptalın akıllıyla istediği şekilde oynamayabilir.

Anlaşılır olmaya çalışmak işleri ne kadar da zora sokar değil mi? Sonunda sen de boş veren olur çıkarsın. Boş ver dersin. “Bu da geçer” nasılsa... Ve de geçiyor zamanla. Unutuldu zannetsen de not alıyorsun. Kafanın içinde bir yerde şeytanın eline kullanılmak üzere hazır bir koz teslim ediyorsun. Belki birçok kozlar gibi sırasını bekliyor çünkü doğru zamanda belden aşağı vurmak, son hamleyle seni uçurumun kenarına itmek şeytanın becerisidir. İşin gerçeği, işinin gereği şeytan boş durmaz. Onun görevi senin aleyhine bilgi toplayıp bunları kaydedip oyalanmaktır. Tam bitti, geçti, piştim, aştım dediğin an bile o hazırdır seni aşağı çekmeye, üzmeye, bir yudum mutluluk kadehinin sonunu zevkle içip seni kendine başıboş kayıp hissettirmeye. Kararlıdır ve konusunda uzmandır, en iyisidir. Rakibi yoktur... Şeytan yalnız çalışır. Ancak sürekli çalışır; hiç boş durmaz. Adına kimileri “satan” der yanlışlıkla ancak boşuna değil. O adamı illa satar, ha üç kuruşa ha beş. Bu yüzden de arkadaş, dost veya ortağı yoktur. O birini bir başkasına illa hep satandır.

Şeytanla raks etmek kolaydır ancak onun kadar çalışkan olup uyanık kalabilmek inanılmaz bir çaba gerektiriyor. Bunu da yeni anladım. Neyse ki geç olmadı. Gün boyunca kafamın içine yüzlerce hatta binlerce fikir giriyor ve ben bunların nereden geldiği konusunda kafamı yoruyorum. O kadar yoruldum ki kafamı dinlendirmeden patlatacak hale getirdim. Sonunda vardığım nokta, fikirleri kafama bir şekilde aldığımdı. Rastlantısal veya gelişigüzel olmadığına göre, ben uyanık olursam arzu ettiğim fikri kafamda istediğim şekle sokabileceğime dair bir tespite ulaştım. Madem fikirler bir yerden, ben farkında olmadan kafamın içine giriyor, o zaman farkında olup, gelen her düşüncüyü de seçebilmem gerektiği gerçeğine vardım. Fakat şeytan da uyandı ve

işine hiç gelmedi. Devre dışı kalmak fikrini benimseyemedi. İşte bu akıl ve zekâyla yola çıktım. Ne yoldu bir bilseniz. Aklıma hükmetmek adına çıktığım bu yolculukta kimlerle, nelerle karşılaştım hiçbir fikriniz olamaz. Hele bir sabredin.

Kendini ara, bul, oku, tanı ve sev... Çok da kolaydı sanki. Beni benden iyi kim tanıyabilir? Kim beni benden daha iyi okur ben kendimi okuyamazsam acaba? Başkasını en iyi tanımanın yolu kendini tanımaktan geçmez mi? Bunun yanında kendini bulmak isteyen önce kaybolmalı, kendisini unutmalıdır. “Ben” yok olduğunda, kendine çalışıp kendini düşünmek yerine, başkalarını düşünen ve onlar için bir şeyler yapan olursun. Bu onların ne dediği ve ne yaptığına odaklanacaksın anlamına gelmez. Onların senin hakkında ne düşündüğüne önem vereceksin demek de değil çünkü başkasının seni tanımlamasına izin yok! Sadece sen artık onlardan hizmet almak yerine onlara servis veren olursun. Dünyayı temizlemenin, güzelleştirip tamir etmenin yolu da buradan geçiyor. Bu süre içinde kendimi arayıp bulmak üzere yola çıktığımın tam olarak farkında değildim elbette. Bir yoldu gidiyordu upuzun.

Keşke hayatın derinliklerine dalmadan evvel, sığda yüzebilmenin bir yolunu bulsaydım. Yüzmeyi öğrendiğimde keşke fazla ileri açılmasaydım. Ne olurdu? Cevabını hiç bilemeyeceğim. Bitmek bilmeyen bir sonsuzluğa girerken, kafamın içindeki dehlizlerin de açılmasıyla, tatmin olmayan aklıma hizmet uğruna, sorularıma cevap ararken, her bulduğum yanıtın bir başka soruya yol açacağını elbette o günlerde bilemezdim.

İnsan bir şeyi öğrenmeye başladığında sanki o konu hakkında her şeye vâkıf oldu yanılgısına çabucak düşüveriyor. Peki, herkes adına konuşmayayım; ben düştüm diyeyim.

Maalesef kendini tanımadığın zaman sınırlarını da görmezden gelmek kolay oluyor. Her şeyi yapabilecek kadar kendine güvenin oluştuğunda, birdenbire planlarını altüst edecek bir şeyle karşılaştığında âcizliğinin de farkına aniden varıyor insan. Hayatının en mutlu günü en mutsuz geceye dönüşebiliyor aniden. Anlamsız ve yersizce.

Kaç kere ölümle karşılaşp, ecelle buluşma ayarladım inanır mısınız? Hayatımda kaç defa ölmeyi arzuladım tahmin bile edemezsiniz ancak her defasında köşeden döndüm. Kıl payıyla. Ölmeyi beceremedim diye korkak olduğumu bile düşündüm fakat bununla da baş ettim. Demek ki zamanım gelmemişti. Geç oldu ancak kafama bu da girdi işte. Zaten gözler görmeye başlayınca artık onları kapatmak zordur. Uyanan kişi bir daha istese de yeniden uyuyamaz. Farkındalığın sarhoşluğu insanı ayıltır; sızdırıp uyutmaz.

Bu süreç içinde varlığım bir lütuf mu yoksa lüzumsuzluk muydu diye de sorguladım durdum. Hayatta oluşumun kime ne faydası vardı? Ya yokluğumu kim hissedecekti? Herkes kendi için yaşıyormuş öğrendim. Arkamdan ağlayacak olan kişi bile kendisi için ağlayacakmış. Topu topu bir aymış bunun süresi. Her şeyi anladığımı düşünmeye başladıktan sonra beni sevenlerin de kendilerini sevdiklerini veya onlar için yaptıklarımın otürü bana değer verdiklerini de gördüm. Gerçek buydu. Acıydı ama gerçektir. Bu kadar soruyu düşünmeseydim ne olurdu ki? Bir başkası benim yerime düşünemez miydi sanki? Vardığım tespit, soru ve sorgulamaların sadece insanın öldüğünde biteceğiydi. Farkındalık, beraberinde, yaşarken ölüm ıstırabına başlamayı getiriyor. Geçmiş çözümlayıp, idrak etme çabasında olan kişiler anı yitirir. Onlara kıyasla, farkındalık sahibi olan kişinin anları uzundur. Her günü, her saat hatta dakikasını olması gerekenden

daha uzun hissedip yaşar. Bunun aksi olan, her şeyi hafızadan deneyimleyip kıyaslayanlar aslen yaşamıyor sadece ezberden hatırlıyorlar. Farkındalık farkı da burada yatıyor. Hayatı olan bitene göre değil de olan bitene yüklediğimiz anlamlarla yaşarsak eğer, herkes gibi olmak kaçınılmazdır. Anlaşılmıyorsa bir daha düşünün, bir kez de farklı bakış açısıyla bakıp sorgulayın. Ta ki anlayana kadar. Halen anlamamakta ısrar ediyorsanız onun dahi farkına varın. Bunun başka çıkışı yok çünkü.

Yaşam yolunda arayışına devam ederken ölmeden ölmek deneyimini de tattım. Her an ölmeye hazır gibi yaşamak ve aynı zamanda her anın tadını doyasıya çıkarmak demekti benim için. Ölümü arzulayıp, ölüme hazır olmak kadar yüce bir duyguya rağmen yaşamının basitliğinden tat alabilmekti. Yaşamaktan bıkmış, sınavlarından yorulmuş âciz bir insanın hayatına kıymak düşüncesinden öte, yaşam gayesini bulmak yolunda, sorularına cevaplarını alan birinin bilinçli seçim haliydi bu.

Hayattan pes edince insan bırakmak istiyor her şeyi. Tutunacak bir şeyi kalmayınca toprağa dönmeyi arzuluyor. Yok olup, hiçliğe karışmayı umuyor. Beni anlayacak biri veya derdimi anlatacağım kimsenin olmadığını idrak ettiğimde bu yolun içine girmiştım bile. Yaşam acımasız değil, sadece onu bu hale getiren benmişim. Yaşam yükümmüş, yükümlülüklerimmış. Zor değildi bunu anlamak. Biliyorum ki hayat onun hakkında ne düşündüğüme önem vermez, umursamaz beni. Bunu da zor yoldan öğrendim. Zaten hayatın kolay bir yönü veya yanı var mıydı da ben bulamadım? Rasgele bir şey olmaz. Olan olduğu gibi olur, tam olması gerektiği gibi. Gelişigüzel değildir. Çaresiz, bıkkın, sıkılmış ve pes etmiş anlarım da oldu elbet. Ölmek istedim defalarca, canım bed-

nimden çıksın diye dua ettim, olmadı. Bunu kendim yapacak kadar zavallı değildim. Demek ki beni burada Tutan'ın benimle ilgili bir planı var, benim istek ve arzularım bu planın bir parçası değilmiş diye bir sonuca vardım. Teslim olmayı öğrendim. Aklımı köle yapacak ve bana geleni görecektim. Her gün farklı bir olay ya da insan veya deneyim karşıma çıkıyordu. Ancak ben her birine akıl yoluyla yaklaştığımda olanları olduğu gibi değil kafamın yorumladığı şekilde görendim. Sorgulamalar başlamış, gittikçe daha derinleşmişti. Yolculuk başlarken ne yapacağımı tam olarak bilmiyordum. İşin aslı bu yola çıktığımın kesin olarak farkında değildim. Sürükleniyordum. Yapmam gereken bir şey vardı. Sanki seçenek değildi. Buraya itilmiş, çekilmiş, seçilmiştim. Aynı küçük bir çocuğun oyun parkında oynamakta olan yabancı çocukları seyretmesi gibiydi halim. Oyunu oynayanlar kuralları bilenlerdi fakat ben oyunun dışındayken onların ne yaptıkları konusu yoruma açıktı. Benim onları nasıl gördüğüm ve ne yaptıklarını varsaydıklarımla kısıtlıydı. Bu yeni yolda, oyunun içinde diğer oyuncuları ne zaman nerede göreceğimi bilmeden kendimi gösterinin tam merkezinde buluverdim. Oyunun amacı ne olabilirdi? Cevabımı ararken, hayat amacımın da dünyada ne işim var, sorusuna cevap bulmak ve İlahi Plan'ın hangi parçasına denk geldiğimi anlamak olduğunu keşfettim.

Sürekli varlığıma bir teyit arayandım. Sokakta yürürken kimse bana bakmıyorsa, birileriyle göz kontağı kuramıyorsa orada olup olmamak konusunda varlığımdan şüpheye düşüyordum. Telefonumun çalmadığı, hiçbir mesajın gelmediği günler de oldu. Evimde yapayalnız, hiçbir insan görmeden geçen günlerin sonunda aynı şeyi sorguladım. Ben var mıyım yok muyum? Benim varlığım bir başkasının beni

görmesi, duyması veya algılamasına mı bağlıydı? Olan olmuş, geçen geçmiştir ve gelecek de gelecektir dedim kendi kendime. İşin garibi gelecek ya gelecek ya da gelmeyecektir. Kimselere anlatamadım; denedim, olmadı. Anlamadılar. Kimisi deli dedi, kimisi sattı bıraktı beni yapayalnız... Yalnızlık dışında herkes beni bir şekilde terk etti. Anlaşılmıyor olmak beni kötü biri yapmamıştı. Ancak fazlasıyla üzümüştü. Herkesten uzak bir yere sürüklemiş ve ne yapacağımı bilmez haldeydim. Yardım isteyecek, derdimi paylaşacak, bana destek olacak kimse kalmamıştı. Pes ettim her gece, bıktım, yoruldum ve bitsin istedim. Hayat bitsin ben biteyim dedim. Fikirler, satırlar halinde kafama doluyordu. Onları kâğıda döküp, akümü boşaltmanın bir yolu olmalıydı. Neden ben? Niçin beni seçtin? Nasıl ilerleyeceğim? Sitem eden sorularımın ardı arkası gelmiyor, bitmek bilmiyordu. Koskoca okyanusun içinde zifiri bir karanlıkta kendimle boğuşuyordum. Kendinle yaptığın hiçbir savaşı kazanamazsın düşüncesi birdenbire kafamın içine yerleşiverdi. Ağırlığıma rağmen suyun üstünde durabiliyorsam bunun da üstesinden gelecektim elbet. Bana bu sınavı uygun gören, yolumu da gösterecek, gücümü de verecektir diye aklımdan geçti. Teslim olmanın en doğru karar olacağı yeniden kafama dank etti. Bu süreçte canımın da çıkacağı belliydi. Aslında çıkan canım değildi. Sözün gelişi kullandım. Kaçıp gitmek isteyen kafamın içinde hapis kalmış olan aklımdı. Çıkmak isteyen oydu; çıkamıyordu. Sınırlarını zorlamakla, aklıma, kendisinin ne kadar kısıtlı olduğunu göstermiş oldum. Anladım ki, aklın durduğu noktada iman başlıyormuş. İman aklın almadığını kabullenmek, gözün görmediğine inanmaktır. Sonrası Mutlak Teslimiyet'tir. Yine de bu bahsi geçen teslimiyetin, aynı yere farklı ulaşım zamanı ve yolu var. Eğitim seviyesi

düşük, maddi olanakları kısıtlı birinin teslimiyeti, kendisini hayatın akışına bırakması, başına gelen olaylara razı olup hayatı ve hayatın getirdiklerini bir kabullenıştır. Hatta yeri gelir teslimiyetçilikleri hayata değil insanlara oluverir... Yarın öbür gün bilgi ve paranın bu kişiyi hangi yöne götüreceği meçhuldür. Çünkü yeterince sınav ve deneyimden geçmemiş olabilir. Öğrenim ve bilgi seviyesi yüksek, maddi durumu iyi olan birinin arayışında bulunduğu, olan biteni görüp kavrayarak teslim olması, sadece hayatın kendisine değil, onu yaratan Allah'a ve O'na hizmet yoluna kendini adayışdır.

Savaş sırasında ölmek veya yaralanmaktan beter olanı teslim olmaktır. Şerefini, gurur ve egonu ayaklar altına alıp, kendi canına verdiği kıymet ile savaştığın dava arasında bir tercih yapıp, ödlekler gibi beyaz bayrağı elinde tutmaktır teslimiyet. Kaybetmeden kaybetmeyi göze almak, pes etmektir. Aklınla verdiği bir karardır. Sonrasında bununla yaşamayı öğrenirsin. Adına yaşamak dersin eğer. Gerçek hayatta, savaş dışındayken bahsi geçen teslimiyet çok daha zorlayıcıdır. Tercihin yine vardır. Ancak bu, yaşam ile ölüm arasındaki tercihten çok derindir. Kimine göre de görecelidir. Ben, benden ve benlikten vazgeçer. Ben diye bir şeyin yokluğunu akılla kavrar ve O'na doğru yönelmeye başlar. Artık düşünmeye veya düşüncelere ihtiyaç kalmaz. Gerçeğe doğru gidilen bu yolda içgüdü, sezgi ve feraset³ pusula olur.

Kendini o kadar yalnız hissedersin ki, kimselere sığınamazsın. Ne anlatmaya takatin kalır ne de anlayacak insan bulmaya sabrın. O anda ölmek isteği, hayatından vazgeçmek, pes etmektan öte bir yere varır. Ölmek ile yaşamak arasında bir yere gelirsın ve hayatı, yaşamakta olduğun ha-

3. Zihin uyanıklığı, bir şeyi çabuk anlama kabiliyeti.

yatı sorgularsın. “Neden buradayım? Yapmam gereken nedir?” diye sorar ve cevabın gelmesini beklersin. Sonra birden öldüğün aklına gelir. Kendi cenaze törenini bile görebilirsin. Yine sorarsın kendine “Ne fark edecek?” diye. Kimin umurundaydım? Benim varlığımın kime ne faydası vardı? Sonra birden kendine gelir yaşamakta olduğunu, nefes aldığını fark edip, şükredersin. O andan sonra gelen her dakika bir lütuftur artık. Aldığın her nefes kârdır. Ölseydim şunları şunları yapamazdım gibi düşünmeye başlarsın ve daha önceden hiç aklına gelmeyen ufak tefek şeylerden bile keyif almaya başlarsın. Hayatı yaşamak da budur işte!

Ölmeden ölmek... Ölü gibi yaşamaktan öteymiş. Her kısacık anın uzunluğunda yaşayıp, beklentilerin sıfırlandığı bir dünyada verilen her velinimete şükretmekmiş. Şükretmeyi öğrenmeyen nankör elbette şikâyet eder fakat hakikati arıyorsan eğer bil ki ölmeye de sürekli devam edeceksin. Günbegün, yavaş yavaş yaşayacak, her anın farkındalığında öleceksin. Zor yolların pürüzlü engellerle dolu olanında, geri dönüşü olmayan bir yöne doğru yönlendirileceksin.

Bir başkasını istesem bile mutlu edemeyeceğimi duymuştum. Bunu da hayat bana öğretti. Ben kendimi mutlu edemezsem kimseleri de mutlu edemem, anladım. Ancak bir başkasına iyilik yapabileceğimi ve bunun yanlış anlaşılabilirliğini de gördüm. Hatta doğru yaptıklarımın kötü olarak algılanabileceğine de şahit oldum. Tüm hayatım boyunca insanlara iyiliğim dokunsun istedim. Bunu paramla hatırlamak veya lütfetmek amacıyla söylemiyorum. Gerçekten, içten ve samimice etrafımdaki insanlara bir yardımım olsun diye epeyce zaman harcadım. Sevgimi, vaktimi ve ilgimi verdim. Sevgimi verdim derken sevgi verilen bir olgu değildir; hissedilendir. Alıp vermekse hissetmek ve hissettir-

mektir. Anladım ki bu bile boş. İnsanlar iyilikten anlamıyor veya ben kendimi anlatamıyorum. Çünkü iyilik yaparken, gönlünden, ta derinlerden neyin geçtiği çok önemli aksi halde illa art niyet aranıyor. “Neden yaptın? Nasıl bir beklentin var?” gibi bir sürü soruya maruz kalmak işten değil. Önemli olan yaparken yüreğimde neyin olduğudur. Sır burada yatıyor! Onun dışında farkında olmadan verdiğim her şeyi, kendim için bir şeyler almak uğruna yapıyorumdur.

Demek ki benim iyilik yaptığımı düşündüğüm insanlara yakınlık ve sevgimin sebebi de bundan kaynaklanıyordu. Hep bir karşılık beklentisi, menfaat olduğundan. İstemeden bir şeyler beklerken, karşımdaki bu bilgiden haberdar değildi. Kime her ne verdiysem, altında hep kendim için bir şeyler almak, kendime bir temel hazırlamak, yatırım yapmak olmalıydı. Her ne yaptıysam kendim için yapardım ve bunun farkına varmam uzun zaman aldı. Kabul etmesi ne kadar da ağır, alçakçaydı. Ne yazık ki insan olmanın temel özelliği idi. Zor yoldan hayat bana bunu öğretti. Ancak beni dinlemeyin, siz de deneyin ve görün. Hem kim bir başkasının hayat deneyiminden faydalanmayı sever ki? Aynı dünyayı yeni baştan defalarca keşfetmek arzusu insan olmanın temeli demek değil midir? Ben de insanım. İnsan olmak zor; insanım demekse kolaydır.

Anladığım şey, insanları mutlu edemeyeceğin ancak iyilik yaptığında da karşılık beklememen gerektiğidir. Kime ne istersen ver, ne arzu edersen söyle hiçbir zaman onların düşünce mekanizmasının içine girip değişim yapmak gücüne sahip değilsin. Kimse bir başkasını uyandıramıyor. Bu yüzdendir ki, yaptığın iyilikleri bile kendin için yaparsın, başkası için değil. Yapılan her iyilik içinde mutlaka biraz bencillik barındırır. Şayet tüm art niyetlerden uzak sadece

ve sadece iyilik adına bunu yaparsan, mutlaka gönlünden geçeni de okuyan Biri vardır. O yüzden dert etme. İyilik eden iyilik bulur demişler; boşuna değil. Nerede, nasıl bulacağınsa malum.

Farkındalık yolunda ilerlerken, önyargılarımla tanıştım. Kabul etmek istemesem de insanları yargıladığımı gördüm. Kendi doğrularıyla insanlar hakkında kararlar verdiğimi ve onları hayatıma alıp almamak konusunda katı kurallarım olduğunu fark ettim. Hiçbir gün onlardan ne öğreneceğime dikkat etmedim. Onları önemsemedim. Hep kendimi onlara göstermek, bildiklerimi dayatmak ve karşılığında da onlardan takdir, saygı ve alkış bekledim. Bu beklentiler yok mu, işte onlardı beni bu tuzağın içine sürükleyip şeytanın karanlığında ışığımı söndüren... Kimi zaman saçma sapan deyişlere denk geldim. “Birine olduğundan fazla değer verirken ilk değersiz hissettireceği kişi sen olursun” diyorlar. Bir başkasının değeri nasıl ölçülür anlamadım. Bana birisi değer veriyor diye ben mi değerli oluyorum yoksa onun gözünde mi kıymete biniyorum? Ben zaten kıymetliysen ve kendime değer veriyorsan bana ne fark edecek? Bana değer verdiğini düşünen kişi aslında kendisine değer verilsin isteyen olmuyor mu? Bunu anlamak bu kadar mı zor? Sanırım öyle. Mutsuz insanların sayısına baktıkça, kendilerine dönmek yerine dışarıdan takviye aramalarının sonu gelmiyor. Sonuç aynı insan benzer hüsrana.

Yaşam beklentiler üzerine kurulmuş, belki de oyun buna kurgulu. Sürekli birilerinden bir şeyler bekler haldeyken maalesef ki bahsi geçen kişiler bu beklentilerden bihaber. Hayal kırıklığı ve bozgunların sebebinin temeli de bundan kaynaklanıyor. Herkesin benim gibi düşünüp, benim gibi davranacağını beklemek yanılgısı hayatımı hep güçleştir-

di. Bunu yapan başkası değildi; bendim. Kendi kendime bir beklenti yaratıp, karşılanmasını umarken, aksi durumlarda üzülmeye mahkûm ediyordum kendimi. Bu yüzden sürekli tarifi değişken olan şeytanın kucağına düşüyordum. Kendimi devamlı moral bozukluğu, çaresizlik ve umutsuzluğun içinde, değersiz ve seilmeye layık olmadığım bir halde, şeytanın kayıtlarında buluyordum. Bunları bana hatırlattıkça aynı çukura sürekli uğruyor, her defasında biraz daha derin, biraz daha karanlığa gömülüyordum. Halbuki hayat bensiz devam ediyor. Oyun bensiz süregeliyor. Gösteri illa var. Oyuncular sürekli değişiyor ve tiyatro bitmek bilmiyor. Benli veya bensiz orada sürüyor. Hep var ve var olacak... O zaman benim bu oyundaki rolüm ne? Bensiz devam edecek olan bir oyunda geçici bir karakter oluşum beni figüran mı yapıyor yoksa başrol oyuncusu mu? Bunu da epey düşündüm. Sonuca da vardım. Ancak hazırsanız şimdi biraz hayat hikâyemden bahsedeyim.

GÜNAHLAR VE GÜNAHKÂR

Adım Can, Psikiyatr Doktor Can Agâhzade. Olgunluk ve bilgeliğimin henüz başındayım. Orta yaş dönemim sona erdi. Her zaman bu kadar derin düşünüp ağır hareket eden biri değildim elbette. Ben de genç, tecrübesiz yıllar ve yollardan geçtim. Ancak aynı hatayı iki kez yapmamayı, geri dönmeyecek kişilerin yollarını gözlememeyi öğrendim. Öğrenip uygulamaya koyunca ne kadar çabuk ilerlediğimi fark ettim. Kullanılmayan her şey gibi, bilgi de, günü gelir çürümeye mahkûmdur. O yüzden iyisi mi her ne öğreniyorsanız bir an önce hayatınıza geçirin derim. İş iştenden geçmeden.

Annem ile babam hayatı dünyevi zevkler olarak bilen, ölümden korkan insanlardı. Sadece bir sağlık problemiyle karşılaştıklarında, tahlil veya röntgen sırası beklerken hayatın kıymetini anlar, olumlu sonuçlardan sonra aynı çarkın içine geri dönerlerdi. İşte o anda tutunacak bir dal ararken, kendilerinin köklü bir ağaç olduklarının farkında bile olmazlardı. Hayat seni bu kadar korkuturken, ölüm kim bilir neler yaşatıyordur? Ölmekten korkan insan hayatını gerçek anlamda yaşar mı? Yoksa hayatın sırrı ölmeyecek gibi yaşamakta mı yatar? Bu sorulara cevaplarımı ebeveynlerim sayesinde buldum.

Babam İstanbul'un eski soylu ailelerindendi. Kendimi bildim bileli varlıklı olduğumun farkındaydım. Oturdu-

muz kocaman yalıda yatılı üç hizmetkâr, bir bahçıvan, bir kaptan ve iki şoför bulunurdu. Eğitim hayatımı özel okullarda tamamladım. Görüştüğüm arkadaşlar hep sayıca sınırlıydı. Belli ailelerin çocuklarıyla haftanın belirli günlerinde kısıtlı yerlere gitmek izni verilirdi. Hayatım sürekli kontrol altındaydı veya ben öyle hissederdim. Annem anlayışlı biri değildi. Kendine has, insanları aşağılama tarzı vardı. Özellikle de para konusunda kendisinden daha alçak sınıfta olanları hor görür, bunu da dile getirmekten hiç çekinmezdi. Toplantı veya sosyal bir etkinlik dönüşünde keyfi yoksa ilk karşısına çıkan insandan hıncını alırdı. Durarak bilmezdi. Evde çalışanlara sürekli bağırıp çağırır, işine gelmeyen bir cevap aldığı anda onları kovardı. Her yeni gelen kişiye de bir öncekinin hikâyesi anlatılır ve uyarılar verilirdi. Sivri dillilerle uzun zaman birlikte olmak lüksüm yoktu. Halbuki onlardan katıksız gerçek bilgi alırdım. Parası olmayanlar annemin gözünde ikinci sınıf insanlardı. Küçümseyen bakışlarıyla sürekli emir yağdırır, daha da beteri onları görmezden gelir, yok sayardı. Paraya ve paranın alabildiklerine çok çabuk alışmıştı. Annemin ailesi zengin değildi. Bunu ara sıra babam dile getirdiğinde annemin suratı görülmeye değer olurdu. Başka kimse onu, bu şekilde küçük düşürmeye cesaret edemezdi. Gençlik yıllarımda akşam sokağa çıkacağım zaman bahçıvan veya şoföre seslenir, benden evvel kapıdan çıkıp geleni gideni kolaçan etmelerini isterdi. Asıl niyeti başıboş sokak köpeklerinin hatta evsizlerin, çöp bidonlarının içinde yemek artıkları arayıp aramadıklarından emin olmaktı. Kimi zaman tartışmaya girer, “Şoför veya bahçıvan benim yapamayacağım neyi yapabilir ki?” diye sorduğumda cevabına hiç şaşırırmazdım. “Onların hayatı senin kadar kıymetli değil” derdi. “Onlar”

dedikleri ve “bizler” vardı annemin küçük dünyasında. Çevremizdekilerin çoğu da onlardandı. Buna yakın dost ve akrabalar da dahildi. Yine de tüm yaptıklarına rağmen onunla birlikte olur ve bundan keyif alıyor gözükürlerdi. Küçük aklımla anlam veremezdim. Menfaatin ne olduğunu henüz bilmezdim.

Sonradan görmüş insanların sosyal sınıfları tırmanırken, kendilerini olduklarından farklı hallerde sergiledikleri sahte davranışları vardır. Annemde bile bunlar mevcuttu. Bizler bunu görür ancak dile getirmezdik. Bunun farkına ancak şimdi varıyorum. Annem sürekli arkadaşları hakkında sürekli bu tip yorumlarda bulunur, her birinin kendisine ayna tuttuğunu anlamazdı. Annem hakkında en ufak olumsuz bir fikri düşünürken vicdanım sızlıyor, sanki onu yargılıyordum gibi geliyor. Kim bilir, belki de yargılıyorum. Yıpratıcı veya yıkıcı eleştiri nereye varır bilemem ancak yapıcı olmak için geç kaldım. Belki de daha çabuk büyümem, olgunlaşmam gerekiyordu. Olmadı.

Biz, havanın sıcak olduğu günlerde, tekneyle açılıp, yüzecek temiz bir yer bulana kadar saatler geçerken, onların sokak çocukları veya serseriler diye nitelendirdiği kişiler, Bebek’ten Tarabya’ya kadar Boğaz’ın kıyısında kimisi sortu kimisi de donuyla denizi sorgulamadan atlayıp serinlemeyi bilirdi. Yüzenlerin surat ifadeleri ve aldıkları keyif, attıkları kahkahalardan belli olurdu. Teknenin içinde onları seyredip gıpta ederdim. İşte bu insanlar, denizin ve hayatın tadını çıkarmayı biliyorlar derdim kendime. Kimseye de duyuramazdım. Yaşamın zevki hep küçük keyiflerde gizliymiş, daha o zamanlardan, içimde derin bir yerde sezerdim. Bizler ya tekneyle Boğaz’a ya da güney sahillerine giderdik. Lüks otellerde sürekli bitmek bilmeyen şikâyet

ve kıyaslamalarla hayattan zevk alamayışıma hayret ederdim. Buna şaşırın sadece bendim. Sedef Adası ve Büyükkada sonrası Mikanos ve San Torini ardından Sardanya, St. Thomas ve Bahamas’da aynı güneşin farklı açısında, kum ve denizin keyfini çıkarmaya gayret eder, beceremez-dik. Suçlusu da hep dışarıdan birisi olurdu. Ya organize eden kişi, ya otelin oda genişliği ya da havanın sıcaklığı veya klimanın ayarıydı. Mutluluğu aradığımızın farkında değildik ve nereye gidersek gidelim kafamın içinde olan tatminsiz ve huzursuz bir ben, hep benimle beraber seyahat ediyordu. Ben farklıydım dedim ya size. Daha o zamanlarda bile ne anneme ne de babama yaranabilir, aksine, düşüncelerim ve yaptıklarımla onları hep üzer veya hayal kırıklığına uğrattırdım. Bu da bana kendimi kötü hissettirirdi. “Neden böylesin oğlum?” derlerdi. “Niçin herkes gibi değilsin? Dert etme hiçbir şeyi. Hayatın tadını çıkar. Çık gez eğlen” diyerek de benim kendimle ilgili berbat fikirler içinde boğulmama sebep olurlardı. Küçüktüm, anlamazdım. Hep beni sevmediklerini düşünüp devamlı kendim dışında biri olmaya gayret eder, onların sevgi ve onayını almaya çalışırdım. Sonuçtaysa, ne onlar beni ne de ben onları anlardım.

Annem İzmir asıllı olup babama kıyasla daha mazbut ve imkânları kısıtlı bir aileden geliyordu. Bu yüzden de düdük ilk başlarda babamın elindeymiş. Görücü usulü tanışmış ve birbirlerine uygun görüldüklerinden evlenmişlerdi. Aralarında aşkın söz konusu olduğu bir zamanı ben hatırlamıyorum. Yapılması gereken, onaylanmış bir şirketler birleşmesi gibiydi. İnsanlar nasıl da değişiyor... Annem kısa saçları ve sürekli giymeyi tercih ettiği pantolonlarıyla, etek ve elbiseyi boykot eden tavrıyla çoğu zaman evde fırtınalar estirir,

kimsenin sözünü dinlemezdi. Zaten ona söz geçirecek adam henüz anasının karnından doğmamıştır. Bunu da kendisi devamlı dile getirmeyi severdi. Hem işe gidip holdingin genel kurul toplantılarında boy gösterir hem de aklı sıra erkeklerle kafa tutarak ağırlığını ortaya koyardı. Gücünü de babamı aşağılamaktan alırdı. Evet, nedense annemin gücü, ona karşı olan babamın güçsüzlüğünden beslenirdi. Herkesin yanında onu küçümseyecek hareketlerde bulunmak, devamlı eleştirmek hayatının bir parçasıydı. Babam da bu durumu kabullenmiş gibiydi, pek takmazdı. Kabullenmiş olmaktan öte umursamaz, annemi saymazdı. Genelde de kendi haline bırakırdı. Şikâyet etmez, intikamını dışarıdaki kadınlara erkekliğini göstererek alırdı. Annem de altında kalmazdı. Anlayacağınız gibi her ikisi de çapkındı. Sözleşmiş gibi birbirlerinin ayağına basmadan, kendi dünyalarında yaşar, bir arada gözükmeleri gerektiğinde de mutlu bir çift tavrını sürdürürlerdi. Kendimi bildim bileli onlar kendini bilmezdi. Yargılamak anlamında söylemedim kesinlikle, ancak benim annem ve babam da buydu. Ben bu ortamda yetişip büyüdüm.

Annemin babama seslenişi kulaklarımda çınlar. “İb-ra-hiiiiim.” Son heceyi hep uzatırdı. Adamı adından bile bezdirmiş olmalıydı. Nedense annem ne zaman bağırırsa, babam ya duymazdan gelir ya da bilerek, onu kızdırmak için cevap vermezdi. Adam yerine koymadığını bilirdim. Ben çağırıyor duyduguma göre o da duymuş olmalıdır diyerek defalarca merak içinde olacakları izlemiştım. Tartışma ve kavgaların dan bıkip usanmıştım. Büyüsem de çekip gitsem uzaklara diye hayal kurardım. Onlardan uzaklara. Uzak neresi onu dahi anlamazdım. Kaçmak istediğim, aslında kendimden kaçmaktı. Onu bile bilmezdim.

“İb-ra-hiiiiim, çabuk kapıya git, misafirler geldi” veya “İb-ra-hiiiiim acele et, çıkıyoruz.” İbrahim aşağı, İbrahim yukarı. Sesi kulaklarımda yankılanıyor halen.

Babam böyle âciz olup duygularını dile getirmediğinden olsa gerek benim doğal yapım oldukça hassas ve duygusaldır. Bunun da üstesinden gelmeyi becerdiler. Ben izin vermişim demek ki. “Fazla duygusal olma, evrende duygusallığa yer yok” diyen annem sayesinde sert görünümlü, aşırı mantıklı hareket eden biri gibi davranmıştım uzun bir süre. Kendim olmaktan çıkıp başkalarının beklentilerini tatmin etmek uğruna kendimi tanımaz hale gelmiştim. Çok zaman geçtikten sonra insanların en belirgin özelliklerinin onların tam tersi olan özlerini saklamak için kullandıkları maske olduğunu öğrenecektim. Bu özellikleri ne kadar güçlüyse kırlı da o kadar kalın oluyordu. Sakin ve sessiz birinin içinde fırtınaların koptuğunu, sert ve mert gözüken birininse duygusal ve yalan söylemeye müsait olduğunu anlamak elbette kolay değildi. Benim bile duygularımı ortaya koyabildiğim en kolay şekil şüphesiz öfke, kızgınlık ve kavgaydı. Okulda veya günlük yaşamda laf dalaşı ya da yumruk yumruğa kavga etmem olağandı. Sonunda da, ya annem ya da babam araya girer işi hallederdi. Bunun da farkında olmalıydım ki yaşına başına bakmadan boyuna posuna aldırış etmeden sürekli birileriyle dövüşürdüm. Bu yüzdendir ki insanlar da benim gözümde hep uçlarda yer alırdı. Ya iyi ya kötü, ya doğru ya yanlışlardı. Her şey siyah veya beyazdı; arası olmazdı benim sözlüğümde. Bazen de kendi âcizliğime yenilir, aynı kişi gün içinde işime gelince iyi, gelmeyince kötü olurdu. Kişilerin de tepkileri çok ilginçti. Tüm gün iyi geçinip birlikte olduğum bir arkadaşım en ufak bir hata yaptığında veya bana ters bir davranışta bulunduğunda onu

hayatımdan silmek konusunda en ufak bir tereddüde düşmezdim. Çok kısa bir süre içinde melek gibi adam şeytana, akıllı biri de aptala dönüşürdü gözümde. Bunu da sesli dile getirdiğimde, insanların davranışı hayli enteresan olurdu. Hem ben hem onlar şaşkına dönerdik. Ne onlar benim tavırma ne de ben onların yorumlamalarına anlam verebilirdik. O günlerde ben ne yaptığımı, neden yaptığımı farkında değildim elbet. Bütün bu giriştiğim kavgalarda hem paranın verdiği gücü deniyor, hem de evin içinde dile getiremediğim hoşnutsuzluğumu bir nebze olsun gidermeye çalışıyordum, kendimce. Faydası olup olmadığını düşünmeden çabasız bir zaferin beni sarhoş ettiğini ve yaptıklarımın kazanılmayan bir gücün bana aşılandığını hatırlıyorum. Zafer meğer ne kadar da ucuzmuş o günlerde. Bilmediğim, kendin olmayı başardıysan eğer, etrafındakilerin kimliklerini kendine maske olarak kullanmaman gerektiği idi. Bir başkası için değil kendim için yaşamak istiyordum hayatı. Hayatımı... Benim olan, bana bahşedilen hayatı yaşamak hakkım değilse kimindir acaba? En büyük zafer meğer kendini keşfetmekmiş. Bu da hayatımın en uzun ve en zor savaşı olacaktı.

Paranın mutluluk getirmediğini de annem ve babam sayesinde öğrendim. En azından bu yüzden onlara müteşekkirim. Daha fazla paranın sadece şüphe ve büyük açlığa sebep olduğuna gözlerimle şahit oldum. Hayatını hep başkalarıyla yarış halinde geçiren insanların barış içinde olmalarına imkân yoktur. Hangi biriyle ne konuda yarıştığını düşündüklerini de anlamazdım. İşin aslı, bilirdim de bilmemek işime gelirdi. Çoğu insan para ve varlık hayali kurarken zengin kişilerin dertlerinin olmadığını düşünüyor. Halbuki kimi insan da yokluk içinde borcu olmadığına seviniyor hatta uykusunu kaçıran huzursuzluğun eksikliğine de şükrediyor-

dur bir yerlerde. Yazık ki kimisi de bunun farkında değildir. Para içinde yüzen ve canının istediği her şeyi satın alabilen insanların da özlemi bu kişilerin yaşadıkları basit hayatların içindedir. İnanın bana, basit olmak ve sade bir hayat sürmek herkese nasip olmuyor. Maalesef insanoğlu hep elinde olmayanın hayalini kurup, elinde olanların tadını çıkarmak fırsatını es geçiriyor. İnsanlar bildiğini okumak yerine bilmediğini okusaydı dünya da farklı bir yer olmaz mıydı? Fakir demek parasız olmak demek değilmiş. Parası olmayıp halinden memnun, hayatın getirdiklerini görebilen ve geldikçe de tadını çıkaran nice insanlarla tanıştım. Ve ömrüm onlara gıpta ederek geçti. Züğürt tesellisinden öte, elinde olanların farkında olup, olanla yetinmeyi bilen birçok adam tanıdım ve onlar bana öğrettiler. Hayatı ve hayatın getirdiklerini anlattılar. Ve öğrendim. Gerçekten artık biliyorum.

Sorumsuz yaşamak isterdim. Ne kendimden ne de bir başkasından sorumlu olmadan hür yaşamak. Maalesef hürriyetin bedeli sorumlulukmuş. Bunu geç de olsa fark ettim. Annem ve babamınsa kimseye karşı sorumluluğu yok gibiydi. Hesap verecekleri bir aile ferdi, dost veya arkadaşları mevcut değildi. Hatta şirketler gurubunda bile son söz onlarını. Bu nasıl bir dünyadır düşünsenize? Parayla eşyaları satın aldıkları gibi insanları da ele geçiriyorlardı. Etraflarında çalışanların çoğu kendi konusunda uzman ancak saygı ve korkunun getirdiği bir eziklikle fikir ve düşüncelerinde tamamen özgür olmayan kişilerdi. Samimi olmayan, yalaka, her şeye baş sallayıp boyun eğenler ordusu etraflarını çevirmişti anlayacağınız. Kesilmeye hazır kelleler sürüsü. Gerçek özgürlük sorumluluk getirirse, sorumluluğu olan kişi de gerçek anlamda hiçbir zaman özgür olamaz. Sorumluluk özgürlüğü elden alır, bele bağlar ve adamın sırtına yükler.

Bu insanların çoğu hatta her biri aslında köle iken kendince özgür çalışanlardı. Para için hayat ve ruhları satıştaydı haberleri yoktu. Kullanacak bir akılları vardı onu da nerede bulacaklarından habersizlerdi.

Annem ve babam da insanların zayıflık, zaaf ve ezikliklerini kullanmayı çok iyi bilirlerdi. Çaresiz, paraya ihtiyacı olan insanların kovulup işten atılmaları halinde “Allah’ınızdan bulun!” diye söylenerek gittiklerinde tavırlarında en ufak bir tereddüt veya vicdan azabı olmazdı. İnanmadıklarından olsa gerekti. İnanç konusunda zayıflar. Onlara kalsa Allah yoktu. Bu mevhum sadece ilkel kabileler için, insanları kötülükten alıkoymak üzere icat edilmiş bir fikirten öte değildi. Kimisi eşeğe, kimisi heykele, taş toprak veya güneşe tapardı. Bazıları da bu tapılacak olgunun adına Allah diyordu. Dünyanın sadece zevkler âlemi olduğuna inanır, ölümle her şeyin sonunun geleceğini düşünürlerdi. “İnsan makine gibidir; pili bitince kenara atılır” derdi babam. Annemse “Bu konulara fazla vakit harcama, kafanı yorma. Yoranların çoğu ya sapıttı ya da beter oldu. Sen boş ver bunları” diye karşılık verirdi babama. “Fakir fukaranın sığınacak başka şeyi olmadığından bu onların umut kapısı, teselli yoludur” demişti annem bir defasında. “Bu dünyanın zevkini çıkaramayanların gelecek dünya ve ahret diye bir beklentileri olur. Nasılsa burada beceremedik bari iyi insan olup ölümden sonra kendimize rahat bir yer hak edelim” düşüncesi anneme ve babama çok uzaktı. Ölüm ve sonrasında neler olacağı konusunda olan soruların nasılsa kesin cevapları yoktu. Bunu kendi başıma öğrendim. Annemi veya babamı bu konularda yargılamak hakkına sahip değilim. Onlara sadece saygı duyar, onlardan öğrenirim. Anladım ki, herkes hayat hakkında kendince tatminkâr cevaplar bulur ve

yoluna devam edermiş. Bahsi geçen yol, arayışa çıkmış, hayatına bir anlam yüklemek isteyenlerin yalnızlar mertebesi yoluymuş. Şimdi biliyorum ki herkes kendi yolunda yalnız yürür... Karnı tok olan, atını gölgeye çeken kişiler bazı şeyleri kendi becerisinin sonucu başardığını düşünebilirler. Bu durum gerçekleri inkâr edip inancının zayıflamasına da sebep olur. Beyaz veya siyah, sürüden ya da değil her koyun kendisinden sorumludur. Hiç kimse kendi gözlerini kapattı diye gündüz geceye dönüşmez... Herkes kendi karanlık ve Işık'ına bakmalı ve yoluna koyulmalıdır. Bir sürünün sürati zaten en öndekinin değil, tam aksine en arkadan gelenin hızına göre belirlenirmiş. Arkandan gelen yoksa ve lider değilsen, bil ki sona kalmışsındır, haberin yoktur. Bu vesileyle gidişata karar veren kabile reisi de sürüdendir. Sürüsüne sürüler almış başını bir yerlere gidiyor. Bahsi geçen bu tip konulara vakit ayırıp, cevaplarımı buldukça içimi tarifi zor bir duygu kaplıyordu. Beni mutlu eden, doymuş, dolmuş, tatmin olmuş bir haldi bu.

Annem ile babamın, Allah insanları değil de, insanların Allah fikir ve kavramını ortaya koydu düşüncesine artık gülüyorum. İnsanların bir şeyler yaratma özelliği elbette var çünkü O'nun suretinde yaratıldık ancak insanoğlunun egosu da mevcut. Hiçbir insan kendisinden bağımsız, daha büyük, daha güzel, daha iyi bir şey yaratma gücüne sahip değildir. Olsaydı zaten kendisi o şey olurdu. Yeni bir oluşum yaratmak yerine kendisini yenilerdi. O zaman daha büyük, yenilenmiş bir ben veya sen oluşurdu. Yaratılan herhangi bir şey yaratanından daha büyük olamaz. Bu bir gerçektir. Ses kaynağından daha güçlü değildir. Ya Işık Kaynak'ından büyük olur mu? Anneme ve babama bunları anlatamadım. Anlatmaya teşebbüs bile etmedim. Kendi dünyalarında bil-

diklerini sandıkları gerçeklerle yaşamalarına izin verdim. Göz yumdum hakikatı inkâr etmelerine. Kim bilir yapmam gereken bu muydu? Fazlasını becerebilir miydim? Bir işe yarar mıydı? Cevapsız kalacak bir sürü soru.

Babam benimle baş başa kalmaya özen gösterir, ablam ile annemin etrafta olmadığı zamanlarda derin sohbetlere girerdi. İş dünyası ve paradan söz ederdi. Hayatını bana aktarmak için elinden geleni de yaptı. Benim kendisi gibi olmamı arzulardı. İçten içe de olduğum hali beğenmediğini hissederken bu beni çok üzerdi. Babamın istediği biri olmuyordum. Annem ablamı şekle sokmuş, bense uzun bir zaman şekilsiz kalmıştım. Babamı mutlu etmek benimle gurur duymasını sağlamak isterken bunun ancak kendimden vermekle mümkün olacağını küçük yaştan beri hissederdim. Ona yaranmak adına epeyce taviz verdiğimi hatırlarım. Bunları bugün sorguluyorum elbette.

Dünyayı değiştirmek için çabaladığım gençlik yıllarımda başımdan geçen en büyük olay şüphesiz ki Meyra'nın intihar etmesiydi. Uzun bir süre kendimi suçlamaktan vazgeçemedim. Kendimi yargılamış, suçlu bulmuş ve infaz etmişim. Sayısız doktorlara gidip verilen ilaçlarla ayakta durabilmişim. O dönemlerde benimle ilgili herhangi bir şeyin ters olduğunu henüz kimse anlamamıştı. Gençtir, olur böyle şeyler deyip geçiştirmişlerdi. O günlerde teşhisim konulsaydı ben hayatla baş etmeyi daha önce öğrenseydim, bugün olduğum yerde mi olurdum acaba? Daha iyisinde mi? Bunun cevabını hiçbir zaman bilemeyeceğim. Gözlerimin ferî sönmüştü. Halbuki o aydınlıktı, benim ruhumun ışığıydı ve söndürmelerine izin vermişim... Çaresizlikten. Beni ezip, bana hükmetmeye kalktılar, beni benden alarak azaltmaya çalıştılar. Kim bilir? Belki de bana sormadan biri ışığımı kapatmıştı.

O kadar uzun zaman oldu ki, o günlerde ne düşündüğümü, kime nasıl teslim olduğumu hatırlamıyorum. Bugün bildiğim şu ki, insan karanlığa düşmeden ışığı aramıyormuş. Karanlık ışığı tanır; ya ışık karanlığı bilir mi? Sanmıyorum. Şimdiyse bundan eminim. Artık biliyorum.

Zaten geriye dönüp o gün verilen kararları bugün sorgulamak kadar saçma sapan bir şey de düşünemiyorum. O zaman, o an ve yol ayrımıyla karşı karşıyayken mutlaka düşünüp, danışıp bir karar vermişimdir. Bugünün aklıyla varılan yere bakıp geçmişte yapılanları inceleyip sorgulamak, sanki biraz haksızlık gibi geliyor bana. Kendine yaptığın bir haksızlık... Çünkü şüpheye davetiye çıkarıyorsundur. İşin doğrusu olduğun halden, geldiğin yerden memnun değilsen bunu yaparsın. Geldiği yerde mutlu olan kimse geçmişi bu kadar derinlemesine araştırmıyor. Olacak olan olmuştur de-yip geçiyor. Mutsuz olanlarsa “Boş ver bu da geçer” demeyi zor yoldan öğreniyor.

Rahat konuştuğuma bakmayın içim acıyor. Suçluyum. Bir hata işledim, belki de bir günahtı. Yok yok, günah olduğundan eminim ancak kabullenmesi güç. Böylesi işime geliyor. Tövbemin kabulü için, günahı sesli söyleyip, pişmanlığımı dile getirmem lazım. Ancak aşk günah değil ki tövbesi olsun. Meyra'nın hayatını kaybetmesinin tek nedeni benim. Bunu bilen bir başkası da yok. Canına kıyan Meyra'ydı fakat buna sebep olan bendim. Vicdan azabı ne kadar da ağırdır. Şeytan nasıl da güç kazanır böyle durumlarda. Kendimi çok kötü hissettiğim zamanlarda bile şeytan beni yalnız bırakmak yerine Meyra'yla olan anılarımı kafamın içinde canlandırıp, böylesine güzel, iyi kalpli bir gencin yaşamına nokta koymasının yükünü ağırlaştırıyor, varoluşumun anlamını sorgulatıyor. Bu olayın ardından, benden

sonra bensizlik başlar diyen biriyken, senden sonra sessizlik oldu haline dönüşmüştüm. Sessiz kaldığım süre içinde kafamın içinde yepyeni ve yabancı bir ses oluştu. Şeytan diyor ki: “Senin gibi aşağılık, beş para etmez biri yüzünden akıllı, çalışkan ve iyi bir öğrenci, istikbali parlak gencecik bir kız hayatına son verdi.” Bu söz gibi birçok sahneler de kafamın içinde film gibi canlanıyordu. Bitmek bilmiyordu. Sürekli tekrar ederken kafamın içini birisi kemiriyor gibi acı veriyordu. Devamlı aynı şeyi duymak, duyduğum sözlerin katlanarak büyüyüp, çığ gibi üzerime gelişi beni harap ediyordu. Meyra’nın henüz gerçekleşmeyen evliliği, olmayan ve de olmayacak çocuklarıyla birlikte mutlu bir yaşam tablosu görüntüleri eziyet veriyordu. Durduramıyordum. Aklım çok hızlı çalışıyor ve kötü senaryoların ardı kesilmiyordu. Bu ıstırabı bana yaşatan kimdi? Ben miydim? Kafamın içinde olan bir başkası mı bulamıyordum... Olanlardan kaçamıyor, yüzleşmeye de cesaret edemiyordum. Elimden gelen tek şey ailesine para yardımı yapmaktı. Bu, bir nebze de olsa vicdanımı rahatlatıyor, günahımın ağırlığını azaltıyordu. Parayla huzurumu aldığımı sanıp, kendimi aldatıyordum.

Bahçivanımız İhsan Abi kendimi bildim bileli bizim evdeydi. Bahçemiz sürekli dekorasyon dergilerine çıkar, ziyarete gelenlerin çoğu zaman ağzı açık kalırdı. Muz ağaçlarından taze mevsimlik çiçeklere kadar hemen tür meyve ağacının bulunduğu küçük bir cennet yaratmıştı İhsan Abi. Kendisi ve Hanife Teyze İstanbul’a gelmiş ve ilk iş olarak bizim evde çalışmaya başlamışlardı. Fırsat bulduğum zamanlar onların evine ablamdan gizli gider yemek yerdim. Bizim evin lüks yemekleri bana alışık olduğum tatsız otel yemeklerini veya kişiliksiz mönülerden seçilmiş lokanta

mutfaklarını anımsatırdı. Aşçı değıştikçe tatlar da farklılaşır, masada bitmek bilmeyen bir şikâyet söz konusu olurdu. “Bu yemeğin tuzu az, yağı çok” veya “Başkasının eli değmiş, yine mi aşçı değışti?” diye söylenirdi babam. Halbuki İhsan Abilerin masasında hep ev yemeği kokusu ve tadı olurdu. Tarhana çorbası, bulgurlu dolma ve sıkma köfteyi Hanife Teyze çok iyi yapardı. Yer sofrasına onlarla birlikte çöker, örtüsünü masanın üzerine değil de yere serdikleri ortamda içim bir garip huzurla dolardı. Kendimi tam olduğum gibi hissederdim; dolu dolu, nedenini anlamazdım. Bunun yerini alacak bir başka hissi bugüne kadar halen yaşamış değilim. Ne olduğunu bulamadım. Olduğundan farklı gözükmemek ve bunun için de bir emek sarf etmemek özgürlüğüydü sanırım. Evleri sevgi kokardı, aile fertleri sürekli birbirine destek vermeyi sever; her fırsatta birbirlerini övecek güzel sözler sarf ederlerdi. Ufacık müştemilat, sıcak bir yuvaydı. Samimiydiler, tüm sahtelikten uzak. Sevginin olduğu baraka, içindekilere saray gibi gelir. Her tür soruyu açıkça sorup mutlaka bir cevap alırdım. İhsan Abi özellikle din konusunda uzman, Allah sevgisiyle dolu biriydi. “Konuya vâkıf olup anlayan soru sorar” diyerek bildiğini belli ederdi İhsan Abi. Yazık ki pek çok insanın soru sorması konuyu anlamadığına yorumlanır. Bugün başarılı bir doktor olmam bile onun sayesinde. Bir iyilik, güzellik veya sevap için vesile oldu; elbette ki bundan bir paye de onundur. “Bir doktor insana can verir, hayatına hayat katar. Dünyada bundan daha ilahi hangi meslek vardır? Bir canı kurtaran bütün dünyayı kurtarır” derdi. Ameliyatlar yapıp insanların hayatlarını kurtarmadım çünkü cerrah değilim, ancak birçok insanın akıl sağlığını düzeltmesi için vesile oldum. Babamsa olaya farklı bakardı. “Doktor olacağına

hastane kur ve işlet. Dünyanın en iyi doktorlarını getirip kendine çalıştır” derdi. Bu sorular, konular ve aldığım yanıtlar sayesinde ileriye görüp farklı bakış açıları yakalamam mümkün olacaktı. İhsan Abi’nin öğretileri böyleydi işte. Kimin aklı alırdı? İnanılır gibi değil ancak işin doğrusu buydu. Hayatı gerçekten yaşamayı bilen kişi bir başkasına öğretebilir. Başkasının hayatını yaşayanların hikâyesi zaten bir yerlerde önceden yazılı hazır duruyordur. İhsan Abi’yi tanımasaydım bana verilen tüm fırsatlara rağmen tekdüze ve önyargılı bir hayatım olabilirdi. O yüzden bugün, hayatıma giren, çıkan ve kalan herkesin bana bir şeyler öğretmek için olduğunu bilincindeyim.

Özel okullar veya para hayatı öğretmiyor, deneyim ve paylaşımlardan ders alınıyormuş. İhsan Abi beni, kendi öz oğlu, kıymetli bir evlat gibi görür, o şekilde davranırdı. Ailem veya paramdan ötürü özel bir muamelede bulunmazdı. Zaten saygıda kusur etmeyen, içi dışı bir olan iman sahibi edepli bir adamdı İhsan Abi. Sevgisini de dile getirir, babamın bana sarılmadığı şekilde sarılır, yeri geldiğinde beni öper koklardı. Kim bilir kaç gece onların yanına sığınıp uyuya kalmış, annemler geç vakit eve dönmeden beni kucağında taşıyıp odama götürmüştür... Bu sığınmalarımdan annemin haberi olsa onları ve beni nasıl azarlardı diye düşünür onlardan gizlerdim. İçimi ısıtan, sevgilerini doyasıya hissettiğim garip bir yerdi bahçıvan evi. Başka hiçbir yer oranın yerini tutamadı. Demek ki sevginin yeri, boyu, büyüklüğü olmuyormuş. Bunu da bana öğrettin İhsan Abi.

Meyra, İhsan Abi’nin tek çocuğuydu. Onu da ellerinden aldım. Çocuğu kalmadı. Çocuğunla sınanmaktan acı ve zor başka ne vardır acaba hayatta? Kaç defa ya olanlar

olmasaydı veya Meyra yaşasaydı ne değışirdi diye kendime farklı senaryolar yaşattım. O günlerde olanları kabul etmek çok zordu. Halen de kabullenemedim. Çünkü bunu kaldıracak gücüm yok, ben bu kadar kuvvetli değilim. Ben yapılmaması gereken bir şey yaptım. Ben bir insana kötülük ettim. Çok büyük bir kötülük hem de... Yine de biliyorum ki, iyi bir insan kötülük yaptığında kötü biri olmaz. Kötülük yapmış iyi bir insana dönüşür. Aynı şekilde de günah işlemiş bir insan günahkâr olsa da tövbeyle kendisini aklayabilir. Bu yüzdendir ki işte olanı, olduğu gibi göremeyen, olması gerekenlerle tükenir. Ben de hayatımın büyük bir kısmını boşu boşuna kendime acıyarak, olan bitenden duyduğum pişmanlıklarla kendime eziyet ederek, cehenne me dönüştürdüm. Akıl sınırları zorlandığında cehennem de içinde oluşur. Aynı suçtan dolayı kaç kere ceza çekmeliydim? Ben kendimi affettikten sonra başka kimin bağışlaması gerekiyordu ki? Kavgam da kendimleydi, hesabım da. Sorumluluğumdan kaçmak için bahane bulmaktan yoruldum, bittim, tükendim. Ancak ne ondan gittiğimden, ne de bende bittiğinden şikâyetçiyim; sadece beni bende bıraktığı için üzüldüm, baş edemedim. İçime attım dediğimde bile, o içimdeki deponun zamanla nasıl acılar ve sırlarla dolduğuna şahit oldum. Boşaltmak işlemiyse bir anda oluveriyor ve adamı darmadağın ediyor. Keşke olaylar geliştikçe hemen müdahale etmeyi bilseydim ve biriktirmeseydim. Akıl neleri nasıl saklıyor ve nereye kaydediyor öğrenene kadar benim de büyüüp olgunlaşmam gerekiyormuş. Ve Meyra'yla olan bu tatsız hadise benim sonumu hazırlamaya başlayan olaylar zincirinin ilkiydi...

Cebimde para, altımda son model arabayla hayatın tadını bana öğretilen şekilde çıkardığımı sandığım boş gecelerden

biriydi. O zamanlar sığınacak tek şeyim içkiydi. Neredeyse her gece sarhoş olmak için içerdim. İçkinin tadını bile almazdım. Sadece kafam iyi olsun, başım dönsün ve ben baş edemeyeceğim şeylerden uzaklaşayım diye şişeye sarılırdım. Ufak tefek de olsa derdimi açacak kimsem yoktu. Çünkü kime açılsam dertlerim hafif gelirdi. Paran varsa dert olmamalı diye düşünürdü etrafımda olan herkes. Onlara göre bu tip dertlerden söz etmek zengin hastalığıydı. Ben de savaşmak yerine alkole teslim olmayı seçmişim. Kimsenin bir itirazı yoktu; olamazdı zaten. Hafta içi dahil her gece bir barda veya kulüpte yanımda kim var fark etmeden içer kendimden kaçardım. Niçin alkol aldığımı o günlerde bilmezdim. Neden içtiğimi, nereye gitmeye çalıştığımı anlamazdım. Ancak ne yaparsam yapayım insanlar hoş görürdü. Hoşgörülü olduklarından değil, benim buna hakkım vardı. Veya öyle sanırdım.

Yine bahsi geçen sarhoş gecelerden birinde, eve dönerken girişteki basamaklardan kayıp kendimi yerde bulmuş, gülüyordum. Elimde babamın en sevdiği Ellipse marka konyak şişesiyle, gecenin karanlık bir vakti yere düşen evin anahtarını ararken içeriden bir ses geldi. Kapıyı açan Meyra'ydı. Genelde bu saatte evimizin içinde kimse ayakta olmazdı. Kim bilir ne için gelmişti. Sormadım. Cevabını da bulamayacağım. Henüz on yedi yaşında olmalıydı. Aramızdaki dört yaş farka rağmen iki kardeş gibi yan yana yatıp uyduğumuz, birbirimize anlatmadığımız hayallerle süslü rüyaları birlikte gördüğümüz nice geceler olmuştu. Yakındık, duygular vardı dile getirilmeyen. Bakışlarımız konuşurdu, anlamazdık. İlk masum çocukluk aşkımmış anlamamıştım. Beyaz aşkın ta kendisiydi. Bu öyle bir gece olmayacaktı ancak nasıl bilebilirdim ki, kendimde değildim. Üstüne birkaç

kez yığıldıktan sonra saçma sapan konuşmalarına rağmen kolumu boynuna dolamış ona abanarak odama çıkıyordum. Ayaklarımı bile hissetmiyordum. Kim bilir ne içmiştim? Ne kadar içmiştim? Hatırlamıyordum. Yatak odama geldiğimizde içeri girdik. Beni yatağın üzerine bıraktı. Aynen boş bir paket, hatta patates çuvalı gibi düşüverdim. Elinden tutup kendime doğru çektim. Biraz kızgındı anımsadığım. “Bırak beni” diye başlayan cümleler daha da şiddetli hale dönüştüğümde şekil değiştirdi. “Ne olur yapma, yalvarıyorum tutma beni” diye bağırdıkça ben duymuyordum. Ne sesini ne de feryat eden ruhunun haykırışlarını. Bir an için kendisi olmaktan çıkmış sanki anneme dönüşmüştü. Anne-me olan kızgınlığım ortaya çıkmıştı. Tüm kin ve biriktirdiğim nefret hortlamıştı. Zorla ırzına geçmiş, sonra da sırtımı dönüp uyuyakalmıştım.

Size hiç olur mu bilmem. Bazen gerçek ile hayalin birbirine girdiği ve hangisi hakikaten oldu hangisi sadece aklımdan geçti diye düşündüğüm birçok deneyimim oldu. Olmayan olayların gerçekliğine inanmak, olanları unutmak bana yabancı değildi. Alkolün etkisinden olsa gerekti. Gecede bıraktığımı sandığım çılgınlıklarla uyandığımda duyduğum ses başkasına aitti. Annem bas bas bağıırıyordu. Zavallı Meyra yalının çatısına çıkıp kendini asmıştı. Bacadan aşağı iple sarkan cansız bedeni annemlerin odasının camına denk gelmişti. Panjurları açıp gördüğü manzara karşısında şok geçiren annem ne yapacağını bilememişti. Tüm evin ahalisi ayağa kalktığında ev matem yerinden öte kargaşa tufanına dönmüştü. İstanbul’da zaman durmuştu... Olacaklardan habersiz her suçlu ufak çocuk gibi ben de yorganın altına girip saklanmıştım. Odamdan çıkacak cesaretim yoktu. Kimden neden kaçıyordum bilmiyorum. Olan biteni

detaylarıyla hatırlamaya çalıştıkça, başım ağrıyor, düşünüp odaklanmakta zorlanıyordum. Bana tam olarak ne olmuştu dün gece? Aklımdan geçenler nelerdi? Yerde içi boş duran konyak şişesini gördüm. Şişenin şekli kazan gibi olan kafama kazındı.

Film kopmuştu benim için çünkü kendimi tanıyamıyordum. Ne yaptığımı, yaparken kafamdan geçen düşünceleri anımsayamıyordum. Pişmanlık fotoğrafı beni çerçeve içine sıkıştırmıştı. Ateş basıyordu. Kime ne diyecek, nasıl anlatacaktım? Suçu ben mi üstlenecektim? Onu öldürmedim ki! Aklımdan geçen aynen buydu. Onu ben öldürmedim. Meyra intihar etti. Kendi zayıflık ve âcizliğinden öldü dedim kendi kendime. Ve buna inandım. Kendimi buna inandırdım. Yine de kim ne kadar biliyor merak ediyordum. Acaba birine söylemiş miydi? Olan biteni bir yakınına anlatmaya fırsat bulmuş muydu? Ya bir not? Geride kendi elyazısıyla olan, filmlerde görmeye alışık olduğum bir not var mıydı? Yaptığım ortaya çıkacak mıydı? Yediğim halt yüzüme gözüme bulaşacak mıydı? Beklemek dışında yapacak bir şey aklıma gelmemişti. Zaman kendi kafasına göre ilerliyordu. Kafamın içinden geçen düşünceleri durdurmaya yetecek gücüm yoktu. Aklım fırıldak gibi çalışırken bedenim de korkudan tir tir titriyordu. Kendimi bu kadar çaresiz ve yalnız hissettiğim bir anı o güne kadar hatırlamıyordum.

Bahçe bir anda Meyra'nın akraba ve arkadaşlarıyla dolmuştu. O gün okula gitmeyen Meyra'yı arayıp soranlar, ona ulaşamadıklarında duydukları haberi ağızdan ağıza yaymışlardı. Perdenin arkasına saklanıp olan bitenleri izliyordum. İçimden bir his, polisin gelip beni tutuklayacağını söylüyordu. Bir diğer ses de kafamın içinde babamın bu işi halledeceğini dayatıp, korkmamam gerektiğini fısıldıyordu.

Babam olayın akabinde İhsan Abi ve eşiyle konuşmuş ve basına gitmeden halletmek yolunu tavsiye etmişti. Otopsi fikri onların midelerini bulandırmıştı. İntihar olayının ortaya çıkmasının kendi açısından doğuracağı sonuçları da düşünmüştü elbet. Savcı ve hükümet tabibi gelmiş, normal ölüm raporları alınmıştı. Babam her zaman bildiği yöntemleriyle önce savcı ve emniyet görevlilerini, sonra doktoru ikna edip bilmeden beni bu işten sıyırmıştı. Cansız bedenini aşağı indirip hemen ardından defnettiler. Annemin ısrarlarıyla cenazesine gitmemiştim. İtiraz edip, ailemden birini karşıma almaya hiç niyetim yoktu. Zaten zayıftım; savaştan gücüm yoktu. Bir hafta sonra annem, İhsan Abi ve Hanife Teyze'yi işten çıkardı. Ceplerine biraz para koyup, köylerine gitmelerini söylediler. Annem olayı arkadaşlarına anlatırken hali görülmeye değermişti. “Kim bilir neler yaşıyorlardır o küçük evin içinde, küçük dünyalarında? Gencecik kız aniden ölüverdi. Hasta mıydı bilen yok” deyip geçiştiriyor aynı zamanda da konuşacak yeni bir konu olduğu için her gelene aynı şeyleri tekrar ediyordu. Birinden bir fikir almak, ne olduğuna çözüm arayıp bulmak gibi bir derdi yoktu. Sadece dedikodu yapacak malzemeydi Meyra. Ablam o gece bir arkadaşında kalmıştı. Ona olayı açıklamak yerine annemin anlatmasını beklemiştim. Beni çok iyi tanırdı. Bir şeyler sezmesinden korktuğumdan, yaşadığım şoku ona farklı bir şekilde göstermiştim. Meyra ve ailesine yakın olduğumu bilirdi. Olana üzüldüm diye yorumladı. Anneme “Can yokluklarını çok hissedecek. Neden bilmem ancak kendini onlara yakın hisseder, hepsini çok severdi” dediğini duymuştum. Kendi yalanımın içinde hapsolmuş, kaçacak bir yer bulamamıştım. Bu azaptan nasıl kurtulacaktım? Alkolden başka dostum yoktu. Beni bir tek şişe anlıyordu.

Meyra'nın teni bembeyaz, saftı. Kadın dediğin zaten beyazdır, çiçektir, güldür, karanfildir, gelinciktir, gelindir, gelinliktir; en önemlisi masumiyettir, iffettir. Kadın sevgidir, şefkattir, sabırdır ve hoşgörüdür. Kadının gücü özüdür bileğinin gücü değil. Meyra böyle biriydi işte. Gencecik yaşına rağmen. Bunu ancak bugün anlayabiliyorum. Anlattıklarına göre duvağını tabutun üzerine koymuşlardı. Annesi ve babasının tek tesellisi bakire kızlarının cennete gidiyor olacağıydı. "Uykusunda melekler onu aldı" diyorlardı. Onlar buna inanırken, ben halen vicdanımla boğuşuyordum. Yaptığımı anlatamamanın verdiği yükü kendi kendime cehennem azabını yaratmıştım. Bir insan yaptığı hata veya günahın bedelini kendine ne kadar süreyle ödetmelidir? Bunu bilen bir başkası yoksa kim onu durdurup, uyarabilir? Bu azabın içinde aylar, senelerce kalmak mümkün değil mi? Evet, ben kanuna karşı bir suç işlemiştim fakat bunu kimse bilmiyordu. Daha sonra yaptığımın bir günah olduğunu da öğrendim ancak yine bundan haberdar olan kimse yoktu. O yüzden hem sanık hem de yargıcım olmuş kendi kendime cezamı vermek konusunda uzman olmuştum. Hiçbir gün veya gece geçmezdi Meyra'yı düşünmeden. Yaşıyor olsaydı nasıl bir hayatı olurdu? Onun kaderi benim elimde miydi? Yazgısını ben mi yazmıştım? Sorularına cevap bulmam çok uzun zaman aldı. Anneme benzer konular hakkında sorular sordüğümde her zamanki ukala ve umursamaz tavrıyla "Bu sorularla vaktini boşa harcama. Cevap bulamayacaksın" derken nasıl bir girdabın içinde hangi iblislerle boğuştuğumu elbette bilemezdi. Onu suçlamıyorum artık. Ne yaşadığımı nasıl bilebilirdi ki? Annemi ve babamı suçlamak ve yargılamak işini de zaten kenara attım. Her ne yaptılarsa affediyorum, ne yapabilirlerdi konusunu da düşünmekten vazgeçtim.

Olan olması gerektiği gibi olmuştu. Aksi halde ben bugün burada olduğum yerde değil bambaşka bir yerde olurdum. Meyra da... Kim bilir belki halen kendimi kandırıp vicdanımı yükünden azat etmek için yalan söylüyordum. Zaten bir yalanı ne kadar çok tekrar edersen o kadar inandırıcı olur demişler. Sonunda kendi yalanına da inanan olursun. Herkese yalan söyleyen aslen kendine yalancıdır haberi yoktur. İşin gerçeği burada yatıyor.

Sevmek sevillebilmek ne güzel ayrılık olmasa, gülmek güldürebilmek ne keyif ağlamak olmasa, ölmek ölebilmek ne huzur unutulmak olmasa.

İhsan Abilerle vedalaşmaya bile yüzüm olmamıştı. “Hakkını helal et İhsan Abi” diyesin vardı, diyemedim. Bavul ve bohçalarını toplamış memleketine götürecektik arabaya binerlerken, camdan bakıp arkalarından gözyaşı dökmüştüm. Daha önce hiç ağlamadığım gibi hıçkırı hıçkırı ağlamıştım. Bir yanımla kendimi çok kötü hissederken diğer yanımla onlarla her gün yüzleşmeyeceğim için olandan hoşnuttu.

Halime anlam veremeyen ablam ve annem beni sürekli farklı psikiyatlara götürüyor, aldığım antidepresanlara rağmen düzelme olmadığına kanaat getirip doktor değiştiriyorlardı. Sırrımı ruhuma teslim edip gömmüştüm. Acının yükünü ruhumun sırtına yüklemiştim. Tanımadığım, her şeyi bildiğini zanneden tavırla, karşımda duran doktorlara anlatamadım olan bitenleri. Korktum. Yargılarla diye. Yalan söylüyorum. Beni ele verirler diye korkup içime attım. Başıma gelecekleri düşünürken, itiraf etmemin bana faydası olamayacağından emindim. Oluruna bırakmıştım her şeyi...

Okulum biraz aksamıştı. Tıp okumak tahminimden daha zordu. Israrla okulu bırakıp ticaret hayatına girmemi isteyen babamla sürekli kavga etmekten de yorulmuştum. İnadına

doktor olmayı kafama koymuştum. Sanki ben bunun için doğmuştum. Fakat olanlar beni etki altında tutuyordu. Acısı hafiflemek yerine gün geçtikçe artıyordu sanki. Meyra konusunda ne yapmam gerektiğini bulamadan seneler geçti. Okulun son yılı, her ay ailesine para yollamaya başladım. Vicdan azabımın faturasını ödüyordum kendimce. Paranın çekildiğini öğrendikçe bir işe yaradığımı, içimin huzurla dolduğunu hissediyordum. Avunmak bu olsa gerekti.

Küçükken annem ile babamın evde benimle ilgili bir iş bölümü yoktu. Daha ziyade aynı görevi paylaşan iki farklı eleman gibiydiler. Her ikisi de kurallar koymak ve otorite olmak konusunda birbirleriyle savaşıırken olan bana ve ablama olurdu. Evim sevgi ve şefkatten yoksundu. Gerçi her çocuk anne ve babası ne yaparsa yapsın illa yeterince sevilmediğini ve değersiz olduğunu düşünerek büyür; sonra da bunu ebeveynlerine en beklenmedik anda kusar ve onları üzmeyi becerir. Eminim annem ve babam kendilerince beni sevip, bunu bana gösterdiler fakat ben almayı bilemedim. Eksik kaldım. Sevgi, şefkat ve anlayış anneden; bilgelik, kural ve otorite de babadan gelmeliydi diye öğrendiğimde iş işten geçmiş, ben okulumu bitirmiştım. Bir oğlan çocuğu annesinin sevgisi için babasıyla savaşmalıdır. Annenin sevgisi babadan bağımsız olarak sürekli varsa, o çocuk anne sevgisini karşı cinsten gelmesi gereken bir sevgiyle karıştırıp ileride kadınlarda sevgiyi aramayabilir diye de benimsemedim. Baba oğul, iki erkek arasında olan çatışma, kavga veya savaş olan güç gösterisi çocuğa illa yarar; bunu da sonradan okudum. Zavallı babam annemin sert ve katı tavırları ardına sığınır, çoğu zaman evde huzur olsun diye varlık göstermezdi. Buna rağmen benimle baş başa vakit geçirmeye gayret

eder, en azından futbol maçlarına birlikte gider, sohbet ederdik. Annemin babama karşı olan davranışı içimde uzun bir süre ukde olarak kaldı. Kadınlar neden kadınlığını bilmezler? Bilseler de neden erkek olmaya çalışırlar hiç anlamadım. Halen de arıyor, anlam bulamıyorum...

Annemin sevgisini gösterme şekli ilginçti. Genelde pahalı, markalı hediyeler seçip, insanların gönlünü kazanmaya çalışırdı. Satın alacağını seçerken karşısındaki kişiyi düşünmek, o ne sever, ne giyer diye aklından geçirip en ufak bir çaba sarf etmek yerine kendini memnun edecek bir şeyler bulurdu. Hediye ona gelse hangi şeyden mutlu olacaksa ona göre karar verirdi. Aldığı hediyeler dükkâna değişmek üzere geri gittiğinde haberi olur muydu emin olamıyorum. Benim bile gönlümü almak ihtiyacını duyardı. Hiçbir doğum günü, bayram, mezuniyet, evlilik yıldönümü gibi önemli tarihleri unutmaz, özenle hatırlayıp arar sorar veya ziyarete dahi giderdi. Fakat aldığı hediyein ardından hemen o kişiyi sahiplenmiş, onun sahibi olmuş gibi davranmaya başlar, o kişiden beklentileri artardı. Beklentileri karşılanmadığında da sürekli yaptığı iyilik veya hediyeği başına kakar, hak iddia ederdi. Evine yemeğe gittiği bir arkadaşına, yemek esnasında neden ona aldığı servis tabağını kullanmadığını sorduğunda sanırım biraz ayıp etmişti. Aldığı hediyein kullanılıp, ortaya çıkarılıp gösterilmesi gerekiyordu sanki. Görgü kuralı bunu gerektiriyordu. Kızarıp bozaran arkadaş kem küm ederek sonunda tabağı sunamadı. Değişmeye gittiğini herkes anlamıştı. Annem eve dönünce olanı bizlerle paylaşırken, sinirinden burnundan soluyordu. “Bir daha ona böyle pahalı hediye alırsam eşek olayım. O ne anlar ki! Aptallık bende. Onu adam yerine koydum” diye defalarca tekrar etmişti. Evinde yiyecek eti olmayan birine mangal götürmek

konusunda annem ustaydı. Herkesin annesinin böyle olduğunu düşünerek geçmişti çocukluğum. Aradığım, arzu ettiğim sevgi ve sıcaklıkken bulduğum maddi güvenceden öte gitmiyordu.

Yazık ki insanoğlu sevgi ile güven hisleri arasında gidip geliyor. Biri varsa genelde öbürü olmuyor veya ikisinden birinden feragat etmek zorunda kalıyor. Çocukların çoğu bu şekilde mahrum bırakıldıktan sonra hayat boyu acılarının kökenini ararken bu bilgilere maalesef ulaşamıyor. Hepimiz hayatlarımızın belli bir döneminde sevgiye aç dilencilere dönüştük veya parası olmayan sevgi dolu gönlü zenginlere. Çocuklar küçük yaşlardayken sevginin önemine dikkat etmezler ancak azlığı veya çokluğu bir kişinin geleceğine ve ileride onun da sevgiyi nasıl alıp vereceğine yol yapar. Annem ve babamdan görmeyi arzu ettiğim sevgiyi görmediğimi bugün biliyorum. Karanlıkta kalmış körlere ayna da versen meşale de yaksan hep aynı şeyi görürler: kendilerini. Sağırlara da sesini duyurmaya çalışmak boştur. Onlar sadece kendi seslerini duyup dinlerler.

Küçükken pek çok konu hakkında gizlice dua eder, taleplerde bulunurdum. Dualarıma cevap alırsam yapacaklarım hakkında anlaşmalar hazırlardım. Her bir duam cevaplanırdı ancak ben onları kendim yaptığımı inanır, kalbim hemen ardından taşlaşırdı. Elbette yaptığım her hareketin bir sebebi, bir de sonucu vardı. Fakat bu beni fıravundan farklı mı kılardı? Bilmediğim, tüm davranışlarımın getirisine de götürüsüne de katlanacak olmamdı. Sınavlarım hep çok zordu fakat kolay olsalar hatırlanmazlardı. Seneler sonra niyet ve davranışımı değiştirmedığım takdirde kader ve nasibimin de değişmeyeceğini öğrenecektim.

Ablam Esin de çok ilginç biri olup çıktı. Bugünlerde sü-

rekli ortalıkta işkadını gibi boy gösterip demeçler vermeye bayılıyor. İşin aslı babamız para sahibi ve saygın olduğundan çevresinde de sanki kendisi bir şeyler başarmış gibi gözüküyor. Buna kendisi de inanıyor ya işte işin en tehlikeli yanı bu. Gençlik soyadını taşımakta ısrar ediyor. Esin Agâhzade diye biliniyor. Kadın haklarını savunmak, evde şiddete önlem için epeyce çabalıyor. Her biri çok önemli davalardır ancak onu bu konularda uzman yapan nedir ben henüz bulamadım. Konuşmalarını da sıkı bir kitle takip ediyor. Kısa saçları ve sürekli giydiği pantolonuyla tipi kült bile oldu. Eşit haklar kadar eşitlik fikrini de benimsedi. Sokakta yürürken herkesin tanıyacağı medyatik bir yaşamı da var. Tanınmak onu mutlu ediyor, kendini önemli hissettiriyor. Ben ona bunun aksini söyleyemiyorum. Madem bununla mutlu, bırakıyorum kendi dünyasında yaşamaya devam etsin.

Ev ve evlilik hayatına gelince sanırım ablam da aynı aneme benzedi. Başka kim gibi olmasını bekliyordum ki? Her kız kendi annesini rol modeli olarak almaz mı? Gönül isterdi ki evinde gördüğü yanlışları kendisi yeni bir evlilik ve nesle taşımasın fakat olmadı. İki oğlu var ve onları boğarcasına himayesinde koruyup kolluyor. Evde tüm hâkimiyet onun. Kuralları koyan o, cezaları veren de. Elinden gelse çocuklarının babası bile olurdu ancak nafile. Enişteme gelince ona verilen sus payı bir iş ve cebine soktuğu paralar yüzünden çoğu yanlış görmezden geliyor. Olan biteni izleyip, katlanıyor. Nereye kadar dedirtiyor bazen ancak yürüyor işte...

Oğulları babalarını ya hiç görmüyor ya da gördüklerinde kendisi varlık göstermiyor. İş seyahatleri, toplantılar derken sabah erkenden çıkıp, akşamları da geç gidiyor evine. Utanmasam kendi evine girmek, dönmek istemiyor derdim ancak söylemeye dilim varmıyor. Çocukların akşam erken

yatma ve sabah geç kalkma alışkanlıkları olduğundan babalarından ayrı büyüyorlar demek doğrudur sanırım. Benim halen yeterince sorunun olduğundan bu da onların derdi deyip geçiştirmek işime geliyor.

Yaşamı anlamlı kılan ölümün varlığıdır. Varlığımın anlamı da ölümün ardında saklıdır. Ölmeden yaşamı anlamak sadece yorumdan ibarettir. Ölümün iyi bir yanı, insan ayırt etmez; kayırmaz kimseleri. Herkes bunu zamanı gelince tadacaktır... Geride kalanlar için her ölüm vakitsizken giden için zaman gelmiş, çanlar çoktan çalmıştır. Zamansız ölüm olmaz. Ölmek için hazırlanmak da mümkün değil çünkü kimse ölmek istemiyor. Ancak ölüm tek taraflı anlaşmasını sunar her defa. Aynı şekilde insanın kendisi, sevdiklerinin ölümüne de hazır olamıyor, hazırlık yapamıyor. Hastalık gibi benzer sebeplerden ötürü önceden bilinse bile, ölme ve gömülmeleriyle, akıl yokluklarını ancak idrak ediyor. Bununla beraber özlem hissi ancak yokluklarının dolmayacağını idrak edince ortaya çıkıyor. Anne ve babanın da boşluğu maalesef hiçbir zaman dolmuyor. O boşluk da epey bir yer kaplıyor.

Aniden bir trafik kazasında annemi ve babamı kaybettiğimde ne olduğunu, neye uğradığımı anlamadım. Anlamın anlamsızlığıydı; hayatın boşluğuna ölümün doluyordu. Her anlamın içinde taşıdığı boşluğun ortaya çıkışı, yaşamın ölümle sınırlı oluşunun idraki ve hayatın amacının bilinmezliğinin sorgulamasıydı aniden beliren... Bir tür inkâr olsa gerekti. Kabul etmesi en zor olan, inkâr etmenin en kolay yol olduğudur. Neye yarayacaktı ki? Vedalaşmadan, helalleşmeden ayrılmıştık. İçinde sevdiğin birini saran kefen bezinin beyazı, en karanlık siyahmış. Üzıldüm. Kahroldum.

Ölümlerini kabullenmek zorunda olduğumu fark ettiğimde, onlar olmadan nasıl bir hayat süreceğime dair düşünceler kafamın içine girmeye başlamıştı. Herkes gibi onlar da gelip gitmişlerdi. Geride ne kalmıştı? Koca bir hiç. Benim gözümde hiçti en azından. Alt tarafı para, pul, at, kat ve yatlar. Ve ben. Yapayalnız kalmış bir ben. Sığınacak yerim yoktu!

Ölümlerinin ardından büyümem gerektiğini anlayacak kadar zaman bile geçmeden ben olgunlaşmıştım. Bir çocuk ebeveynlerini kaybettikten sonra adam oluyor. Şikâyet edeceğin, şımarıklık yapacağın, nazının geçeceği bir kişi hayatında kalmadıysa sen istersen büyüme çocuk kal. Bak bakalım nereye kadar gider? Bu yoldan olgunlaşmak zorunda bırakılmama kızdım elbet. Kendime kızandım. Neden sanki daha önce büyümemiştim? Hep bir anne şefkati ve baba gücünün arkasına gizliden gizliye sığınmıştım. Birden ortada cascavlak kalınca gerçek hayat tokadını vuruyor elbet.

Bir kişinin nasıl bir yaşam sürdürdüğü, kime ne iyilik yaptığı cenazesinde ortaya çıkar. Büyük bir kalabalık beklerken tahminimden az kişinin gelmesini alelacele gömülmelerine ve haberin hızlı dağılmamasına bağlamak işime gelmişti. İlla onların da sevenleri vardı ancak cemiyet hayatı, sosyal faaliyetler, yardım kuruluşları derken pek çoğundan sadece gelen beyaz karanfilli çelenklerdi. Ölen öldüğünü anlar mı? Bunu uzun uzadıya düşündüm. Annem ve babam cenaze törenleri görüyorlarsa şayet üzüldüklerine bahse girerdim. Bütün uğraşları, çaba ve insanları mutlu etme heveslerinin ne kadar anlamsız olduğunu anlamışlardır elbet. Pek çok kişiyi ve değerleri hayattayken gömmüş insanlar olarak, maalesef yaşamlarının bulmacasını öldükten sonra çözenlerdendiler. Zaten yaşarken hayatı sorgulamayanlar öldüklerinde cevapları bulanlardır. Geç değilse de ne işe yarar acaba?

Teselli için yanıma gelen herkes istisnasız güçlü olmam konusunda bana dayatıyordu. “Güçlü olman lazım, ağlayıp kendini boş yere üzme. Allah’ın takdiridir” diyorlardı. İşte bu tip anlar Allah’ın da varlığını en çok sorguladığım zamanlardı. Neden benim annem ve babam kaza geçirdiler? Niçin onları yanına almayı seçti? Alabileceği bu kadar kişi varken niye benim ailemi dağıttı? İnsan elinde olanı kaybettiğinde haliyle üzülüyor. Bir çocuk elinden oyuncağı alındığında bile ağlayıp perişan olduğunda anlayışla karşılanır da, aynı çocuk ana ve babasını kaybettiğinde neden üzülmesi anlaşılmaz acaba? Niçin bu çocuktan güçlü olması beklenir? Bu çocuk yetim kaldı, anası babası öldü, bunu anlayacak bir insan yok mu etrafta? Soruyu sormak nafileydi çünkü kimsem yoktu. İşin en acı yanı, herkes kendi olağan hayatına dönecek, bense onların olmadığı bir hayata alışmak için kendime yepyeni bir rota çizecektim. Ölüm insanı uyandıran en büyük tokattır. Hayat sillesini vurduğunda da sana acımaz ancak canın acır. Yediğim tokat, şamar ve sillelerin toplamı bile bana hayatı anlamak konusunda yetmedi. Fakat cenaze, bana, hayatı, insan kıymetini ve ana baba sevgisini hatırlatmıştı... Bir kez daha.

Üşüdüğümde üzerimi kim örtecekti? Hasta olduğumda kim benim için endişe edecekti? Başımı dayayacak bir omuz, ağlama duvarımı arıyordum. Ölünceye kadar kendine inanma diyenler bana bugün kime güvenmem gerektiğini neden söylemiyorlardı? Bu soruları aklımdan geçirirken onların ardından neden gözyaşı döktüğümü de buldum. Kendime olacakları kestirip yalnız kaldığıma yanıyordum. Düşüncelerin içine gömüldüğüm bir an dedemi görür gibi oldum, ardından onun babası aklımdan geçti, sonra onun da dedesi, dedesinin babası, tüm atalarım ve onların da babası

hatıramdan ortaya çıkar gibi oldular. Âdem'i gördüm veya gördüğümü hissettim. Onun olduğu yere geldiğimi anladım ve olan biteni idrak ettim. Âdem'in anne ve babası yoktu. O kime sığınıyordu? İncir yaprağını verip onu örten, tüm ağaçların meyvelerini sunup, rızkını veren kimdi? Birden uyandım. Bir şeyler sezdim. Artık dönüşü olmayan bir yola girdiğimi o an elbette bilmiyordum.

Bilmeden hatalarıma hatalar eklemeye devam etmiştim. Özrüm kabahatimden büyükmüş. Kimse görmeden işlediğim günahların şahidi olmaz sanmışım. Beni teselliye gelen annemin yakın arkadaşlarından Sevim'le boş bir anımda ilişkiye girmiştim. Bu bir süre devam etmişti. Kocasıyla olan dertlerini dinlemek, ona çözümler üretmesi konusunda taze fikirler vermek hayatımın bir parçası olmuştu. Ölen annemi onun koynunda arıyordum, farkında değildim. Ne bulmayı umut ediyordum? Baba kucağı kadar güven veren, hayalini kurduğum ana koynu kadar sıcak bir başka yatak düşünemedim. Onların gömülüğü ve birden ortadan yok oluşlarını aklım almıyordu. Her an çıkıp gelecek ve onları tekrardan göreceğimi sanıyordum. Bitmemiş, hallolmamış pek çok konu vardı. Vedalaşamamıştım onlarla. Ansızın yakalamıştı ecel. Habersiz. Hep de böyle olmaz mı zaten?

Yerleri boşalmıştı ve dolduracak kimse yoktu. Olmayacaktı. Ağlayıp acı çekene ölenle ölümez bilgeliği öğütlenir; ölünün ardından üzülmemek gerektiği hatta olan biteni veya gideni unutmaması tavsiye edilir. Bilmezler mi bir şeyi ne kadar unutmaya çalışırsan o şey kendini hatırlatmak konusunda o kadar güç kazanır. Unutmanın aksine, yaşananları tekrar edip dile getirmek ile gideni anmak ve onu yaşatmaktır esas olan. Giden gitmiştir, iş geride kalana düşmüştür. Ağlayan kendisi için ağlıyordur elbet fakat özlemi yeri doldurama-

dığından dolaydır. Yeri dolanın lafı bile edilmez; edilirse de adına deneyim denir geçilir. Hayat böyle nankördür işte. Hem sana hem de bana.

Gerçeği konuşmaktan sakınan insan teselliği dedikoduda ararmış. Sanırım şöhretim benim önüme geçmişti. Bu olgun kadın birlikteliği sadece Sevim’le kalmadı. Ardından dört evli kadınla daha birlikte oldum. Her biri rahmetli annemin dost bildiği kişilerdi. Birbirlerinden, benimle birlikte olmalarından, tüm olan bitenden haberleri vardı sanırım. Emin olamıyorum. Beklentileri sadece sarılmak, ilgi görüp sevişmek ve kendilerini değerli hissetmekti. Öyle zannederlerdi işin gerçeği. Asıl beklentileri bilinçaltılarında yatıyordu. Benim vaat edeceğim çok şey yoktu, bu yüzden hayal kurmaz sadece anın tadını çıkarırdık. Kısa hafta sonu tatilleri, eşlerinin iş veya toplantı saatlerinde kaçamak buluşmalar olurdu. Her biriyle ilişkim düzenli sürmüştü. Özel ve sosyal hayatım dışında bir de gizli yanım vardı. Şikâyetçi değildim çünkü kadınlar bende ellerinde olmayan bir şeyi arıyorlardı. Sanki onları içinde bulundukları durumdan kurtaracağımı düşünüyorlardı. Ben birilerinin kurtarıcısı olacaktım. Hayatlarını kökünden değiştirecek bir kahraman... Asıl aradıklarının bir kahramandan öte kurtuluşun kendisi olduğunun farkında bile değillerdi. Benden asla gelmeyecek bir şeyin beklentisi içinde üzölmeye mahkûm ederlerdi kendilerini. Herkes kendi kurtuluşunu yaratır. Bilmedikleri şuydu: Mutluluğu bir başkasından bekleyensen eğer, aynı mutluluğu elinden alacak olan kişiyi araysındır, haberin yoktur. Bugün geriye baktığımda ne kadar komik olduğunu anlıyorum. Zamanın içindeyken fark etmezdim. Hata olduğundan, günah işlediğimden bile haberdar değildim.

Cebinde parası, evinde düzeni olup mutluluğu halen ara-

makta olan bu kadınlar zamansızdı. Aynı yaşlılarda olan zaman lüksü onlarda da mevcuttu. Hani ya öncesinde daha çok iş yaptığından ya da şimdi yapacak az şeyi olduğundan dolayı ellerinde olan zaman artışı, bolluğundan söz ediyorum. Sıkılmaktan bahsederlerdi. İlla her an her gün bir şeyler yapmak, bir yerlere gitmek, birileriyle birlikte olmak için çırpınırlardı. Bilmedikleri, etraflarına toplanan sahte kalabalıkların içlerinde olan karanlığa ışık tutmayacağı, tam aksine var olan cılız ışığı örtmeye gönüllü kalın perdeleri temsil ettikleriydi.

Sürekli yalnız olduklarından, kocalarının onları anlamadığından şikâyet ederlerdi. Yalnızlık da aynen yaşlılıkta olduğu gibi zamanın yayılma sürecidir. Sıkılmak ise yaygın zamanın farkındalığıdır. Zaman da, sıkılmak da, farkındalık da geçicidir. Onlar bunu bilmezlerdi. Ben de o vakit öğrenmemiştim. Bu yüzden işte, zamanın kıymetini bilmeyen onu ya boşa harcar veya öldürür. Öldürmenin suç sayılmadığı bir şeydir zaman. Bununla birlikte yalnızlık da kalabalıklarda saklanmayı sever ancak zamanı gelince illa ortaya çıkar ve kendisini sana gösterir. Yalnız (kendinle) olmak özgürlüğün temelidir; bir başınlıktır. Kuyruksuz başın kendisi olmaktır. Bana (kendime) rağmen kendimle yaşamak, bana (kendime) rağmen ben olabilmek... Ne kadar da zordur değil mi? Bu kadınlar bunu düşünmekten âcizdiler. Bilmedikleri yalnızlık düşünce ve hissinin aynı korku gibi bir enerji olduğuydu. Korkunun hareketlendikçe canlanıp güçlendiğini anlamazlardı. Kendinle baş başa kalmanın varoluşun esası olduğunu göz ardı eder, görmezden gelirlerdi. Olduğu kadar(sın) varsın. Düşündüğümde, gerçekten varlığımı düşündüğüm zaman, aklın en yüksek mertebesinin kendi kendinin varlığını inkâr etmek olduğunu da fark ettim. Bugünkü aklımla o

günlere geri gidebilseydim neleri değişik yapardım acaba? Cevabını bulduğumda kendimi şaşırttım. Hiçbir şeyi. Her şey olması gerektiği gibi olduğundan ben de bugün bu akla sahibim. Akıl tuzaklarının işleme şekliydi. Hepsi bu!

Yaşlanmış, yaş almış, orta yaş kadınlarının hayat hikâyeleri yazılıdır. Sırtlarında yükleri, beraberinde taşıdıkları ağırlıklar, yaşanmışlık ve yaşanmamışlıkların gölgeleri onlara eşlik eder. Yazık ki yeniden taptaze bir hikâye yazmak olasılığı az oluyor. Tüm öğreti ve deneyimler sonucu geçmiş silmek ve yola devam etmeleri söz konusu değil. Sadece hikâyelerinin sonu hakkında belki bir tercihleri olduğu hayaline kapılabiliyorlar. Genelde de hayal kırıklığıyla bitiyor. Pek çoğu geriye baktığında hayatın acı tadını dilinde hissediyor. Bir koca, evlilik, bazen çocuk çocukla belli bir yola girmiş fakat orada kalıp kalmamak konusunda tereddüde düşen, arayışta olan genç kızların edasını bulurdum onlarda. İçlerinde halen bazı umutlar, kafalarında hayaller varken oldukları yerden farklı bir yere geçmek konusunda şüphedeydiler. İlerleme yoktu; aynı yerde kalıp söylenmek daha kolay gelirdi. İşin aslı elinde olanları kaybetme riskini göze alamazlardı. Her şeye rağmen, kısa bir süre “Buna da şükür” deyip ardından unutup şikâyet etmek kolaydı. Şükretmektense şikâyet eden, yolun yarısına gelmiş insanlardı. Sürüden çıkmak tehlikesiyle karşı karşıyayken, genç cesareti derinlere gömülü olduğundan kıpırdamak zordu. Kendi yarattıkları zindanda zincirlerini bir başkasının gelip koparmasını boşuna bekliyorlardı. Unuttukları şey, hayatı uçlarda yaşamayanın sürüden olacağıydı. Kendi kahramanları olmak yerine dışarıdan birinin gelmesini bekliyorlardı.

İnsanlar içlerinde bir boşlukla doğar ve yaşamı boyunca yemek, kılık kıyafet, at, yat ve katlarla onu doldurma-

ya çalışır. Ne yaparsa yapsın bu yanlış arayışların hüsrânı o boşluğu doldurmaya yetmez; aksine boşluk zamanla büyür, derinleşir ve zifiri karanlığa dönüşür. Hayatlarını devamlı birileri veya bir şeylerle doldurup hızlı yaşayan insanların durup düşünmeye vakti olmaz ve çarkın dönüşünü mutluluk sanır; onu sorgulamaz. Durmaz, durduramaz. Körler bile aynı yolu yürüdükçe çukurun yerini öğrenir. Bu bile onlar için beceridir, mutluluktur. Bütün bunları da yaşamam gerekiyordu elbet. Olgun kadınların bilmedikleri yalnızlığın verdiği mutsuzluk gibi mutsuzluğun içinde hissedilen yalnızlığın da illüzyon olduğuydu. Herkesle birlikte içindedirler veya yalın ve yalnız bir kalabalıktadırlar. Farkına varmaz, farkı da anlamazlardı. Acıların bir araya getirdiği bu tip insanların birbirine olan bağ veya bağımlılıklarının güçlü olduğunu da düşünürlerdi. Fakat bilmedikleri acının hiçbir şeyi pay etmediği idi. Çünkü yaralar hep kişiye özel kalıcıdır. Kendi yaralarını iyileştirmezlerse herkesin bıçağının keskin kalacağını yedek sigara gibi kulak arkasına gizlerlerdi. Kendisiyle yüzleşmeyen bu tip insanlar sırlarının içinde kaybolmaya mahkûmdurlar. Bu mahkûmiyet de, onları gerçeklerden uzaklaştırdıkça, ölüme hazırlar.

Pek çoğu her gün hatta günün her saati aynaya bakıp kendini seyrederdi. Bakar görmezdi aynadaki halini. Birkaç gün önce olmayan bir sivilce veya siyah nokta, geçen hafta ortada olmayan bir çatlak ya da kırışıklığa denk gelirlerdi. Hepsi bu kadardı. Aslını göremeyen, bakan körlerdi. Gözleriyle görmeyi bilemeyenlerdi. Seneler geçtikten sonra aniden baktıklarını görmeye başladıklarında da kaybolan zamanın farkındalığı, yerini üzüntü veya depresyona bırakıyor. Ne kadar çabuk geçti o güzel yıllarım diye hayıflanıp, ağlayacak bir omuz arıyor ancak bulamıyorlar.

Kadınların her birinin sırları vardı. Sırrı olan insanlar birbirlerini mıknaş gibi çeker nedense. Paylaşılmayan sırların karanlığıysa kendine refakatçi arar. Sırlar yalınlığı, yalnızlığı sevmez; paylaşılmak ister. Bu yüzden birbirine en yakın gibi gözüken insanların birbirinden sakladığı pek çok şey vardır konuşulmayan. Gerçek saklıdır; karanlıkta gizlenmeyi seçer. Bütün bu olanları yaşarken karanlığa düştüğüm bir dönemdi. Kafamdan geçen sorulara tatminkâr cevaplar bulamamanın çaresizliğine gömülmüştüm. Hayatın akışında yaşantıma giren bu kadınlar zor zamanımda bana pek çok kıymetli değerleri öğretmişlerdi. Her birine ayrı ayrı müteşekkirim. Yaşanmışlıklar en büyük hazinedir.

Evli bir kadınla birlikte olmanın günah olduğunu o günlerde bilseydim yine de o günahı işlemeye devam eder miydim? Bu soruya cevap bulmakta çok zorlandım. O zamanlar ne düşünüp neler ele geçirmek istiyordum hatırlamaya çalıştım. Kafamı epeyce zorladım. Hafıza kayıtlarımdan indirmeye gayret ettim. İlk günahı bilerek işleyen kişi belki akabinde pişmanlık duyar fakat ikincisini işlediği takdirde yol ayrımına girer ve bunu tekrar ettikçe aldığı hazzı kendine hak görmeye başlayıp ilerler. Veya daha önce nasılsa yapıldı diyerek benim de yapmamam gerekmiyor sonucuna varabilir. Nefis ve seçim bunu gerektirir. Maalesef, işlenen her günah bir yenisine zemin hazırlar. Benlik duygusu bunu kendisine hak gibi görür. Zaten hayatı günahsız yaşamak mümkün müdür? Soruyu soran bile, cevabı bulmadan evvel günahları işlemeye devam edecektir. Bu yüzdendir ki bilinçli yapılan günahlar arttıkça gözyaşları da azalır.

Ne yazık ki, popüler olmak uğruna etraftan onay alıp alkış duymak için insanoğlu bazen farkında olmadan prensiplerinden taviz veriyor. Halbuki yalnızken doğrunun ne

olduğunu gayet iyi bilir. Gecenin karanlık bir vaktinde ruhun açığa çıkıp sana neyin yanlış olduğunu hatırlatsa da, kaç kere gün ışığında hatayı bile bile tekrarlayıp ertesi akşam günbatımında yine pişman olduğunu hatırlıyor musun? Ben dün gibi net hatırlıyorum. Bunu neden yaptığını sorguladın mı hiç? Sana bunu yaptıranın kim olduğunu merak ettin mi? Hem de nasıl! Ruh acı çektiğinde gözyaşını ortaya koyuyorsa senin görmezden geldiğin kimdir? Nedir? Ruh sancısını başka türlü içeriden dışarı çıkaramaz. Ağlar, gözyaşı döker ve yine de anlaşılır olmaz. Ancak günah ve günahı işlemenin verdiği haz tüm yasaklar gibi cazibelidir. Kendine çekme özelliği vardır. Nereye kadar? Evet, bir günahkâr nereye kadar gider? Nasıl ve ne zaman durur? O günlerde bu konuyla ilgili sorularım bitmek bilmiyordu. Sonradan mesleğim icabı bazı cevaplarımı buldum.

Hayatın tüm çıkmaz sokakları beni bulduğunda, duvara toslamak yerine dönüşün olduğunu düşünüyordum. Hiçbir günah son değildir; tövbesi mutlaka vardır. Ağırılığı, derinliği ve karanlığı ne olursa olsun dönüş kapısı hep açıktır. Yeter ki geriye adım atmayı bileyim.

Düşünüyorum da ilk deneyimler ne kadar da keyiflidir, çünkü hayatımızı sürekli hafızanın içinde olan ezberlenmiş kayıtlara bakıp kıyaslayarak tüketiyoruz. Bu yüzden aslında yaşamıyor sadece hatırlıyoruz. Her deneyimin ilki çok şaşırtıcıdır çünkü henüz kaydı yoktur. Mesela beni ilk terk eden kızın kaydı çok derin bir yaraydı. Bu yüzden sonraki kız arkadaşımıyken ilki kadar açık ve kendim olamadım. Sürekli beni terk edeceğini düşündüm. Her şey aynı giderse ve ben değişmezsem yine terk edilen olacaktım. Bu düşünceyle ben, ben olmaktan çıkmaya başlamıştım. Kendimce “ben”i

korumaya alıyordum. Özümü korumak adına, ona zırh kılıf uydurup, savunmaya geçiyordum. Senelerce bu kılıflar artıp kalınlaşarak öyle bir hal aldı ki ne ben özüme ulaşır oldum ne de özüm beni anlar oldu. Terk edilmek konusu zaten başlı başına en büyük ve derin yaralarımın biridir.

Cinsel ilişkide bulunduğum ilk kızı hatırlıyorum ancak bana yaşattığı hisler tarih oldu bile. Şimdi hangi kadınla birlikte olsam ondan önce gelen tüm kadınları da onun içinde arıyorum. Hafızamdan hep eskilerde olanları, yaşadığım duygu ve deneyimleri anımsayıp üzerine yeni yaşadıklarımın eklenmesini arzuluyorum. Bu yüzden uygun kişiyi bulmakta zorlanıyorum. Tecrübe ve sayı arttıkça ezberde olan kayıtlar da artıyor, hep bir yenilik, bir ilkin peşine düşüyorum fakat olmuyor. İlkler iltir, ardından aynısını deneyimlemekle ikinciye dönüşür, birden fazla olur. Artık birinci değildir. Sıradan insanlarla da gerçekleşmesi çok zor. Kadını görüp beğenip tanımak üzere sohbet etmek birlikteliğin en güzel kısmıdır. Onu ele geçirip bedenine sahip olmakla arzu azalıyor nedense. Fethettiğini bildiğin kalenin içine girmek cazibesini yitiriyor. Şehvet cinsel aşk deneyimi esnasında, doyum anında sıfırlanıyor. Yazık ki bu kadınlar için aynı şekilde geçerli değil. Bedenini vermek veya ruhunu göstermekle bağ ve bağımlılık adına büyük bir adım atıyor ve gözle görülmeyen bir yakınlığa kendilerini doğalmış gibi hazırlıyorlar. Erkek değişimi sever, yenilik, farklılık arar. Cinsel birliktelik sonrası erkek için bir bitişken kadınlar için yeni bir başlangıçtır. Erkeğin işi bitmiş sırtını dönmek, kadından ayrılıp uzaklaşmak isterken, kadın sarılıp devam ettirmek, oluşan bağı bir şekilde güçlendirip sağlama almaya çalışır.

Kadınların cinsel ilişkiye girecekleri ilk kişinin aynı anda evleneceği insan olması gerektiğini söylediklerinde ne de-

meye çalıştıklarını anlamamıştım; şimdiyse öğrendim. Derinlemesine düşündüğünde aynısı erkekler için de geçerli değil midir? İnsan akli sürekli yenilik ve değişikliğin peşinde koşmayı seviyor, en azından benimkinin öyle olduğunu biliyorum. Birlikte olduğum kadınla hemen ardından bu heyecan ve hevesi başka kiminle yaşayabileceğim fikri aklımdan geçer. O anda o kadın elde edilmiş, kullanılmış olup, işi bitmiştir gözümde. Yeni maceralara açılırken sırasıyla önce fiziksel özelliklerinde değişiklikler aramaya başladım. Sarınsa esmer, esmerse kızıl, boylar uzar kısalır, sohbetler değişirdi. İşin gerçeği kızı tavlama kısmıymış, en eğlenceli olan yatmak kısmı değil! O kısım uzadıkça heves ve heyecan da artıyordu. Eline erken verilmiş bir bayram hediyesini bayram gününe kadar açamazsın dedikleri zaman hissedilenler gibiydi. Süreklilik arz eden bir kıpırtı ve sonunu getiremememe tutsaklığı... Akıl mukayese etmeyi sever bu yüzden her birlikte olduğum kadında öncekilerin kayıtlarına bakıp istemeden bilinçaltımda kıyaslıyordum. Hep daha iyi, daha akıllı, daha güzel veya daha cazibelisini arardım. Aslında aradığım kimdi, onu bulmak yerine, akıntıya kapılmış ölü bir yaprak gibi bir yataktan diğerine girer, bir koyundan ötekine atlardım. İlk kayıta sabit kalıp o kişiyle evlenseydim, yatmadan evvel beklentim olmasaydı, bugün dünyanın en mutlu adamı olur, hayatım kıyasla geçmez, mutluluğu farklı kadın bedenlerinde aramazdım.

Sürekli değişen kadınlarda ortak bir şey vardı elbet. O da biliyorum ki sohbetlerdi. Ne konuşulduğu önemli değilse de konuşmak kısmı bana haz veriyordu. Entelektüel mastürbasyon ya da sapyoseksüellik... Adı her neyse... Konuştuğumun anlaşılıyor olması, yattıktan sonra yeniden sohbet edebilmek beni mutlu ediyordu. Hatta yatmadan önce yapı-

lan sohbetlerin derinliği az da olsa beni tahrik ediyordu. Kadınların zekâsına hayran olurdum. Espri yetenekleri, çabuk kavrayıp leb demeden leblebiyi anlamaları beni mest ederdi. Bu özelliklerini buluncaya kadar da epey uğraşırdım. Hali hazırda sadece bedenini teşhir etmeyi seven kadınlar olunca, hele bu kadınlar da pantolon giyen kısa saçlılarsa işim zordu. Ancak içlerinde zekâ pırıltısından bir işaret varsa mutlaka bunu ortaya çıkarmanın bir yolunu bulurdum. Zekâ dediğın şey akıl ve bilgi bankası olmaktan ötedir. Çabukluk, kıvraklık ve esnekliğın hepsinin bir arada olduğu bir Allah vergisidir. Sahip olan bilir.

Aradığımın bu olduğunu uzun zaman bulamadım. Ne aradığımı bildiğimi zannettiğimde, bulduklarım beni tatmin etmedi. Sürekli sorgulama ve hüsrânların içinde dolaştıktan sonra bir kaniya vardım. Kim olduğumu, ne olduğumu anladım. Yazık oldu zamana ve kırdığım tüm kalplere; ancak olan bitenler de, onların yaşaması gerekenlerdi. Kadınlarda aradığımın sadece güzellik olmadığını bilirdim çünkü bana nasıl gözüktüğü bir başkasının onu nasıl tanımladığından çok daha önemliydi. Yine de gençlik ve masumiyetin açık farkla mühim olduğunu düşündüm; uzun bir süre bu uğurda çok yürek yaktım. Kim oldukları ve aramızda neler geçtiğı pek dikkate almaya değmez sanırım. Fakat ben sapyoseksüelim. Anlamaktan öte bunu biliyorum. Bu benim işte! Sadece ve sadece karşımdaki kişinin zekâsıdır beni tahrik eden, ona kulluk ettirecek, kölelik yaptıracak olan karşımdakinin saf zekâsıdır. Bu konuya vâkıf olmadan önce, bu yolda çok emek harcayıp kendimi perişan ettiğimi bilirim. Kimin peşinden ne için koştuğumu bilmeden kendimi saçma sapan ilişkilerin, yabancı yatakların içinde buluverdim defalarca ve anlam yükleyemedim.

Yazık ki hiçbir şeyi dozunda yapmadım. Denemeye çalışsam da beceremedim, olmadı. Her şeyi abartmayı severdim. Tüm merak alanlarım, hobi ve zevklerimi dünyada en iyisi nedir, nasıldır diye arar bulur ve akabinde birden sıkılırdım. Purom Behike, viskim Blue Label, şampanyam Dom Pérignon, arabalarımınsa marka markaydı. Yemek, içmek, ele geçirip bitirmek ardından zevk alamayıp şikâyet eder hale gelmek hayatımın parçasıydı. Çevremdeki insanların çoğu yaşadığım hayata gıpta ediyordu. Yenilik ve arayışlarımın sonu gelmek bilmezdi. Etrafımda olan arkadaşların da aynı şeyden mustarip olduklarını gözlemliyordum. Ne olacaktı bunun sonu? Doyumsuz bir hayatın gidişatı nereye varacaktı? Bu sorularıma cevap arıyor ancak tatminkâr bir yanıt bulamıyordum. Yaşıyordum fakat her an öleceğimin bilinindeydim... İçten içe yalnızdım.

Tüketiminin aynısını insanlarla da yapıyordum. Yeni bir insanla tanışmak keyifliyken onu yakından görüp anlamak, keşfedip tüketmek gittikçe çabuklaşmaya başlamıştı. Neredeyse çok kısa bir sürede insanları çözer olmuş sanki içi dışında gibi onları okur hale gelmiştim... Yaşayanları tüketmek yaşamın tükenişiydi. Beni de içine almış bitirip tüketiyordu. Kadınlar, yavaş yavaş, değişiklikleriyle yaptıkları, konuştukları, davranış ve düşünceleriyle beni sıkı hale gelmişti. Hep bir yenilik peşindeydim. Yeni bir fikir, taze bir surat, değişik bir eğlence, yepyeni bir deneyim. Tatminsizlik mutsuzluğa mutsuzluk da yalnızlığa doğru beni iterken sonunda bana hitap eden tek şeyin zekâ olduğundan emindim artık. Zaten oldum olası bilgisiz ve atalet halinde olanlara karşı önyargım vardı fakat cahillik de tembellik de iş başa düşünce değişime gebedir. Ancak aptal aptallığının farkında bile değildir, kendini akıllı sanır. Kafasının içine giren bir

fikir oraya yerleşip sabitleşir; sonradan çıkarması zordur. Değişim veya ilerleme de olmaz. Bundan da haberdar değildir. Hatta hoşnuttur. Sürekli fikir ve davranışlarını tekrar edip durur. Fakat akıllı bile olup zeki olmayan insanlara tahammül edemediğimi keşfettim. Akıl denilen bilgi bankası beni oldum olası hiç etkilemedi. Hele bilgiler sanal ortam ve sosyal medyada mevcutsa akılda tutmanın anlamını bulamadım. Arkadaş telefonları, dükkân isimleri, markalar, şehir ve otel adları, lokanta menüleri, yenilen yemek isimleri ve tarifleri hepsi canımı sıkarak oldu. Hep bir insanın bir başkasını etkilemek veya onayını almak üzere ezberlediği saçma sapan kavramlardı. Aradığım şey basit bir zekâydı. Kıvrak anlayış sahibi, espritüel, arada alaycı olabilecek kadar hızlı düşünen insanların varlığıydı. Kendisiyle dalga geçebilenlere hayrandım. Zaten kendisiyle alay etmeyi bilmeyen insanı ağlatmayı çok iyi becerirler. Bu özellik beni cinsel açıdan da en çok tahrik eden unsurdur. Bunu öğrendiğimde yaşımda neredeyse kırkıma dayanmıştı ve ben halen bekârdım. Bir binayı inşa edip onu ayakta tutmak için tuğlaya ihtiyaç vardır. Aynı şekilde bir insanın da ayağının yere sağlam basması için gereken de çocuk sahibi olmasıdır. Çocuğu olmayan kişi ölü sayılır; meyvesiz bir ağaç veya bal vermeyen arı gibidir. Ben ölü gibi yaşamak, ardından iki kere ölmek istemiyordum. Kuru bir dal köksüz bir ağaçtan öte olmalıydım. Akan bu düşünce nehirlerinin içinde boğuluyordum. Beni kim kurtaracaktı?

Geriye bakıp birlikte olduğum kadınları incelediğimde her birinde ortak olan özelliğin ne olduğuna dikkat ettiğimde zekâ olduğuna dair teyidimi almıştım. Artık kendimden emindim. İş şimdi bana uygun olan bu zeki kadını bulmaya kalmıştı. Elbette hem parayı hazmetmiş, hem de bilgi sa-

hibi, gezmiş ve görmüş olması gerekiyordu. Biraz cilveli, fıkır fıkır, kıpır kıpır ve feminen de olmalıydı. Yoksa zekâ doğuştan var olan bir nitelikti. Kimsenin satın alamayacağı, üzerinde düşünüp geliştiremeyeceği bir özellikti. Cebimde para, uzmanlık ve mecburi hizmetimi tamamlamış, çok bilgili ve işinde başarılı bir psikiyatr olarak nam salmışım. Arayışım devam ederken ne yazık ki işyerime gelen danışanlarımdan birkaçıyla da birlikte oldum. İşimin ahlakına tersti fakat niyetim hep ciddiydi. Her defasında, beraber olduğum kadınların, eşim olacakları, çocuklarımla annesini bulacağım hayaliyle giriştim. Olmadı. İç dünyalarını yakından tanıdığımdan onlara ulaşmak kolay olmuştu. Biraz olsun vicdanım sızlar, fakat niyet iyi olunca pek dert edinmezdim. Bir keresinde de evli bir hastamla beraber oldum. Anlattıklarından çok etkilenmişim. Yaşadığı şartlara göre evli kalmasında hiçbir anlam yoktu. Tabii direk olarak ne yapacağımı söylemek etik değildi. Aldatmak zaten ona daha kolay geliyordu. Dertsiz bir evlilik var mıydı acaba? Yoksa her evliliğin kendine göre zorlukları, sınavları mı vardı? İçten içte mutsuz bir evliliğin içinde olmanın sadece zaman meselesi olduğuna inanıp bekârlığımdan dolayı mutlu olmam gerektiğine dair kendimi kandırıyordum. Gerçi evliliğinde sorunu olmayanların muayenehaneme ziyarete gelmek sebepleri de yoktu. Bu da başka bir fıkirdi elbet. Yaşım ilerlemiş, hayat deneyimlerim arttığından aradığım kadını bulmak da zorlaşmıştı. Ben de pes etmeye hazırdım. İstedğim her kadını ele geçirerek, istemediğim ancak beni arzulayan çoğu kadında da yatıp kalkarak, o özel kişiyi bulmaktan epeyce uzaklaşmışım. İçten içe bunu bilir, dile getiremezdim. Yuvarlanıp gidiyordum. Nereye doğru bilen yoktu.

Kendimle ilgili şüpheye düştüğüm zamanlar bile olmuş-

tu. Neden aradığım kadını bulamıyordum? Aradığım yer mi yanlıştı? Beklentim mi fazlaydı? Bilemiyordum. Bana yol gösterecek, beni elimden tutacak bir aile büyüğü veya dayanağım yoktu. Ablama kalsa ilk bulduğumla evlenip yuva kurmalıydim. Sıkılmaya başlamıştım. Hayat tekrara sarmıştı. Yenilik ve heyecan arayışım bile artık beni tatmin etmez olmuştu. Uyuşturuculara ulaşmam kolaydı. Uzun bir süre hayallerimi esrar ve uyuşturucuyla gerçek kılacağım yanılgısına da düştüm. Boşluk içine çekince çıkmak için arayışa başlarsın ve elini ilk uzatanı da tutarsın. Bu konuda en büyük deneyimim Âdem'in yediği yasak meyveyi bana Sinan'ın uzatması oldu. Suçu dışarıda aramıyorum. Kimseyi de Âdem'in yaptığı gibi suçlamak niyetim yok. Biliyorum ki zekânın cinsiyeti yoktur. Aynı hastanede görevdeyken Sinan'la bayağı yakınlaşmıştık. Aramızda bir şeyler geçmiş gibi dedikodu başladığında, durum her ikimize de rahatsızlık vermişti. Açık fikirli ve uçuk olmamızdan kaynaklanıyordu sanırım. İkimizin dışında herkesin akli buna yatmıştı. Olmayan bir şey konusunda kendini ispat etmek ne kadar da zor bir savaştır bir bilerseniz. Tüm dünyaya karşı tek başına savaşmak ve hak aramak ne kadar da yıpratıcıydı. Var olmayan yel değirmenleriydi... İstedğim tüm kadınları elde etmenin verdiği doyumsuzluğa bir çare, yeni yol arıyor olmama rağmen her tür kayısı ve şeftaliyi muza tercih ederim. Merak ve tatminsizlik hisleri insanlara farklı fırsat kapıları açıyor. Doğrular ile yanlışlar birbirine girip kafa karıştığında insan başkasının hayatına hükmettiğini sanıyor. Yanlış yolda olduğunun farkına dahi varamadan arayışa sürükleniyor. Yoluna çıkanlar da kendisine benziyorsa değişik bir tecrübe ortaya çıkıyor. İyi mi kötü mü henüz anlamadan devreye vicdan ve hükümler giriveriyor. Akabinde öğreti

ve kayıtlarla, yargı ve infazla hayatını tüketmeye başlıyorsun. Çoğumuzun yargı gücü merhametten daha kuvvetlidir. Kendi kendimizi yargılamak zorken başkası hakkında fikir yürütüp eleştirmek ve sonunda yargıya varmak kolaydır. Bilmeyiz ki başkaları için de aynısı geçerlidir. Herkes de yaptıklarımız veya düşündüklerimizden ötürü bizleri yargılıyordur. Düşünmesi de inanması da zordur.

Hayatın akışında ne istediğini bilmeyensen şayet sürekli bilmediklerini de isteyen olursun. Ele geçirdikçe, olan yine yetmeyecek ve yeni bilinmeyenlere doğru açılacaktır; gidecek, gelecek, göreceksin ki halen bilmeyen ve sürekli isteyensin. Sonuna kadar bu böyle devam edecek çünkü sen öğrenmeyen, öğrenmek istemeyen olarak kalırsın! Hayat da geçecek önünden, göz göre göre anlamadan, anlaşılmadan... Sitem edecek, kızacaksın fakat kime? Onu bile bilmeyecek bulamayacaksın. Bu yüzdendir ki hayatında yapmak istediklerini gerçek kılmak için, önce, yapmak istemediklerini yapman gerekecektir. Arayıp da bulamadığını sandıklarını bir bir eline alıp atacaksın. Sürekli arayıp bulamayan, şikâyet edip yakınan bir kişinin hayatını seçeceksin. Aslında hayat basitken sen onu karmaşık hale getireceksin. Teslim olmakta direteceksin çünkü sürekli akılda yaşayan ve düşünen biri olarak devam edeceksin. Uzaktan kumandayı eline alıp hayat televizyonunda ortalığı karıştıracaksın. Seneler kanallara, farklı programlar günlere, değişik figüranlar da hayat arkadaşlarına dönüşecek... Sen aynı koltukta oturan olacaksın! Hayatı seyirci koltuğundan kalkıp yaşamak lazım. Oyun veya film yakında bitecek çünkü.

Arkadaş bildiklerimin çoğu sürüden olduğu için tam zamanında evlenmişler pek çoğunun liseye giden çocuk-

ları varken ben halen bekâr hayatı sürüyordum. Bilmediğim, anlamadığım bir güdüyle evli olan dostlarımı içten içe kıskanıyordum. Neden onlar evli de ben değildim? Niçin onlar mutlu, ben huzursuzdum? Benim neyim eksik veya fazlaydı? Bu hislerim, karşı koyamadığım bir güç tarafından harekete geçtiğinde mutlu gözüken çiftlerin aralarını bozmak, içlerine şüphe düşürmek niyetiyle konuşur olmadık sözler sarf ederek üzülmelerini becerirdim. Zaten bütün gün dert dinlemekten bunalırdım. Gece çıktığımda saçma sapan şikâyetler, ufak dertleri büyütenlere özellikle saldırdım. İçkinin etkisi var mıydı? Bunları sarhoş olduğumdan mı yapıyordum? Sanmıyorum. Onlar hakkında gerçekten düşünüp kafamın içinde bir yerde hazır bekleyen fikirleri kusuyordum. Alkol sadece vesile oluyordu yoksa ertesi günü sorsalar söylediklerimin de arkasında dururdum. Arkadaş kaybetmek, sevilen biri olmamak beni çok etkilemezdi. Başkasının ne düşündüğü, hakkımda nasıl yargıya vardıklarına dikkat etmezdim. Bir iyi bir kötü olurlardı gözümde. O yüzden ne halleri varsa görsünler diye kendimi avuturdum. Bunu bana yaptıran kimdi? Psikiyatr olmama rağmen kabullenmekte zorlanıyordum. O sesin bir adı vardı elbet ve katı, kararlı, güçlü bir sestti. Çoğu zaman da benim iyiliğim için olanları değil, sonucunda ucu bana dokunacak şeyleri yaptırırdı.

Arkadaş sohbetlerinde özellikle çiftler arasında olan açığı yakalayıp ortaya çıkarmak, sağdan soldan duyduğum dedikoduları yüzlerine vurup olacakları seyretmek hayatımın önemli bir parçasıydı. Bu bana tarifi farklı bir haz veriyordu. Sanki onları mutluluğu benim elimdeydi. Onlara istediğim her şeyi ben yapabilirim sanısını yaşıyordum. Tartışmaya sebep olmak, kavga edişlerine tanıklık etmek beni doyuru-

yordu nedense. Ben mutlu değilsen onların da buna hakları olmamalıydı.

Evlenmek çağına girdiğimde –her ne demek oluyorsa– bunu bana hatırlatanlar oluyordu. Bana kalsa çoktan çağım geçmişti. “Artık çoluk çocuğa karışman lazım, tek başına hayat mı yaşanır?” diye diye gözümü farklı açıp, etrafımda olanları başka bir bakış açısıyla gözlemlemeye başlamıştım. Ben evlenmeye hazır olduğum için de evlenilecek kadınlar karşıma çıkıyordu. Sonunda tam bana göre diyeceğim biriyle tanıştığımda daha ilk gece onunla hayatımın sonuna kadar beraber olacağımı anlamıştım. Ne olduğunu tarif etmem epeyce zor ancak daha önce yaşamadığım bir deneyimdi. İlk etapta içimde yepyeni, tanımadığım bir odanın kapısı açılmış, ışığı yanmıştı. Kıpır kıpırdım. Yüreğim yerinden fırlayacaktı sanki. Kalbimin atışı hızlanmış, başım dönmekteydi. Yemek sırasında konuştuğuna önem veriyor, sesini dinliyordum. Ayaklarım yerden havalanmış, ruhum bedenimden çıkmış bir haldeydi. Ağzından çıkan kelimeler, anlattıkları sadece detaydı. Sesi, soluğu, dudaklarının oynayış şekli ruhuma dokunuyordu. İlk defa, aklımla değil, kalbimle birini dinlediğimi hatırlıyorum. Ona önem verdiğimden, birlikte olduğumuz tek bir saniyeyi bile kaçırmamak için, kullandığı kelimelere saçma sapan anlamlar yüklemek yerine gerçekten ona kulak veriyordum. Onu anlamak, tanımak istiyordum. Upuzun saçları çiçekli mini elbisesiyle kadın gibi bir kadındı. Bunun yanında hayranlıkla beni önemseyişini izliyordum. Konuşmak onu güçlü kılarken, dinliyor olmak da bana huzur veriyordu. Zaten karşındaki kişiye konuşması, kendini anlatıp açıklaması için yeterli fırsat verdiğinde o kişinin çok zevk aldığı fakat aynı zamanda bir sohbet olduğu zannı ortaya çıkar. Tek tarafın mütemadiyen konuştuğu

bir monologdan öte değildir. Gerçek sohbetin esası birlikte-lik, anlaştığın kişiyle beraber olmaktır. Uzun süre sohbet etmeyen kişinin de kalbi paslanır, mühürlenir, yosun tutup kararır. Yalnızlığa düşer. Kendi dilini anlayan birini bulduğundaysa o kişiye yapışık kalmayı göze alırsın.

Müstakbel eşimin konuşması sırasında, karanlıktan aydınlığa, cehaletten bilgeliğe doğru yol aldığımı düşünüyordum. Benimle birlikte yürüyecek o özel kadını bulmuştum. Onu bırakmaya niyetim yoktu. Eş dediğin, eşdeğer, eşitin olacak biriye ben aradığımı bulduğumdan emindim. Daha ilk geceden. Bu konuda yanılmam mümkün değildi. O istediği her şeyi yapabilecek, her şeye sahip olacak bir yaradılıştaydı. Ben buna yürekten inanmıştım. Sözleriyle geceyi gündüze, gündüzü geceye çevirecek bir gücü vardı adeta. Büyülenmişim... Evet, tek kelimeyle beni büyülemişti.

Tipinde bariz bir özellik olmasa bile fikir ve davranışlarında özgündü. Herkesten, en azından benim tanıdığım herkesten farklıydı. Bu da beni etkilemişti. Beni hem umursamaz hem de çok ister bir hali vardı. Belki de kendisi bile bilmiyordu. Hem benimle olmak istiyor hem benden uzak durmaya çalışıyordu. Sanırım aşkın içine düşüp bensiz kalmak fikri onu korkutuyordu. Ben kolay ele geçecek bir yem değildim ne de olsa. Ben de onu hem paylaşmak, herkesle tanıştırap ne kadar özel biri olduğunu göstermek derdinde, hem de sadece kendime saklayıp onu etraftan korumak hatta ya bir başkası elimden alırsa diye âciz yanıma korumak endişesi içindeydim. Akıllıydı, bilgi sahibi ve kendine has bir özgüveni vardı. Bu kadar zaman zeki bir kadın aradığımı düşünürken karşıma çok daha iyisi çıkmıştı. Zeki olup bunun farkında olmayan biri... Nasıl bir tahrikti anlatamam. Ne yapıp edip onu elde etmem gerekti. Bu his ve düşüncelerle

boğuşuyordum. Onu kaçırmamam gerekiyordu. Kul köle ol-
sam benim hakkımda zayıf diye düşünecekti. Onu kontrol
altında tutup hükmetmeye çalışarak sevgimi gösteremeye-
cektim. İşin aslı ne yapacağımı bilmez bir haldeydim. Olu-
runa bırakmak dışında elimden bir şey gelmeyeceğini anla-
mıştım. Teslim olmaya karar verdiğimi hatırlıyorum.

Evleneceğim kişinin bir ablası ve bir erkek kardeşi ol-
duğunu öğrendiğimde anne ve babası hakkında bildiklerim
epey azdı ve açıkçası umurumda da değildi. Halbuki bir eş
almak onun ailesine ortak olup, içine, ta en derinliklerine
girmekmiş. Bunu bana söylememişlerdi. Kim bilir belki de
söylemişler ben duymazdan gelmiştim.

Kayınvalidem Aksak Aysel diye bilinirdi. Doğuştan bir
bacağı diğerinden kısa olduğundan yürürken hafif aksardı.
Özel olarak yaptırdığı ortopedik ayakkabılarla bunu bir neb-
ze saklardı. İriyarı vücuduyla, dişli, sözünü esirgemeyen, di-
linde kemik olmayan kabadayı bir erkeği anımsatırdı çoğu
zaman. Bu tarafını ilk başlarda bana elbette göstermemişti
ancak kayınpederim Hüseyin Bey'e olan davranışlarından
anlamam gerekirdi. Bu yüzden kendime kızardım. Maddi
durumları epeyce mütevazı olmasına karşın her ikisi de lise
eğitimi almış, yabancı dil bilen, hayatı nispeten kabileden
olanlar kadar tanıyan insanlardı. Aysel bildiğini zanneden,
kayınpederimse bilmediğini bilen biriydi. Kayınvalidemin
tek güç kaynağı Hüseyin Bey'di. Bu gücü ondan aldığı için
elbette farkında değildi. Aysel her fırsatta onu aşağılayıp
eleştirmeyi âdet edinmiş, bu hayatlarının bir parçası olmuş-
tu. Her ikisi de bu duruma alışmış, yuvarlanıp gidiyorlardı.
Aysel tek başına evinin çoğunluğuydu. Baskın, bağırkan ve
doyumsuz biriydi. Sürekli bunu dile getirdiğinin dahi far-
kında değildi. Hep elinde olmayanlardan bahsedip, bunun

için eşini aşağılardı. Sanki olumsuz her şeyin suçlusu kocasıydı. Hüseyin Bey ufak tefek, tıknaz bir adamdı. Zavallı kayınpederim tam anlamıyla bir kılıbıktı. Ve kılıbıklık ona yakışıyordu. Kılıbık olmasa başka ne olabilirdi dedirtecek cinstendi. O bunun farkında değildi elbet. Hangi kılıbık kılıbıklığını kabul etmiş ki şimdiye kadar? İşin ilginç çocuklarının hiçbiri de bunu görmüyordu. Alışkanlık bu olsa gerek, baktığına kör eder adamı. Sanki kılıbık olmasa çocuk kalacaktı. Kendisi de bundan şikâyet etmezdi çünkü halinden memnun gözüktüyordu. En azından buna tahammül etmeyi öğretmişti kendine besbelli. Ben mi onu uyandıracak, haklarını savunacaktım? Üç çocuk sahibi bu adamın sesini yüksek bir şekilde duyurduğuna hiç şahit olmadım. Sessiz kalmasına da anlam veremedim fakat yıllar yılı sadece onu izlerken içimden acıdım. Çünkü içim acıdı. Hiçbir erkek böyle yaşamayı hak etmez. Yeri geldiğinde tavrından dolayı ona kızdım, onu korumadığım için kendime kızdım fakat belli etmedim. Bir insan, yanı başında olan bir başkasının bu kadar ezilip aşağılamasına nasıl katlanır diye sordum durdum. Bilmediğim bana kendi anne ve babamdan bir şeyler hatırlattıklarıydı. İnsan nasıl da bakıp görmüyor. Gözleri açık olup görmeyene işte bu yüzden her yer karanlıktır...

Eşim ve ablası annelerini hiç aratmadılar. Bunu bugün anlayabiliyorum. Albert Bandura tezinde haklı çıktı. Sosyal öğrenmenin temelinde başkalarının davranışlarının gözlemlemesi yatar demişti. Öğrenmenin gücü ve kalıcılığı da, öğrenen kişinin gözlemlediği davranışı taklit edebilme kabiliyetiyle alakalıdır diye sürdürmüştü. Her ikisi de annelerini birebir taklit etmeyi becermişti. Gayet iyi öğrenmiş, benimsemiş, uygulamaya koymuşlardı. Onların aksine yanlarında iyilik timsali biri de vardı.

Bazen bir insan girer aniden hayatına ve sen onu sevmeye başlarsın sebepsizce. Anlam da yükleyemez, kıyaslayamazsın sevginin şekil ve dozunu. Sadece seversin ve herkesin de o kişiyi sevmesini beklersin. Hatta daha da ileriye gidip o kişiyle ilgili en iyi karakter meziyetlerini sıralar ve onay beklersin. Bacanakla ilişkim böyleydi. Sanki aynı savaşın cephesinde yer alan, çaresiz kalmış, seçeneği olmayan kurşun askerlerdendik. Çoğu zaman bacanakla maç seyretmeye bir araya geldiğimizde eşlerimizin bu sert, katı ve erkek tavırlarından söz eder, şikâyetlerimizi dile getirir, sonra kabullenip evlerimize, aile hayatlarımıza dönerdik. Sükûneti bozacak gürültüye mahal vermezdik. Kim kimi kontrol ediyor, hangimiz nefesine daha çok hâkim oluyor belli olmazdı. Bizler bilirdik onlar, anlamazlardı.

Kayınpederimin en büyük zevki evinin dışında zaman geçirmektir. Erkekliğini kiralık kadınlara göstermeyi severdi. Kimi zaman da tanıdık bekâr veya dul arkadaşlarıyla birlikte olurdu. Her hafta bir ya da iki kez farklı kadınlarla otel odalarında buluşur, bana da iftiharla anlatmaktan çekinmezdi. Sanki yaşadıklarını anlatan kişi ile evinde yaşayan iki farklı insandı. Anlaması zordu; fakat o anlattıkça ben de mutlu olurum onun adına. İyi kalpliydi ve bir şekilde mutlu olmayı hak ediyordu. Sanırım, Aysel'den intikamını bu şekilde alırdı. Evinde ortaya koyamadığı erkeklik ve gücünü dışarıdaki kadınlarla paylaşmak daha kolay gelirdi. Kim bilir evde maço olmamak adına nelerden feragat etmiştir yıllar yılı? Gönlünü, iç sesini dinlemeyi unutmuş, katlanmayı öğretmişti kendine. Aysel'in aksine, hep ufak tefek, hayli feminen kadınları seçmeye özen gösterdiğini tariflerinden anardım. Hüseyin Bey'in anlatışına göre Aysel'in babası çok sert ve dinine bağlı bir adammış. Kız çocuklarına pek ehemmi-

yet vermediği bilinirmiş. Eşine bile küçümsercesine davran-
dığı dilden dile dolaşmış. Oğlunu, Aysel'in erkek kardeşini
hep kayırırmış. Aysel bu konuda çok hassas büyümüş. Ken-
disini babasına göstermek uğruna verdiği çabalar, okulunda
çıkarıldığı sorunlar ve asilikleriyle tüm ailesinde, hatta ma-
hallesinde bilinirmiş. Fakat ne yapsa nafileymiş; babası onu
görmezden gelir, hiç insandan saymazmış. Bu yüzden daha
da çok katılaşp, erkek gibi davranmanın uygun olacağını
benimsetmişti sanırım. Ses tonu yükseldiğinde, olur olmaz
konuşup ortaya kendisini koyduğunda, Hüseyin Bey sürekli
“Aynı rahmetli kayınpederim” diye bana fısıldardı. İçinden
kıs kıs güldüğüne eminim. Bağırıp çağırımları pek dikkate
almazdı. Alışmıştı, eşini kendi haline bırakırdı. Kim bilir er-
keklerden üstün olup, onlara söz geçirip hükmetmekle Aysel
nasıl bir güce sahip olduğunu düşünüyordu?

Kayınvalidemin pek çok tuhaflıkları vardı. Her birini ha-
tırlasam destan yazılırdı. Öncelikle Dunning Kruger sendro-
mundan mustarıptı. Nedir o diyeceksiniz. Bu basit anlamda
bir işe yaramayan insanların işe yarayan kişileri acımasız-
ca eleştirmeleridir. Aynı zamanda sendrom sahipleri kendi
yaptıklarının başkaları tarafından yapılamayacak kadar zor
olduğunu düşünürler. Kendi âciz ve yetersizliklerini görme
olasılıkları yoktur. Kayınvalidem kendi yaptığı en ufak bir
şeyi bile abartıp ortaya koymaya bayılırdı. Mesela masa-
da yemek yerken “Suyu uzatır mısınız?” diye olarak sor-
duğumda aniden şahsına özel sorulmuş gibi üstlenir “Tabii
uzatırım. Neden olmasın?” deyip sürahiye alır benim önüme
koyar ve “Al suyu. Afiyet olsun. Başka bir şey ister misin?”
diye de eklerdi. Yani suyu uzatmak o kadar büyük bir emek
gerektirir ki benim yemek yemem için başka elinden ne ge-
lirse feragat edecektir gibi söylemde bulunurdu. Biraz daha

ileriye gidecek olursam NASA uzaya roket fırlatırken arkadaşlarıyla televizyondan naklen izliyorsa günler sonra konusu açıldığında “Hatırlıyor musun nasıl roketi birlikte uzaya yollamıştık?” gibi cümleler kullanarak sanki roketi kullanan veya fırlatacak olan düğmeye basan kendisiymiş gibi de davrandığı olurdu. “Amma da abartıyorsun!” gibi cevap aldığındaysa epeyce şaşırdığı ve yaptıkları takdir edilmiyor diye üzüldüğü bile bakiydi.

Herkesten evvel duyduğu bir haber, ülkeyi ilgilendiren ekonomik veya politik bilgiyi kullandığında kendisinin bakan olduğunu ya da başbakanla özel toplantıdan çıktığını düşünmemek imkânsızdı. Kaynağı genelde radyo müzik programları arasında duyurulan kısa haberlerdi. Çok bilgili güncel olduğunu sanıp ilgi odağı olmaya bayılırdı.

Televizyon programlarında sosyetik veya medyatik kişileri gördüğünde onları aşağılamak Aysel’e ayrı bir zevk verirdi. “Jet set milyoner işadamının eşi Paris’te son alışverişini yapıyor” anonsunun ardından hemen “Bu kadın gençliğinde hostesti. Jet denilen bu olsa gerek. Şimdi zengin koca buldu ve parası olunca birden sosyetikleşti. Bu ne iş!” dediği hatırlarım. Hatta aynı kişiyi sürekli gördüğünde hep birebir aynı sözleri tekrar etmekten bıkmazdı. Veya meşhur bir şarkıcı veya tiyatrocuyu aşağılamak sanki onu yüceltirdi. “Ben kaşımı gözümü boyayıp sahneye çıksam ondan güzelini yaparım, bunun bir usulü, okulu yok mu?” duymaya alışık olduğumuz sözlerindendi.

Bir keresinde ev davetinde yapılan güzel yemekler için iltifatlar yarışırken akşam yemeğini evin emektar yardımcısının yaptığını sadece biz, yakın aile biliyorduk. Yüzsüzce “Ellerine sağlık, ellerin dert görmesin” sözlerini sanki kendisi yapmışçasına gülümseyerek kabul ediyordu. Sonradan

ona sorduğumuzda yemekleri kendisinin öğrettiğini, onun tarifiyle yapıldığını dile getirmiş fakat suçüstü yakalandığı için çok da bozulmuştu. Kızaran suratından anlamıştım. Şu işe bakın ki halen yüzü kızaracak kadar masumiyeti bir yerlerde saklıymış.

Kayınvalidemin ilginç bir misafirlik anlayışı vardı. Habersiz çat kapı gelip saatlerce oturmak hatta gecenin geç vakti kalmaya karar vermek onun için olağandı. Evimiz kendi evinden büyük ve lüks olduğundan bunu her fırsatta yapardı. Eşim de bazen bozuluyor olmasına rağmen kibarlıktan ve annesine saygısından bunu dile getirmezdi. Zil çaldığında suratlarını görünce yüzümde bir şaşkınlık ifadesi oluşurken Aysel bunu heyecan ve sevinç olarak yorumlar aynı ziyaretleri yapmaya devam ederdi. Geldikleri anda yemeğe veya kahveye kendi arkadaşlarımız olsa bile, çekinmeden oturur, bizimle sohbete katılırdı.

Bir seferinde Aysel bana, eşinin dizginlerini elde tutmasaydı kim bilir daha neler yapardı diyerek içini açmaya çalışmıştı. Ona kalsa kayınpederim öyle ya da böyle zaten dışarıda çapkınlık arayacaktı. Böyle olunca onu bir nebze olsun dizginliyordu. Diğer yandan kayınpederimin evde karısı kadın gibi kadın olsa dışarıda ne arayacağını sorguladığını, insanların bazen yanlış düşünceyle nelere sebep olduklarının farkında olmadıklarını anlamıştım. Aynı olayı nasıl değişik açıdan algılandığına şahit olmuştum. Biri sebebi sonuç sayarken diğeri sonucu sebep olarak görendi.

Benim derdim bendim. Neden acaba benim hayatımda bu tip güç ve kontrol peşinde koşan sert bir mizaca sahip kadınlar vardı? Annem, ablam, kayınvalidem ve hatta eşim. Bunları neden hayatıma çekiyordum? Onlardan öğrenmem gereken neydi? Her biri kısa saçlı, pantolon meraklısı erkek

penisini ince ince dilimlemek gayesinde olan kadınlar... Elllerinde satırla dilim dilim kesmekten zevk alıp eşlerini yiyip bitirenler ordusu. Eşitlikten öte, erkeğe benzeyebilmek, erkekle aynılaşmak çabasında olan kadınlar... Kadın ve erkek nasıl eşit olsunlar ki? Aranan eşit hak ve hürriyetlerken, amaçtan uzaklaşmış. Yaradılış gereği eşit değilken sadece eşleşebilirler. Bu kadınların nihai amacı erkek olmaktı. Onlar da erkekleşmek istiyor, derinden bunu arzuluyor ancak bunun farkında bile olmuyorlardı. Bu uğurda erkek gibi düşünmek, konuşmak ve davranmak azmin bir parçası haline geliyor. Gerek iş dünyası, gerek sosyal hayatın içinde, erkek gibi kadınlar çoğalmaya başladı son yıllarda. Onlara sorsan hiçbir aşırılıkları yok. Herkes gibi sürüden olmalarına rağmen, sürüden çıkmaları söz konusu değil. Sayıları arttıkça bu üçüncü cins insan da sosyal çevrenin içinde, yeni sınıflarında yerini alıyor. Bir erkeğe hükmetmek arzusuyla yanıp tutuşan kadınlar... Erkeğin gücünü kendisinden alıp onu kontrol etmek, onun gibi güçlü olmak hırsıyla erkeği kapsama alanlarına sokup tüketerek kendilerine bir penis oluşturmaya çalışıyorlar. Sahte bir penis. Olmayan bir olgu, asla sahip olamayacakları bir hayal... Kadınlığını unutmuş, erkek olmanın peşinde koşan, erkek gibi kadınlar. Ne istediğini biliyor gibi kendinden emin, tuttuğunu koparan kadınlar. Erkeğe egemen olup, onu nesne haline dönüştürmeye çabalayıp egosunun oyuncağına çevirmek isteyen, erkekliğe özenip kadınlıktan uzak kalmış kadınlar.

Eskiden bazı meslek guruplarının cinsiyetlerle çağrıştıdığı doğrudur ancak günümüzde bu artık geçerli değil. Ebelerin yerini erkek doğum doktorları almış, hemşireler de pekâlâ erkek olabiliyor. Mesleklerden cinsiyet beklentisi olmasa da cinsiyetlerden beklenen bir davranış şekli, usul veya adap

da kalmadı mı acaba? Kadınların erkeklere benzeyip, onlar gibi olmak çabası erkekleri kadınlaştırmaya yöneltmiyor mu? Belki de ben yanlış gözlemliyorum gidişatı. Zaman illa gösterecektir. Yine de kadın kadınlığını bilsin erkek de erkeliğini; her ikisi de yerini.

Zamana ayak uyduramazsan tökezlersin, hayatın ritmine uymazsan da dansı kaçırsın. Evlenmeden evvel vazgeçilmezi arıyordum. Beni benden alacak, kalbimi çalacak, aklımlı çecek o bir kişiyi arıyordum. Buldum da. En azından öyle sandım. Yanılmışım. Bu evlilik denilen müessese zaten çiftlerin birbirini sevmeye devam etmesi için değil bir sonraki neslin mutlu olabilme olasılığına katkıda bulunma arayışına hizmet için icat edilmiş sanki. Zamanı ve modası geçmiş, sürekli arayış halinde olan insanların devamını getiremediği bir kurum olarak sürüp gidiyor. Ancak ailemden nesiller boyu duyduğum, evliliğin bir kez olacağı ve her ne olursa olsun boşanmanın söz konusu olmadığı, ailelerin bölünme veya parçalanmasına izin verilmeyeceği gerçeğiydi. Bu öğreti ve beklentilerle yaşamak, sonra kendini evliliğin içinde bulup sorgulamak da elbette ömür tüketmekten öte gitmiyor. Mutsuzsan bu ne kadar devam etmelidir? Mutluluğun anahtarı kendi cebimde midir yoksa başkasından mı gelecektir? Elbette ki sır benim cebimde ancak bu para veya maddiyat anlamına gelmesin sakın. Sadece, mutluluğun kutusunu açmak isteyen, anahtarını kendinde arasın demek oluyor. Mutlu olmak için kendi içime bakmalıymışım, onu öğrendim. Zor yoldan da olsa sonunda becerdim. Meğer oku dedikleri kendini okumakmış. Maalesef, insanoğlunun en büyük cahilliği kendini okuyamamasıdır. O günlerde okumam yoktu; yazardım. Herkese yazardım...

İşin aslı ben eşime boyun eğmedim, sadece evliliğe say-

gımdan ona katlanan oldum, olan bitene susarak tahammül eden bir koca olarak kaldım. Kocadım. Ben evliliğe boyun eğdim ancak anlaşılmadım. Ne yaptıysam oğlum adına yaptım ve biliyorum ki bir gün oğlum beni anlayacak ve olan biteni takdir edecek. Kaderin yönünü değiştirmek insanın elinde midir? Evet, koskoca bir evet... Yazılan her neyse onun değişimi insanoğlunun elindedir. İyi niyet ve sevaplarla O'nun merhametine sığınıp farklı yazgıya sebep olmak mümkündür. Ancak nereye gideceğini bilmeyen de yol tarifi almak için kime sığınmalıdır? Cevabı geç de olsa buldum.

Hatırlıyorum da, eşimle ilk görüştüğümüz günlerde, onun pek çok konu hakkında fikir sahibi oluşu beni epeyce etkilemişti. Bu en önemli özelliğinin bir gün ayrılmamıza sebep olacağını elbette o günlerde düşünemezdim. Hayat tecrübem az değilse de sorgulamalarımın başındaydım. Bulduğumu sandığım daha önce hiçbir kadında olmayan özelliklerin toplamıydı. Beni çok etkilemişti. Yazık ki kızların gün gelince kendi anneleri gibi bir anne olacağını da düşünmemişim. Kim gibi olmalarını bekliyordum ki? İşin gerçeği bu soru aklıma gelmemiştir. Elbette anne rolünü kendi annesinden gördüğü gibi üstlenmesi doğal olan tek yoldu. Ben bunun farkına vardığımda iş işten geçmiş değişim yapmak için vakit kalmamıştı. Bir insanın bir konu hakkında fikri olması ile bu konuya ne kadar sıkı bağlı olduğu arasında önemli bir nokta var. Kimi insan yeniliğe açıkken kimileri de aynı fikre senelerce takılı kalmakta ısrar eder. Değişim gelişimdir; tekâmüldür. Değişim farklı olmaktır ancak illa ileriye gitmek demek değildir. Kimi zaman geriye orijinal yaradılış haline dönüşümdür. Değişim olmayınca her şey aynen tekrara sarar ve sürünün içinde bir günü diğerinden farklı yaşamadan günler tüketilir. Yaş aldıkça da insanoğ-

lu “Ömür ne kadar çabuk geçiyor” deyişine sığırır. Eşimin doğruları nedense annesine bağlıydı. Annesi değıştikçe, yaşadıklarını paylaştıkça, eşim de değışime uğrardı. Aralarındaki yazılı olmayan bir anlaşmaydı sanki. Annesinin onayı olmadan fikirleri bile ondan bağımsız değildi... Son söz hep annesinindi. Yeri gelince güçlü ve kontrol manyağı bir eş, işine gelince de anne sözünden çıkmayan ufak bir kız çocuğuydu.

Yaşananlar anlatmakla bitmez. Araba sürerken şoförün elinde olan bir hürriyet vardır; çoğu zaman bunu fark etmeden kullanır. Hangi yoldan gideceğine, nereden döneceğine, ne hızla kullanacağına karar vermesi gibi. Eşim yanımdayken ne yapsam hataydı çünkü hiçbir zaman onun hızına veya yönüne uymazdı kararlarım. “Neden buradan gidiyorsun?” diye başlar, “Bak gördün mü ne kadar çok trafik var?” diye bitirirdi. Ancak kendi seçimimle girdiğim yollarda sıkışma olmadığında konu açılmazdı. Kimi zaman bir başkasının girdiği yoğun trafik acayip rahatsız etse bile kendi kararım la girdiğimde aynı sıkıntıyı çekmediğimi de fark ederdim. Onun bunu dile getirmesi ise beni daraltır, köşeye sıkıştırmış hissini yaşatırdı. Sevmediğim bir duyguyu, yaptığına onay alamayıp azar işiten bir çocuğun hissettiklerini deneyimlerdim. Bu beni derinden yaralar, üzerdi.

Bir başka sürücüyle takışıp koma çaldığımda genelde – belki de her zaman– karşı sürücüye hak verir, benim yaptığım yanlışı dile getirirdi. Kendisinin araba kullanışı farklıydı elbet. Gaz verışı ile yavaşlaması, sandalyesini en geride tutması ve camlar açık sigara içmesiyle benden değışikken sadece kendi bildiklerini doğru görüyor olması beni rahatsız ederdi. Sürekli bir eleştiri hatta eleştiriden öte sesini yükseltip aşağılamak gayreti onun en belirgin özelliğiydi. Kendisi

araba kullandığı zamanlar kabadayı bir erkek şoförü aratmazdı. Evde özel şoför olmasına rağmen kendi kullanmayı tercih eder, şoförle gezdiği zamansa onu eleştirmekten, yol tarifi vermekten bıkmazdı.

Gecenin geç bir vakti yalının arka kapısından birkaç el silah sesi geldiğinde, ne yalan söyleyeyim şaşırmış hem de korkmuştum. “Ne oluyor ya?” diye ağızından çıkan ilk kelimelere aldığım cevap “Evin erkeği sen değil misin? Kalk bak ne oluyor” olunca kendimi iyi hissetmediğimi hatırlıyorum. İğnelemekten öte olan aşağılama şekli, elinde kör bıçakla kabuk bağlamamış yaralara saldıran kızgın bir düşmanı andırırdı.

Yine günlerden bir gün evde yardımcının izinde olduğu bir vakit işten eve erken gelip, heves ve coşkuyla mutfığa girmiş, eşime ve oğluma yemek hazırlamak istemiştım. Yapılan yemeği eleştirmek kolaydır da iş başa düşünce işin zorluğu anlaşılıyormuş. Kendimce olması gereken güzel kıymalı bir makarna hazırlayıp eve dönmelerini beklemiştim. Sanırım ben hazırladığım için, tadı olduğundan daha cazip gelmişti çünkü ertesi gün arkadaşıyla telefonda konuşurken benim “kıyma kavurup” önüne koyduğumu dile getirdiğini duyduğumda, kızmak yerine, yine kendimi yetersiz hissetmişim. Zaten bir erkeğe yetersiz olduğunu en çok onun kendisine eş gördüğü kişi hissettirmez mi? Buna ben izin vermişim demek ki.

İlk aylar bal gibi tatlıydı. Birbirimizi tanımak ve kendimizi çift olarak tanıtmakla geçti. Değişik düzenin içine girmiştim. İki farklı insan aynı çatının altına girince kurallar ve sınırlar yeni baştan belirleniyor. Güç gösterisi hemen ortaya çıkıyor. İki erkek köpek gibi sahiplenme ve aidiyet duygusu

fazla, her şey benim diyen karakter yapılarına sahiptik. Birimiz pes etmeliydik ancak o kim olacaktı? Doyumsuz biri olduğunu ilk ayda fark etmiştim. Elinde olmayana odaklı, olanı görmeyen biriydi. Yapacak bir şey yoktu. Ben de geçinilmesi kolay biri olduğumu hiç sanmıyordum. Olmadığım da çabucak ortaya çıkmıştı. Evde eşyalar, masa ve vitrindeki biblolar hep ikili ve karşılıklı simetri halinde durmalıydı. İş dönüşü salona girdiğimde eşimi öpmeden evvel tüm süs eşyalarını gözden ardından elden geçirip yoluma koyulurdum. Bu huydan öte süreklilik arz eden bir hastalıktı. Bilmeyen, anlamak istemeyen birisi için epeyce itici olması doğaldı. Pazar sabahları kahvaltının ardından yatağa girip yarım saat uyuklayıp keyif yapmam ona batardı. “Daha şimdi kalktın yatağa geri gidiyorsun. Amma da tembel adamsın” demesi ilk defa söylediğinde de son defada da aynı şekilde beni rahatsız etmişti.

Sürekli bir davetten diğerine gidiyor, sosyal etkinliklerin neredeyse hepsine katılıyorduk. Baş başa vakit geçirmekten ziyade hep birçok insanla birlikte oluyorduk. Yenilik ve değişiklik arayışı bitmek bilmiyordu. Seyahat, alışveriş, açılışlar derken sürekli yaptıklarından değil yapmadıklarından söz ettiğini fark ederdim. Doyumsuzluğunu görür, buna rağmen onu tatmin etmek için elimden gelen her şeyi yapardım. En son ne zaman bir lokantaya karnımı doyurmak için gittiğimi bile unuttum. Ya mekânın kendisi içindi ya da dekoru, yeri, popülerliğini görmek veya insanların dolayıcıydı. Görmek ve görülmek için herkesin bildiği, gittiği veya olduğu yerleri seçiyorduk. Lokanta seçerken yemek kısmı üçüncü sırada kalırdı. Hangi ülkenin ne gibi mutfağından yeni ve farklı lezzette ne olduğu önemliydi. Fakat karın doyurmak fikri bunların hepsinden uzaktı. Tok karnına lokantalara gittiğim

seferler saymakla bitmezdi. Hep yeni, daha ne var peşinde koşarken yarım dünyayı dolaşmıştık. Hindistan, Çin ve Güney Afrika gezilerinin ardından gezdiğimizizi, gördüğümüzü, yaptıklarımızı hatırlayıp anlatmak yerine yapmak isteyip de yapamadıklarımızı anlatmayı tercih ederken bu beni yorardı. Bir arayışın içinde bulmuştum kendimi ancak kendim kaybolmuştum bir yerlerde...

Birbirimizi yeni şartlar altında birkaç sene tanıyıp ilerlemek yerine, eşim bir an önce çocuk sahibi olmak istemişti. İtiraz etmedim. Ne yapsak etsek hamile kalamıyordu. Sonunda doktorlar, tahlil ve özel rejimler sonrası benim sperm sayımın düşük olduğu sonucuna vardılar. Sigara ve içkiyi bırakmamı tavsiye ettiler. Hemen ardından vakitten kazanmak için tüp bebek tedavisine karar verdik. Tanımadığım hastane odalarında mastürbasyon yapıp numuneleri uzatırken ne yaptığımı da düşünüyordum. Tek başıma, başıboş kalmış bir odada, elimde mecmua, çocuk sahibi olmak hayalini kuruyordum. Kendimi âciz ve yetersiz hissediyor, olacaklar hakkında pek bir fikir yürütemiyordum. Akışa bırakmıştım kendimi.

Eşimin ilk denemede hamile kaldığını öğrendik. Büyük bir iş becermiş gibi sevinçten havalara uçuyordum. Alt tarafı şahsiyetsiz bir hastane odasında kendi kendimi tatmin etmiştim. İçimden bir oğlum olacak fikri geçiyordu. Bir şey fark eder miydi emin değilim. Ne de olsa ilk çocuk olacaktı. Epey sorunlu bir hamileliğin ardından oğlumu kucağıma aldığımda, ayaklarım yerden kesilmişti. Ağlamak dışında pek fazla bir şey yapmayan bu canlı bana mucizelerin varlığını bir kez daha göstermişti. Yoktan var olmuştu. İlk defa benim diyeceğim bir şeye sahip olmuştum.

Ev düzenim aniden değişmişti. Şikâyetçi değildim. Öğ-

lum gelmişti ne de olsa. Ben artık babaydım ve benden mutlu bir insan dünyada var mıydı emin değildim. O her şeyimdi. Benim geleceğimdi. Onun için elimden ne gelirse yapardım. Kendi kendime söz vermiştim. İşten erken çıkıp oğlumu görmek üzere eve geliyor, aramızda olan bağı hissedebilmek için sürekli kucağıma alıp, odaklanamayan gözlerine bakarak dalıp gidiyordum. Benim sesimi duyup alışması için ona gizliden ninniler bile söylüyordum. Farklı bir huzur, değişik bir mutluluğu yakalamıştım ve bırakmak niyetinde değildim. Eşim uzun saçlarını kısacık kestirmiş, önceden yüzüne bakmadığı pantolonları sürekli giymeye başlamıştı. Çiçeklerle bezenmiş mini elbiseleri giyen hanım hanımcık kişi gitmiş yerine bir başkası gelmişti.

Düzenimi bozup, huzurumu kaçırarak başka olaylar da cereyan ediyordu... Gey olduğunu bilip henüz kabullenemeyen hatta içselleşmiş homoseksüel fobisi olan erkek çocuklarından hiçbiri ne anne ne de babasını suçlamak ister. Zaten ebeveynler ilk başta bunu birbirlerine yeterince yaparlar. Sevgi veya emniyet eksikliğinden kaynaklanan durumlarını daha da kötüye çevirmek istemediklerinden olsa gerek. Doğuştan bu şekilde dünyaya geldiklerine onları inandırmak sık görülen tercihlerden biridir. Davranış bozukluğu diye düşünmek yerine, sadece kabullenilip ne yapılacağına bakmak da sıkça görülen bir durumdur. Ebeveynleri farklı davranışlardı onların cinsel eğilimi ne olurdu sorusuna kesin cevap bulmaları söz konusu olmadığından, bu soruya kafa patlatmak yerine, yola birlikte devam etmek de seçenektir elbet.

Günlerden bir gün sekreterimden dışarıda randevusu olmayan birinin beni beklediğini duydum. Adını vermek istemiyor fakat beni yakından tanıyormuş. Merakla odamdan

çıktım. Bekleyen kayınbiraderimdi. Eşimin küçük kardeşi. Oğlum henüz birkaç aylıktı.

“Hayrola Emre?” diye sordum.

“İçeri girebilir miyim? Seninle konuşmam lazım” dedi. Aramızdaki yaş farkı yirmiden fazlaydı. Hem yaşımdan hem de kendime verdiğim kıymetten ötürü bana saygıda kusur etmezdi.

“Tabii buyur. Çok merak ettim ne oluyor?” dedim. İçeri girdi. Koltuğa oturup boş boş tavana baktı. Uzun bir süre gibi geldi sessizlik. Olacakları heyecanla bekliyordum. Konu hakkında en ufak bir bilgim yoktu.

“İyi misin? Ailede her şey yolunda mı?” diye sorarak sessizliği bozdu.

“Nereden, nasıl başlayacağımı bilmiyorum” dedi. Sesi titriyordu.

“Sakin ol. Acele etme” dedim. Sekreterimi arayıp bir sonraki görüşmeyi bekletmesini rica ettim. Kalkıp kendime bir kahve hazırladım. Merak doruğa ulaşmıştı.

“Ben geyim Can Abi” dedi, öylesine, birdenbire. Ağlayacağını düşünürken derin bir nefes vermekle yetindi. Şaşırdım. Bir cevap veya yorum bekliyordu benden. Ne desem içselleştirip etkilenecekti. Aileyle seans yapmanın sakıncası da budur işte. Ne yaparsan yap, ne dersen de, bir gün suratına bir başka aile ferdi mutlaka vuracaktır tokadı.

“Ne olur beni yargılama, kızma bana. Kabullenemiyorum, yakıştıramıyorum, kendimden nefret ediyorum zaten” diye devam etti.

O kadar samimi, içten ve maskesiz bir halde karşımda duruyordu ki üflesem yüreğinden vurup öldürebilirdim. Savunmasızdı. İyi bir insan olduğunu zaten biliyordum. Konuşmasının sonunda insanın içinde, özünde, sadece iyilik

olduğuna dair düşüncemi bir kez daha kesinleştirmiş, sağlamlaştırmış ve onay almıştım.

“Kendinle tanışıp barışık olmak zordur” dedim. Evet, aklıma gelen buydu. Ağzıma bakıyor, söyleyeceğim her kelime onun kaderini değiştirecekmiş gibi umutla beni izliyordu. Hataya yer yoktu. Bir süre sonra, “Ne yapacağımı bilmiyorum” diyerek ağlamaya başladı. Ardından, “Neden ben? Niye böyleyim? Kendimi bildim bileli bir farklılığım olduğundan haberdardım ancak hep homoseksüel olduğumu inkâr ettim. Top, tekerlek diye yıllarca alay edilen kişileri gördükçe onlar adına üzüldüm. Aslında üzüldüğüm kendimmiş. Annem, özellikle annem ne yapacak diye kendimi perişan ediyorum. Ya kendisini, ya beni veya her ikimizi öldürecek gibi hissediyorum. Kim bilir, belki babam da beni evlatlıktan reddeder” diye devam etti. “Buna dayanamaz. Kaldıramaz biliyorum. Adım gibi eminim” deyip durdu. Sakinleşti.

“Yaşadıklarımı hatta olduğun kişiyi kabul etmek sana zor- sa, ailenin veya toplumun bunu anlayıp kabullenmesi daha da güç olacaktır. Biliyorsun değil mi?” dedim. Tereddütteydim. Bu konuya ailemden biri olduğu için nasıl devam etmem gerektiğinden emin değildim.

Amerikan Psikiyatri Birliği politik sebeplerden ötürü yakın zamanda homoseksüelliği akıl hastalığından davranış bozukluğuna değiştirdi. 1973’e kadar DSM kitabında halen akıl hastalığı olarak gözükmekteydi. Dünya Sağlık Örgütü’nün bile bunu hastalık sınıfından, cinsel yönelim varyasyonuna değiştirmesi 90’lı yılların başına denk gelir. Doğal olup olmaması, genetik ve biyolojik etkenler halen farklı ülkelerde değişik başlıklar altında tartışılıyor... Bunun yanında yetiştirme tarzı, çevre ve kültürel faktörlerinin di-

namik etkileri kişiden kişiye değişiyor. Bu yüzden Emre'nin dikkatini çevresine çekmek istedim. Yarın öbür gün duyulmaya başladığında, üzerinde baskı oluştuğunda kendisini bir şekilde hazırlamasında fayda görmüştüm. Batı dünyasında gösterilen toleransın aynısını burada beklemek biraz uzaktı. Yakın aileyi danışan olarak almamam gerektiğini işim icabı biliyordum. Fakat Emre'yi geri çevirmek istemiyordum. Ona yardım etmek niyetindeydim. Buna ihtiyacı vardı. Bir yandan da küçük itiraflar büyük günahları saklar diye, aileden başka hangi sırların çıkacağını merak ediyordum. Durum çok zordu. İlk başta ne desem kabullenmeyecek, hangi yolu göstersem taş koyacaktı biliyordum.

Eşimle tanıştıktan sonra Emre'yle bir araya geldiğimizde konuşma şekli ve davranışlarıyla acaba homoseksüel midir diye aklımdan geçmiş, yorum yapmamıştım. Kafamı saçma sapan teşhis veya asılsız tespitlerle doldurmaya niyetim yoktu. Çekingen, içine kapanık biriydi ve özgüveni yetersizdi. Aynı zamanda yaşına rağmen hiçbir zaman yanında bir kız arkadaşıyla görmemiş olmam dikkatimi çekmişti. Şimdiyse gelmiş itiraf ediyordu. Ne demeliydim ona? Nasıl yardımcı olabilirdim? Bu sadece mesleğimi değil, eşim ve ailesini de içerdiğinden, sorgulamam daha uzun sürmüştü. Ne desem, söylediklerimle bir gün yüzleşmek zorunda kalacaktım. Bu konuda epeyce araştırma yapmış, kendime göre sonuçlara ulaşmıştım fakat bunları Emre'yle paylaşmam kayınpederim ile kayıinvalidemi karşıma almak olabilirdi. Aile savaşına yol açmaya niyetim yoktu. Bu benim davam değildi, sadece danışanlarımdan biriydi. Yine de fikir vermeye devam ettim.

“Gey olduğundan emin misin?” diye sordum.

“Evet” diye cevapladı.

“Birisiyle beraber oldun mu?” diye devam ettiğimde olumsuz bir şekilde kafasını oynattı.

“Nasıl bu kaniya vardın?” diye sorduğumda, “İnsan kendini bilir. Ben küçüklüğümde beri film izlerken, ne zaman bir kadın ile erkek öpüşse gözlerimi kapar kendimi kadının yerine koyardım” dedi. İçinden biliyordu demek. Denemesine bile gerek yoktu anlaşılan. Kimlik sorgulaması ve kıyaslamasından geçip, kendini kabullenme safhasına gelmişti. Tek sorun bulduğu kişiyi sevmemiş ve onun adını koymuştu. Üstüne gitmedim. Her ikimizin de düşünmeye ihtiyacı vardı.

Danışanlar geldiklerinde hayatlarının en büyük soru veya sorununu dışa vurduklarında basit ve net bir cevap duymayı umarlar. Bu hiçbir zaman gerçekleşmez. Cevap hep onlardadır, bende değil. Fakat aksini düşünerek görüşmeye gelirler. Sanki ben onların hayatını kurtaracak bir kahraman veya hayatının anlam ve amacını bilen bir kişiymişim gibi beklentiye düşerler. Sonra olayın böyle olmadığına tanık olduktan sonra bir sonraki görüşmeye gelmeyebilirler.

“Kendimden utanıyorum. Herkesten farklı olduğum için kızıyorum. Herkesten, her şeyden tiksiniyorum. İğreniyorum. Ölmek istiyorum. Ölmek... Bununla yaşamak yerine canıma kıymak istiyorum. Anlıyor musun?” diye ağlayarak konuşmasına devam etti. “Neden ben? Niye bu haldeyim? Ben ne yapacağım?” diye de kendini tekrar etmeye başladı.

“Yanıma yaklaşıp benimle birlikte olmak isteyen kızlardan kaçıp uzaklaşmaktan yoruldum. Erkek arkadaşlarımdan benden şüphe edip bana top veya tekerlek misin diye sormalarından da bıktım. Ben kimim? Neyim? Can Abi berbat durumdayım. Yardım et lütfen. Senden başka açılıp güvenilecek kimsem yok. Bana yol göster ne olursun. Yalvarıyorum

sana çözüm üret” diyerek gözlerimin içine baka baka ağladı. Tanıdık olması elbette işleri değiştiriyordu. Empatiden öte bir yakınlık içindeydim. Farkındaydım.

Homofobi halk dilinde kullanılanın aksine hemcinsinden korkmak demektir. Emre’nin yaşadıkları homoseksüel fobinin içselleştirilmiş olanıydı. Kendisinin homoseksüel olduğunu bilip bundan dolayı kendinden nefret edecek kadar bir fobisi oluşmuştu. Kendinden nefret etmek dışa dönük olan egoistliğin içe dönük zıt halidir. Elbette kendisiyle barışıp, durumu kabullenmesi bir süreç olacaktı fakat sorun bu değildi. Aile ve çevresinden gelecek terk edilme, alay edilip küçümsenme ve onay alamama konularını dert ediyordu. Bir an için Emre’ye onarım/dönüştürme terapisi uygulamayı düşündüm. Her halükârda devam etmek büyük bir risk taşıyordu ancak onu yarı yolda bırakmanın doğuracağı sonuçları da düşününce danışanım olarak almaya karar verdim.

“Bir süre sakın ol. Saçma sapan hiçbir şey yapma. Her şey yeni bir yola girecek, bundan emin olabilirsin. Haftaya tekrar gel görüşelim” deyip bir sakinleştirici yazdım. Neredeyse yarım saat dolmuştu. Beklemekte olan hastalarım vardı. Tüm randevular aksayacaktı.

“Can Abi, sakın ablalarıma veya anneme bu konudan bahsetme yalvarırım. Çok korkuyorum, ilk açıldığım insan sensin” dediğinde, “Merak etme işimin gereği zaten burada konuşulanlar burada kalır. Sakın bunu dert etme” diye onu rahatlatmaya çalıştım.

Birden kafanda ampul yanar ve sen hayatınla ilgili bir tespite ulaşırsın. Bu size hiç oldu mu bilemiyorum ancak bana defalarca olmuştur. Bu varsayımdan veya inançtan ötedir. Bildiğin bazı doğruların bir araya gelip yeni bir sonucu sana sunuş şeklidir. Erkek çocuklar dayıya kız çocuklar hala-

ya benzer deyimi aniden anlam kazandı. Belki de ben farklı bir anlam yükledim emin değilim. Zaten konuyla da alakalı değil. Fakat bu eski deyişin ne anlama geldiğini çözünce ne yapmam gerektiğine karar verdim. Çocukluğunu bir kız kardeşle geçiren erkek, kendi kızı olduğunda babası kız kardeşine nasıl davranmış, neler öğretip öğütlemişse o da aynısını kendi kızına vererek, gördüğünü ve doğru bildiklerini aşlar sonucuna vardım. Bu şu demek oluyordu. Şayet eşimin hareketleri, duygu ve düşünceleri kendi annesinin gibi olacaksa benim oğlumun da homoseksüel olma ihtimali vardı. Bu fobiden öte bir olasılıktı. Olması yüksek bir ihtimaldi hem de. Biyolojik ve genetikten ötürü doğuştan oluyorsa yapabilecek bir şey yoktur elbet. Ancak yetiştirme tarzı, kültürel ve çevresel faktörlerin etkisine ek olarak sosyal davranışların, öğrenilerek içselleştiğini de göz ardı etmeyen bir psikiyatr olarak kendi çocuğuma verebileceğimin en iyisini vermek istiyordum. Alfred Kinsey ve bir kaç farklı araştırmanın sonucuna göre insan genelinin yaklaşık yüzde 10'u tam homoseksüel ve yaklaşık yüzde 15'i de tam heteroseksüeldir. Geriye kalanlarsa biseksüel olarak tanımlanıyor. Ne yapacağımı yavaşça kafamda kurmaya başlamıştım. Fırıldak gibi dönen kafama hâkim olamıyordum, düşünceler beni yoruyordu.

Düzenin bir şekilde nasıl yürüdüğüne kanaat getirmiş fakat neden olduğunu şahsen araştırmamıştım. Bir erkek çocuk etrafta baba veya rol modeli olarak alacağı bir erkek yoksa kime dönüp bakar acaba? Evde güç ve otorite anne-deyse, erkek çocuk doğası gereği, güç ve otorite peşinde koşacaksa kimi kendine örnek alırdı? Ya anne sesini duyan ve sert olan, baba da kavga gürültü olmasın diye sessiz kalan ve yumuşak olansa durum ne olurdu? Gözlemlemek yoluyla sosyal öğrenme kuramı, bilinen bir kavramdı ne de

olsa. Ancak iş, kimin kimden ne öğrendiğini, nasıl içselleştirdiğini araştırıp bulmaya gelince olan bitenler doğum ile yedi yaş arasında olduğundan hatırlaması da sonradan zor oluyor. Danışanlarımdan biliyordum. Onları ne kadar zorlarsam zorlayayım, eskiye döndükçe hep belli bir yerde tıkanıp kalıyorlardı. Oğlumu ve onun eğitimini ele almalıyım. Yine de sonuç ne olursa olsun, oğlumun cinsel eğilimi benim ona olan sevgimi değiştirmeyecekti. Bundan emindim.

Babamın benimle geçirdiği vakitten fazlasını onunla geçirmeli, evimde bir boru ötecekse onu ben öttürmeliydim! Ne demişler, tavuğun özgürlüğü horoz gelinceye kadardır. Evin sultanı her zaman kadındır ancak evin erkeği işten döndüğünde işler arapsaçına dönmemelidir. Roller ve bu rollerle birlikte gelen davranış şekilleri hakkında ne yazık ki bir evlilik kılavuzu henüz yazılmadı. Her evli çift de kendine göre günbegün bu kitabı yazar ve yazdıkça edit eder ve yeniler. Bizim evlilik kitabını kimin yazdığından pek emin olamıyordum çoğu zaman ve bu beni ciddi bir anlamda rahatsız, huzursuz ediyordu. Besbelli ki psikiyatr gibi düşünmüyor, bir insan, bir baba olarak fevri davranıyordum.

Bu konularla ilgili saptamalarımı, oğlumla ilgili ne yapacağımı meslektaşlarımdan birisiyle paylaşmadım. Elimde olan bilgiler sonucu bir inanca varmışım. İnancımı sorgulamak sadece şüpheyi yer verecekti; hepsi bu. Bildiğim bir şey vardı: Çelişki veya şüphe olduğunda inanç da ortadan kalkar. Aynı zamanda da bilgi ile inanç arasına şüphe girdiğinde işlerin karışacağı barizdir. Benim, kayınpederimi daha yakından inceleyip onun davranışından farklı bir tutum izlemem gerektiğine hemen karar vermişim. Onun kadar duygu ve düşüncelerimi bastırıp, sessiz kalmaya hiç niyetim yoktu. Nihayetinde adamın hali ortadaydı. Her kümesin

bir horozu olacağı gerçeğini eşime hatırlatmalıydım. Kaçarı yoktu. Artık ipleri ele almalıydım. Aklım beni ele geçirmiş, duru bir şekilde düşünemiyordum.

Söz konusu oğlum olunca bildiklerimin tümünü ona hemen aktarmak isterdim. Tüm öğrendiklerimi, hata ve doğrularımı onunla paylaşmak, benim üzüldüğüm şeylere o üzülmessin, benim önem verip de sonradan boş verdiklerimle vakit kaybetmesin diye hayatı ona anlatmayı arzularımdı. Neden bunun daha kolay bir yolu yoktu acaba? Neden kafamın içinde olan biten her şeyi download edemem onun kafasına? Ne diye her şeyi yeni baştan yaşamak ve deneyimlemek zorundaydı? Benim bıraktığım yerden başlaması için hiçbir yol yok muydu? İlla anacaddeye ulaşabilmek için, her patikadan aynı şekilde onun da geçmesi mi gerekiyordu? Bunun yaşla ne alakası vardı? Düşünüyor ancak yolunu bulamıyordum. Hayat da bu olsa gerek işte... Oğlum da elbet herkes gibi hayatın duraklarından geçip iniş ve çıkışlarla hem en tepede deliler gibi hem en altta ölümler gibi yaşayacaktı. Maksat otobüs, minibüs veya dolmuşla her durakta durmadan özel aracıyla hedefe bir an önce varması diye umuyorum; bunun için de elimden geleni yapıyorum. Yapmalıyım ve yapacağım. Oğlumla ilgilenmeli, annesinin onun üzerinde baskı kurmasını bir şekilde engellemeliydim. Bir baba kural koyan ve otorite figürü olabilir ancak vereceği sevginin yerini de anne sevgi ve şefkati tutmaz, tutamaz. Bir gün, oğlumun benden uzak kalıp, baba sevgisini benim yerime başka erkeklerde aramasına gönlüm dayanamazdı. Baba olarak ortalıkta olup, oğlumla yeterince vakit geçirmeli, hayat deneyimlerimi paylaşıp ona aktarmalıydım. Onu himayeme almalıydım. Taklit veya model alma yoluyla öğrenme ancak bu şekilde gerçekleşebilirdi.

Evdeki hesap çarşıya uymadığı gibi, kafamdan geçenleri uygulamaya koymak da sandığım kadar basit değildi. Oğlumun büyümesiyle kadın rolünden anneliğe soyunan eşimin hal ve tavırlarında değişiklikler başlamıştı. Onu incelemek ve yorum yapmak yerine olduğu gibi kabul edip izlemekle yetiniyordum. Aksileştiği kesindi ancak sürekli kendime telkin yapıp yeni bir kavgaya sebep vermemek için çabalıyordum. Atışmalarımız artmış, küs gecelerin sayısı çoğalmıştı. Oğlumun duymayacağı şekilde tartışmak konusunda ısrarcıydım fakat laf dinletemezdim. Annemin ve babamın, ablam ile benim önümde kavga etmeleri beni hep yıpratmıştı. İlla bir taraf tutmak durumunda bulurduk kendimizi. Hangisi haklı hangisi haksız diye ablamla gizlice konuşurduk. Savaşın sonunda illa birisi kaybederdi. Her ikisinin kazanacağı bir durum hiç olmazdı. Kimi zaman küfretmeye kadar varan tartışmalardan bizler çok etkilenirdik. Aynısını oğluma yaşatmaya hiç niyetim yoktu. Altan alınca üste çıktığına, tartışmaya girdiğimdeyse kavganın çığ gibi büyüdüğüne şahit olur, çıkış kapısı ararken bulamazdım. Neydi bunun çözümü? Bilmiyordum...

Sabah dokuzda başlayan iş günüm bazen gece on bire kadar sürerdi. Gelen hastaların sayısı on dört saat boyunca bazen yirmi kişiye kadar ulaşırdı. Yarım seans denilen otuz dakikalık görüşmelerim de olurdu. Tüm günler bu kadar dolu olmasa bile haftada ortalama kırk farklı danışanı görürdüm. Her biri kendisiyle ilgili tüm detayları hatırlamamı bekler, onlar dışında birisini görmemişim gibi davranmamı içten içe arzularlardı. Böyle yoğun bir gün sonrası eve döndüğümde ne kadar yorgun olduğumu dile getirdiğimde eşim dönüp bana, “Herkes çalışıyor kimse senin kadar söylenmiyor. Bu nasıl iş?” dediğinde takdir edilmeyi beklemekten

öte, anlayış göstermesini isterken olmazdı. Öyle veya böyle beni kendime yetersiz hissettirirdi. Genelde şikâyet etmeyi sevmeyen biri olduğumu bilmesine rağmen bu tepkisine anlam veremezdim. Yaşadığım o duyguyu sevmezdim... Kendisi çocuk sahibi olunca işi bırakıp eve ve sosyal hayatına odaklandığında, kimi geceler işten döndüğümde, onun mu yoksa benim mi daha yorgun olduğu konuşmalardan anlaşılmazdı. Sanırım onunki keyif yorgunluğunu dile getirmektir. Anlam veremezdik; ne o ne de ben... Yine de boş ver değmez der, geçiştirirdim.

Gündüz iş yerinde veya seyahatte ondan ayrıyken onu özler, yokluğunu hissederdim. Zaten özlem yeri dolmayan birine veya bir şeye duyulur, bilirim. Özlem duyulan da kendisinin yalnızlığına iter seni. Ancak hayalini kurduğum kişi ile gerçek eşim arasında fark vardı. Kafamdan geçip düşlerini kurduğum kişi kimdi acaba? Bu soruya cevabımı bulamadım. Görmeyi umduğum kişi ile karşılaştığım kişi arasında epey fark olurdu. Ondan ayrılırken bunu akılda tutuyor olmama rağmen ne zaman uzaklaşsam yine olması gereken veya olmasını arzuladığım kişiyi özler, geri döndüğümde elimde olanı bulurdum. Aklımdan icat etmediğime göre en beğendiğim yönleriyle hafızamda değişik birini yaratmış olmalıydım. Tanıyıp beğendiğim, sevdiğim o kadına ne olmuştu? Uğradığı değişime ben neden ayak uyduramamıştım acaba? Dansı kaçırmış mıydım? Şarkı halen çalıyorsa, ben mi duymuyordum?

Güneşin ilk ışıklarının odamıza girişiyle uyandığımızda birbirimize bakıp gülümseyen bakışların yerini biraz kızgınlık ve öfke almıştı. Gece vakti işten geç dönüp odaya girdiğimde “Sen terlemişsin, duş al öyle gel” demesinden,

öpüşürken “Ağzın küllük gibi kokuyor, git dişlerini fırçalayıp yat” sözlerine kadar farklı bir yola girmişti. Ayağımla ayağına değdiğim vakit ayak tırnağımın uzunluğu gözüne batar olmuştu. Sarıldığımda, az önce tuvaletimi yapıp geldiğimden, son damlanın kaldığı ıslaklığı donumun üstünden hissedip, benden uzaklaşmaya kadar devam ederdi. Ne yapsam kusur buluyor, ne desem eleştiriyordu. Beceriksiz ve yetersiz olduğumu bana kanıtlamak istercesine çaba gösteriyordu. Günler hatta haftalar boyunca sevişmediğimizde, dayanmaya gayret ettim. Sonunda kavgalardan yorulmuş, işimi dışarıdan bir eskort servisini arayarak görmüştüm. İştî çünkü, iş gibiydi. Ruhsuz bir bedene sarılıp sevişmenin şişme plastik bedenden tek farkı nefes alıyor oluşuydu. Hiç sevmemiştim ancak buna da alışmışım. Kimisine boş bulunup içimi açıp, eşimle aramda olanları anlatmışım. Kendimi bir tuzağa düşürmüş, evliliğimi tehlikeye sokmuştum ve bunun farkında değildim. Sohbeta ihtiyacım vardı. Birinin beni anlamasını istiyordum. Bir insanla birlikte içki içip, yanında sarhoş olup kendini kaybedebiliyorsan, aynı kişinin yanında yatıp uyumaktan çekinmiyorsan sen bu kişiye güveniyorsun demektir. Şarap sırdır. Şarabı içenin sırları açığa vurup kendini ele vermesi de kaçınılmazdır. Yazık ki, ben artık eşimin yanında ne içki içiyor ne de uyuyabiliyordum. Bana göre birine güven ya tam olurdu ya da hiç.

Arkadaşlarımın eşlerinden bazıları bana ilgi duyduklarını dile getirdiğinde hiç etkilenmemiştim. Aldatmak meğer ne kadar da olağanmış. Zaten karmaşık olan hayatımı daha da berbat etmeye niyetim yoktu. Hissi bir ilişkiye girmekten de kaçınıyordum. Sanırım hep düzelecek, yeniden eski günlere döneceğiz umudu kafamın bir yerinde sabit duruyordu...

Sinan, şakayla karışık, bir gece eşime iltifat edip asıl-

dığında karım herkesin içinde bana dönüp “Sen ne biçim erkeksin? Adam karına asılıyor sense gülüyorsun” demişti. Oysaki içimden geleni yapsam son noktayı koyardım ilişkimize. Susmayı tercih ettim. Yutmayı seçtim. Şimdi kayınpeyderimi anlamak daha kolaydı. Eşim gücüne güç katmışçasına edası değişmişti. Arkadaşlarımın yanında yaptığı hakaretler git gide artmaya başlamış, eleştiri ve aşağılamaları aralıksız devam ediyordu. Başa gelen çekilir deyip, bu kadın da benim kaderimmiş diye kabullenip farklı bir şeyler yapmak yerine kendi dünyama çekilmeyi tercih etmiştim. Hataydı belki fakat oğlumdan ayrı kalmanın doğuracağı riskleri göze almak yerine, onu yanımda tutup istediğim gibi yetiştirmek niyetindeydim. Bedelini peşinen ödüyordum.

Eşimle olan derdimi senelerce tanıdık kimseye anlatabmadım; malum terzi kendi söküğünü dikemez. Birkaç kez Sinan’la paylaşmayı denedim ancak önemsemedi. “Bu da geçer” deyip umursamadı. Meslektaş olmamıza rağmen içimi açmama, bana terapi yapmaya yanaşmıyordu. Bir keresinde anlatmıştı sebebini ancak unutmuş olmalıyım. Bu durum nereye kadar sürecekti? İlişkim nasıl eski haline dönecekti? Bilmiyor, yolumu bulamıyordum. Eşimden ayrılmam çocuğumdan uzak kalmam demekti. Bunu yapmak istemiyordum. Hafta sonu babalık görevi bana ters geliyordu. Eşimi hizaya sokacak, onu değiştirecek hiçbir koz elimde yoktu. Yaptıklarım da istediğim sonuçlara yol açmıyordu. Katlanmaktan başka bir çare aklıma gelmemişti. Ve becerdik; bir süre de abi kardeş gibi yaşadık. Geçmek bilmeyen, birbirimizin damarına basmamak için kaçınılan sohbetler, yatak odasındaki sessiz şikâyetlerin her birine boyun eğdim. Birlikte eğdik sanırım... Birimiz diğerinden daha iyi durumda veya güçlü değildi. Zordu, zorlandık ancak aile

olmak her ikimize de katlanmayı öğretmişti, haberimiz yoktu. Kopmak yerine katlanmak, söylenmek yerine susmakla oğlumla birlikte olmanın mutluluğunu yakalamıştım. Büyümüştü. Artık kendi düşünceleri oluşmaya başlamıştı.

Karıma ve çocuğuma bakar, uyurken onları seyrederek hayaller kurardım. Ancak evliliğim bitmişti, ben bitmiştim. Uzatmaları oynarken top elden çıkmıştı. Sonu nasıl olacak diye düşünmekten, ne zaman gelecek diye bir beklentiye girmiştim. Eve dönmek için mesai saatlerimi uzatıp, iş çıkışı içki içmeye arkadaşlarıma katılmaya başlamıştım. Evi de, karımı ve çocuğumu da ihmal ediyordum. Yaklaşık son üç senedir aramızda cinsel bir birliktelik olmamıştı. O buna dayanırken ben artık dışarıda arayışlarıma devam ediyordum. İçimdeki ses hata yaptığımı söylüyor ancak dik başlı ve inatçı karıma söz geçiremiyordum. Evlilik konusunda uzman bir arkadaşla gitmeyi düşündüysem de benim gibi tanınmış bir psikiyatrin muayenehanede görülmesinin doğuracağı dedikodu ve aşağılanma hissi beni bundan alıkoymuştu. Teslim olmuş, olayların gelişmesini seyreliyordum. Hiçbir pişmanlık duymuyordum. Fakat sevmenin kontrol etmek olmadığını, karşıdaki kişiye hükmetmekten öte olduğunu anladığımda iş işten geçmiş, toprakla su çamura bulanmıştı. Kendimi yine içkiye vermiştim. Sarhoş olmak için bahane arıyor, buluyordum. Kaçacak, sığınacak tek yer şişelerdi. Zevk aldığımı düşünmüyordum. İçmeden durabilirken, içmeye başladığımda duramıyordum. Yine okul yıllarımın bilinmeyenler tuzağının içine düşmüştüm. Bu konuda da yardım almam gerektiğini biliyor ancak bilmiyor gibi davranmak kolay geliyordu.

Beyoğlu gecelerinde olur olmaz kavgaya giriyor hatta

çoğunu kendim başlatıyordum. Dövüşmekten çok dayak yemek istiyordum. Canım acısın, içimin acıması, ruhumun ıstırabı artık dursun istiyordum. Aklım başımda değildi, ruhum perişandı. Ben çaresizdim, ben yalnız, yapayalnızdım. Bir yalanın içinde gerçeği arayan berduşun kendisiydim. Kimsem yoktu. Kimsenin de olmasını istemiyordum zaten. Kendi başıma bir çıkış yolu bulup kendimle baş başa kalmak istiyordum. Sorumluluk, evlilik veya arkadaşlıklardan bıkmıştım. Ben ben olmaktan çıkmış, başkası olmuştum. Hayatım elden gidiyor ve ben dur diyemiyordum. Ucu bir kere kaçmıştı. Kendimi toparlamam için herkes ve her şeyden uzaklaşmam gerekiyordu. Bırakmam lazımdı benim olduğumu düşündüğüm, sahibi sandığım şeyleri. Ben kendime bakmazsam kimsenin bana bakmayacağını biliyordum. Ben kendimi sevmezsem kimselerin de beni sevmeyeceğini. Ben iyi olmazsam beni de çöpe atarlar diye kafamın içinde fikirler dört dönüyordu. Sürekli tekrar halindeydi. Başkalarını düşünmekten kendini unutanlar olduğumuzu hatırladım. Kendimi bataklıktan çıkarmam gerekiyordu. Bir psikiyatr olarak aldığım ilaçlar ve içtiğim alkolün aradığım şey olmadığını, bana iyi gelmeyeceğini bilmeliydim ancak baş edemeyince elden ne gelirdi? Çaresizlik ve çıkmaz sokağın sonu, insana kurallara göre yaşamak ile kafana göre yaşamının farkını gösteriyor. Kendimle savaşılmaya niyetli değildim çünkü kaybedersem yok olacağımdan emindim. Bunu en iyi bilendim.

Geç bir akşam vakti beni karşısına alıp “Artık senden fiziksel, zihinsel veya ruhsal hiçbir şey alamıyorum” dediğinde kan beynime pompalanıyor, aklımdan geçeni o bana seslendiriyordu. Hem üzüntüyle karışık hayal kırıklığı hem de bir rahatlama oluşmuştu. Ancak şaşkınlık içinde olan

bendim. “Geriye dönüp baktığımda hayatımın acılar veya yapmadığım şeylerden doğan pişmanlıklarla dolu olmasını istemiyorum” diye devam ederken filmin sonunun geldiğini anlamamak için aptal olmak lazımdı. Ben aptal değildim. Yine de kime güvenerek bu yola girdiğinden emin değildim. Genelde her konu hakkında bana danışıp karar verirdi. Bu defa kendi başınaydı ve karşı takımda oynamayı seçmişti. Karşı olmasa bile bensiz devam etmeyi düşündüğü bir yöne doğru yol alacaktı. Zaten bırakmak isteyendim. Ancak git diyemedim. Hayatımdan çık deyip kovamadım. Şimdi kal desem ne olacaktı? Onu da demedim. Gururumla da alakalı değildi. Cesaretinden ötürü, içimden mutlu bile oldum. O anda oğluma annelik edecek kadını doğru seçmişim diye kendime bile madalya taktım. Çocuk sahibi olmak için girdiğim bu ilişkiden sonuç itibariyle memnundum. Eşim tartışmasız çok iyi bir anneydi. Sevecen, ilgili ve bilgiliydi. Baskın kişiliği, kadınlık ve eş olmak konusunda ortaya çıkmıştı. Düğün gecemizde ilk dansımızı ederken onun kontrolü eline almasına anlam verememiş, şimdiyse olanı gayet iyi kavrayandım. Giderse dünyanın sonu olmayacaktı. Müzik de, dans da devam edecekti. Nasılsa bir başkası gelir, hayat onsuz da sürer diyerek üzülmeye fırsat vermedim. Kafamı sallamaktan öte bir şey yaptığımı hatırlamıyorum. Yaptıysam veya bir şeyler söylediysem önemli değildi. Kayda değer olmadığı belliydi. Yoksa unutmazdım. Belki de karım için önemliydi ve o etkilenmiş bu sözlerimi kayda almıştır. Hayat gösterecek ve kim haklı, kim mutlu belli olacak nasılsa günü gelince. Ben artık hazırdım. Her şeyi göğüslemeye, hayatı karşılamaya hazırdım.

Tanıştığım akşam ile gerçekte yüzleştiğim gece arasına neredeyse bir ömür ve yeni bir can sıkışmıştı. Sekiz sene-

lik birliktelik sonucu yedi yaşında bir meyve çıkmıştı ortaya. Bu süre içinde neler almış neler vermiştim. İş bilanço'ya dökmeye gelmişti. Eşim ayrılmak için mütevazı bir nafaka istemiş, ben de hemen kabul etmiştim. Birlikteliği uzatmanın bir anlamı kalmamıştı nasılsa. Bu kadar derinliği paylaşan iki kişinin yakınlığı, ardından sığ bir arkadaşlığa dönüşebilir miydi? Sanmıyorum. Onu koyduğum yer olası en yüce yerdirdi kalbimde ve aklımda var olan... Orası boşalmıştı. Dolduracak yeni biri çıkacak mıydı? Bilmiyordum. Bunları düşünmek için henüz erkendi. Teslimiyet yeniden kapıma dayanmış ve ben usulca kurbanlık koyun gibi boyun eğmiştim. Kadere karşı gelmenin hiçbir faydası yoktur, razı olup ilerlemekse akıllıcadır. Bunu o günlerde bilmeden uygulamıştım.

Oğlumdan ayrılmam onunla oluşan bağın kopması demek değildi. Hatırladığım, geceleri başucunda oturup doğru bildiklerimi onun kulağına fısıldadığımı. O anlamasa bile, duyması gerekenleri bilinçaltına mesaj olarak yollardım. Gün gelecek ya beni sevecek ya benden nefret edecekti. Her iki halde de ben yapmam gerekenleri sonuna kadar yaptığımı bilecektim. İşim dışında vaktimin çoğunu oğlumla geçirir, mutlaka ona olan sevgimi sözle ve fiziksel olarak gösterirdim. Birlikte futbol ve basketbol oynuyor, onun sevdiği çizgi filmleri sarmaş dolaş izliyor ve yemek saatlerinde illa yanında oluyordum. İlgi, sevgi ve vakit konularında fazlasıyla doyuma ulaştığını umuyorum. Hakkımda ne düşündüğü benim için fark etmeyecek. Tek temennim baba sevgisinden mahrum kaldığını zannedip bu sevgiyi başka erkeklerde farklı sebepler için aramamasıdır. Bu tehlikeden uzak durması için dua edip elimden geleni yapıyordum. Şeytan bu; belli mi olur, akıl çeler...

Hayatıma güçlü ve kontrol peşinde koşan kadınların neden girdiğini bulduğumda annem ölmüş, eşimden ayrılmış, dolayısıyla kayınvalidemden kopmuştum, geriye sadece ablam kalmıştı. Onun değişmeye niyeti vardı ancak bunu nasıl yapacağını bilemiyordu. Eşi tavır ve tutumuna dayanamayıp evi terk ettiğinde, bana yardım için gelmiş, ben de elimden geleni yapmıştım. “Annemizin yaptığı ve hata olarak gördüğün şeyleri tekrar etme” diye nasihatte bulunmuştum. Kimi zaman babamıza davranışını aramızda konuşup, eleştirirdik. Her birini tekrardan anımsadık. Eşinden aynı babası gibi olmasını beklemek hakkına sahip değildi. Beklese de aynısını olmayacağını gayet iyi biliyordu. Umarım her şey yoluna girer. Hayat dersini aldıktan sonra katılaşmak yerine öğrenip yumuşamakta fayda vardır çünkü insan sınavlar sonrası güzelleşir.

Beyaz bir koyunun en bariz özelliği beyaz oluşudur ancak hamilelik sonrası, belirgin olmayan çizgili veya benekli genler de yavrularının görüntüsünü etkiler. Her hayvan gibi insanlar da biri baskın diğeri saklı genetik yapıya sahiptir. Erkek içinde kadını, kadınsa içinde erkeği barındırır. Maksat bunun ne kadarını dışarı vurmaya karar vermektir. Hayatıma girip, karşıma çıkan bütün bu sert görünümlü baskın karakterli kadınlar bana içimde olan yumuşak, hassas, merhamet ve sevgi dolu tarafımı göstermem için ayna tuttular; buna vesile oldular. Bir erkek, erkek olarak doğar ancak adam olması içindeki kadınla tanışıp barışması sonrasında oluşur. İçindeki karşı cinsle savaşmak veya onu inkâr etmek yerine onunla karşılaşp, onu dönüştürmekle ikilikten tekliğe ulaşılır. Âdem’in bedeninde önceden Havva’nın barınması gibi... Zıtlıkları içimizde barındırmamız, ortaya koyduğumuz en belirgin özelliğimizin aslında tam tersini

gizlemek için çalıştığımız, saklı yanımız olduğunun da teyididir... Herkes hem her şeydir hem olduğunu gösterdiğinin zıddıdır. Her ikisi birdendir.

Bu kadar şeyi öğrendim de ne oldu? Ne işime yaradı? Bir şeyin tadını aldıktan sonra onu unutmak ne kadar zordur bilir misiniz? Bu yüzden de hafızan ne kadar güçlüyse çektiğin acılar da o kadar derin olur. Unutamadığın şey sana kendisini hatırlatır. Unutmaya çalıştığın şeyse güçlenip zamanı gelince seni olduğundan beter eder. Evliliğin ne olduğunu, bir başkasıyla hayatı paylaşmanın neye benzediğini görmüştüm. Şimdi ne olacaktı? Ben nasıl bir başkasıyla birlikte olacaktım? Bundan iyisini bulmam gerekiyordu. Elimde olana razı olmamıştım. Tuzak beni içine almıştı, ben şeytana hizmet ediyordum, fark etmemiştim. Hayata dayanıp katlanmak, umut besleyip bir başka beklentinin oluşmasına yol açmaktır; hayat budur demekse kabullenip mutluluk kapılarına anahtar aramaktır. Ben yolumu buldum. Hayatı tanıdım artık...

Eşim oğlumla birkaç şahsi eşyasını alıp evden çıkmıştı. Ben geride bırakılmıştım. Aynı evin içinde önce anne ve babamdan ayrı kalmış sonra da alıştığım eş ve çocuğumdan uzaklaşmıştım. Ev aynı ev değildi. Belki de ben aynı ben değildim. Değişmiştim. Daha iyi veya daha kötü konusunda emin değildim. Arkadaşlarımın hepsi kendi gözleriyle görmeyen kişilerdi, o yüzden söylediklerine de önem vermiyordum. Yalnızlık yine beni bulmuştu. Kaçışım yoktu. Sorgulamalarıma devam ederken işimin epey vakit aldığı ve yabancıların dertlerine zaman ayırmanın bana iyi gelmeyeceğini düşünerek bir süre ara vermeye niyetlendim. Önümdeki dört ay boyunca tüm randevularım doluydu. Yeni hasta görmem zaten çok zordu. Her biri önceden tanıdığım,

banaya güvenip benden çözüm üretmemi bekleyen insanlara karşı mahcup olacaktım. Fakat kendime vakit ayırmalıyım. Biraz düşünmeye, hayatı sorgulamaya ihtiyacım vardı. Nereden gelip nereye gideceğime odaklanmam gerektiğini de biliyordum. Babam gitmiş, ben kalmıştım, oğlumsa ortada bir yerlerdeydi. Belki tek başıma bir seyahate gidip kendimi arayabilirdim. Elim tutacak, güveneceğim kimsem yoktu. Ne ablam ne eniştem ne bir arkadaş ne de bir Allah'ın kulu yanımdaydı. Gerçek yalnızlığın kendine yoldaş aramadığını zor yoldan öğrenecektim... Bu yolda kendi hayatını sorgulamayanın başkasını yargıladığı gerçeğine de ulaşacaktım.

Fark ettiniz mi bilmem, ancak insanların genel anlamda her konu hakkında fikirleri var. Bu, konu hakkında bilgi sahibi olup olmamalarına bağlı değil. Şayet bilgiyle alakalı ise bu sadece onların fikirlerini beyan edip etmemelerini etkiliyor. Düşünmelerini değil. Ve her insan fikrini ortaya koymayı, dolayısıyla kendisini göstermeyi arzuluyor. Hele de karşısındaki kişiden destek bulursa sesi de yükselip konuya hâkimiyeti artıyor ve konu hakkında neredeyse uzmanmış gibi konuşmaya devam ediyor. İnsanoğlunun doğası böyledir. Kimse karşıt fikirlerle sürekli çatışıp öğrenmek ve tekâmül etmek istemiyor. Yeri gelir saçma sapan olduğunu düşündüğü bir konuya bile aniden önem kazanmış ve dünyanın en mühim konusuymuş gibi özen gösterdiği olur. Kişi itinayla kelimelerini seçerek varlığını ortaya koymaya başladığında komiktir çoğu zaman bu durumlar. Yine de kalır izlerim bu tip tiyatroyu. Dinlediğim karşımdaki kişinin sesi değil, kendi kafamın içindeki düşüncelerin gürültüsüdür. Kim bilir belki de bu tip insanlar sadece benim hayatımda vardır.

Olan bitenleri hazmetmek için bir süre inzivaya çekilmiştim. İnsanlar, olaylar ve büyük dünyadan uzak kalmıştım. İyi de olmuştu. Ardından bir kez insan içine çıktığımda, kendimi demokrasiyle ilgili bir sohbetin içinde buluverdim. Kanımca, demokrasi, çoğunluğu temsil edenlerin, azınlığın da haklarına saygı gösterip, onları koruyacak bir yönetim şeklidir. Aralarında süregelen konu uzadı, döndü dolaştı ve türban takmaya geldi. Benim türban takmak gibi bir niyetim olmadığından konu hemen ilgi alanımın dışına çıktı fakat yine de meraklı gözükmeye çalıştım. Çünkü konu hakkında her konuşan ciddi ve sanki söyledikleri sözler gazetede manşetten yayımlanacak ve sürüler ardından gelecek kadar önem taşıyordu. Bir erkeğin Amerikan kasketi giymesi, bir Hintlinin sarıkla boy göstermesi veya Avrupalı bir kadının şapka ile dolaşması ne kadar medeniyet sayılıyorsa türban hakkı da geçerli olmalıdır. Bunun aksini savunmak, politik bir ideolojiye bağlamak ne kadar saçmaysa bambaşka bir konuyu halkın üzerine dayatmak, zorla yaptırmak da aynı oranda saçma sapandır. Kafana ne sardığın, saçını neyle örttüğün değil kafanın içine ne doldurduğun önemlidir. Tabii bu fikirlerimi beyan etmedim. Onların sohbet seviyesi ve konunun gidişatı beni açmadı. Yordular. Politikayı oldum olalı sevmedim, sanırım politika da beni sevmedi. Dünyayı kurtarmak derdine düşmüş gibi konuşma devam ediyordu. Halbuki her birinin kendi evinde ve işinde sorunları vardı çözüm bekleyen. Kendi dünyasını yönetemeyen dünyayı nasıl tamir edecek ki? Bu yüzden fazla ehemmiyet vermedim sohbete. Düşünecek o kadar çok şey varken... Yine kendi dünyama döndüm.

Size hiç olur mu bilmem ancak ben, defalarca aynı saçmalığı yapmış olmama rağmen içimde en ufak bir pişmanlık duymadan benzerlerini işlemeye devam ettiğimi görmüşümdür. Mesela, herkesin sözünü ettiği güncel bir kitabı okurken, yazarın kaleme aldığı abuk sabuk bir şeye denk gelince, ne demeye çalıştığını anlamak için dakikalarca aynı cümleyi okuduğumu bilirim. Yine de zevk almamış olmama rağmen bana eser hakkında soru sorduklarında, kendimi önemli hissetmek ve karşımdaki kişiden de bunun onayını almak adına, kitabı övüp, tavsiye bile ettiğimi hatırlarım. “Mutlaka okunması gereken bir kitap” demişimdir belki de. “Her kütüphanede olması gereken kitaplardan” diye de laf etmiş olabilirim. Hatta daha da ileriye gidip, “Hayatımı en çok etkileyen kitaplardan biriydi” sözleriyle dile getirmiş dahi olabilirim. Bazen okumadıysam bile yazarın diğer kitaplarının adını hatırlayıp, onları söylemişliğim de vardır. Sanırım karşımdaki insana kim olduğumu gösterip tercihen ondan iyi bilip, bir işe yaradığımı ortaya koymak adına ezikliğimi örtme çabamdı. Hangi eziklikti acaba? Neden yapmışımdır diye o gün o anda sorgulasaydım belki karşımda duran insana da neden bu kadar önem verdiğimin de cevabını bulurdum. Yazık ki bazı soruların cevapları çok sonra geliyor. Ya anlamını yitiriyor ya da o kişiden uzaklaşmış olduğumdan pek fazla önemi de kalmıyor. Şimdilerde olan olmuş, yaşanan yaşanmıştır deyip önüme bakıyorum. O günleri anımsayıp hayatımı nasıl anlamsızca yaşadığıma şahit oluyordum.

Çoğu iyi kitap, başucu kitabı diye anılırken ben hep koltuk altı kitabı bulmak arayışındaydım. Öyle bir kitap olmalıydı ki sürekli kolumun altında taşınmalıydım. Kitap benimle özleşmeli, kitap beni anlatmalı ben de kitapta kendimi bulmalıydım. Kendimle yalnız kaldığım zaman epeyce

okuyordum. Düşünmeye vakit kalmasın diye kafamı okuyarak sürekli meşgul tutuyorum. Arayıştayım. İşin doğrusu kalabalık insan guruplarının olduğu fotoğraflara bakarken nasıl herkes fotoğrafın geneline bakmak veya çekilen gün ne vardı diye düşünmek yerine kendisine bakarsa, ben de kitapların satır aralarında kendimi arayanım. Sevdiğim bir kitapta kendimden bir şeyleri hatta kendimi bulmuşumdur ve yazarıyla bir yakınlık oluşturmuşumdur. Yazarın bundan haberi yoktur ve sanal bir bağ hatta bağımlılık başlamıştır. Her kitabını çıkar çıkmaz, herkesten önce, yorum duymadan evvel almak için sıraya girerim. İşte bu yüzden kitabı okumak bazen yetersiz kalıyor ve kitabın yazarını tanımak istiyor okuyucu. Onu tanımakla sanki kendini bulacağını düşünüyor. Ben de bu tuzağın içine okuduğum bazı yazarlarla düştüm elbet. Uyanmam zaman aldı. Hep kendimi dışarıda başkalarında arayanken kendimi bende bulacağımı öğrendiğimde boşa harcadığım zamanların toplamını düşündüm. O dakika veya saatleri tanımadığım, tanıdığımı sandığım yabancıya ayırmak yerine kendime ayırsaydım neler değiştirdi sorusuna cevap aramak için de vakit harcadım. Öğrenmek böyle bir şeydi elbet. Kitapların bir şey öğretmediği kesindi. Öğrenen ben olduğuma göre öğreten de aslında bendim. Kitaplar sadece öğrenmek yolunda aracı araçlardı... O gün öğrenmediklerimi sandığım şeyler bile, bugün olduğum yerin sebebi olduklarından bir kez daha şükrettim. Uyandığıma mutlu oldum.

Şahsi kütüphaneme bakıyordum. Bir dolu, yığınla birikmiş kitap. Okuduklarım, okumadıklarım, hediye gelen, tavsiye edilen ve olması gerekenlerden oluşan raflar dolusu emek. Hangi kitabı ikinci kere okuduğumu düşünüyordum. Neden bu kütüphaneyi kurmuşum acaba? Kim görecektir, ne

diyecek ve benim hakkımda ne düşünecek diye mi bir arada tutmuşum bu kadar sene? İnsanları etkilemek, onların takdir ve sevgisini kazanmak için gizliden aradığım alkış sesini duymak için bir başka çabam olmalıydı. Yok yok, hiçbirini tekrardan okumadığımı biliyordum. Altını çizdiğim cümlelerin olduğu bazı kitaplar vardı. Hangileri olduğunu bilmiyordum; emin değildim. Ancak bir vesileyle elime geçerse şayet adım gibi eminim ki çizdiğim satırlar hakkında yeniden düşünecektim. Ne diye çizmiştim acaba? O satırların nesini önemli görmüştüm? Bana o gün hitap ettikleri şey neydi? Bu soruları düşünecek ve o gün anlamlı gelen kelimelere bugün hiçbir anlam yüklememenin boşluğunu yaşayacaktım. Bundan emindim işte. Kütüphane ne işe yarar? Hiç. Koskoca bir hiç daha... Bilgi, kitap ne varsa ben de vardı. Bu halimin içinde benimleydi zaten.

Hiç okumayıp okumuş gibi kendini ortaya koyan insanlar da vardı elbette. Bunlardan bazıları bariz olanı sesli dile getirmekten kaçınmazdı. Saçma sapan, çok ve boş sözcüklerin olduğu konuşmalar beni acayip rahatsız ederdi. Bu kişilerin zekâları konusunda şüpheye düştüğümde, kısa bir sohbet sonrası teyidimi almış olurum. Kış vakti Boğaz'ın kıyısından geçerken "Kim bilir deniz amma da soğuktur" diyen birisine iki farklı açıdan bakmakta fayda vardır. Hava soğukluğu nedeniyle denizin de soğuk olacağını düşünmesi değildir diye umarım. Çünkü bu o kişiyi epeyce ahmak durumuna sokar. Soğuğa rağmen denize atlayıp çılgın bir şey yapmak arzusu olduğunu düşünmekse beni tahrik eder. Bu kişinin aynı şekilde kuvvetli bir gök gürültüsü ardından "Biraz sonra yağmur yağmaya başlar" dediğinde aklına veya öngörüsüne hayran olmak yerine zekâsının kıtlığına şahit olmak beni üzerdi. Benim böyle biriyle ne işim var

diye kendime sorardım. Neyse ki kapalı mekânda patlayan bir flaş sonrası yağmur tahmininde bulunmadı deyip kendimi avuturdum. Zeki bir insanın aklında bu tip düşünceler ve kendi kendisiyle olan konuşmalar çokça bulunur. Üstelik bu konuşmalar ara sıra tartışmaya bile yer verebiliyor. Daha fazla dikkat etmem gerektiğini biliyordum.

Yanımda samimi arkadaş olarak, sürekli almayı sevip vermeye hiç yanaşmayan Sinan vardı. Almayı sevmediği tek konu ekstra sorumluluktan. Hele konu başını ağrıtan cinstense... Bunu açıkça da dile getirirdi. “Benden sadece iyi gün dostu olur” derdi. Doktor olmasına rağmen işinde herkesle mesafeliydi. Ne kadar akıllı olduğunu kestirmem çok zordu çünkü yeterince bilgi vermezdi. Onu kıyaslayıp, belli kıstasla bir yere koymak imkânım olmamıştı. Belki de benden zeki olduğundan onu çözememiştim. Hislerin araya girmesine izin vermez, yapması gerekeni yapıp yoluna devam ederdi. Sıra, dert anlatıp, içini açmaya gelince kaçardı. Elâlemin problemlerini üstlenip de ne olacak diye kendini kapatırdı. Başım sıkıştığında ona fikir sormaya gittiğimde sürekli “Seçenekler nedir?” diye mantıklı bir şekilde sıralamamı beklerdi. Ondan fikir veya çare üretmesini beklemek onu yormak demekti. Belki de benim ağırlığımı taşımayacağından korkardı! İşin ilginç yanı o benden bir şey istediğinde canla başla işimin gereği bile olsa, hevesle yapardım. Tavrı aklıma gelince ona kendi ilacından vereceğim diye düşünmeme rağmen yapamazdım. Demek ki Sinan’la beraberken ben ben olabiliyor, kendimi değiştirmiyordum. Kolay tarafı ona kin beslemek, onun bana ihtiyacı olduğunda nasıl duyarsız olduğunu yüzüne vurarak ondan intikam almak olurdu. Ancak kimseye kin öfke nefret kıskançlık veya intikam hislerini beslemiyordum. Üstelik aramızda geçen ya-

kınlık ve yaşanmışlıklar vardı. İkimizin de homofili olduğu kesindi. Kendi hemcinsini sevmek, ona yakınlık duymak... Korkmaktan öte olan bir sevgiydi. Cinsellik içermeyen saf bir türdendi. Maalesef, sapyoseksüellik de homofili de anlaşılması zor kavramlardır. Sıkıntılarımıza birlikte çözüm bulmak uğruna, yepyeni bir kapıyı açtığımızı sanıp insanların düşünce sınırlarını zorlardık. Hepsi buydu! Duman vardı; ateş yoktu.

Karşındaki kişinin zekâsına ulaştığın zaman, hatta onu kıyaslamak imkânın varsa ve sen o kişiden daha ilerideysen zor yola girmişsin demektir. Herkesten daha zeki olduğunu düşünmeye başladığında delilik yolunda ilk adımların atıldığının farkına varmalı insan; aynı şekilde herkesten daha fazla bildiğini anladığında da velilik alanına girdiğini zannetme. Ancak delilik ile velilik arasındaki ince çizgiye çok dikkat edilmelidir. Çizgiyi aştığını senin dışında herkes fark edecek ve sana gösteremeyecektir. Yine yalnız olacaktır. Anlaşılmayan her veli, delidir nihayetinde.

Bitmek bilmeyen bu yalnızlık konusu da içimde yer etti. Sürekli terk edilip bırakılma korkusuyla sebepsiz yere boğuştuğumun farkında değildim eskiden. Nereden ve nasıl oluştuğunu bilmediğim, tanımadığım bir duyguydu. Beni terk edip yalnız bırakmayan sadece yalnızlığın kendisi oldu. Diğer herkes öyle ya da böyle şu veya bu sebepten dolayı beni terk ediyordu. Meyra'yla başlayıp annem ve babamla devam edip ardından tüm birlikte olduğum kadınlar gibi. Kimine göre de onların beni bırakması için elimden geleni yapıyor, ısrarla onları çileden çıkarıp, sonucunda yine bırakılmışlığı kendi kendime yaşıtıyordum. Anlamsızdı. İnsanlar neden benim gibi birini terk ederdi ki? Ben beni tanıyan biri olarak bunu tüm içtenliğimle söylerken bile tereddüt-

teyim. Acaba ben olduğum gibi gözüküyor muyum? Görünen ben nasıl biri? Onu kim yarattı? Neden ben bu kişilerin farkında değilim? Niçin herkese farklı bir ben göstermek ihtiyacıdayım? Kaç ben var bu bedenim içinde? Bitmek tükenmek bilmeyen ve beni tüketen sorulardı bunlar. Ancak eşimle tanıştıktan sonra ilk başlarda hep kendim olmuştum. Düşünmeden davranan, içi dışında, hassas ve duygusal bir kocaydım. İçimde, özümde olan ortaya çıkmıştı bir süreliğine. Saf, temiz ve maskesiz bir ben. Neye yaradı ki?

Gücünü dışarıdaki kalabalıklardan değil, içindeki yalın yalnızlığından alan kişidir gerçekten kuvvetli olan. Buna kesinlikle inanıyorum. Sevgi gücün kendisidir ve sevgi kabını doldurmak için bakılırken, mutluluğu bir başkasından bekleme. Uyan çünkü benliğini başkasına verirsen eğer, sen benliksiz, bensiz kalırsın. Özgürlük senin değilse bir başkasının ve bunu sana her kim verirse, onu geri alıp seni yeniden esarete dönüştürebilir. Bu yüzdendir ki sarayın içinde kral olmanın yolu sürekli soytarı kalmaktan geçer. Sarayda kral olmak soytarılığın doruğudur. Üstelik tüm soytarı ve soytarılıklara rağmen yalnız bir kral olarak kalabilmektir.

Eşim hep kalabalıkları sevmişti. Hemen her hafta birkaç yemek davetine katılırdık. Dışarıdan güçlü görünmesine rağmen aslında içten zayıf olduğunu bilirdim. Bu yıllar yılı taktığı maskeydi. Ona terapi yapmak yerine olan bitenleri ciddi bir şekilde gözlemleyip sonuçları kendime saklamıştım. Onu gerçekten iyi tanıdığımı düşünüyordum. Yazık ki kendisiyle karşılaşmamıştı henüz. Korkuları vardı. Mutlu olmanın yolunda ona engel olan korkular... Her zaman kendisiyle tanışmaktan kaçtı. Şimdiyse yanında ben olmayacağım.

İnsanlar kalabalıkların içindeyken diğerlerine oranla üs-

tünlük sağlamak gayretine düşer, biraz da hükmetmek arzusu doğar ve bunlar ağır basar. Kişi, etrafında olup, kendinden âcizlere el verip destek olmakla onlardan beslenip güç alır. Ardından, kendisinden “daha” fazlasına sahiplerin kışklarını yalayarak onları da kaynak olarak kullanır. Kendisinden daha güçlü olanların onu güçsüz ve âciz gördüğünü düşünmekten çok uzaktır. İşine geldiği gibi âcizlerin yanında güçlü, kendisinden güçlülerin yanında halen bir gücü var olduğu yanılgısı içinde yaşar. Bilmez ki tüm bu bahsi geçen güçler geçici ve birbirine bağlıdır. Tanıyıp bildiğini sandığın insanlar hakkında önyargıya ve nihayetinde de yargıya düştüğünde kendini bir şey sanmaya da başlarsın. İnsanın doğası yazık ki bu şekilde çalışır. Kendinden güçlü olduğunu sandığın, bu şekilde gördüğün herkese kıymet veren olursun. Bu kişilere de kıymet verdikçe sen değerden düşersin. Sonunda kendi kuyruğunu yakalamaya çalışan kediye dönersin. Zamanı gelince kendi kuyruğu kovalamaktan vazgeçip, kuyruğunun arkadan geldiğini de bilirsin. Bu hikâyeyi herkes duymuş ancak pek azımız üzerinde düşünüp uygulamıştır.

Yaşadığını düşünüyorsan şayet düşündüğünü de yaşarsın. Bu ne büyük bir yanılsama, yanlış algılama ve aldatılmadır bilsen, durup düşünsen, bir de anlayabilsen. Sen yaşadığını sandığın müddetçe, düşünmeye ve bir şeyler yapmaya mahkûm hissedersin kendini. Arzu ve ihtiraslarının peşinde koşmak istersin. Kalbinin ve gözlerinin hizasında gider, onlara boyun eğersin. Sahiplenmeye çalıştığın herkes veya her şeyin de tutsağına dönüşürsün. Ve anlam veremezsin olan bitene. Tam oldu bitti dersin, olmaz bitmez. Aksine devam eder sensiz. Seni önemsemez ve hayat yoluna koyulur. Anlaman gereken, olduğun yerde mutlu değilsen, sorunun yerde değil sende olduğudur. İç dünyanda barış yoksa dış

dünyada da olmaz. Dış dünya, senden ve senin dünyandan çok daha büyüktür. Senin dış dünyanla, dış dünya arasındaki farkı bile anlamaman, düşünmeni gerektirecektir. Sen dünya değilsin ancak dünya senin. Bu dünya senin için yaratıldı, unutuluyor. Hatırla.

Var mıyım, yok muyum? Bu soruya cevabı bulduktan sonra hayatın farklı bir yola girmiş olacak çünkü hayatın ritmi süreklilik arz eder. Sürüden olan, seçmekle ömrünü tüketir. Yalın ve yalnız olanlarsa, başından seçilmiş olduklarını bilirler. Bilir de, sürekli korkup kaçarlar bu huzursuz yalnızlıktan. İnsanoğlu ona ihtiyaç duyulmasını arzular, fark edilip sayılmak ister. Bunlardan mahrum olması, var oluşunun anlamını sorgulatır ve nihayetinde de yok sayılmayı kabul edip, ölümü cazip kılar. Çünkü varlığına teyit alamamış insan yok olduğunu bilir. Bense varlığımın arayışında, kimsenin teyidini almadan, tek başımalıkta varoluşun keşfini deneyimliyorum. Zor bu olsa gerek. Anlayana...

Biliyorum ki varoluşun merkezinde yalnızca sevgi vardır. Sevgidir dünyayı, evreni, yaradılışı ayakta tutan. Onun ötesinde olan saf Sonsuz Bir Işık'tır. Her birimiz İlâhi Nur'un birer parçasıyız. O yüzden iyisi mi mum üfleyip karanlıkta kalmak yerine aydınlığa çıkalım. Işık hepimizin içinde saklanıyor; bulunmayı bekliyor. Amaç karanlığın içine girip, etrafı aydınlatarak Işık'ı yaymaktır. Sonsuza kadar... Nur'un ötesinde ne var sanıyorsunuz?

GEHİNNOM¹ / PURGATORY² / URF³ - KUM TEPEŚİ

Boğaz'ın sularına karşı oturup düşünceye daldım. Aynı noktaya neredeyse saatlerce bakıp görebiliyordum. Düşünürken uyanıktım. Aklım ne geriye bakıp bir şeyler hatırlamaya ne de ileriye gidip bir hayal kurmaya çalışıyordu. Gözlerimi hareket ettirmiyor olmama rağmen andaydım. Küçükken oynadığımız bir oyunu hatırlayıverdim. Kız arkadaşım ile birbirimizin gözlerinin içine bakıp gözlerimizi kırpmadan dayanabildiğimiz kadar dayanmaya çalışırdık. Sonunda birimiz diğerini görmez olurdu. Karşımda duran kız birden yok olurdu. Gülerek biterdi oyun. Şimdiyse sabit bir yere bakıyor ancak yine de martıların sesini duyuyor, hareket eden şilepleri seziyor, denizin kokusunu alıyordum. Vakit uzamış ancak elime geçmişti. Zamanı durdurmaya hatta onu görmeye başlamıştım. Yazık ki geçen dakikaların hatta saat ve bitmek bilmeyen günlerin farkına varmanın sıkılmak olduğu zannediliyor.

Sayırsız insan gelip geçti. Pek çoğu farklı sürü ve kabilelerin içinde yaşadı. Hayatlarına maddi hedef koyanların mutluluğu yakalayamadığını bizzat gördüm. Aksine, hırs ve egolarına hizmet ederek sürekli doyumsuzluk halinde ısı-

1. Ölüm sonrası, ruhların günah lekelerinden arınmak için beklediği yer.

2. Ruhların geçici ceza aldığı veya arındığı yer ya da mertebe.

3. Günah ve sevapların eşit olduğu, iyilik ve kötülüklerin denk geldiği bekleme yeri. Çoğulu "araf" olarak bilinir.

rap çektiklerine şahit oldum. Dünyanın en zengin adamı en mutlu olanı değildi... Apartmanlar evlere, evler yalılara doğru değişip büyüdüğü kibir dışında büyüyen bir şey de olmuyordu. Bunun sonu neydi? Dünyanın en büyük sarayında herkese hükmeden firavun mutlu değilse aranacak yerde ya da arayan kafada bir sorun var demekti. Bilgelik kaç paraydı? Hayatını maneviyata adanmış ve hedeflerini sadece bu yol üzerinde kurmuş insanlara da bakıyordum, ya cebinde parası olmayanların züğürt tesellisi arayışları ya da cebinde fazla para olup satın alacak bir şeyleri kalmayanların alışveriş imkânı için vitrin bakınmalarından ibaretti. Sır arada bir yerde duruyor, ben görmüyordum.

Maddi imkânı iyi olan, meşhur, sevilen, popüler artist, sanatçı ve işadamlarının hayatlarına baktığımda birçoğu yaşlanınca inzivaya çekilmiş, bazısı bilgeleştikçe, hayatlarını, tanımadığı fakir, aç veya hastalara ayırmaya adanmıştı. Kendine dönüş, uyanış veya aydınlanma diye bahsi geçen şey neydi tam olarak? Neden uyanan birine uyanmamış kişinin yaptıkları saçma sapan ve boş geliyordu? Uyanan biri niçin bildiklerini bir başkasına aktarıp onu da uyandıramıyordu? Saat kimin için kaçta çalışıyordu? Bu sorulara cevaplar aramam gerektiğini biliyordum.

Bir kitap yazıp on binlere ulaşmak yerine, teker teker insanlarla yazışıp onların ruhuna ulaşmak, yüz binleri hayran bırakmak uğruna sinema artisti veya model olmaksansa, yaptıklarınızla yanınızdaki bir tek kişiye örnek olmak, sesinizle milyonlara ulaşmak yerine yanınızdaki bir kişiyle birlikte saçma sapan sözleri olan keyif şarkıları söylemek daha cazip değil midir? “Çok”a ulaşmak değil “öz”e ulaşmaktır hedef. Az kişi hatta bir tek kişinin ruhuna dokunmak bile dünyayı değiştirmektir... Dünyayı kurtara-

cak olan kahramanın sen olduğunu düşünüyorsan eğer, işe kendi evinden başlamalısın. Dünya da seni bekliyor olacak nasılsa.

Paranın satın alabileceği tüm hızlı araba, kocaman ev, lezzet dolu yemek, marka marka kıyafetlerden gına gelmişti. Açmıyor, doyurmuyordu beni. İçimde olan boşluk git-tikçe derinleşiyor ve onu dolduracak bir şeyler bulmak için yanıp tutuşuyordum. İçsel boşluğun gözü doymak bilmez. Karar verip bir yola çıktım. Olduğum yerde kafamın içinde sınırları zorlayarak nereye varabileceğimi düşünmeye başladım. Saatlerce aynı noktaya bakakaldım. Korktum. Yalnızlık ve huzursuzluk bilinmeyeninden korktum. Ben kim oluyordum ki? Ben kendimi ne sanıyordum ki bu yola çıkacaktım? Yol dediğim neydi? Tam olarak ondan da emin değildim. Kafamdan geçenleri birine anlatmak zaten zordu ancak yapmak istediğimi birlikte paylaşacağım kafa dengi birini bulmak daha da güçtü. Yine de kararlıyım. Ben sürüye ait değildim. Olmayacaktım... Geriye baktığımda, hayatımın anlamını bulmaya niyetliydim. Ot gibi yaşamak veya hayvandan öte bir şeyler deneyimlemeliydim. Ne de olsa ben *Homo sapiens*'tim. Hemcinslerim gibi, bilenlerden, düşünenlerdendim. O zaman cevaplarını alıp, soruları azalan diğer insanlar gibi benim de cevaplarımı bulup hayatı öğrenmem gerekiyordu.

Hayat yolumun neredeyse yarısını geride bırakmıştım. Yaşıma göre çok genç görünüyor olmam aldanmaydı. Bundan sonra kendimi aldatmaya hiç mi hiç niyetim yoktu. Kalan ömrümü bir hedef uğruna adamalıyım ve bu bahsi geçen maneviyatın maddiyat âlemine nasıl indirileceğiyle alakalıydı. Ben bir şekilde manevi dünyaları maddi dünyaya indirmeliydim... Işık buraya geri gelmeliydi. Yaratılan ka-

ranlık aydınlanmalıydı. Ve sonunda aydınlanacaktı. Öyle ya da böyle. Biliyordum...

Oğlumu özlüyor, yokluğunu içimde bir yerde hissediyordum. Fakat emin ellerdeydi. Günlerdir konuşmamış görüşmemiştik. Haber yoksa sorun da yoktur diye düşünüp oğlumu Allah'a teslim ettim. Ne kadar da komiktir, sevdiğiniz birisi gözden uzaktaysa onun yaptıklarını, düşünce ve hislerini kontrol edemeyeceğini akıl aldığında, o kişiyi Allah'a emanet edersiniz. Ancak yanımızda olduğunda bunu biz Allah'tan daha iyi yaparız zannıyla kendimiz teslim alırız. Himayemize aldığımızda sanki daha çok kontrol edecek veya daha iyi bir şey becereceğiz yanılgısına ne kadar da çabuk düşeriz değil mi?

Yokluğunu hissettiğim tam olarak neydi onu da düşündüm. Oğlumun varlığı hayatıma anlam katıyordu. Onun var oluşu yaşantımdaki bir boşluğu dolduruyormuşçasına ona sahip çıkıyordum. Sahipleniyor hatta daha da ötesine gidip onun sahibi olduğum tuzağına bile düşüyordum. Yalnız geliriz bu dünyaya ve yine yalnız döneriz geldiğimiz yere. Arada bize takılan, yaşanan, bağ veya bağıllık kuran herkes için de aynı şey geçerlidir. Hiç kimse bir diğerinden daha iyi, daha üstün değildir. Bütün kulların rolleri farklıdır. Her birimiz buraya değişik bir şeyi gerçekleştirmek ancak nihayetinde bir hata veya arızayı gidermek, dünyayı düzeltip tamir etmek için yollandık. Önce yokluk veya boşluktan bir beden oluşur. İçine üflenmiş nefesle ruh ve beden bağlantı kurar. Böylelikle beden içindeki ruhsal yolculuk başlar. Ardından zamanı gelince ruh bedenden ayrılır ve sonra yenisinden bir beden bulur. Yani hepimizin burada bir amacı var. Yapmamız gereken o şeyi yapacak olan kişi de biziz. Ne olduğunu pek çoğumuz aramadan, araştırıp bulamadan ge-

riye gidecek. Ben onlardan biri değilim; olmayacağım. Ben bulmak için bu yola çekiliyorum. Yolda karşılaşacağım kişilerden mutlaka bir şeyler öğrenip daha da ilerleyeceğim. Kimse beni takip etmesin. Her yolun yolcusu ayrıdır; varılacak yer bir olsa bile...

Aklımla hareket etmem bana küçük yaştan öğretilmişti. Evimde ailem tarafından, okulda öğretmenlerim, derken arkadaş ve meslektaşlarım da aynen devam ettiler. Pek çoğumuz bu şekilde akıldan yaşamıyor muyuz zaten? Hangimiz durup düşünmeye ve verdiğimiz karar yönünde neden adım attığımız hakkında kafa yormaya zaman ayırıyor ki? Hayat bir otomatige bağlanmış ve ben de çarkın içinde dönüp dolaşan olmuştum. İçgüdü ve sezgilerimden uzak bir halde, akıl ve mantıkla hareket ederken neleri kaçırdığımın farkına da elbette varamıyordum. Sürekli o ne der, bu nasıl tepki verir derdinde düşmüşken arada kendimden vazgeçmiştim. Başkalarını düşünmekten kendini unutanlardan olmuştum. Ne kadar da acı değil mi? Bana acımak yerine kendinize dönüp bakın derim. Dışarıdan, bir yabancı gibi kendinizi izleyin. Göreceksiniz ki sandığınızdan çok farklı bir kişiyi ortaya koyarsınız. Yatağa yatıp uyumadan evvel son dakikalarda zırh ve maskelerini kenara bırakmış halinizden bambaşka bir duruş ve kişiyi yansıttığınızı görene kadar gözlemleyin. Aynaya bakmaktan korkmayın. Gerçekten gördüğünüzde, o kişiyi seveceksiniz...

İçinde korkunun olmadığı bir hayat düşünün. Hayatını böyle yaşadığını düşündüğünüz birisi var mıdır? Ben henüz tanımadım. İnsanoğlu sürekli elinde olanı kaybetmekten korkuyor veya avucunda bulamadığına sahip olamamaktan endişe duyuyor. Korkuyor da korkuyor. Neye yarıyor? Korkunun kaynağı kimdir? Korkuyu yaratan ve

sürekli pompalayan güç nerededir? Adına siz ne dersiniz deyin benim gözümde şeytanın oyunu, işidir bu. Korku şeytana güç verirken senin aklını başından alıp kendini çaresiz hissettirir. Üstelik korkuyu o kadar güzel bir dozda verir ki yavaş yavaş artmasına, seni boğup derin kuyulara sokmasına kadar sürer gider... Korkmak hayatımızın bir parçası, kabul etsek de etmesek de var. Problemlere çözüm genelde bulunur ancak korku gibi tasa, endişe ve kaygılar da şeytanın işidir; olmayanı var gösterendir. Tam açık zihne kavuşamamak, duru düşünememek onun becerisidir. Bu yüzden “düşünce” demişler adına “düşmeyince” değil. Düşmektir düşünmek. Şeytanın tuzağına, kucağına düşmektir. Düşünmemekse yaşamaktır, geldiği gibi, verildiği kadar, bahşedildiği oranda.

Hayatım boyunca ele geçirmek istediğim şeyleri aklımdan geçirdim, bu uğurda harcadığım emeği ve kaybolan zamanı da. Ağırlığı altına girdiğim lüzumsuz kaygı ve korkuları da biriktirdim. Halbuki toprak gibi endişesiz olmak vardı. Nasılsa, her şey ve herkes dönüp dolaşıp ona varmayacak mı? Birleşip “bir” olmayacak mı? Toprağın sadece suya ihtiyacı vardır. Toprak verendir, su ise alan. Suyun nereden geldiğini, neden ve kim tarafından yollandığını bilen bilir, nasıl geldiğiye önemsizdir. Nasıl olduğunu herkes biliyor nasılsa; maksat nedenleri keşfetmek. Demek oluyor ki, ihtiyaç her neyse karşılanıyor. Senin de, benim de, toprağın da... O yüzden iyisi mi sen düşünme zaten “düşünenin” var.

Kendimden kaçmak ve sonrasında kendimi arayıp bulmak için bir süre her yere bakındım. Bir insanın kendisini araması kadar kulağa komik gelen başka bir şey var mıdır? Nefes dersleri hakkında Sinan’la aynı şeyleri hissetmiştim.

“Bir insanın nasıl nefes alacağına dair dersler mi var?” diye gülüp geçmiştik. Kendimi aramaktan kastım, varlığıma bir anlam yüklemeye çalışıyordum. Daha doğrusu, var oluşumun amacı neydi bulmam gerekiyordu. Kalan sorularıma cevapları aldığımda da huzura ulaşacağımı biliyordum. Eşimin beni terk etmesinin ardından, kabul etmesi zor bile olsa, farklı bir boşluğa ilk defa düşmüştüm. Terk edilmek, bu şekilde bırakılmak yepyeni bir deneyimdi. Evliliğim çoktan bitmişti ancak bir ailem vardı. Şimdi o da yok olmuştu. Bir vardı birdenbire yok oldu. Her şeyin gelip geçici olduğuna kanaat getirdikten sonra sorgulamalarımın kâfi gelmediğini de anladım. Bir şeyler yapmalıyım. Olan bitenleri tesadüfler zinciri diye geçiştirmenin anlamı artık tükenmişti. Kader neydi? Hayatım kaderim miydi? Yoksa verdiğim kararlarla yolumu çizen miydim? Mucizeler kendiliğinden mi oluyordu yoksa onları yaratan ben miydim? Sıradan olmamak için sıradan çıkıp sıra dışı olmam gerekiyordu. Sanırım gerçeği arayıp bulmak istiyordum. Evet buydu. Hayatın gerçeğini bulup O’nu tanımak... Hindistan ve Nepal’de aylarca kalıp, Tibet aşramlarında haftalarca yaşadım. Felsefe ve metafizik hakkında neredeyse okunmadık kitap bırakmadım. En çok inandığımız şeylerin en az bildiklerimiz olduğunu öğrendim. Körü körüne inancınsa hakkında hiçbir şeyi tam olarak bilemeyeceğimiz olacağını anladım. Allah, akıl, mantık ve delille gözle görülüp kıyaslanabilecek bir olgu değilmiş. İnancın ispata ihtiyacı yokmuş. Gönlün bilmesi ile aklın alması arasında olan fark insan olmamızdan kaynaklanıyormuş. Bilen biliyormuş zaten inanmaktan öte... Yeni keşfeden bendim. Öğrendiğim bu kadar çok yeni bilgiye rağmen herhangi bir konuyu bildiğini düşünmenin zan olduğunu düşündüm. Kimse hiçbir konuya tam vâkıf olamaz çünkü bilgi

hareket halindedir, değişir. Bir konu hakkında fikir sahibi olduğunu sanmak dahi dūřūnceden öte gidemez. şimdiyse biliyorum ki, bilgelik ve anlayış olmadan insan bilgiye gerçekten ulaşamıyormuş. Bilgelik suyu da hayatın derin kuyularında yatıyor. İhsan Abi bilgeydi, babamsa bilgiliydi. Kullanılmayan bilgi bilgi midir? Neye, kime yarar? Cevaplarını babam bulduysa benimle hiç paylaşmadı.

Bu süre içinde ayrıca meditasyon ve yoga öğrenip zihni mi durdurmaya başladım. Dūřūnceden çıkmamanın yollarını gösterdiler. Bedenimi aç, susuz ve uykusuz bıraktım. Kilo verdim ancak zayıf dūřmek yerine güçlendim. Saçma sapan arzu ve isteklerimden vazgeçip acı ve eziyetlere katlandım. Ardı ardına günlerce devam etti. Önemsiz bildiğim şeyler önem kazanmaya başladı. Uzun bir süre cinsel ilişkiden de yoksun kaldım. Zihinsel veya ruhsal acılarımı fiziksel ağrılara dönüştürecekle savunma mekanizmalarım ortaya çıkıverdi. Bedenimi tař ve jiletle defalarca kestim. Sigaraları avuçlarımın içinde söndürürken hissetmedim. Acıya karşı duyarsız oldum. Sonunda anladım ki beden bile benim değil, bana emanetmiş. Ben sadece ona iyi bakmakla yükümlüymüşüm. Aradığım her neyse, onu hep dışarıda bulacağımı sanıyordum. Sanki aniden biri gelip beni bana gösterip kurtaracaktı. Bir kahraman arıyordum, beni ve hayatımı kurtaracak olan... Her řey “ben”im ve benim olduğunu anladığımda her nereye gidersem gideyim aklımın bana refakat ettiğini keşfettim. Meęer her řey akılda başlayıp akılda bitiyormuş derken, artık bundan emindim. İstediğin dağı tırman, arzu ettiğin mağarada ömrünü tüket aradığın řey zaten senin içinde. Sen ne yaparsan yap sana eşlik edecek. O, sana, herkes ve her şeyden yakındır. Bu yüzden içsel yolculuğa çıkmak için bir yere gitmek gerekmiyor sadece

niyet önemli ve ilk adımı atabilmek... Bu yüzden kişisel gelişim seminerlerine katılım ve aynı konuyla ilgili kitapları okumanın ardı kesilmiyor. Tam bir değişime girmeye hazırken sürüdekiler seni vazgeçiriyor. Ancak sen yaşadığını, hissettiğini derinlerde bir yere gömüyorsun. Yine aynı tadı almak üzere bir başka seminere katılıyor veya bir yeni kitabın sayfalarında kendini arıyorsun. Kendini iyi hissediyor olmana rağmen bu yola yalnız girmekten çekiniyor, korkuyorsun. Ve yerinde sayıyorsun.

Sürekli hayatın bana sunduklarını kaçıırken elimde olmayanların hayalini kurmuştum. İnsanoğlunun hepsi aynı değil mi? Yaşamın gayesi, elinde her ne varsa çantada keklik sayıp olmayan hayaletlerin peşinde koşarak ömür tüketmek midir? Anladım ki, olduğum yerde cenneti kafamın içinde yaratamazsam nereye gidersem gideyim cehennem benimle gelecekti. Kendi gücümle cennetime sahip olmalıydım. Daha da ileri gidip cennetin kendisine dönüşmeliydim. Kim olduğumu, arzu ve isteklerimi ve buraya hangi görevi tamamlamak için geldiğimi bulmak üzere bir yola çıkıyordum. Akıl veya bilgiyle yönümü bulamayacağımdan emindim. Bilgi insanı uzmanlaştırır ancak saf, temiz ve masumiyetle bilgelik yolu hakikate açılır. Öze ulaşmak, içdünyamda huzura ermek akılla ulaşılabilecek bir mertebe değildi. Bilgiyle uzman olup “Nasıl oluyor?” sorusuna cevap bulmak yerine inançla bilge olup “Neden oluyor?” sorusuna yanıt arıyordum. Nereye gideceğimi, kime soracağımı, hangi yaşlı veya bilgeden yardım alacağımı da bilemiyordum. Okuduklarımdan öğrendiğim, ben hazır olunca, bana yol gösterecek kişi veya kişilerin de benim önüme çıkacağı, ben onları değil onların beni bulacağını anlamıştım. Çoğu zaman asla yapmam dediklerimi nasıl da tıptış tıptış zamanı

geldiğinde yaptığımı bakıyorum da artık her şeye açık olduğumun, en azından gelen her şeyi karşılayabileceğimin farkındaydım. Yalnız kalmak bana bunu öğretmişti. Ablam ve ona benzeyenler hiçbir zaman yalnız kalmadıklarından bunu nasıl bulacaktı?

Olağan bir sabah vakti gözlerimi açtığımda, o gün hayatımın birdenbire değişeceğini elbette bilemezdim. Hayat nasıl da işliyor... Neyin hangi sebepten olduğunu anlamadan yuvarlanıp giderken yaşam ağrını kuruyor ve ben içine düşmüş sineklerden sadece birisiyken, hepimizin birbirimizi etkilediğini ve birbirimizden sorumlu olduğumu da biliyordum. Evrende olan biten her şeyin bir sebebi ve anlamı vardır. Biz bunları anlamıyoruz diye yok sayamayız. Hiçbir insan bir diğerinden bağımsız değildir. Tek başına veya başıboş olamaz. Aynı şekilde olan biten olaylar da birbirine direk olarak veya dolaylı yoldan bağlıdır. Her birimizin bilgi ve bilinç seviyesi farklı olduğundan aynı olaya bakıp farklı görmekteyiz. Bilgi ve bilinç mertebesinin yükselişini ego-nun şişmesiyle karıştırmayın sakın! Her olay bir üst boyutun sebebinin, bir alt boyutunsa sonucunu temsil eder. O üst boyuta geçinceye kadar da buna anlam yükleyemiyoruz. Bu yüzden de gerçek olgusu değişken sanılıyor. Bunun sebebi ben değiştikçe bana bağlı olan, benim gerçeğimin de değişmeye başlamasıdır. Süregelen, artan, tekâmül eden bir olgu gibi gözükür. Sabit veya Mutlak'tan uzak zannedilir. Bu yüzden Gerçek'e ulaşan kimsenin bunu anlaması, anlatması ve de paylaşılması zordur. Ben iyisi ve kötüsüyle başıma gelenlere dikkat etmeden, nice yıllar yaşayıp, dersimi almadan buraya ulaşmıştım. Başıma gelen her olay benim iyiliğim içindir diye duymuştum fakat işin aslı olacaklar, başlangıç yerinden çıkarken, iyi niyet ve iyi sonuç olması için plan-

lanmıştır. Buraya ulaşınca kadar geçmesi gereken katman ve mertebelerde kirlendiğinden orijinal niyet ile beni bulan meret aynı olmuyordu. Bu yüzden sorgulamalar oluşuyor ve nihayetinde her birine mantığa hitap eden cevaplar bulmak zorlaşıyordu. Her şerde bir hayır arayıp bulmaktan söz ediyorum.

Olması gereken iyi bir şeyken beni bulan, bana ulaşan her zaman olumlu gözüküyordu. Ben bunu göremeyen, anlam veremeyendim.

Zaten, ben ben olamamışım uzun bir zaman. Bunun farkına varmak ne demektir bilir misiniz? Yani ben yuvarlanarak başkalarının hayatları içinde yer alanmışım. Onlar ne yaparsa yapmış, ara sıra fikir muhalefetine girmiş ancak onlar kadar, onlara bağlı ve bağımlı bir küçük dünyam olmuş. Dünyanın küçüklüğü derken ufak bir çevreden bahsetmiyorum. Aksine, farklı ülke ve eyaletlerde yaşayan değişik millet ve inanç sisteminden gelen yüzlerce insan tanıyıp dostluklar kurdum. Fakat hemen hepsinin ortak bir şeyleri vardı. Ya kendimden tanıdığım ya da kendimden tanımadığım özelliklerdi. Bizi bir arada tutan bir şeyler vardı. Benimle hiçbir alakası olmayan biriyle arkadaş veya dost olmam söz konusu değildi çünkü ortak bir şeylerimiz yoktu ve nasıl bir araya gelecektik ki? Geliniyor inanın buna, inanın ki oluyor. Sokakta duran bir dilenciden alakasız bir otobüs şoförüne, herhangi biri bile hayatıma girip onu allak bullak edebilir ve bana hayat dersimi verebilirmiş. Küçük dünya dediğim aynı tip insanların içinde bulunduğu sosyal çevre dediğimiz lüzumsuz kalabalıklardır. Benim gibi olan, bana benzeyen yüzlerce bir başkasının olduğu topluluklar. Ben ha varım ha yokum içlerinde, nasılsa onlar var. Hiç beklemediğin bir yer ve zamanda karşına biri çıkar ve ha-

yatının en önemli kişisine dönüşebilir. Buna da inandım. Tanımadığım evsiz ve aç biri gelip bana bıçak çekerse bu kişi aniden ehemmiyet kazanır. Sarhoş bir sürücü arabasıyla gelip birine çarpıp onu öldürürse çok mühim birisine dönüşebilir. Sanırım Meyra tüm hayatı boyunca annesini ve babasını en önemli kişiler olarak görmüştü. Sonunda onun hayatına noktayı koyan ben olmuştum. Hayat virgüllere bakmaz noktaya takılır.

İçimde bir boşluk olduğunu fark ettiğimde birden tüm karanlık odalar da aydınlanıverdi. Satırları karalanmış sayfalarından mürekkep akıp, bembeyaz oluverdi. Birden oldu hepsi. Aniden. Beklenmedik bir anda. Olması gereken de buydu zaten. Düşünerek bir yere varılsaydı herkes düşünür olurdu. Aydınlanma, uyanış bir anda gerçekleşir. Ve kimse kimseyi uyandıramaz. Herkes kendisi hazır olduğunda uykusundan uyanacaktır. Senelerce bu boşluğu dışarıdan doldurmaya çalıştığımı idrak ettiğimde yarışın ne kadar boş ve anlamsız olduğunu anladım. Birdenbire... Herkesle yarışıp, savaştıktan öte aslen yarıştığım kendimmiş. Evet, yeni kılık kıyafetler, marka ve rengârenk moda giysiler beni bir süre tatmin etti, doyurdu hatta mutlu etti. Yediğim yemeklerin geldiği ülke, mutfak, cins, koku ve tadı da boşluğu sanki karnımdaymış gibi doyuruyor hissini yaşattı geçici bir zaman. Arabalar, evler, yatlar, katlar ve atlar da bir süre boşluğu doldurur gibi oldu ve geçti. İnsanlar, arkadaşlık ve dostluklar, takdir ve övgü dolu sözler, aranmak, sorulmak, her biri dışarıdan içimdeki eksikliği tamamlıyor zannettim. Geçiciydi ve ben buna anlam veremezdim. Neden kısa sürdüğünü, nasıl birden bittiğini anlamazdım. Bilmezdim ki ne bir eksik ne bir fazla, ben içindeysem her şey tamdır, tam olur, illa bir şekilde tamamlanırdı. Ben dışına çıktığı-

daysa benden mahrum olup eksik kalırdı. Çünkü ben aslen “tam”ım; beni eksik hissettirmeye çalışanlar başkalarıdır. Geçici olan dolu hissi gibi başarı da çabuk gelince ömrü de kısa oluyormuş. Hep bir şeylerin dışarıdan gelip destek vereceğini ümit ederken, aslında o boşluk içten dolmalıymış ancak yolu yordamı bilmiyordum. Kimse bana bu yollardan bahsetmemişti. Kendi karanlığım boşluğumdum. Öğrendim ki karanlık oluşturulmuş, Işık’sa yaratılmıştı. Keşke bildiğimi okumak yerine bilmediklerimi okusaydım. İnsan sürekli tam olmak uğruna birileriyle, bir şeylerle savaşmış diğışiyor, çünkü hep eksik olduğunun, içindeki boşluğun farkında; bilinçli veya bilinçsiz. Bunları biliyor olmana rağmen geçmişin kara gölgelerinden kurtulamıyorsan hayallerin gelecek olsa hayatında ne değışecek? Düşün hele. Işık karanlığın sonudur ancak karanlık Işık’a dokunamaz. İçimde olan karanlığın Işık’ını yakmam lazımdı. Benim o yere ulaşmam gerekiyordu. Öğrendiğimde vakit kaybetmek zaten söz konusu değildi çünkü bunun dışında yapacak bir şeyim kalmamıştı. Hayata teslim olmazsam onunla sürekli savaşacağımı biliyordum. Herkes öldü ve kimse hayata karşı kazanamadı. Bu yüzden de bana deli diyenler var. Varsın desinler. Zaten küçük dünyada büyük hayalleri olan herkesi deli sanmazlar mı? Kafayı yemek kafanın aç kalmasından iyi değil midir?

Gerçek’e ulaşmanın yolunun düşünceden değil eylemden geçtiğini Nepal’de orman yürüyüşlerinden birinde buldum. Bu dünyada bir şeyler yapmak zorunda olduğumu anladım. Bu benden beklenendi. Ne yapacağımı bu âleme gelmeden önce biliyordum ancak unutmuştum. Bundaki en büyük rol elbette şeytanındı. Onunla ilk karşılaştığımda afallamıştım. Tek başımayken yüzleşmişim, belki yanımda bir başkası

olsa bizden çekinip uzak duracaktı. Tanışmak faslını hemen geçip bana ne yapacağımı söyleyerek işe girişmişti. Onunla sohbet aslında kendi kendime konuşmaktı. İçimden gelen, henüz tanımlayamadığım ses ve dürtüyü kendi dışımda bir olgu gibi algılayıp onun hariçten bana hitap ettiğini sandım. Aklım oyun oynuyor gibi geldi. Şeytanın en önemli vazifesi bir şekilde unutmayı sağlamaktır. Bunun için her anını gözler. İyiyi, doğruyu, mutluluğu ve huzuru unutturup adamı karanlığa sokmak ona güç verir. Bu gücü alan o değildir; veren sensindir. Bunu yapmasının da en kolay yolu seni şüpheyeye düşürmekle olur. Endişe, kaygı ve tasaları kafana soktuğunda gerçekten olan bitenden uzaklaşmaya, kafanın içinde aslen olmayan senaryoların içine girmeye başlarsın. Oyun artık senin elinde değil şeytanın kontrolüne geçmiştir. Bunun da farkına varmazsın! Sen artık oyuncu değil oyuncak olmuşsundur. Kim olduğunu, ne olduğunu unuttuğun anda şeytan devreye girip çalışmaya başlar. İyi ol, iyilik yap, karşılık bekleme ve bak gör ki yanlış tohumu ekenler gibi çıkmayan fidanlar için ne akmayan nehirlerin sularını ne de toprağın bereketini suçlayacaksın diyerek kendime telkinde bulunuyordum. Fakat çok güçlüydü. Aklımın oyun oynadığını düşünürken, hızlı çalışan tüm beyin sahipleri gibi benim de birtakım akıl sağlığı denge sorunlarım olduğunu biliyordum. Baş etmek çok güçtü. Hem kendimle hem de onunla. Hele her ikisi bir aradaysa...

İşimi bırakalı epey bir süre olmuştu. Türkiye'ye ne zaman döneceğimi merak eden Sinan dışında biri olduysa bana haber ulaşmadı demektir. Emre'yle birlikte olduklarını duyduğumda şaşırdığımı itiraf etmeliyim. Herkesin derdi ve hayatı kendinedir. Kimse, bir başkasını, kendisi dışındada bir şey için merak etmez. Ederse mutlaka içinde ken-

disi var olduğundandır. Dönüşüm muhteşem oldu. Yalnız ve güçlüydüm. Gücün nefesimde olduğunu anlamıştım ve gücümü göstermemin tek yolunun güçsüz yanlarımı ortaya koymakta yattığını da. Saklayıp örtmekle kendimi kandırıyormuşum.

Oğlumu görmeden evvel haberler bana ulaşmıştı. Dominant bir anne çocuklarının kendisinden bağımsız kalmasını arzu etmez. Onlara güç verdiğini zannederken onlardan beslenir ve farkına varmaz. Bir süre sonra bunu kaldıramayacak olan çocuk annesinden kaçabileceği kadar uzağa kaçır. Eşimin ve oğlumun kayınpederin evine taşındığını öğrendiğimde aklımdan bu düşünceler geçiyordu.

Tüm akraba, arkadaş ve tanıdık çevrenin dışında kalmak üzere yalüyı satışı çıkarıp, kimselerin beni tanıyamayacağını düşündüğüm İstanbul dışında müstakil bir ev tuttum. Bir senelik kirasını peşin ödedim. Kendimi bulmak için yolculuğa çıkacaktım aklım sıra. Yetmiyormuş gibi, beni arayıp da bulmalarına engel olabilmek için adıımı değiştirdim. Âdem İlkhata ismiyle kira sözleşmesini imzaladım. Artık hem var hem yoktum. Siyahlar giyip, güneş gözlüğüyle karanlığa giriyordum. Korkmuyor muydum sanıyorsunuz? Elbette korkuyordum. Sığınacak kimsem yoktu. Yanıma alabileceğim bir dost veya arkadaş bile bulamamıştım. Herkesin yalnız olduğuna dair bir başka teyit daha almıştım. Bu seçimimle, kendi sesimi duymayı öğrenmem gerektiğini, aksi halde sadece dışarıdan gelen kuru gürültüye kulak vereceğimi biliyordum. En son söz sessizlikti ve farkındalık bilgelik yolu kapısının kulpuydu. Ben kapıyı açmıştım. İş içeriye girmeye kalmıştı.

İlk günler eve alışıp yerleşmekle geçti. Birer küllük, tabak çanak, tencere, koltuk ve yatak dışında kullanmayaca-

ğım hiçbir şeyin fazlasını eve sokmamıştım. Süs eşyasına, tablo veya halılara ihtiyaç yoktu. Merakla bakan pek çok komşuya sokakta denk gelmiş, kibarca selam vermekten öteye gitmemiştim. Gece çöktüğünde yalnızlığın ağırlığı artıyordu. Kimselerin olmayışından öte başıma bir şey gelse kim bana bakacaktı? Beni kurtaracak birini mi arıyordum halen? Ben kime emanettim bu dünyada? Anne ve babamdan sonra kim benim sorumluluğumu alacaktı? Ben benden sorumluyسام bunu nasıl yalnız başıma becerecektim? Yol gösterinim kimdi? O'nun sesini nasıl dinleyecektim? İçimden bir ses,

*“Beni bende bırakıp gidersen seni senden çalarım
bana bakmayan gözlerinin hayalinde
kendimi bulup ağlarım
arar dururum seni başkalarında
bir başkasının bakışlarında
bulduğumu sanır oynarım oyunu
aslında sen de ben de biliriz ki
ne sen varsın burada ne de ben varım orada
ben bendeysem sen nerdeysen
biz birlikteyiz her şeyden bihaber
aslında hem orada hem buradayız
sen ben yok artık biz var
daha ne haber yâr?”*

dizelerini mırıldanıyordu. Korkularım yüzeye çıktığında her birinin altında ölümün yakınlığının yattığını derimin altında hissedebiliyordum. Karanlık, siyah ve görünmez in içinde ben yok olmaya yüz tutmuştum... Umutlar yitince, karanlık konuşup sesini duyurmaya başlar. Sen de dinlersin. İster istemez. Genelde istemezsin ancak kaçınılmaz olur. Umudun nefes olduğunu unutursun. Şeytan unutturur

sana. Son umudunun varlığından o anda haberdar olursun. O umut da bırakır seni. Herkes gider, her şey biter, bir sen kalır sende.

*“Gelme ne olur gelme artık, bırak beni bende
raziyım memnunum halimden
soran yok sıkan yok
ben benleyim hepsi bu
kendimde kendimleyim daha ne...”*

dersin ve dibi vurur, geldiğin yeri unuttur, olduğun yere alışırsın. Artık şeytanın tutsağı olur, ona hizmet etmeye başlarsın. Gözlerinle baktıklarını, kulaklarınla duyduklarını, burnunla nefeslerini, dilinle tatları, ellerinle dokunduklarını kavrayıp algılayamazsan kalbin Hakikat’e nasıl ulaşsın ki?

Kısa bir süre sonra şeytan diye bahsi geçen karanlıkların efendisiyle yeniden karşılaştım. Adamına göre davranmak yerine adam gibi davranmayı öğrenmiştim fakat onun niyeti bozuktu. Şeytan terimi itici geliyorsa, uygun başka bir kelimeyi seçin. İblis deyin, cin deyin, sorun değil. Kelimelerin ağırlığı aslında yoktur ona anlam yükleyenlerin taşıyacağı yük vardır sadece. İrtibata geçtiğim, elinde çatal mızrağı olan, dik kulaklı kuyruklu bir yaratık değildi. Aksine benim düşmanım, rakibim ve karşıtımdı. Nepal’den sonra sanki daha da güçlenmişti. Sesi kafamın içinde yankılanıyor, kötülük, aşırılık ve çirkinliğin kaynağı bana hükmetmeye çalışıyordu. Hain, fitneci, kibirli bir pislikti. Dumanı olmayan bir ateşi andırıyor ve beni yakmayı beceriyordu. Bana korku, evham, hile ve endişe aşılayıp şüpheye düşürmeyi deniyordu. Günahı işletmeye zorlamayan, ancak ilhamı verip kışkırtandı. Bu yüzden onu kınamak yersizdi. O sadece çağırıyor yaptı ve ona uyduğumda kendimi kınamalıyım. Biliyorum ki kalp arzular, akıl çelinir ve nihayetinde de nefesine yenik

düşen insan bedeni günahı işler. İman sahibi olan sağırdır; şeytanı duymaz sadece kendi iç sesini işitir. Şeytan seni çağırduğında da sen onu duymazdan gelip, onu yok sayarsan inan ki yok olacaktır. “O yok, öyle bir şey yok” demekten öte varlığının farkına varıp onu küçümseyip yok saymaktan söz ediyorum. “İn cin top oynuyor” derken boşluk ve ıssızlıktan, metruk bir yerden söz edilmiyor aksine kalabalık takımlar halinde oyun oynamalarından bahsediliyor. Şeytan ve onun elçileri ikiyüzlüdür; gerçek yüzleri saklıdır. Bu yüzden dürüst insan yüz­süz bile olsa tercihimdir. Beni yalnız ve âciz, hassas ve yaralanmaya müsait bir zamanda yakaladığında korkmamak için kendime, öğrendiğim tüm bilgileri tekrar etmekle meşguldüm. Çok güçlüydü. Beni kontrolü altına almaya çalışıyordu. Delirmek üzere olduğumu sandım fakat özgürdüm. Ondan bağımsızdım. Benim dışıma çıkmış benimle yüzleşmeye gelmişti. Cehennemi geçmeden cenneti bulmamın yolu yoktu. Tek başına olduğunda, herkes ve her şeyden bağımsız kalır; özgür olursun. Bunu bilerek onunla yüzleştim. O ikiyüzlüyle yüz­süzce hesaplaşmak için meydan okudum... O alev dolu ateşken ben kuru topraktım. Çamur ateşi söndürebilir ancak ateş de toprağın hararetini artırabilirdi. Bana günahların en büyüğünü altın tepside sunuyordu. Hayatın boş olduğunu, yaşamıma son vermem gerektiğini dayatıyordu.

Şeytanın çalışma şekli farklı ve ilginçtir. Onu anlayıp çözmek ve ona uymamak büyük bir çaba, nefis kontrolünü gerektirir. O yorulmaz; boş durmaz, sürekli çalışandır. Onun vazifesi muhalefettir. Aklında her ne konu varsa içine ikilemleri sokar. Kafanda doğruyu yapmak varken şüpheyi sokar ki sen tereddüt edip yanlışa yönelesin. Hatalı olsan bile yine şüphe girer; bu sefer daha da büyük hatalara yol

açar. Her halükârda yapmaman gereken, sana manevi dünyalardan gelen vazife veya mesajları doğru yorumlamaman için elinden gelini esirgemez. Var olanı yok, olmayanı var sanman için uğraşır. Seni kesinlikten uzak tutup, kuşku ve kuruntuyla zihninin yargıda bulunması için çabalar. Yaratığı birçok evham, vahim sonuçlar doğurup icabında seni mahveder. Şeytanın en büyük gücü zaten senden kaynaklanır. Sen onun varlığına inanmazsan, “Yok böyle bir şey ya” diye ısrar edersen, düşüncelerine yenildiğini sanıp, ona teslim olursun. İsteddiği de budur. Seni şaşırtmak, seni yalnız sürüklemek ve kendi doğru yolunda kaybolman için sokak levhalarını değiştirmektir. Yapman gerekenler sana bildirildi ancak sen hep şüpheye düşersen o zaman endişe de, kaygı da, dert de senin hayat yoluna eşlik eder. Her biri senin şeytana ne kadar kandıgıyla alakalıdır.

Şeytan kendisini sana farklı formlarda gösterecektir. Kimi zaman en iyi arkadaşın, yılların dostu namus ve şerefli biri olarak karşındadır; kimi zaman da bir içki şişesi veya sigara dumanında sana refakatçi olur. En güvendiğin kişinin aklını ele geçirmişse, sana yanlış tavsiye verebilir. Sen doğruyu düşünmeden o kişinin, şeytana esir düşmüş adamın nasihatini dinleyip şeytanın amacına hizmet edersin. Dost dediğinin içine bir kez girdi mi, elindeki sırlarla sana en büyük zararı verecek düşmana dönüşebilir. Şeytanın kaybetmek olasılığı azdır; yoktur işin aslı. O her halükârda kazanır. Kumarhane sahibidir. Ona oyunu kazandıran sensin, benim, hepimiziz.

Ağlayarak gelirsin bu dünyaya ve herkese bağımlısındır ancak giderken gülüyorsundur. Tüm bağ ve bağımlılıklarından kurtulmuşsundur. Hayatın amacı bağları olduğu anda fark edip onlardan kurtulmaktır. Bu yüzden yanında götü-

remeyeceğin hiçbir şeye veya hiç kimseye bağlanma! Her bağ, geçici ve zayıftır. Göründüğü gibi değildir. Kaynak da sensin, bağların kökü de. Sen her şeysin! Sen var olmayıp yokluğunda bile görünüyorsun!

Beni bu sefer gafil avlamıştı. Yalnızdım; sorgulamalardan geçiyordum. “Yaşayacak neyin var?” diye sordu. “Sen ölsen arkandan kim ne için ağlayacak sanıyorsun?” diye devam etti. Bu sorular ardı ardına tekrar etmekteydi. Zaten obsesiflikten mustarıptım. Hasta olduğumu biliyordum. Sürekli kafamın içinde aynı kelimeler dönüp dolaşıyor bana yapmam gerekenleri talimat olarak bildiriyordu. Durdurmam mümkün değildi. Savaşıkça güçleniyordu. Sorusuna cevap arıyordum. Çocuğum ve inancım vardı. Güçlü iman ve inancım. Dinimin kurallarını az çok biliyor olmama rağmen uygulamak konusunda yeterli değildim. Zayıf yanımı biliyordu. Şeytanın bu şekilde karşıma çıkacağını hiç beklemiyordum. Öğretmemişlerdi. Tereddüde düştüm. Kendimi, hayatımın önemini sorgularken aklımdan ölüm, ölmek, kendimi öldürmek konuları geçti. Bu fikirler çok sık bir şekilde kafamın içini istila etmişti. Sanki hayatıma son vermesem bu işkence sürecekti. Sonu yoktu. Ya ruhsal acıya dayanacak veya buna bir son verecektim. Çözüm elimdeydi. Düşünceye daldım. İmkânsız sandığımız her şey aslında imkânlıdır. Bu fikirle aniden uyanıverdim.

Şeytan illüzyonlar yaratır; olmayanı gösterir. Varmış gibi yaşatır sana. Her illüzyonun önüne peçeyi çeker. Oyunu göremeyesin, anlayamayasın diye gözlerine sahnenin perdesini indirir. Algılamanla oynar. Şeytan doğruyu yanıltır, düzgün adamı baştan çıkarır, tahrikler sunup dener. Sen pes edene kadar zorlar şansını ve sonunda başarır. Şeytanla baş etmek, onunla uğraşmak başlı başına bir yolculuktur. Doğru

insanlar, düzgün adamlar, iyi kişiler, şeytanın en cazip hedefidir. Hırsız boş bir eve girmeyi sevmez, aynı şekilde de şeytana cazip olan iman ve inancı güçlü kişiyi zayıf anında yolundan çıkarmaktır.

Küçük bir aile veya sürekli aynı kişilerden oluşan bir arkadaş gurubu, yakın ilişki içinde olan bir mahalle müdavimleri, hatta aynı çıkarı gözetken bir avuç insanı bir arada düşünün. Yine onlarla birlikte olup, onları tanıdığını düşünen, ne yapacağı konusunda üç aşağı beş yukarı fikri olan kişi kendince onlara hükmettiğini, hatta onları kontrol ettiğini düşünüp bu ortamın içinden çıkmaz. Çıkmak istemez. Onun yeri bellidir, diğerlerinin de. Herkesin duruşu, tavrı, düşünce ve davranışı bilinir. Ancak bir değişim olduğunda, milli piyango vurduğunda veya büyük bir iş başardığında, sürüden ayrılmaya hazırlanan biri çıktığında, sürüyü karşısında muhalefet yaparken bulur. Aniden herkes fikir vermeye hazır hayat ustalarına dönüşürler. Asıl korkuları, o kişinin sürüden ayrılınca ne yapacağını bilememek ve başlarına o kişinin yokluğunda nelerin geleceğidir.

Bir tanıdık, arkadaş veya dostla ilgili kötü bir haber geldiğinde, beklenmedik bir durum gerçekleştiğinden, ilk tepki duraksamadır. Hemen ardından bir rahatlama gelir. İçinin huzurla doluşu, "Olan bana olmadı, ona oldu" diyedir. Derecesi ne kadar kötü olursa olsun olay kendi başına gelmediği için, dost bildiğin kişinin başına geldiğinden dolayı bir nebze mutlu olursun. Yalan yok! Belki bu çok kısa sürer ancak kötü olay insanı bir şekilde mutlu ve huzurlu eder; arkasından tavsiyeler sıralanır. Aslında verilen her fikir kendin için uygulamakta zorlandığın nasihatlerden öte değildir. Sadece karşıdaki kişinin zayıflık ve âcizliğinden faydalanıp ahkâm

kesmek işlemidir. Bu olay senin başına gelse yapman gereken ancak yapma cesaretin olmayan tüm seçeneklerin sunumudur. Cesareti olmayan tedbirini de alır elbet. Bu yüzden cahil cesurların çoğu erken ölür... Ölüm deneyimi ya bedeninde ya ruhunda ya da aklının içinde gerçek olur. Öğrendim ki kelimelerle anlaşmanın imkânı yoktur. Bir insan bir başka insanı da anlayıp, çözemez. Sadece varsayımlarıyla bildiğini sandığı sahte bir dünyayı yaratabilir. Herkese hem farklı yönünü gösterensin, hem herkes seni kendi görmek istediği özelliklerle görenlerdir... Gel de çık işin içinden ancak ben ben değilsem ben diye bildiğim kimdir? Yalın yalanlar, yanıltan yansımalar. Hayatın girdabı işte.

Kabul edin işte, bana olmasın da kime olursa olsun dileği aynen sevdiğiniz birinin ölmeden evvel ölümünü düşünmeniz gibidir. Ne kadar inkâr etseniz bile kırgınlık, nefret veya kıskançlık ortamında illa aklınızdan geçmiş ve sonrasında da sizi öyle ya da böyle pişman etmiştir. Olan biten hep benimle alakalı olduğundan hep kendini düşünen durumundayımdır ancak farkında değilimdir. Sürüden çıkan bunu gayet iyi bilir, görüp anlar.

Birinin önceliği olup tercih edilmek, sevilip takdir görmek hislerine, ne kadar da âcizce muhtaç yaşamışım... Hep bir şeylerin başkalarından geleceğini, birinin beni düştüğüm zor durumlardan kurtaracağını düşlemek ne kadar da boşmuş. İçimde olan, bahsi geçen güce, “öz”üme nasıl ulaşmalıyım? Yazılan kitaplar, verilen seminerler hep bundan bahsederken hareket yolları konusunda hep tutarsız veya yetersizdiler. En azından benim için öyleydi çünkü hiçbir varmak konusunda bana yardımcı olamadı. Denedim. İnanın epeyce uğraştım ancak sonradan anladım ki bunun emekle alakası yok, uğraşmak ve didinmenin de faydası olmuyor.

Kimisi kafasını duvara vura vura kafasını parçalar, kimisi de sert duvara dokunduğunda duvarın ötesine geçebilir. Bu insana bahşedilene kalmış ve bunu kullanabilme kabiliyet ve kapasitesiyle alakalıdır.

Değişim birdenbiredir. Plan proje yapıp pazartesi başlayacağım denilen diyetlerden ötedir. Farkındalık zaman alır ancak uyanış anlıktır. Olur ve sen uyanmışsındır, içindedir; anlam ararsın. Fakat alışkanlıklar, sorgulanmadan kabullenilmiş bilgi ve öğretilerle yoluna taş koyar. Ben de böyle bir şekilde uyandığımda, takvim yaşımda neredeyse elliye dayanmıştı. Ansızın, beklemeden, birdenbire oluverdi. Uyandım. Farkında olmaya başladım. Ellerim, gözlerim, bakışlarım, düşüncelerim, bilincim ve hafıza kayıtlarımın, her şeyin, herkesin farkına vardım. Bedenimden çıkıp, hem kendimi hem de başkalarını dışarıdan gözlemledim. Yorduldum, çünkü saatler uzadı, dakikalara kelimeler sığmaz oldu ve ben yorgun düştüm. Gözkapaklarım ağırlaşıverdi. Zaten doğru yer ve zamanı geldiğinde insan vücudundaki en ağır yer gözkapakları olmaz mı? Kapanmaya hazır olduğunda vinç gelse kaldıramaz hale gelmez mi insan? Onları kapatmak, uyumak, kaçmak istedim. Uyumak ne kadar da mutlu ediyormuş, kaçış ne kadar da kolay oluyormuş bu şekilde... Görmemek, baktığını görmeden, anlamadan yaşamak, sürüden olmak ne kadar da rahatmış. Rahatlığın verdiği huzursuzluktan çıkıp sürünün dışında buluverdim kendimi ansızın. Hiçbir yere dahil değildim. Her şey ve herkesten hariçtim artık. Ve yalnızdım; korktum yine. Amma da korkakmışım anladım. Herkes ve her şey beni korkutur oluverdi birden. Mutluluğun önündeki engelin korkular olduğunu bir kez daha fark ettim. Âciz hissettim kendimi; yalnız, yapayalnız olduğumu gördüm.

Uyanan biri uyuyan birine kendini, olan biteni nasıl anlatır ki? Kimse onu anlamaz. Buyurun yalnızlar sofrasına... Açsın fakat yemek yok; masa var, oturan veya servis eden kimse yok. Ne yapacaksın şimdi? Bekleyiş ve sabır senin refakatçin oluverir aniden. Çare yoktur kabullenirsin; anlam arar bulamazsın fakat hayat devam eder. Teslimiye-
tin anahtarını ilk defa elinden bırakmak zorunda kalırsın. Olanlara, hayata... Bir şeye teslim edersin kendini. Bırakırsın akışına ve olanları izlersin. Sen artık dışındasındır. Oyuncudan seyirciye dönüşmüşsündür. Oyunun içinden, bilmeden oynadığın bir rolden sonra aniden oyunun dışına çıkıp, rol yapan, başkalarını izleyen seyirci konumuna geçersin. Sen şaşkınsındır, geri dönmek istersin sürüye. Herkesle birlikte olmak istersin. Onlara olan bana da olsun, yeter ki ben benle yalnız kalmayayım dersin. Her ne oluyorsa saçma sapan bile olsa razı olursun, yeter ki buradan, bu bilinmezden çıkabilesin. Olmaz, olmayacaktır da. Yine de umut edersin dönmeyi. Geri gitmek için duaları sıralarsın fakat gerçekleşmez... Duyulur ancak istediğin değil hak ettiğin sana verilir. Yürümeye başlayan bir çocuğu zorlasan bile emekletemezsin! Bildiğini zanneden birine de yeni bir şeyi asla öğretemezsin. Hayat böyledir işte, ancak zor yoldan farkına varıyoruz. Farkındalık da ne berbat şeymiş. Aslında seni ölüme hazırlayandır, ne yazık ki bunu da çok geç anlayanlarız.

Bu aralar yalnız olduğum söyleniyor ancak değilim. Beni dışarıdan görüp tanıdığını zanneden, aslında kendi yalnızlıklarına ayna tuttuğum insanlar böyle diyorlar. Sürüye sorarsan beni yalnız ve âciz görüyor çünkü yanımda kimsem yok. Ne bir refakatçi, ne bir sevgili, ne bir eş ya da kız arkadaş. Kendimle baş başa olmak hali beni rahatsız

etmiyor fakat insanların benim yalnız olduğumu düşünüp iç çekmeleri düşündürüyor. Hatta üzüyor. Dert ediniyorum bazen. Onların gerçekten benim hakkımda ne düşündüklerine önem verdiğimden midir yoksa hakikaten âciz olduğumdan mıdır emin olamıyorum. Birinin bana acıması fikri bile rahatsız edici. Aşramlarda kendini arayan insanların yalnız başına durmaları beklendiğinden buna şahit olmak itici gelmez. Dünyevi dertlerden uzak bir yerde huzur arayışları oradaki sürünün hayatıdır. Bu yolculuk norm sayılır. Normal günlük sosyal hayatın içinde kabilenin beklentileri farklıdır ve üyeler dayatmaya başlar. Senin yalnız kalmak hakkın yoktur; hele bundan keyif alman söz konusu dahi olamaz... Sürüden olmayınca beni bir sınıfa koyamayanların akılları karışıyor. Yaptıklarım onlara aykırı, düşüncelerim özgün ve özgür, davranışlarım da farklı olunca anlayıp kabullenmek işlerine gelmiyor. Konu birisiyle birliktelik olunca, illa yanımda birini görüp kıyas yapmak istiyorlar. Beni veya benim mutluluk ya da huzurumu düşündükleri yok. Kendileri için korkuyorlar. Ya olanların dışında kalacaklarından veya geriden takip etmek zorunda olmaktan şikâyetçiler. Belki de karılarına kızlarına sarkarım diye endişeye düşüyorlar. Kim bilebilir akıllarından ne geçtiğini onlardan başka? Birliktelik konusu da arkadaşlık, dostluktan öte genelde cinsellik içeriyor. Bedensel şehvet alınacak zevklerin ilk sırasındaysa alınacak zevk de bununla yetinmek olmalıdır. Libido yaşam enerji kaynağıdır, mortido ise ölüm enerjisidir. Bunların arasında kim bilir başka hangi enerjiler yatıyor? Hiç düşünürler mi? Zihinsel ve ruhsal zevkin hazzını henüz almamış olanlar için, anlamayanlara inat, hayatı kendi anladıklarına göre yaşamak kararını aldım. Ölümlü dünya. Fakat ben, sürünün, beni hayat tec-

rübelerimden mahrum etmelerine izin vermiyorum. Onlar devamlı aynı kalıbın içinde dönüp dolaşıp, düşünüp davrandığından, ben bir uyum sağlamak zorunda değilim. Böyle hissetmiyorum. Aksi halde hayatımı değil onların doğru bulduğu, uygun gördüğü bir hayatı yaşayacağım. Bunu da yapmak istemediğimi biliyorum. Başkasının sınır koyduğu hayatı yaşamak onların hayatını yaşamak değil de nedir? Bir başkası mı beni ve neler yapacağımı tanımlayacak? Ve bu bahsi geçen kişiler üç beş ay öncesine kadar hayatımda görmediğim, tanımadığım sadece aynı mahallede oturan, aynı havayı soluyup benzer hayatları yaşayan canlılardı. Kısacık süre içinde, onların bile benimle alakalı bazı düşünceleri oluşmuştu. Yapmam gerekenler ile yapmamam gerekenler hakkında bir sürü fikir yürütüyorlardı. Bakkal ve manav alışverişine gittiğimde özel de olsa sordukları sorulardan anlardım. Herkes bilinmeyen adamı soruşturuyordu. Kimdim? Nereden gelmişim? Acaba onlar için bir tehdit unsuru olduğumu mu düşünüyorlardı? Yoksa sadece merak mıydı? Aranana bir katil veya kaçak bile olabilirdim. Kim bilir adımları internette araştıran olmuş muydu?

Sürünün içindeyken sürüden olan herkes birbirinin ne yaptığını, ne ettiğini, ne düşündüğünü merak edip sorar soruşturur. İşin aslı, olan bitenin dışında kalmamak, dışlanmamak çabası içindir. Sürüden değilsen eğer, illa gelir seni bir sürüye dahil etmek isterler. İlkel kabile zihniyetinden bir farkı yoktur. Kendilerini sağlama almak isterken seni koruduklarını göstermeye çalışırlar. Sürekli fikir beyanında bulunur, bilmediklerini de sorgularlar. Sorar soruşturur, gerektiğinde anlam veya bilgi katıp yine konuşurlar. Sohbetleri beğenilirse ne âlâ, yoksa karşılıklı sohbetin tartışma hatta kavgaya dönüşmesi bile olasıdır. Herkes kendi fikrini dayat-

mak derdinde, gücünü ortaya koymak çabasındadır. Bahsi geçen kişinin bu olan bitenden elbette haberi yoktur. Bunun adına arkadan konuşma, gıybet veya dedikodu diyoruz. Konuşan, dinleyen ve konuşulan her üç kişiyi de bağlayan bu anlamsız ve yorucu eylemin sonuçları da kaçınılmazdır elbet. Konunun kimseye faydası yoktur çünkü olan bitenden bir ders çıkarıp öğrenmek amaç değildir. Sadece ve sadece laf olsun torba dolsun niyetiyle yapılır. Sözü edilen kişiye olaydan haberdar olduğunda onları arayıp kendini ifade etmek veya temize çıkarmak zorunda hissedebilir. Boş bir çaba uğruna nelerden feragat eder bir bilseniz. Bu yüzden en iyisi sen bir başkasının kuyusunu kazmak yerine kendin için sağlam bir temel atıver... Bir yalana inandığında onu gerçek kılarırsın! Yalancının dediğine inanan olursa söylediği gerçek, olmazsa ettiği söz yalan olur. Yalanları yaratan aslında sensin! Aklı başında biri hiçbir yorumu kafaya takmadan yoluna devam etmelidir. Kimin ne düşündüğünü, senin hakkında ne söylediğini zaten hiçbir zaman tam olarak bilemezsin. Onlar iletişim sözcüklerle olur sınırlar ancak hayat öğretirken alfabeyi kullanmaz. Bundan da haberleri yoktur. İyisi mi, sen kendin ol, hiçbir grup, sürü veya kabileye katılma. Yapmak istediklerin ile yapman gerekenleri teraziye koyup artı ve eksilerini tartıp kararını ver. İddian yoksa bil ki sen de yoksun. Yok olursun! Başkalarını dikkate aldığın müddetçe sen kendi hayatını yaşayamazsın. Onların bildiği, isteyip uygun gördüğü bir hayatı yaşamak zorunda kaldığın bir ortamın içinde buluverirsin kendini.

Tüm insanların hatta insanlığın ahlak kurallarını omzumda ve sırtımda taşıma yükümlülüğünü bana veren kimdi acaba? Bir başkasını, yaptıklarından ve düşündüklerinden ötürü, hatta yapmadıklarından veya düşünmediklerinden dolayı

yargılama hakkını bana hangi merci bahşetmişti? Peki, aynı hakkı başkalarına veren kimdi? Neden insanlar illa yargılamak ve infaz etmek derdine düşerler?

Bu dedikodular nasıl da alıp başını gidiyor? Dışarıdan bir tek kişinin dediği, çok etkileyici olmasa da, sayı arttıkça insan kendisiyle ilgili şüpheyeye düşmeye de başlıyor. Hele bir de o konuyla ilgili yarası varsa paranoyak gibi herkesten kaçıyor... Aslında yüzleşmesi gereken kendisiyken kendisinden kaçan hale geliyor. İnsan sayısı ne kadar çoğalırsa, doğru olmasa bile kişi kendisiyle ilgili tereddüde düştüğünde artık olmadığı birisine dönüşmeye başlar. Sürekli her bakanın, içini, sırrını gördüğünü sanır, görüyorlar gibi de yaşarsın. Ben bununla baş etmeyi öğrendim... Yaptıklarımı, hata ve günahlarımı herkes biliyor ve her an ortaya çıkarabilirler gibi yaşamayı öğrettim kendime. Saklamıyorum artık. Herkes gibi insanım ben de. Yanlışlarımdan öğreniyorum. Onlarla yüzleştim ve kabullendim. Sesli dile getirip pişmanlık ifade etmenin elbette getirisi vardır. Henüz sırası gelmedi, hepsi bu. Yine de beni tanımadan yargılamalarına sitem ediyorum. İnsanın özünde empati ve merhamet vardır ancak bunu kullanmak yerine işin kolayına kaçmayı seçer. Merhametin olmadığı yerde yargılama ortaya çıkar. Şeytanın işi budur: merhametsizce yargılamak veya yargılatmak. Bil ki sen kendini nasıl görüyorsan, başkalarının da seni öyle gördüğünü düşününsin; hatta başkalarının da seni bu şekilde değerlendirmesini bekleyensin. O yüzden iyisi mi sen herkese merhametli davran ki üst âlemlerden takdir göresin! Sana gösterilmesini umduğun merhameti sen herkese gösteren ol. Dürüst, adil ve doğru bir insan olmak için illa sınanmak gerekir aksi halde dünyanın dört rüzgârını görmenin başka bir yolu bulunmaz. Günahsız insan yoktur;

olmamıştır henüz. Günah işleyip pişman olan, tövbe eden kişi zaten hiç günah işlememiş birinden daha kıymetlidir çünkü günahın tadını almıştır. Yalandan uzak dur ve bil ki bir yalanın inandırıcı olması, içinde az da olsa gerçek payı bulunmasındandır; aksi halde yalancının ikna kabiliyetinin önemi kalmaz. Herkes herkese yalan söyler ve farkına bile varmaz. Söyleten kimdir hele bir düşün. Yazık ki yamulan şey sonradan düzelmıyor. Aynen kırılan kalpler gibi, bir kez yanlış yöne esnedi mi eski haline gelemeden gevşek kalıyor.

Takmadım. Yalan söylemeyeyim, hakkımda edilen sözleri takmıyor gözükmeye çalıştım. İlk aylarda gıda ihtiyacımı alıp tüm hafta kimselerle muhatap olmadan eve kapanıyordum. Televizyon ve cep telefonu kullanmadan, gazete veya dergiye bakmadan düşüncelerin âlemlerine giriyordum. İnsanın aklını yitirmesinin ne demek olduğunu anlamaya başladığımda pek çok şey de anlamını yitirdi. Yaşam sorgulamalarım bana hep birisiyle olmazsan varlığının da yokluğunun da anlamsız olacağını gösterdi. O günlerde ölmek istedim. Şeytan “Sen ölmelisin” diyordu. Ve bitsin istedim. Anlam yükleyecek bir şeyler kalmadığında umutlar da tükendi. Veya öyle sanmam için şeytan devreye girdi. Bir yerlerden kendini bana duyurmayı becerdi. Ölmek kötü zannedenler bir kez daha düşünsün çünkü ölememek var ya, daha betermiş.

Karanlığın içine girmek –istekle olmadığından– hatta düşmek olayı yaklaşık şöyle gerçekleşiyor. Bir kişi, olay hatta bir kelime bazı şeyleri çağrıştırıp gizli, yepyeni akıl kapılarını açmaya başlıyor. Labirent gibi olan karmaşık aklın içinde bazı veriler kıyaslanıp düşünceler ortaya çıkıyor. Hafıza kayıtları, bu fikirleri, içgüdü veya sezgiyle yo-

rumlamaya çalışıyor. Ancak o anı yaşamaktan düşünmeye geçince de bağlantı kopuyor. Tam hayata dair bir şeyi anladım, sırlardan birine vâkıf oldum diyecekken uçup gidiyor. Hem içindesin yaşıyorsun hem de dışındasın düşünüyorsun. Dilinin ucunda dersin ancak bir türlü kelimelere dönüşmez. Uyku ile uyanıklık arasında, bilincin ile bilinçaltının ortasında bir yerde olduğun gibi... Ne oradasındır ne de burada. Bir yere ait değilsindir yine de ordasıdır. Hatta uyurken, güzel bir rüya gördüğünde, inanasın gelmez ve gözlerini açıp emin olmak istersin. Kendini ne kadar iyi hissettiğine de şahit olursun. Ardından, tekrar geriye dönmek istersin. Rüwayı bıraktığın yerden yakalamaya çalışmak amacıyla, düşünmeye başlayıp, gözlerini kapatırsın. Ne yaparsan yap aynı rüwayı yeniden yakalayamazsın. Bu da böyle bir şey... Aynı karanlığa düşmek yerine git gide daha da derin çukurlara dalan olursun. Bu yüzdendir ki bilgelik veya ulaşılan mertebe hakkında paylaşım yapmak, konuşmak anlamsızlaşıyor. Anlamanın zamanı ve zamanın anlamı... Bizleri de bitirecek olan zaten zaman kavramının kendisidir.

Siz hiç kum tepesinin üstünde durmayı denediniz mi? Kayar gidersiniz. Güneşin altında, kumdan upuzun kuleler de, sağlam kaleler de kurulduğunda kurudukları zaman yine zerrelere dönüşür. Çöl veya kumsalda yalınayak yürüdüğünüzde yer yerinden oynar, siz batarsınız. Geldiğim yer kum tepesinin zirvesiydi. İlla çökecek ve beni bir şekilde içine çekecekti. Zaman meselesiydi. Şeytan zamana yayılıp acı çekirtmeyi sever. Zihinsel veya ruhsal acılardır bunlar. İnsanoğlunun bu acılara katlanması çok zordur, o yüzden bunu fiziksel acıya çevirmeyi dener. Aynen benim yaptığım gibi, ya jiletle kendini keser ya da sigara izmaritiyle canını yakar.

Bu iki acının ortasında da ego vardır. Akıldır ego. Şeytandır akıl. Çoğu zaman iyi ve güzelden de sana tattırır, sonra onu elinden alır. Bir şeyin kıymeti de elinde yokken bilinir. Hele avucun içinden akıp giden bir şeyse. En iyisini bilir ve uygular. Sen ondan kaçtığını düşündüğün her an o pusuda bekler. Doğru zamanda sana sataşır ve ulaşır. Darmadağın eder, yer ve bitirir. Ne olduğunu anlamazsın. Her şey birdenbire nasıl değişti, nereden nereye geldim diye sorarsın ancak cevabını gizler aklın içinde. Sana oyun oynar. Seninle oynar; aklınla oynar. Aklını oynatırsın. Akıl tuzaklarını hazırlar ve sen her birine düşersin sırayla. Ne olduğunu anlamaz, afallarsın... Egondan vazgeçmezsen kendinden vazgeçen olursun. Egonu beslerken şeytanı da beslersin. Gün gelir egondan kurtulmanın tek yolu ölümle olur çünkü ego sadece ölüme karşı koyamaz. Ego sürekli hayatın içinde, akışında kendine yer arar ve bulur. Hayatı egona teslim etme. Hayat senin olsun, egonun değil. Aklına hükmetmezsen onun kölesi olmaya mahkûmsundur. İster kabul et, ister inkâr! Hayat senin, seçimler senin. Bunu senin adına bir başkasının karar vermesine izin yok, olmamalı. Hele bahsi geçen ego şeytanın ta kendisiyse. Ne yazık ki bana ulaşıp, aklımı bir süreliğine ele geçirmeyi becermişti.

Ölmek istedim, son olsun, bitsin artık bu ıstırap, acı, keder dedim kendi kendime fakat olmadı. Beceremedim, yapamadım. Kendi canımı almak için bile yeterli cesaretim yoktu. Korktum, korkaktım işin doğrusu. Ya kendimi öldürmeye teşebbüs edip sonra kurtaran olursa insanlara, evet yanlış okumadınız, etrafımdaki insanlara hangi yüzle bakarım diye düşündüm. Birden fazla yüzüm var gibi... Aklıma her ne yöntem geldiyse hep bir şekilde kurtarılmaya sonucu da beraberinde geliyordu. Başkalarının yüzüne na-

sıl bakardım? Soruya ve cevabına bak da üzülme. Bu ne hayattır? Hayatımdan feragat edecek kadar vazgeçmişken bile başkalarının benim hakkımda ne diyecekleri, bana nasıl bakacaklarını düşünmekten intihar bile edemedim. Olacak şey midir bu? Kimdir bu başkaları dediğim ondan da emin değilim. İyi gün dostları, eğlenceyi, parayı, neşe ve kahkaha seslerini seven sürüden insanlar işte. Etrafım onlarla doluydu her zaman. Bana, harbi, açık olacak, sözünü esirgemeyecek, kendini bilen bir tek adam bile yeterdi ancak yoktu. Neden mi? İşte bunun cevabını bulmak için bile kendimi paraladım durdum. Bütün bu insanları kendime çeken ben miydim? Emin olamadım. Bana neyi ayna tutuyorlardı acaba? Bütün bu başkaları dediğim acaba farklı ben miydiler? Benim olan, bana ait, duygu, düşünce ve davranışlarımda olan kişiler bunlar mıydı? Çok uzağa bakmaya gerek yoktu tabii ki. Hepsi ben, her birinde benden bir şeyler vardı elbette. O yüzden etrafıma iyi, güzel, akıllı, zeki, elle tutulur adamlar çekmek istiyorsam benim iyi, güzel, akıllı, zeki ve elle tutulur olmam gerektiğini bulmuştum. Geç değildi.

Bunları düşünürken bir gece kendi cenaze törenime katılmak fırsatı buldum. Akıl oyunu sanacaksınız... Herkesi görüyor, duyuyor hatta kokuları alıp hissedebiliyordum. Sadece dokunamıyordum. Var mıydim, yok muydum anlamıyor ancak artıyor, azalmıyordum. Hayatımın tüm aşamalarında karşıma çıkan, yaşantıma giren, kalan, ders veren, ders alan herkesi görmüştüm. Aralarında olan biten konuşmalara şahit olurken hangi kalpleri kırdığımı, kimlere ne kötülükler yapıp hangi eziyetleri çektirdiğime dikkat etmiştim. Her birini arayıp özür dilemek, kendimi açıklamak isteği doğmuştu içimde. Nasıl yapabilirdim ki? Ben ölmüştüm. Ölmeden

ölmek deneyimi bunlardan biriydi işte. İçinde olan bir pişmanlık, geriye dönüp baktığında ağızda kalmış kötü bir tat ve keşkeler... Ertesi gün uyandığımda, yaşamış olduklarımı gördüğüm bir rüya olarak yorumlamak çok basit kalacaktı ve ben ölüm deneyimini tattığımdan emin bir halde, aklımı zorlayıp tüm özür dilemem gereken insanların listesini yaptım. Üşenmeden her birini arayıp bulacak ve hayır dualarını alacaktım. Kimsenin benden nefret etmesine veya bana olan kızgınlığını içinde barındırıp kirlenmesine izin yoktu. Kul hakkı almaya hiç niyetli değildim. Saçma sapan bir düşünce gibi geldi önce. Onları iyi hissettirmek için değil kendim için yapacağımı anladığımda temasa geçtim. Aradıklarımın her biri, yüz yüze görüştüklerimin çoğu acaba delirdim mi diye sorgulamıştır ve halen de cevabı bulamamıştır. Ne oldu bu adama diye merakla bir cevap bekliyorlardır. Birinden, beni tanıyan birisinden bir cevap almak için can atıyorlardı eminim. Nerede olduğumu bilen yoktu. Beni tanıyan birisi kalmamıştı. Nasıl haber alacaklardı? Bağırarak istediğim şeydu: Bu adam temiz oldu, arındı. Tüm kin, öfke, nefret, haset ve kıskançlıklarından kurtuldu demek isterdim her birine fakat demedim. Benim işim birilerine bir şey öğretmek değil bunu da buldum. Benim vazifem sadece öğrenmek. Ben öğrenciyim ve sadece bildiklerimi paylaşabilirim; almak ve anlamak isteyenlerle.

Ölüm, küçük benlik ve benlikten ayrılıp büyük varoluşun içine dönüştür; aslen her şey olan Sonsuz Işık'ta, ferdi varlığın yok olup yeniden Tek Bir'lik haline gelişir. Bir su damlası, göl veya denize karıştığında yok mu olur yoksa varlığının olabilecek en büyük haline mi gelir? Sen evinde ki ampul müsün yoksa elektriğin kaynağı mı? Toz zerresi

misin toprak mı? Yoksa ha biri ha ötekisi ne fark eder diyenlerden misin? Kum tepesinin içine düşen belli bir yerden sonra hareket edemez. Ayağını ne yukarı ne de aşağı oynatabilir. İşte o an ileri adım atmak zamanıdır... Ateşin içine kattığın her ufak alev parçası bütüne karışır ve yoğunlaşır. Evinin veya odanın içindeki hava, kapı ya da camı açtığında dışarıdaki havayla birleşir. Nehirler okyanusa ulaştığında genişler, büyür. Ancak kum veya toprak hep zerre hali de olsa toplamından ayrı kalmayı becerir. Bütünden ayrılıp bu şekilde bağımsız kalabilir. Birleştikten sonra da yeniden ayırım olabilir. İnsanoğlunun aslı topraktır. Bu yüzden birbirinden ve Bir'den ayrılmıştır. Birlik ve beraberlikten uzak düşmüştür. Toprakla bütün olmak hali toprağa döndüğünde olacaktır. Sonradan yine O'ndan ayrılıp Bir'likten uzaklaşacaktır. Ruh büyük ateşin sadece bir alevidir ancak beden işlenecek olan topraktır.

Elbette kabile ortamından çıkmak çabası zordu ancak dışında kalıp dayanabilmek daha da güçtü. Kimse hayatı yaşamamanın kolay olacağını söylemedi ki zaten. Kendimi bildim bileli tuhaf, değişik, garip biriydim etrafımdakilerin gözünde ve bu bakış açılarının beni etkilemesine izin verdim. Benim ne olduğum, kim olduğum, hakkımda dışarıdakilerin ne düşündüğünü zamanında fazlasıyla önemsedim. O kişileri kendimden önemli saydım. Onlara kendimden çok değer verince de ben onların nazarında değersiz oldum. Ben, ben olmaktan çıktım. Nihayetinde de kendimden uzaklaşıp onların istediği biri olmak çabası yolunda kendimi kaybettim. Ben kendimi aramak yolunda kendime ulaşmak adına yaptığım tüm savaşlarımda yoruldum. Bitip tükendim ve pes ettim. İnsan kendini bilmez mi? Tanımaz mı? Tanımıyormuş; bunu uyanan herkes gibi ben de deneyimledim. İçimde olan

özümü inkâr edip üstüne maskeler, kılıflar uydurdum. Her durum, her insan karşısında takınacağım tavırlar için zırh ve savunma mekanizmaları geliştirdim. Neye yaradı? Sadece ve sadece kendim olmaktan uzaklaşma sebep oldu. Varsın böyle hayat olmaz olsun. Böyle yaşamak bir ibret olsun ki başkaları aynısını yapmasın. İlerleme olmayışının sebebi bu işte. Kimse hayata geliş amacına odaklanmıyor sadece sürünün içinde yuvarlanmayı marifet sayıyor. Bu yüzden, işin özünde hayatında yapmak istediklerin ile yaptıkların arasındaki fark, göze girmek ile göze almak arasındaki farka eşittir. Korkarız; cesaretimizi sorgular, yanımızdakilere bakıp girişkenlikten uzaklaşırız. Hepsi niye mi? Kabul görüp onay almak için. Kendimizi bir yere, bir sürüye, bir kabileye ait hissedebilmek için.

İnsanlar pohpohlanmayı seviyor. Takdir edilip alkış almayı, dışarıdan varlıklarına teyit aradıklarının farkına varmadan aynı sürünün içinde kalıp aynı koyunlardan farklı olduklarını duymak istiyorlar. İşin gerçeği birisinin seni sevmesini istiyor hatta bekliyorsan sen kendini seven olamazsın. Kendini gerçekten seven biri bunu dışarıda bir başkasından bekler mi? Herkesle aynı şekilde yatıp kalkmanın ve herkes gibi düşünmenin kuvvet verdiğini zannedenler aslında güçlerini azaltıp potansiyellerine sınır koyanlar haline gelirler. Devamlı benzer tip insanlarla birlikteysen onlar gibi olmaya meyilli olursun. Çoğunluğun düşündüğü senin düşüncen olur, kalabalıkların davranışı senin davranışın haline gelebilir. Hayatını birinin eline vermek, hayat hikâyeni bir başkasına yazdırmak demektir. O zaman yaşam, kalem tutan elinden çıkar. Sen kalemi bir başkasına uzatır, hayatının gidişatını da ona teslim edersin. Bu yüzden insanlar oynayamayacağı roller üstleniyor. Keşke verilen rolü oy-

namakla yetinseler, bari oyun da oyuna benzerdi o zaman. Kendi hayatının filminde başrolü oynamak yerine figüran olmakla yetinme. Adın anılmaya değer oluncaya kadar üzerinden geçmesi gereken zamanı düşün. Bütün bunları sorgulamadan yaparsan şayet alışkanlık başlar ve sen yeniden uykuya dönüp uyuyan olursun. Yaşamazsın; sadece çarkın içinde dönen hale gelirsin... Onlar neyse sen de o olursun. Kendini unutmaya başlar, tanımadığın, tanıyamayacağın biri haline gelmeye başlarsın. Uyanmak zamanı geldiğinde de kendini aramak yolunda kaybolursun. Hatta kendini bulmaya başladığında gördüğünden korkarsın. Çünkü tanıman zorlaşmıştır. O kişi artık sana bir yabancıdır. Bir insanın kendine yabancılaşmasından daha büyük bir uzaklık yoktur. Artık benim içimde ben olmayan biri vardır saklanan. Zaman geçtikçe duvarlar sertleşip kalınlaşır ve o yer veya mertebeye, kendi özüne ulaşman da zorlaşır. Şeytanın en büyük emeli zaten senin özüne ulaşmanı engellemek ve bu yolda edindiğin bilgilerden de seni mahrum etmektir. Perde ve duvarların inşası kolaydır ancak yırtıp yıkması çok zordur. Gelgelelim, temeli yalanla inşa edilen her şey bir gün illa ifşa olur gerçeğini unutmayalım. İnsanın özüne ulaşması ya zor yoldan, çaba ve zamanla olabilir ya da olmaz. Bunun kolay, çabuk veya kestirme bir yolu yoktur. İhsan Abi'yi hatırladıkça onu takdir ediyordum. Kim bilir nasıl ulaşmıştı bu dinginliğe? İstemek, inanmak ve azimle sebat etmek bu arayış için en büyük destektir, biliyorum. Bununla beraber her özünü arayan illa oraya ulaşmaz ancak ulaşmak için aramak şarttır. Yine de sen çarkın içinde dönen olmaktansa çarkı çeviren ol!

Özgürlükten bahsediliyor fakat anlamıyorum. Özgür olmak ne demektir? Birinden, bir şeyden bağımsız olmak

mıdır? Yoksa özgürlüğün bir amacı, hedefi mi vardır? Bir bebeğin, gelişigüzel, altındaki bezi doldurması özgürlükse aynı şeyi yaşlı biri, sadece tutamadığı için, altına kaçırıp yaptığında bu özgürlük değilse nedir? Yargı ve karar hükmü ne kadar da çabuklaşıyor değil mi? İnsanoğlu ölmekten evvel hiçbir zaman tam özgür olamayacaktır. Ölüm tek doğal özgürlüktür. O halde hayatı elden alan özgürlük, özgürlük olamaz. Yani insanın yapmak istedikleri, planladıkları, düşünceleri hepsi bir şekilde, belli unsurlar tarafından, sürekli etki altındadır. Öğretiler, insanlar, çevre de dahil, her biri bu konu hakkında önemli bir etken. Aksi halde bir kafes içinde tekerleği çeviren fareden daha fazla özgür olamazdık. Bu şekilde amacı olmayan bir özgürlük, özgürlük müdür? Sanmıyorum... Hele kafeste olan fare gibi, özgürlüğü elinden alınmış bir hayat hayat sayılmaz. Bunun yanında yapmak istediklerin önceden belirlenmiş, kararı alınmış diye düşünüyorsan, o zaman özgürlüğün gerçek anlamı nedir? Kafanın içinden geçen, yapılabilmesi olası diğer seçenekleri hatırlayıp onları yapmamak mıdır? Bununla avunmak mıdır özgürlük? Boş şeyler bunlar, bomboş. Özgürlük akılda mıdır eylemde mi? Akıldan çıkmadan, özgürlük sadece lafta kalır. Bu arada kendinden kaçan birinin özgürlüğü nereye kadardır? Ya halen kendini aramakta olan biri, bir başkasının esaretinin altında olduğunun farkında mıdır? Yöneten kimdir? Yönetilen farkına varır mı acaba? Bir gün veya her gün? Belki de her an...

Özgürlük doğal değilse bile doğada bulunur. Hayatı, bana insanlardan çok doğa öğretti. Her sabah beslediğim kuş ve karıncalarım var. Onlara bakıp hayatı ve insanları anlamaya başladım. Meğer öğrenecek ne çok şey varmış. Doğa da en büyük öğretmendir... Bunu İhsan Abi sürekli dile getirirdi.

Bir bildiği varmış demek. Elimde kalan ekmek artıklarını bahçeme bırakıp kuşların gelişini ve yiyişini seyrediyorum. Avucumda biriken kırıntıları da karınca yuvalarının yakınına dizip bekliyordum. Kuşların yüksekten uçarken ufak diye küçümseyip göremediği yemek hep karıncalara kismet oluyordu. Öğreniyorum ki doğada ziyankârlığa yer yok. Kuşlar sürekli acele içindeyken anlık yaşıyorlardı; karıncalarsa planlı programlı, yarına dönük hareket ediyorlardı. Bu yüzden kuşlar dünya ehliyken karıncalar ahret ehlidir sonucuna vardım. Kuş gününü gün edip karnı doyduğunda bir kenara çekilip güneşleniyordu çünkü yapısı bencildi. Karıncaysa dinlenmek bilmeden çalışıyor, sadece kendine yetecek kadar değil de ölümü göze alıp bir dava uğruna çaba gösteriyordu. Tabiatı paylaşımcıydı. Kuşların uçmak ve kaçmak gibi bir özgürlüğü varken karıncalar hep ayak altındaydı. Bu yüzden ki yüksek uçanlar her zaman yerde duranları yiyordu. Kuşlar hayata karşı yüzeyseldi, çünkü doğa ve insanı yukarıdan süzüyordu; karıncalarsa derindi çünkü hayata hep alttan, toprağa yakın yerden bakıyorlardı. Kimi günler kendimi kuş gibi hissederken kimi günlerde de karıncalara dönüşüyordum. Onlardan biri olduğumu hayal edip huzurlu oluyordum. Ancak şeytan hayal kurmamı istemez, beni mutlu görmek onu yıpratıp güçsüz kılar. Bu yüzden aklıma güzel şeyler geldiğinde hemen uyandırıyor fakat kötü düşüncelerle boğuşmaya başladığımda bunu kar topu gibi büyütüp abartarak derin karanlıklara girmem için elinden geleni esirgemiyordu. İşin aslı hiçbir şey yapmadan beni olduğum halde kendimle baş başa bırakıyordu. Ben bunu yeterince iyi becerendim zaten. Kötü ve olumsuz düşünceleri üretmek konusunda bana öyle çekmeceler açardı ki içine girdikçe artan, katlayarak çoğalan bir bataklık oluşurdu.

Yıllar yılı depoladığı tüm eziklik ve eksikliklerimi, zaaf ve tutkularımı sakladığı yerden ortaya çıkarıp, birdenbire tümüyle baş etmemi beklerdi. Baş edemeyeceğimi bildiğinden bu tuzağa düştüğüm an zaten çukura da girmişimdir de farkında değilimdir. Çıkışın ölmek olduğunu düşünenler yaşadıklarına son vererek kurtulacağını sanan sürüden insanlar da vardı elbet. Meyra bunlardan biriydi. Olan bitenler, yaşadıkları yabana atılamazdı elbet ancak bilmezler ki geriye daha da zor ve büyük sınavlara döneceklerdir. Üzgünüm. Ne desem işe yaramayacak. Amaç bu kötü niyetli olguyla baş etmektir; şeytan veya kötü eğilimin varlığını kabul edip ona egemen olmaktır. Öğrendim... Güç ve kontrol arayışında olan herkesin geçeceği en zor sınav kendi şeytanına hükmetmekte yatıyor. Sürekli şekil ve fikir değiştiren bu kararlıklar dünyasının hâkimine bakıp devamlı yeni bir şey öğrenmekte fayda vardı elbette. Öğrenenlerin de aktarması boyunlarının borcudur.

Kendime baktığımda da çoğu zaman değişik suretler görüyordum. Bununla birlikte benim içimde “ben”den farklı ancak benim olan bir şey vardı. Ne olduğunu bilmediğim fakat ya bedenimin ya da aklımın içinde hatta oluşumun parçası olan benimle birlikte benden ayrı bir şeyin varlığını hissediyor, algılıyor ve ona ulaşmak için çaba sarf ediyordum. Gerçek buysa ben neydim? Sahte mi? Özüm Hakikat’in kendisi ise, ben yalan mı, yalancı mıydım? Kendi kendime yalan söyleyensem bu nereye kadar gidecekti? Kendine yalan söyleyen herkese de söyler. Ben benden bıkmadan bu nasıl sona erecekti? Ortaya koymak istediğim, çıkarmaya çalıştığım, saklanıp çıkmak istemeyen bu öz neremdi? Neremdeydi acaba? O da beni görüp hissediyor muydu? Peki, anlamak... Ben beni anlamıyorken o beni anlayan mıydı?

Bir şeyin içindeyken dışını göremez fakat hissedersin. Ruhumun ağırlığını bile nerede taşıdığının farkında değildim. Ruhum yüküm mü, mürşidim mi onu dahi bilmiyordum. Cevap arıyor arıyor bulamıyordum.

Beni olduğumdan farklı gören Esin, annemin ve babamın eşyalarını dağıtıp vermek zamanı hiç tanıyamamıştı. Giyim, kuşam, ayakkabı ve çantaları onun elden geçirip atmasını uzun zaman bekledikten sonra ben yapmaya karar vermiştim. Ne olduğuna bakmadan hiçbir hatırayı düşünmeden siyah plastik çöp torbalarına doldururken o her birini eline alıp bir anısını anlatıyordu. “Sen ne kadar hissiz bir adamsın” dediğinde durup bir an düşündüm. Şayet ben de anıların ortaya çıkmasını izin verirsem bu işi hiçbir zaman yapamayacağız diye karar verip. “İstersen tüm torbaları al evine ve orada anılarını tazele” demiştim soğukça. İçimden gelen bu değildi ancak yapılması gerekeni yapıp hayatın devam ettiğinin bilincindeydim. O halen takılı kalmıştı.

Yalnız olmayı, yalnızlığı isteyip arzulamama rağmen yalnız kalamamamın sebebi de buydu. Çünkü ne kadar kendinle baş başa kaldığını düşünsen bile O’nun sana eşlik ettiğinin farkındasındır, bir yerlerde, bir zaman diliminde... İçinde, belki de dışında ancak seninle birlikte, seninle bir, yekpare bir halde. İkinci, ek bir şey sanmana rağmen, teklik halindedir ve bununla ilgili bir tercihin yoktur. Yani O’nu atmak, O’ndan kurtulmak ve O’nsuz kalmak seçeneğinin bulunmayışı O’nu kabullenmeye iter. Hem de söke söke, istemeden O’na teslim olmaya, teslimiyete götürür. Yeter ki sen bunu korkudan değil sevgiden yapan olasın!

Deneyim, değişim ve tekâmül ruhumun amacıysa ve benim aklımla bedenimin seçimlerinden hoşnut değilse ne ya-

pabilirdi? Bana katlanıp, beni çekmekten öte nereye gidebilirdi? Ölümü arzulamak yeterli miydi? Ya benimle birlikte bana rağmen yaşamak zorunda oluşuna ne demeliydi? Kim kimin efendisiydi? Ben mi yaşıyandım yoksa o muydu yaşayıp deneyimleyen? Çıkıp gitmek, çekip gitmek söz konusu değilse birbirimize ulaşacaktık? Nasıl buluşup, tanışacak ve birleşip Bir olacaktık? Bunun bir yolu olmalıydı. Yol da sadece bir taneydi. Ve ben ne yapıp edip bu yolu bulan olacaktım... Hayat benimdi; onu elime alacaktım. Ruhumu nasıl beslemem gerektiği konusunda çok zayıftım. Her zaman sevginin her hastalığa ilaç olduğunu duyardım; şimdiyse biliyorum. Oğluma verecek hiçbir şeyimin olmadığını da farkına vardım. İlgi, vakit ve sevgi dışında bana ait olan her şeyin yokluğuna da şahit oldum. Sevgidir insan ağını bir arada tutan. Ağlarken bile dayanacak bir omuz bulamıyorsak, dayanağımız kimdir, nerededir? Sevgiyi aramaktan yorulmuşsak ve dilenmeye başlamışsak kelimeler de yetmez, heceler de, harfler de. Sonradan sevgi dilencisi olmak istemiyorsan sadakanı şimdiden ver; sev! Sevmeyi öğren, sevmeyi bil... Mutluluğun tadını alan bilir, aynısını sürekli ister. Doymaz doyamaz onun ateşine, enerjisine. Varsa yok sevgidir evreni dolduran. Tüm boşluklar sevgiyle dolarmış. İçeriden dışarı akan kaynağı bitmeyen bir enerjiymiş. Aşkın içinde olmak ile şeytanın tuzağına düşmek arasındaki fark da buydu. Aşk gönüldedir akılda değil... Gönülün bilmesi ile aklın alması arasında olan fark insan olmamızdan kaynaklanıyordu. Aklın ayarı bozulabilir fakat kalbin terazisi hiç şaşmazdı. Sevmek derken vermekten söz ediyorum. Karşılık beklemekten değil. Aşkın gücü “can”a dokunmakta yatıyor; yoksa aşk değildir o. Kalp kalbe karşı değildir; kalpler Bir’dir, birlikte atar. Bunu da en iyi bilen şeytanın kendisiydi.

Şeytanın en büyük hatta tek düşmanı sevgidir. Sevginin gücünün ilahi olduğunu o gayet iyi bilir ve baş edemez. Ancak âşık ve maşukla oynamayı seçer. Bu oyunu da kendi kurallarına göre oynar ve işine geldiği gibi her an değiştirebilir. Zayıf, boş anlarını kollar. Aşkın gözü yoktur bu yüzden de kör olamaz ancak şeytan perde çeker. Fakat gözler açılıp görmeye başlayınca, maşukun da görüntüsü aniden değişir. Bu illüzyonları oynayan kimdir hele bir düşünün? Maşuk'un nesi değişmiştir hakikaten? Değişen sadece bakış açısı değil midir? Mutlu olmak şeytana yarar mı? Mutlu bir çiftin sürekliliği şeytana huzur verir mi acaba? Şeytan kahkaha sesini niçin sevmez? Gülenleri, neşe veya eğlenceyi duyduğu zaman, şeytan kulağına kurşun denmesinin sebebi de budur. Kurşunun gürültüsünden mutluluğun sesini duyması engellensin diyer. Yoksa ne yapar ne eder bozar huzuru da, aşkı da, ilişkileri de.

Hepimiz Bir'dik derken kast edilen neydi? Bizler tek bir bilinçken sonradan ayrılıp parçalandık. Beni senden ayrı tutan Bir olmamı engelleyen nedir diye düşünsene. Akıl değil mi? Sınıflama, ayırmacılık, ırkçılık hepsi aklın oyunlarıdır. Bu oyunları oynayan ve oynatan kimdir? Ego ve şeytan aklın içinde yerleşik değil midir? Nerededir? Kim kime ne oyun oynuyor acaba?

Bu oyunların yanında bil ki farkındalığın arttıkça, algılayan genişler, merteben yükselir ve ruhunu barındıran kabın büyür, esner ve olgunlaşır. Sıkışıp kaldığı, kısıtlı bir beden içinde olan ruha, bundan daha fazla ne yapabilirsin ki? Bulunduğu alanı genişletmek ve ona dahi nefes alacak alan yaratmak... Bu ev, arsa satın alıp dışa doğru genişlemekten öte, içten dışa olmaktan farklı, içten içe büyüme. İki ayağının bastığı yerden fazla toprağı yaşarken işgal edemezsin, ölü-

ce de yine geçici olarak bir metrete iki metrelik bir alanı kullanacaksın. Hepsi bu kadar. Ruh ise kabına sığmaz, taşar. Gel de bunu anlatacak veya anlattığını anlayacak bir adam bul. Hani nerede o iyi gün dostları, arkadaşlarım neredeler? Okul arkadaşı, meslektaşlar, eşimle birlikte gezip tozduğumuz insan bildiklerim neredesiniz? Niçin kimse yanımda yok? Beni neden anlamıyorlar?

Zihinsel fonksiyonlardan olan hafıza, kayıtlarıyla bilgi bankasıdır; düşünüp kıyas yapmayı sever. Kişinin gördüğü, duyduğu, okuduğu, anladığı her şeyle ilgili kayıtları vardır. Bu yüzden başına gelen her olayı da yorumlar. En azından yorumlamaya çalışır. Çoğu zaman başına gelen ile istediğın arasında fark olduğundan mutsuz duruma düşen olursun. Kurbanı oynamak çok kolaydır, zor olan teslim olmaktır. Başına gelen her neyse senin iyiliğın için olmuştur zihniyetine teslim olursan devamını da o şekilde karşılamayı öğrenirsin. Zordur.

İnsanoğlunun yaradılışında üç kaynağı mevcuttu: İlki sahip olmak, almak, edinmek ve kavuşmak isteğı; ikincisi aldıklarını dağıtmak, paylaşmak arzusu ve üçüncüsü de ikisi arasında seçim yapacak nefsinin olması... Bir şeyleri edinmenin verdiği keyfi mutlulukla karıştırırız kimi zaman. Çabuk geçer hevesi. Araba edinmek, ev edinmek, eğitim edinmek gibi. Ancak bir şeyi bir başkasına verdiğimizde aldığımız haz mutluluğın belirtisidir. Derinlerde bir yerde biliriz ki almadan verirse kaynakları tüketiriz. Bunun yanında elinizde olanları dağıtıp pay etmezsek, hayat, susuz bir insanın tatlı su gölünde boğulmasına benzeyecektir. Seçim özgürlüğünü kullanabilme bilgeliğı, doğruyu yapmak, nefsin kontrol altında oluşu, manevi dünyaların içimizde,

fiziksel bedende yer etmiş halidir. Aynı cep telefonları gibi, maneviyatla bağımız bir şekilde vardır, ancak kimi zaman kapsama dışında kalır kimi zaman da sinyali zayıflar. Fakat her zaman ruhsal âlemlerle bağlantımız mevcuttur. Işık'ın parlaklığı her daim güçlüdür. Işık'ın bilgeliği de sürekli olarak yanımızdadır. O'nu görmeyen bakmayı bilmeyen gözlerimizdir. Açılmış gözleri kapatan, uyku halinde bizleri ayakta tutan, hatta ayakta uyutan da şeytanın kendisidir. Ancak bu bizi şeytanı anlamaktan ve onun güçlü misyonundan uzaklaştırmasın. Çünkü hayatı ya "bana" hizmet etmekle geçireceksin ya ona ya da O'na... Ben veya egonun olduğu yerde İlahi Güç bulunmaz, oraya uğramaz. Hayatın yükünü kaldırmak için aradığın kuvvet, kendi egonun altında ezildiğin ağırlıkta saklıdır. Sen kararını verdiysen şayet, yolunu belirlemiş, istemediklerin gerçekleştiğinde kızan, si-tem edip lanet okuyan ve kafanı karıştıran şeytana hizmet edersin ruhun duymaz.

Kızan, bağırان, öfkelenen kişi aslında kendine kızıyor-dur. Sebebi altında yatan bir çeşit korkudur. Korkuyu bulduktan sonra onun da altına gizlenen sesini duyuramamak, dikkati çekememek, aşağılanmak, önemsenmeyip yok sayılmak, yok olmak ve nihayetinde de ölümün olduğunu keşfeder. Korkuların temelinde varlığın yok oluşu bulunur. Bağırıp çağıran birine dikkat edin, karşısındaki kişi kontrolü ele geçirmiştir, farkında değildir. Bağırان ses çıkarır fakat kimseler duymaz; sessiz duranın gürültüsünü herkes işitir. Size bağırان biri olduğunda ona kızıp güç vermek yerine sadece derin nefes alıp, öfkesinden o kişinin hayat enerjisini emin... Yoksa o sizin kanınızı da canınızı da emecektir. Oğluma bağırıp çağırdığım zamanları hatırladım. Kızarken kendime kızıyordum çünkü sesimi duyuramıyor

istediğimi ona yaptıramıyordum. Bu yaşta böyleyse ileride büyüdüğünde nasıl baş ederim diye korkuyordum. Eşimle arabada trafikteyken, arabasını hatalı sollayan veya önünü kesen olduğunda kızdığı aklıma geldi. Onu görmezden gelip, yok saymaları çileden çıkarıyordu. Egosuydu buna yol açan. Kendine kızıyordu farkında değildi. Bulduktan sonra ona da anlatmaya çalıştım. Olmadı. Fakat ben aniden araçlara yol veren oldum. Trafikte kızmak artık bitmişti benim için.

Şeytanın dünyasında kendini beğenmek, kibir, azamet ve gösteriştir her şey. Her şey kendini beğenmek, kibir, azamet ve gösteriştir şeytanın dünyasında... Yeri yanlış bile olsa, tekrar da olsa, aynı iki doğru her zaman doğru kalır.

Ahşap bir masa veya sandalyenin kendi başına hareket etmesi söz konusu değildir, aynı şekilde bir ağaç da yerini değiştiremez. Fakat ben masa veya sandalyeyi yerinden kaldırıp bir başka yere koyduğumda hareket etmiş olur, yerleri, yerleşim ve hizmet edecekleri alan da değişmiş olur. Nitekim bir ağacı da kökünden söküp olduğu yerden başka bir bölgeye diktiğim takdirde muhtemelen yeni yerinde yaşamını sürdürecektir. İnsanların da hareket ve etkilerini bu şekilde görmek mümkündür. Kendi halinde yalnız duran bir adamın bir başkasına bakmadığı, göz göze gelmediği takdirde ne bir hareketi ne de bir etkisi vardır. Konuşmaya, iletişim kurmaya çalıştığında söylediği sözler sarf ettiği çabayla karşısında duran kişiye de ulaşınca bir hareket söz konusu olur. Bunlar kelime ve davranıştan öte algılamayla ilgilidir. Kimi insan kendimi sürekli iyi hissettirirken kimi insan da ne yaparsa yapsın kendimi kötü hissettirip, üzen olabiliyor. Bu o kişiyle alakalı değil benim o kişiden gördüklerim, hissettiklerim

ve algıladıklarımı hatta beklentilerimle ilgilidir. Hatırlar mısınız aynı kişi hakkında konuşurken sizin düşüncenize tam ters düşünceye sahip bir kişiyle karşılaştığınızda kendinizi ve bakış açınızı sorgulamak yerine bu karşı fikirde olan kişinin akıl ve zekâsını sorguladığınız olmuştur. Hepimizin farklı yönleri var ve bu yönleri belli insanlara belli durumlar karşısında ortaya çıkarıyoruz. Bizler birebir, sürekli halde, aynı davranan veya düşünen robot ya da kurulu oyuncaklar değiliz. Hiç kimse değil ve olamaz. Her durum, şahıs veya günün saati bile düşünce ve davranışlarımız konusunda bir etken. Sürekli değişim içindeyiz ve değiştiğimiz farkında bile değiliz. Bu yüzden etki ve tepkiler de göreceli oluyor.

Evrende herhangi bir maddenin faaliyeti, onun harekete geçmesi demektir. Hareket hareketsizlikten sonra olur; aynı şekilde de hareketsizlik hareketin ardından gelir. Hareketin olmadığı yerde denge veya düzen vardır. Dengenin değişmesi ya da bozulmasıyla da hareket başlar. Var olan her şey içinde iki zıt değeri birlikte taşır. Bu ikiliklerin de sonu yoktur. Mesela her insan benim bir veya birkaç özelliğimi bana ayna tutuyor derken, bende ve o kişide bu özelliğin mevcut olduğunu ancak bundan fazla pek çok farklı özelliklerin de bulunduğunu hatırlamak gerekiyor. İshak kötü bir adamsa ve bunu bana zıttım olarak ayna tutan kişiye aynı şekilde İshak'ın yüzlerce başka özelliği de bambaşka kişilere ayna oluyordur. Küfürbaz ve edepsiz Yakup'a edep ve saygın tarafını gösteriyor bile olabilir. İshak ne sadece kötüdür ne de sadece edeplidir. Sadece farklı birçok karakter özelliğine sahiptir. Bunların tümü yüklenen değerlerle ölçülmektedir. Aynı şekilde en çok sevdiğiniz kişiyi günün birinde hiç sevmediğinizi göreceksiniz, sizi en mutlu eden kişinin aynı zamanda

sizi en mutsuz edecek kişiyle aynı olduğuna da şahit olacaksınız. Değişen karşınızdaki kişi değilse sizsiniz. Diğer kişi bu her iki zıtlığı da zaten taşıyandı, ancak siz sadece birine değer verip onu görmeyi tercih edip öbürünü görmezden geldiniz. Her insan bir diğerine sadece ayna tutar. Karşındaki kişide her ne görüyorsan gördüğün kendinsindir. Bundan kaçamazsın. Herkes her an değişiyor ancak işine geleni görmekle yetiniyorsun.

Her hissin de zıddı mevcuttur: sevgi-korku, yargı-merhamet, öfke-huzur gibi. Aynı şekilde tavır ve olgularında ikiliği söz konusudur: iyilik-kötülük, doğru-yanlış, güzel-çirkin gibi... Ben paraya, giyime, markalara önem veren birisiysen dışarıdaki herkesin de bunlara önem verdiği yanılgısına düşecek ve özellikle bu konulara vâkıf aynı özellikleri taşıyan veya tam tersi, taşımayanlarla bir araya geleceğim demektir. Hem aynılarım hem aynalarımın birlikte yaşayalım. Bu ikilik ve zıtlıkların her biri diğerinin varlığıyla ortaya çıkmaktadır. Yani kötülük olmasa iyilik var olamaz, güzellik olmasa çirkinlik anlaşılamazdı. Bütün bu değerler ve onlara yüklenen anlamlar ortadan kalkarsa şayet, o konuyla ilgili bir hareket de ortaya çıkmaz dolayısıyla karşı tarafta olan kişi, durum ve halini değiştirmez, bir eylemde bulunmaz. Herkes aynısını yaptığı takdirde tüm değerlerden arındığında, tam bir denge oluşunca hareket de durur, zaman da, hayat da... Herkes mutlu, huzurlu, içdünyasında dengesini bulmuş bir ortamda hareket etmeden olduğu yerde oturup sadece düşüncede yaşarsa ne olur bir düşünün? Dünyanın var oluşu yok olur. İşte bu nedenle bir başkasını, yaptıkları, söyledikleri veya düşündüklerinden ötürü yargılamak haksızlıktır. O kişinin tüm özelliklerini, onu o yapan, huyunu suyunu, her yönünü bilmenin olasılığı olmadığından yargı

konusunda acele etmemekte fayda vardır. Kendini bile anlayamayan insan bir başkasını anlamayı nasıl umut edebilir ki zaten?

Kadın ile erkek söz konusu olduğunda bile bu ikilik mevcuttur. Kadın ile erkek birbirinin zıddı olmakla birlikte aynı zamanda birbirinin de tamamlayıcısıdır... Aralarında denge olduğunda Bir'lik tamamlanma söz konusu olur ancak dengenin bozulması, düzenin değişmesi hareket ve sonucunda dağılmaları demektir. Bunları öğrenmek neye yaradı? Ben bunları bilmeseydim dünya dönmeye devam etmez miydi? Bulduklarımı bulmasam bir başkası keşfetmez miydi? Hayat bana mı bağlı? Benim yaşadığım hayat bile benden bağımsız sürüyor. Benli veya bensiz devam etti, ediyor ve edecek. Eh, o zaman ben ne yapmalıyım? Bana düşen görev nedir? Belli bir mertebeye ulaştığında belki kukla olduğunu düşüneceksin ancak bil ki kukla değil araçsın, elçi ya da vesilesin. Kukla bile olsan iplerin ucu senin elinde. Sınanmayan insan güzelleşemez. Sıradan geçmeden kürsüye ulaşmaz. Kendini bilir, haddini de bilersen, hayatı da öğrenirsin. Adam olur, efendi olursan da insan olursun. İnsan olup öğrenmekte fayda var. Sen insan olursan bana da yarar... Yazık ki insanoğlu öğretmeyi meziyet, öğrenmeyi eziyet sanıyor. Bu âleme geliş amacımız öğrenmek. Bildiklerini paylaşmaksa öğrendiklerini kendine tekrarlamaktır. Unutmamak adına. Birilerinin bize unutturmasına fırsat vermemek namına. Mezuniyete kadar öğrenci olduğunu hatırlamakta fayda vardır. Diploma tabuta girince verilir...

TÖVBEŞ

Epeyce yol kat etmiş olmama rağmen, kendimi her şeyden haberdar biri olarak halen tanımlayamıyorum. Doktor olarak bilinmesi gereken tüm kitapları, belki de fazlasını okudum. Bilgiye ulaştım. Ardından felsefe ve psikoloji kitaplarına sarıldım ve cevaplar aradım. Buldukça sorularım artıyor, ardı arkası kesilmiyordu. Kafam inanılmaz bir süratle çalışırken sürekli sorgulamaların içindeydim. Hayatın anlam ve amacına ulaşmak, benim burada ne yapmak için bulunduğuma ışık tutacaktı. İnanç konusuna girer girmez, okumam için kitaplar birer birer karşıma çıkmaya başladı. Sormadan, sorgulamadan tavsiye edilen tüm eserleri okuyup anlamaya çalıştım. İşin gerçeği, içlerinde mantık aradım. Bu konular bana ilim ve aydın olmaktan uzaklaşmak gibi geldi hep. Şayet okuduklarım akıl ve mantığıma hitap ediyorsa onları bilgi olarak kabullendim. Aksi halde kafama kaydetmedim. Bir süre sonra okuduklarım daha derinleşti. Aynı satırları okurken farklı anlamlar algılamaya başladım. O gün aniden kendi kendime karar verdim. Sorgulamaktan vazgeçecek sadece kabullenecektim. Teslim olmak fikri benden epeyce uzaktı. Ben güçlü ve hayatın kontrolünü eline almış biri idim ne de olsa. Öyle sandım uzun bir süre. Geçti. İnanın geçiyor.

Kurallar ve onlara itaat etmek konularında epeyce sorgulamam oldu. Yüzyıllar öncesinde geçerli olan kanunlar bugünün şartlarına uymuyor ve onları yenilemek, değişik-

lik yapmak söz konusu değildi. Ardından düşündüm. Bizler hakikaten değiştik mi? Sosyal çevrem, dünya, zihniyet acaba gelişime uğradı mı? Yoksa sadece binaların boyu uzayıp arabalar hızlanıp, kılık kıyafet markaları mı evrime uğradı? İnsan aynı insandı. Değişen bir şeyler vardı elbet ancak oluşum ve yaradılış henüz tamamlanmadı. Onu yapacak, oluşturacak ve yaratacak olan bizleriz. Yasak ve günahlar nedir konusunda da epeyce düşündüm. Bir günahın günah olduğunun illa bana söylenmesi lazım mıydı? Ben bunları bilmiyor muydum? Bilinçaltı tüm bilgiye vâkıftır ancak ben ona ulaşamadığımdan 'sağduyu kurallarından da bihaberdim. Dikkat etmedim, önemsemedim. Âdem'e ilk verilen emir onun İyi ve Kötüyü Bilmek Ağacı'nın meyvesinden yememesiydi. Meyve ayırt etmesine fırsat vermişti. Bu belki yaprağını kopardığı incir ağacı, belki ileride sarhoşluğun kaynağı olan üzüm bağı, belki de resmedilen elmaydı. Her neyse... Tahrik, merak ve eylem sonucu, doğası sadece iyilik olan insan içine kötülüğü de böylelikle almış oldu.

İnsanoğlu doğduğunda tertemiz, saf, masum, bakir(e) dir; kötülükle henüz tanışmamıştır. Doğası sadece iyiliktir. Bir insanın iyi veya kötü olacağı kararı insanın kendisine kalmıştır O'na değil. İçimizde olan iyilik eğilimini güçlendirmek de zayıflatmak da bizim elimizde, aklımızda, kararlılığımızda yatmaktadır. Bu yüzdendir ki "tövbeş" günahlara tövbe edip beş duyunun ilk haline dönüşüdür. Her şeyin olması gerektiği gibi, insanoğlunun henüz kirlenmeden evvelki haline geriye geliştirebilir. Gözlerle bakmaktan öte görmek, kulaklarla işitmekten fazla dinlemek, tıka basa karın doldurmak yerine tat almaya başlamaktır. Bütün öğrenip de bildiğini sandıklarını unutup her şeyi gerçekten bildiğin o zamana, cevaplara geri gidiştir. Yazık ki kötülük eğilimi şeytan

ilk nefesle birlikte hayatı sende bulur ve beklemeye başlar. İyilik eğilimiyle birlikte büyümeyi, güçlenmeyi öğrenir.

Bizler beş duyardan yoksun yaşayan canlılar haline geldik. Görmüyor, dinlemiyor, tat almıyor, dokunamıyor, koklamıyoruz artık... Her şey hafızdaki kayıtlardan tanım ve önyargılarla birlikte ortaya çıkıyor. Yemeklerden tat almak, görmek konusu da aynı. Yediğimizin tadını almak yerine hafıza kayıtlarından, ezberden kıyas yapıyoruz. Baktıklarımızı görmek yerine yine kayıtlarından bilgiyle bakıp olanı görmüyor ve yalnızca mukayese ediyoruz. Gerçekten yaşamıyor, deneyimlemiyor, sadece tekrara sarıp sınıflandırıyoruz. Kayıtlarımın çoğunu silmeye başladığımdan beri yaşamak neymiş anladım. Ben artık yaşıyorum.

Konu ilkerse, Âdem'in söz dinlemeyip, emre uymadığını biliyoruz. Yiyen Âdem iken ona meyveyi sunan Havva'ydı. O suçunu kabul etmek yerine dışarıda bir suçlu aramayı tercih etti. Bizler halen bunu her gün yapmıyor muyuz? Kendi seçiminin sonucuna katlanmayıp, sorumluluğu almayan sadece Âdem midir? Yediğimiz yasak meyvenin cinsi ve tahrik eden gücün ne olduğunu da anlamakta zorlanıyoruz ancak biliyorum ki emirlerin tamamı verilmeseydi bile içimizde sağduyu kuralları mevcuttu. Bunu anlamak zor değil.

Allah bizlerle doğa vasıtasıyla haberleşir. Biz o işaretleri göremeyiz veya yorumlamasını beceremeyiz. İnsanın aklından geçen bir fikir bile ağza gelirken tahribata uğrar. Zordur ve anlamını yitirir. Düşüncenin gücü ağızdan çıkan sözlere ulaşamaz. Ağızda sulanır ve bulanır. Bizler O'nun düşüncesini anlamak için henüz çocuk sayılırız. Hiçbir emir verilmeseydi bile hayvanlar dünyasına bakıp onlardan öğrenebiliriz. Bitkilerin yaşam seviyesi hayvanlardan, hayvanların da insanlardan daha düşüktür. Yine de bir hayvanın bir

başka hayvandan bir şey çaldığını görmez, birbiri hakkında dedikodu yaptığını duymaz, aralarında yalan söylediklerine de şahit olmazsınız. İnsanoğlu yalanı ertesi gün ortaya çıkaracağını bilse bile yine de söyler.

Hayvanlar elbette birbirlerini öldürür ancak bu sadece karınlarını doyurmak içindir. Zevk veya güç gösterip egolarını şişirmek için değil... Bu yüzdendir ki aç hayvandan, tok insandan uzak durmalısın! İnsanlar bir yaprak, çiçek veya meyveyi koparıp hayranlıkla seyredebilir, sevebilir veya yiyip karnını doyurabilir. Fakat koparıp çöpe atması yazık ve yasaktır. Yine de karnı tok aklı boşken bunu yapandır. Aslen bu tamamıyla sağduyu değil midir? Hayvanları yemek için öldürmek suç değilse onların yaşamına sırf zevk için son vermek hata değil midir? Bunları biz derinden düşünssek bulamaz mıydık? Hani biz, *Homo sapiens*'ler, insanlar, düşünme yetisine sahiptik? Düşündüğümüzden dolayı da yoldan sapıp kötü veya hatalı fikirlere yönelebiliyoruz. Hayvanlar bu şekilde derinlemesine düşünemiyor ve ona rağmen doğruyu yapıyor doğal olarak. İnsanların hayvanlara, hayvanların bitkilere, bitkilerin toprağa, toprağın suya ihtiyacı vardır... Doğayı tanımak kendini anlamaktır. Doğayı anlamak yolunu bulmaktır. Doğayla iç içe birlik olmaksa kendin olabilmektir. Doğa mucizedir, doğallık da mucizevi güce sahiptir. Deneyimleyince göreceksiniz.

İlk emirle sonradan Nuh'a verilen yedi emre kadar olan süre içinde neyin doğru neyin yanlış, hangi şeyin iyi hangisinin kötü olduğunu o devirde yaşayanlar bilmiyor muydu? İnsan "kendine yapılmasını istemediğin bir şeyi sen de başkasına yapma" kuralını öğrenir mi? Sanmıyorum. Doğası her zaman farkındadır ancak görmezden gelir. "Karşı komşunu kendin kadar sev" ne demek bilmez mi? Benden daha

zayıf olan kişiyi aşağılayıp ezmek, üzmek kolaysa aynısını benden güçlü olanın bana da yapabileceği aşikâr değil midir? Kim kimi aldatıyor acaba? Sağduyunun tanımı nedir? Akliselim kişi bunu bilmez mi? iyi ile kötüyü, yanlış ayırt edebilme gücü bizde zaten doğuştan olan bir meziyetse neyi anlamamakta ısrar ediyoruz? Haram ile helal, sevap ile günah, doğru ile yanlış ayıramayan insan nasıl biri olduğunu düşünür ki? Belki de düşünmediğindendir. O zaman da o insan değildir. Tanım itibarıyla, insan, *Homo sapiens*, düşünenler sürüsüdür.

Yaptığım tüm hatalar, işlediğim bütün günahlar ve yediğim her halıttan dolayı bir başkasını suçlamak elimde ancak ben Âdem'in hatasına düşmek istemiyorum artık. Yasak meyveyi bana sundular fakat “ben” hayır diyemedim. Âciz ve eksik, zayıf ve yetersiz olan bendim. Karşı koyamadım tahriklere... Hayatımın sorumluluğunu elime almalıyım. Bu hayat benim ve yaşadıklarımın hepsi kendi verdiğim kararların sonucudur. Ben suçluyum, hatayı yapan, günahları işleyen ve haltları yiyen benim. Bunu sesli dile getiriyorum. Kimi zaman da başkalarını da benimle birlikte günaha soktum ve bu yüzden de yargılanacağım. Ancak önce kendimi yargılamalıyım ve bunu tek seferde bitirmeliyim. Aynı hata veya günahıtan dolayı sürekli vicdan azabı çekmek niyetinde değilim. Ben elimden gelenin en iyisini yaptım, dün de bugün de, bu yüzden yarın geriye bakıp “keşke” demek istemiyorum. Bugünün aklıyla dün yaptıklarımı sorgulamak hatasına, şüpheye beni düşürecek kimse kalmasın! Ben, kendimi bilerek, benim için karar verdim ve o anda yapmam gereken neyse yaptım; bunu bilenim. Kendimi geriye dönük düzeltme imkânım olmayan kararlar için sorgulamayacağım; hele hele kesinlikle infaz etmeyeceğim! Hayatın getirdiklerini

sorgulayıp sitem etmek yerine, inanç ve kararlarıma bakacağım. Geçmiş geçmiştir, geçmiştedir, geçip olmuştur, geçmiş oldu ve geçmiş olsun; gelecekse ya gelecektir ya da gelmeyecektir. Bitmiş olan olmuş, olacak olansa olmamıştır nasılsa. Bunlarla vakit kaybetmeye hiç mi hiç niyetli değilim. Bir dünya yaratmak istedim içinde ben olmayan, bir tarih yazmak istedim beni anmayan ancak olmadı, yenik düştüm egoma ve aklın oyunlarını çözmek için harcaayıp tükettim ömrümü... Bilip öğrendiklerim birine yarasaydı daha mı az vicdan azabı duyardım acaba? Ruhum daha mı çabuk huzura erişirdi? Bilemiyorum. Açıkçası bilmek de istemiyorum. Tüm kalan sorularıma bulacağım cevaplarla artık tamamlanacağım düşüncesindeyim ve umarım bir daha buraya geriye gelmem. Uyandığımdaysa elimi uzatıp arzu ettiğim her şeye ait olacağım. Ben her şeyim ve bunu bulacağım.

Utanç ve pişmanlık içinde tövbe ederken aklıma gelen tek şey ya dünyayı kurtaracak inanç ve iman sahibi olmaktan öte, gerçeği bilen on kişi aranıyorsa ve ben o onuncu kişiysem, daha da ileriye gidip sona kalan tek kişi bensem duygu, düşünce ve davranışım nasıl olmalıdır diye yordum kendimi. Doğru ve sevap bildiklerimi yaparak neleri kaçıracaktım? İyi olmak suç mudur? Olabileceğim en iyi insan olmak bana neleri kaybettirir? Dünyayı sahiplenip, dünyanın geleceği kendi ellerimdeymiş gibi davransam, insanlığın gidişatına bir katkıda bulunsam ne olur? Biliniz ki, tövbe hissi artık benim elimden günah veya hataları işlemek gelmediği için doğmadı. Varlığımı kaybedip paraya ve maddiyata lanet okumadım. Yaşımdan dolayı, cinsel şehvet ve arzularım azaldı diye utancımdan da olmadı. İsteyerek, seçerek bu arayışa girdim. Çünkü ben atalarım ve atalarımın atası gibi bildiğimi unutmuştum. Şimdi hatırladım. Biliyorum. Unutma-

yacağım ve aksine hatırlatacağım. Uyumak ve uyutmak için değil, uyanmak ve uyandırmak için can atan kişiler hayatı gerçekten yaşıyorlardır. Ben yaşıyorum ve bunun farkındayım. Yıllar sonra ne gençliğime ne de bir başka yapmadığıma pişman olmamak adına bugünü doya doya yaşıyorum. Elimde olanı görüyor ve şükrediyorum. Buna da sahip olmamak vardı diyorum. İlahi Düzen'i hiçbir gücün değiştiremeyeceğini biliyorum. Birinin, benden fazla nesi var, neden diye sorup cevap aramıyorum artık. Bana verileni, nasibim olanı sahiplenmeden kullanıp tadını çıkarıyorum.

Ölümlü olduğumu kabullendim. Beni yöneten benden çok daha büyük bir gücün olduğunu da tanımaktan öte artık biliyorum. Gelip geçici olacaksam madem, yapmam gerekenin ne olduğuna kafa yormamın daha "akıllıca" olduğuna kanaat getirdim. Burada akıntıya karşı kürek çekmeyeceğim sanılmasın lütfen, fakat ne rüzgârla aynı yönde uçan kuşum ne de suyun akışıyla birlikte yüzen ölü bir yaprak. Ben bereketli bir balığım; her yöne yüzebilirim. Aynı zamanda ben burada yer işgal edip eskilerin deneyiminden bir şey öğrenmeyenim. Benim gibi bir başkası yok. Eksik, eziklik ve zafıflarıma rağmen ben böyle yaratılmışım. Kendimi buldum ve bulduğumu seviyorum. Benim bir vazifem var. Onu bulup tamamlamadıkça tembel bir hayat öğrencisinden öteye gidemem. Ben bu değilim. Olamam.

Hayatın temelinde denge vardır. Her inişin bir çıkışı olacaktır. Bunu sadece zıtlıklardan öğrenmek mümkündür. Acıyı tatmasam tatlıyı nasıl bileceğim? Aslen acı ile tatlı bir bütündür. İstiraptan yakınmadan mutluluğu nasıl karşılayacağım? Biri diğerinin devamı mıdır, tamamlayıcısı mıdır? Düşünedurun... Ancak bu maddi ve manevi dünyaların dengelenmesi konusuna gelince biraz değişiyor. Gün

içinde vaktimin ne kadarını madde ve maddiyat dünyasına ayırıyorum ve kaçta kaç maneviyata kalıyor? Cevabım sizinkinden farklı değil. Bunun farkındalığı bile bilmemenin temelini oluşturuyor. Ruhaniyet, maneviyat, inanç ve iman birer kelimedir. Hepimize farklı anlamlar çağrıştırabilir. Bir de inanmaktan, iman etmekten öte olan bilmek var... Yaptıklarımın neye yatırım olduğunu tam kestiremeden, bilinç boyutunda anlamadan, boşuna, havada kürek mi çekiyorum sanıyorsunuz?

Hata veya yanlış, yasakları çiğnemenin, kanuna aykırı bir şey yapmanın keyfi bir yana günah söz konusu olunca işler değişiyor mu? Bir günahı işlemenin verdiği haz ve şeytanın aldığı zevkin bedeli nedir? Hesabı görülmeyen, cezası olmayan bir dizi günahın tadını çıkarmanın kime ne zararı var? Günahı işlemeden sevabı öğrenmek mümkün müdür? Kanunlar belli, kanuna uymamanın cezaları da ortada. Riskleri gözden geçirip iş karar vermekte yatıyor. Kimi yakaladır, kimisiyse kurtulur. Söz konusu günahsa ve kimse görmüyorsa bu yine de günah sayılır mı? Kefeni yırtıp kaçmak ne yazık ki mümkün değildir. Bilmeden işlenen bir günahla, zor durumda kalıp çaresizlikten işlenen günah bir midir? Ya bile bile aynı günahı defalarca işlemenin cezası nedir? Günah kurallarını belirleyen inadına gidip şeytanı güçlendirme çabasının faturası kime çıkar? Bu hesap ne zaman görülür? Neden bu sorular artıyor ve cevaplar sağırdamlaşıp uzaklaşıyordu acaba?

İnsanoğlu hata yaptığını hatta günah işlediğini kabul etmeyi sevmez. Hoşuna gitmeyen şeyleri de doğası icabı reddeder. Aksi halde gururu incinir, egosu hasar görür. Saklamayı tercih eder çünkü kolayına gelir. Şeytan da unutmasına yardım eder. “Dert etme, merak etme bir şey olmaz bak gör”

der ve inandırır. Ancak hesap vakti her şey ortaya dökülür ve şaşırır sen olursun çünkü unutan sensindir. Şeytan unutmaz! Aksine tanıklık günü geldiğinde bir bir hepsini ortaya dökecektir. Hazır olmanda fayda var.

Asrın vebası nedir diye düşünüyordum. Mesleğim icabı, depresyon olduğuna karar verdim. Sürekli olumsuz düşünmek, yarını görememek, umutsuzluk hisleriyle boğuşup, çaresizliğin içinde kendini bulmak hali... Mutsuz, karamsar ve huzursuz olup, kaybolmak. Depresyon için onlarca insan yapımı ilaç var ve işe yarıyor ancak depresyon bundan bir şey öğrenmiyor. Yine basit bir soğuk algınlığı gibi geri geliyor. Her sefer daha güçlü ve daha belden aşağı vurarak... Depresyonun en basit anlamda, yalnız kendine güvenmek ve evrene teslim olamamak olduğuna kanaat getirdim. Başıma istemediğim her ne geliyorsa buna şahit olmak beni üzüyor. Gösterdiğim çabayla değişimi yapamayınca pes ediyor ve bu karanlığın içine düşüyorum. Hani başıma her ne gelirse gelsin benim iyiliğim içindir diye öğretmişlerdi? Nedense ihtiyacım olduğunda bunu hatırlamıyorum. Aklım buna engel oluyor. Nefsime yeniliyorum. Yazık ki nefesimi nefsim uğruna tüketiyorum. Halbuki beni düşünen Biri var. O benim için neyin en iyi olduğunu bilen ve bunu benim hayatıma sokandır. Aklım bunu almak istemiyor çünkü bu işine geliyor. Kontrolü bırakmak, teslimiyet, egonun varoluşuna aykırı. Ego ben olabilir ancak ben ego değilim. Sadece egodan ibaret olamam. Allah'a isyan ettiğimde, inkâra girdiğim her sefer, şeytana uyduğum her defa ruhum kararıyor. Kalbim mühürlenip körleşiyor. Gözler görmez sanıyoruz. Gözün nuru kalbin parıltısıyla cilalanır. Kalbin pası, içindeki karanlık da O'na güvenip, teslim olmakla elde edilir.

Mutlak Teslimiyet, en akıl almayacak her şey de dahil, O'na kesin kanıtı varmış gibi canıgönülden inanıp, birinden veya bir şeyden bağımsız ferdi varlığının olmadığı kabulüdür. Gözün görmez ancak bilincin algılar, yoktur ancak barizdir, olmayandır fakat oradadır; hem gizlidir hem de açıktadır. Ben ve sen yoktur; O vardır. Biz varsak yok oluruz; O hep var olan ve olmaya devam edecek olandır. Bunu bilmek sırları çözmeye başlamak demektir. O hem benim dışımda beni gören ve dinleyen, hem de benim içimde benimle birlikte bakan ve duyan, koku ve tadı alıp, dokunarak deneyimleyendir. Günah ve pişmanlıkla, tövbeyi de en iyi bilendir. Ben neysem O, O ise sadece ben değildir. Her işlediğim günah ve yaptığım hatayı O'nunla birlikte işleyip O'nu üzüyorsam, O'nun çektiği acıyı da aynı oranda ben hisseder ve adına vicdan azabı derim. Azap ordadır ancak başlatan da bitirecek olan da yine benim. O günah işlememe engel olmaz. Bunu bana bırakacak kadar güvenir.

Kendim dışındaki insan ve olayları kontrol edemediğimi biliyorum. Bu yüzden ben sadece kendimi kontrol edebilirim. Başkasının his ve düşüncelerinin bana bulaşmasından da kaçınmalıyım. Hırs, kin, kırgınlık, nefret gibi ortaya koyulan duygu veya davranışların bana geçmesine engel olmalıyım. Biliyorum ki, öfke ve kızgınlık anında ruh korkup bedenden kaçır. Dışına çıkıp seyre dalar. Öfke galip gelme arzusunun köküdür. Kızgınlık ve saldırganlık intikam hislerini besler. Bir başkasından üstün gelmek çabasıdır. Öfke yakıcıdır, yakar. Bu tesirler altındayken beden artık bir başkasının hâkimiyeti altına girmiş, günah işlemeye de daha müsait olmuştur. Bu yüzden daha çok seven daha az nefret eden özgür bir insan haline gelmek için ne yapmalıyım? Bu soruya yanıt bulmakta gecikmemekte fayda vardır elbet. Gerçek

özgürlük zincirleri kırıp prangalardan kurtulmak değildir. Esaret bile zihinsel olabilir. Açgözlülük, bencillik tutku ve kıskançlık duygularına esir düşersem onlara kölelik etmeye başlarım. Âdem'in yediği meyvenin içinde tüm bunlar vardı... Kıskançlık iki türdür: Kıskanmak ve kıskandırmak. Bazen yediğin içtiğin, giydiğin, yaşadığın şeylerle karşıdaki kişiyi isteyerek veya istemeden kıskandırırırsın. Karşıdaki insan da seni kıskanır. Gıpta etmek, imrenmek veya göz dikmek mal, mülk, eşya, karısı kızı olsun bir hakkın varmış gibi düşünüp, senin için neyin iyi neyin kötü olduğunu O'ndan daha fazla bildiğin yanılgısına düşmektir. İnancı olan O'na güvenir ve elinde olanla yetinmeyi bilir. Bunları yaptıran kimdir acaba? Egoyu devreye sokan nedir? Nazar denilen olay birinin dikkati çekmesinden dolayıdır. Nazarın kimden geldiğini de uzun uzadıya düşünmeye lüzum yok. Aldıklarımız, sahip olmaya çalıştıklarımızla, beden ile dış dünya arasındaki mesafeyi, yaşam alanımızı genişletip, kontrol altına almak derdindeyizdir fark etmeden. Mal, mülk, araba, arsa boyları büyüdükçe kendi dünyamızın da büyüdüğü yanılgısına düşeriz. Bunlar bize aradığımız özgürlüğü veya iç huzurunu vermez. Hürriyete, sakin ve sükûnet ortamında ulaştığın vakit iç huzurunu da bulursun. Bu mertebede ruh serbest kalıp cennet ortamına barış içinde girer barış içinde de çıkar doyasıya. Kendisiyle savaş ve cihadı sonra eren kişi huzuru içten içe bulduğunda, arzu ettiği kadar gider gelir cennete, dolaşır özgürce sonsuzluğun tadını ala ala.

Cahil yaşlandıkça cehaleti de artar; azalmaz. Her yaş alan bilgiye vâkıf olmayabilir; bilgelikten de uzak düşebilir. Hayat ne çıkışı olmayan bir labirenttir ne de çözülemeyecek bir bulmaca; ancak hayat gizemdir. Bu gizemi sorularla çözmeye çalışan zihin cevaplarını buldukça bilgilenir, güçlenir

ve kontrolü eline aldığını sanır. Soruların ardı gelmez; bu yüzden de zihin hayatı kontrol edemez. Bunu kesin olarak bilir. Özellikle gizem, sır veya bilinmeyen ne kadar büyükse zihin o kadar küçülür, âciz olduğunu fark eder. Âciz olmak, kontrol edememek ne zihni ne de egoyu mutlu eder. Konu inanç olunca akıl ve mantık devreden çıkar çünkü inanç yürekten gelir. Yürek bilir ve kabullenir. Sorgulamaz. Bu yüzden söyleneni yapacağım der ve uygular. Nasılsa zamanı gelince öğreneceğim diye kabullenir. Teslim olmayı yürek bilir. Teslimiyetin kaynağı özden gelir, sevgidir. Bağ, bağlılık, bağımlılık ve sahiplenmenin temelinde korku vardır. Zihin bilinmeyenden korkar; bu yüzden kontrol etmeye çalışır... Ben bana verileni kullanıyorum. Farkında olarak veya farkına varmadan. Aynı kuşlar gibi... Kuşlar uçtuğunu bilirler mi? Yoksa sadece uçarlar mı? Ya ağaç? Yeşil olduğunu düşünür mü? Yoksa sadece yeşil midir? Peki, insan, insan olduğunun farkına ne zaman varacak? Yoksa bu bile bilinmeyenlerden midir? Bildiğim 3D'nin açılımı duygu, düşünce ve davranıştan oluştuğudur. İnsanın varoluş hali duygularından ötürüdür. Evrende duygusallığa yer yoktur inancı duygusuz olmak anlamına gelmemelidir. Düşünce-den duyguya, duygudan da öze ulaşılır yani akıldan bedene, bedenden de ruha varmak mümkündür. Bunu henüz bilmeyen cahille savaşmaktansa cehaletle boğuşmayı tercih edin; bir işe, birisine yarasın bari.

İnsanlar eşit midir? Kesinlikle hayır. İnsanlar eşit olarak yaratılmış ancak her birine eşit şartların bahşedileceği bildirilmemiştir. Kadın ve erkek eşit midir? Tabii ki değil. Bir erkek ile bir başka erkek bile eşit değildir, farklıdır. Ruhlar dünyaya farklı bedenler içinde gelip değişik hayat deneyimlerini yaşarlar. Olan biten her şey Allah'ın rast getirdiğidir.

Bize göre rastlantısal değildir. Bununla birlikte, eşit hak sahibi olmak ile eşit olmayı birbirinden ayırt etmek gerek. Beni üzen bir şey seni de üzebilir. Aynı şekilde seni mutlu eden bir şey beni de mutlu edebilir. Ancak beni depresyona sokacak olaylar sana çok hafif gelebilir veya bir başkasını depresyona sürükleyenleri ben kaldıramayabilirim. Bunun çözümü nedir? Bundan nasıl kurtulabiliriz? Gayet iyi biliyorum ki, akıl sağlığı endüstrisi ilaç ve terapi yöntemleriyle dörtlüye koşuyor. Herkes belli bir düzen içinde terapiye gidip derdini anlatıyor ve karşısındaki profesyonelden çözüm bekliyor. Bu kişi size ne yapacağınızı kesinlikle söylemiyor sadece sizin kendinize yardım etmeniz için yardımcı oluyor. Hepsini bu! Beni benden iyi kim tanıyabilir? Kim beni benden daha iyi okur ben kendimi okuyamazsam acaba? Buna rağmen beni hiç tanımayan bir yabancıya gidip, istediğim, seçtiğim bilgi ve deneyimlerimi anlatıp onun bana yol göstermesini beklemek ne kadar da “akıllıca”? Yollar karmaşıktır ve çok sayıdadır ancak varılacak durak Tek’tir. Eninde sonunda ulaşılabilecek Bir Hakikat var. Yazık ki insanoğlu en basit gerçeği kabullenmek yerine en zor ve karmaşık yalanlara inanmayı seçiyor. Aynen öyle yapıyor. Ve bu bir seçimdir. Hayatın akışı değildir. Doğruların ne olduğunu bilmeden, yanlışlarla doğruymuş gibi yaşamaya devam edecektir.

Beklentilerin oluşması, gerçeğin ortaya çıkışıyla kırılan gerçek (hayal kırıklığı olarak bilinir ancak kıran gerçeğin taşınılmaz ağırlığıdır) ve akabinde oluşan üzüntü, can acısı ve her tür duygusal, zihinsel, davranışsal veya bedensel sonuçları seçen benim. Ağrı veya sancı fiziksel ise çözümü başkadır. İlaç, fizik tedavi, ameliyat alternatifleri var. Tüm hastalıkları bedene davet eden yine kendimiziz. Peki, bütün bu üzüntü, keder, dert, endişeyi seçen bensem neden onları

da aynı şekilde defedemiyorum? Niye bu olumsuz düşünceler beni ele geçiriyor? Niçin ben onların beni yönetmesine göz yumuyorum? Buna nasıl izin veriyorum?

Elimizde olanı görmek bir meziyettir. Bu O'nun bana bahşettiği hayatı takdir etmek yoludur. Bende olmayanı görmekse komşunun malına göz dikmektir. Ben O'ndan daha iyisini biliyorum demektir. Bu arzu ve isteklerin sonu yoktur elbet. Sadece adamı üzer, kemirerek bitirmeye ve nihayetinde depresyona sürükler. Büyük planı göremiyoruz, gördüğümüzü sandığımızda anlayamıyoruz. Yapılması gereken bize bahşedilen hayatı en iyi şekilde yaşamak... Elimde olanları fark edip, bunun için şükredebilmek. Ne kadar da zor değil mi boyun eğmek, kabullenip teslim olabilmek? Bu yüzden hep bir başkasına benzemeye çaba gösteren ve nihayetinde kendisi olamayan insanlar var. Doğaya bakın. Hiç köpek olmaya çalışan bir kediye denk geldiniz mi? Sanmıyorum... Peki insanlara baktığınızda insanlıktan çıktığını düşündüğünüz kaç kişiye denk geldiniz?

Duygu ve hislerden bahsederken, çoğu zaman, bu iki kelimeyi eşanlamlı gibi kullanırız. Ancak birbirinden tamamen farklıdır. Duygu (İngilizce emotion) sözcüğünün kökü “motere”den gelmektedir. Latince “hareket etmek” anlamındaki fiildir; yani, her duygu bir harekete yol açar. Bahsi geçen duyguların hisleri ise, bu duygu yaşanırken o anda bedende ne olduğunun zihinde oluşan kayıdır. Duygu bedenselken his onun zihinsel temsilidir. Duygu denilen olgu, bedende yaşandığında, beyinde bu duygunun karşılığı olan hislerin kalıpları da değişimi kaydeder. Beyin bedendeki değişimi kayıt altına alırken, aynı anda da dış olay ya da hayali nesnenin kaydını da hafızaya alır. Bu ilişki nedeniyle aynı tetikleyici etken yeniden ortaya çıktığı zaman bir kıs-

mı bedeni uyarırken bir diğer kısmı da doğrudan beyindeki bu duyguların hissedildiği bölgeyi uyarır. Bu durumda sanki duygusal ortam yeniden oluşmuş gibi bir his üretilir.

Bu yüzdendir ki yanımızda olup bitenleri görmeyiz sadece bakar kalırız. Çocuklarımızın büyüdüğünü, ebeveynlerimizin yaşlandığını çoğu zaman fark etmeyiz, çünkü günü gününe olan biten, beyinde sürekli kayıt altındadır. Uzun bir aradan sonra karşılaştığımız kişilerdeki değişiklikleri görünce beyindeki eski kayıtlarla kıyas olduğundaysa evrimi aniden fark ederiz. Aynı şey görmek dışında duymak ve tatmak içinde geçerlidir. Çoğu zaman birçok yemek ve lezzetin kaydı beyinde vardır. Beyin bunu her defasında son kayıtlarla kıyaslayıp ona göre yemeğin de, lezzetin de notunu verir. Amaç aslında tüm bu kayıtlardan arınmak mıdır? Bilemiyorum. Yediğin her yemeği ilk defa gibi yiyebilmek veya açlıktan yiyecek başka bir şey yok gibi tadını almak mıdır? Tanıdık bir şarkıyı hiçbir zaman ilk sefer dinlediğimiz gibi duymayız. Ona yüklenmiş anlamlar, “hisler” vardır artık... Bu yüzden ilk hislerin kayıtları da çok önem kazanır.

Tabii olarak akla hemen şu soru geliyor. Bir şeyleri gerçekten hissedendenler miyiz yoksa sadece eski öğrendiklerini yeniden hatırlayıp deneyimleyenler miyiz? Mekanik bir şekilde öğretilenlerden dolayı hafızadan mı hareket ediyoruz? Bizler uyku halinde elimizden iplerle tutulup oynatılan kuklalar mıyız? Yani düşünen veya hareket eden bizler değil miyiz? Bilgi ve bilinç seviyelerimiz neleri değiştiriyor ya da kontrol altında tutuyor? Hepimiz kendi aklımızın anlama kapasitesi ve kabiliyet mertebesine göre hayatı deneyimleyip algılıyoruz. Ve bu şekilde öğrendiklerimizi, ilkleri akılda tutabiliyoruz. Bu sefer şu soru ortaya çıkıyor. Aklın ve düşünmenin, düşüncelerin dışına çıkıp bize bahsedilen beş

duyuya dönmemiz mümkün müdür? Gerçekten baktığını görmek, işittiğini dinlemek gibi...

Kimine göre duygularımız tehlike içeren, yalnızca akla bırakılamayacak durum ve görevlerde yol göstericidir. Her duygu bizi bir şekilde hareket etmeye hazırladığından duyguların her biri insan hayatında tekrarlanan güçlüklerle baş edebilecek şekilde bizi yönlendirir hatta savunma mekanizmalarını devreye sokar. Aslında tüm duygular harekete geçmemizi sağlayan dürtülerdir; evren ve evrim, yaşamla baş edebilmemiz için bizi acil plan yapabilecek şekilde programlamıştır. Fakat duygular bize hâkim oldukça, akıl iyi veya kötü olsun, hiçbir yere varamıyor. Duygu kontrol dışı olsa bile duygusallık nedense kontrol edilebiliyor.

Duyguları uyaran olaylar veya nesneler gerçek olabileceği gibi çoğu zaman hayali de olabiliyor. Yani geçmişten bir hayal, anı ya da düşünce de bir duygunun ve dolayısıyla kayıtlı bir hissin uyarılmasına neden verebiliyor. Sürekli aynı duyguya aynı his kaydediliyorsa, o duyguyu her deneyimlediğinde aynı hissi yaşayacaksın demektir. Ancak aynı duyguyu farklı bir hisle kaydedersen acılara alışmak, hatta duyarsız hale gelmek mümkündür. Bu yüzden benzer olaylar karşısında insanların tepkileri değişik olabiliyor. Kayıtlı olan hislerden ötürü, farkında olmadan düşünerek veya bilinçdışı davranmaktan kaynaklanmaktadır.

Acaba tüm hislerin içinde düşünceler var mıdır? Yahut hisler aslında düşüncelerin bir ürünü müdür? Bu acı çekmek, moralin bozulması gibi hisler deneyimlenirken neden bunları sonradan kayıtlarımızdan hatırlamıyoruz? Televizyon programlarını kaydedip ardından banttan izlediğimiz gibi kafamızın içinde kayıtlı olan hisleri de niçin arzu edince anımsamıyor, sadece başımıza gelince çekiyoruz? Tem-

bellikten mi? Hassasiyet ve ciddiyetini azaltıp, sürekli aynı hisleri kendimize yaşattıktan sonra niye etkisiz hale getiremiyoruz? Neden bunu yapmak elimizdeyken kendimizi halen kötü hissediyoruz? Aynı acı veya berbat his nasıl olur da farklı zamanlarda değişik kişi ve olaylarda benzer etkiyi gösterebiliyor? Hislerden öğrenmiyor muyuz? Yoksa his denilen aslen düşüncenin kendisi midir? İnsanoğlunun içinde bir yarası olduğunda, ruhu darbe aldığında, orası tamir olup iyileştirilmezse herkes tuz basıp acıtabilir. Halbuki yarayı bastırıp olduğu yerde bırakmak yerine onu ortaya koyup iyileştirmek gerekiyor. Ancak bu şekilde o yaraya kimse dokunamaz ya da dokunsa bile bizi üzemez.

Daha da ileriye gidip soralım. İçimizdeki tüm kayıtları, bilinçaltı da dahil, bilinçli hale getirmek mümkün müdür? Ne de olsa deneyimlenen, yaşanan, tanıklık edilen tüm olaylar hem bilinç hem bilinçaltına farklı şekillerde kaydediliyor. İstesek tüm olumsuz hisleri silebilir miyiz? Bir duyguyu yaşamadan evvel hislere ulaşmak mümkünse bizi kendimizi kötü hissettirenler yerine olumlu, iyi, güzel şeyleri yerleştirmek de olasıdır. Hemen her şeyin “copy and paste” yapılabildiği bu ortamda bizler neden kendi beynimize ve içinde olan bitenlere hâkim olamıyoruz acaba? Beyin kimin hükmündedir? Bizleri yöneten akıl mıdır yoksa bizler mi aklımıza hâkimiz? Bu soruya en ilginç yanıt çok akıllı bir deli verecektir eminim...

Bir dahaki sefer bir şey hissettiğinizde olan olaya bakın veya sizde bu hissi uyandıran kişiye odaklanın ve yaptığınızı son kaydı bulun. Bunu değiştirmek sizin elinizdeyse sürekli neşeli ve mutlu olmak da size kalmış. Hele bir düşünün sonra da deneyip hissedin... Olmazsa, bir deli bulup, ona, yolu yordamı sorun. Sorun olmayacaktır.

Ne yazık ki insanoğlu ihtiyacı olan ile arzu ve isteklerini birbirine karıştırmış durumda. Hava ve su ihtiyaçken geriye kalan yemek, örtünmek ve barınmak kısmı daha çok maddiyat ve parayla alakalıdır. İşin ilginç bir kısmı da kimse yarın havasız kalırız derdi veya endişesine düşmez ancak parasını kaybetmek korkusunu sürekli taşır. Neden mi? Rızkını kimin verdiğini unuttur da ondan. Bütün bunlardan aldığım ders benim halen hiçbir şeyi kontrol edemediğimdir. Bunun farkında değilim. Son çırpınmam dahi olsa akıl devreye girip bir şeyleri kendisinin yaptığını düşünmeye devam ediyor. Arada olan “ben” ise seyirci kaldığından bedenle ruh savaşı da sürüyor. Sonuçta kafası karışık, dengesi bozulmaya müsait biri çıkıyor. Baş edemeyince de ne yapacağımı bilemiyor, nereye sığınacağımı bulamıyorum.

Tavsiyede bulunmak veya akıl vermek aslen kendime söylemeye çekindiğim, yapmaya cesaret etmediğim ve yapmam gereken nasihatlerdir. Çünkü her ne yaparsan kendine yaparsın! İşin acısı öğrenmemek veya hatırlamamayı seçmek uğruna ilerleme olmuyor. Atalarımın çölde geçirdiği derslerden öğrenmiyorum. Okuyorum, unutuyorum. Başım gelince yapılması gerekeni hatırlamıyor, hata üzerine hata yapmaya devam ediyorum. Maalesef ki aynı hataların tekrar ettiği de oluyor. Esaretten kurtulmuş olsam bile aklıma esir almış olan güce teslim oluyorum. Sanki ben aklıma değil de aklım beni yönetip, kontrol ediyor. Ve çoğu zaman da iş çıkırından çıkıveriyor. Bu olumsuz, kötü düşünce veya eğilim çok güçlü. Ona gücü veren de benim, etkilenen de. Bahsi geçen güç çok çalışkan. Günün her saniyesi devrede. Beni en iyi tanıyan, zayıflık ve zaafılarımı bilen, beni nereden vuracağından emin olan bir güçtür. Ona teslim olmak yerine kime teslim olmam gerektiğini biliyorum. Ancak be-

ceremiyorum. Zorlanıyor, yapamıyorum. Sonuçta kaybeden ben oluyorum. Rızkımı verenin kim olduğunu unuttuğumda bugünü yaşamak yerine hep yarını düşünen hale geliyorum. Endişeler üreterek korkularımı güçlendiriyor ve yarın var gibi yaşıyorum. Hava ve su olmazsa bana ne olur demeden diğer korkularıma yenik düşüyorum. Sizler bunu farklı mı yapıyorsunuz?

İnsanoğlu âciz bir yaratıktır. Zavallıdır. Yetersizdir. Kendine yetmeyi bilmez o yüzden her şeyi başkasından bekler. Varlığına sahip çıkmak için teyidini bile dışarıdan arayandır. Ne yazık! Her birimiz mevcut olan tüm sıfatlara vâkıf olarak doğmaktayız ancak kapasitemizi sınırlamak konusunda uzmanız. Halbuki potansiyelimiz sonsuzdur. Sonsuz her ne demekse... Çok çok çok çoktan biraz daha fazla olsa gerek. O yüzden sürekli zaman geriye akarken, hayat da ilerlerken istediklerimiz olmadığı zaman, dışarıda bir suçlu arayanlarız. Soru şunlar olmalıdır. Fıtrat mı fırsat mı? Kader mi karar mı? Buna göre de aradığın zihin açıklığı ve huzuru bulursun!

Bilinçaltı var olmadığını bilir ancak bunu bilincin kabul etmesi akıldan ve egodan vazgeçmesini gerektirir. O yüzden tercihini bu yönde kullanmak yerine aklına hizmet etmekle tüketir ömrünü. Guruplar, geniş aileler birlikte yaşarken hayatı ve hayatın getirdiği deneyimleri beraber yaşadıklarını sanırlar. Sanmak ve zannetmek illüzyondur. Gerçek değildir. Acıları paylaştığın an aslında karşıdaki kişi kendi acısını senin sayende senin vesilenle yaşıyordur. Acını azaltamaz üstünden alamaz. Çünkü o yoktur sen onu varsayıyorsundur. Hepsi bu. Yalnız kaldığınızda, yanınızda kimse olmadığında birisinin sizi aramasını sormasını, bir başkasının sesini duymayı arzularsınız. Duyuyorsa sen varsındır, sesini du-

zurababiliyorsa da o kişi var oluyor. Birini görmek yeterli de-
 ildir bir kişi tarafından dahi olsa görünmek varsayılmaktır. O yüzden insanoğlu yok sayılmak, yok olmak ve ölümden
 korkar. Bitip tükeneceğini akıl ona dayatır. Kendin için gi-
 dene kadar dışarıdan gelen alkış, takdir ve onayla oyalana-
 caksın elbet... Dışarıdan bunu alırken bil ki onayı verenlerin
 arzu ve istekleri doğrultusunda bir hayatı yaşıyor ve onların
  rnek gösterdiği biri oluyorsundur haberin yoktur. Durup
 baktığında, kendi hayatını nasıl yaşadığını sorguladığında
 Ümit et ki çok geç olmasın. Halen hayatını istediğin gibi ya-
 şayacak vaktin önünde kalsın. İş işten geçtiğinde hayat da
 senin geçmişinde kalacak.

İnsanoğlu nedense yalnız kalmaktan çekiniyor hatta kor-
 kuyor. Sebebi meçhul veya kişiye özel sanılıyor. Aslında
 Öyle değil. İlk başta kendini sıkıldım diye kandırıyor. İşin
 aslı vakit geçmek bilmiyor ve zamanın farkındalığı artıyor.
 Ardından aklına kötü veya olumsuz düşünceler girmeye baş-
 layınca, bu yalnız kaldığını sanan kişiyi korkutmaya yetiyor.
 Her korkunun temelinde de ölüm olduğundan, şeytan da ki-
 şiye öleceğini bilinçaltından altın tepside uzatıyor... İman
 sahibi olmak ile olmamak farkı  l me duyulan korkuyla da
 alakalıdır. İncancı olan kişi ölümün bir ayrılık değil aksine
 kavuşma olduğunu bilir, inkâr edenlerse biteceğini düşünür,
 sona geldiğinden korkar. Onun sığınacak yeri yoktur artık...
 Bu yüzden en üst yargı ölümün korkusudur. Kendini tanı-
 yan ve bilen kişi yalnız kalmaktan neden korksun ki? Ken-
 diyle baş başa kalan insanın birisi için bir şeyler yapması,
 söylemesi, giyinip kuşanması gerekmiyor. O zaman sadece
 kendisi için var olan hale geliyor. Kendini sevmek de budur.
 Gün içinde kalabalıklarda kendini arayanken o esnada ken-
 disini bulan oluyor. Tıpkı uykuya dalmadan evvelki anda

olduğu gibi, tüm kılıf, zırh ve maskelerden arınmış halde bulunduğu ve kendisini sevdiği zaman gibi. Hassas, kırılğan ve şeffaf olmak neden bizleri bu kadar korkutuyor acaba?

Naçizane fikrim ruhun kısıtlı bir beden içinde olan yolculuğunda zevk almak adına, akıl sadece ona tuzak ve engelleri sunandır. Aslen aranan, özümüzdedir; ezelden ebediyete var olacaktır. Kaynak her şeyin hem özü, hem başı hem de devamıdır. Zevk peşinde olan beden, mantıkla hareket eden akıl, otorite olup yargılama gücüne sahip ruhtan güçlü müdür acaba? Beden, akıl ve ruh üçlemesinde dikkat edilirse akıl ile ruh çatıştığında vicdan azabı ve suçluluk duygusuna yer veriyor, aynı şekilde akıl ile beden çatıştıdaysa endişe, kaygı ve sıkıntıya yol açıyor. Adına anksiyete bozukluğu deniyor. Sonuçta akıl öyle veya böyle, bedene fiziksel ya da zihinsel hastalık davetiyesi çıkarıp telafisi en zor olan ruhsal sorunlara yol açabiliyor.

Su bütün arzuların artmasını sağlayan zevkin iştah kaynağıdır. Hava ciddiyetsizlik, boş konuşmak, laubaliliktir. Elle tutulacak özelliği yoktur. Topraksız dinlenme yeridir. Ağırılığı vardır. Tembellik ile melankolik bunalım halidir. Öfke ve kibirse ateştir. Yakar. Su esastır. Toprağa bulaşınca çamur olur, havaya karışınca buhar olur, ateşle temasında ısınır sonra yeni su yolunu bulup arınır. Bunlar hayatı hayat yapan güçler, enerjilerdir. Bunu bilerek eski hale dönüş nasıl olacak? Bizler beş duyuyu kullanmaya ne zaman nasıl başlayacağız? Sırasıyla olmasa bile gözler, kulaklar, dil, burun, eller, ayaklar tensel dokunma sonrası hangi organlar gelir diye düşündüm. Kalp ve beyin olduğuna kanaat getirdim. Ve en büyük savaşın sürekli son ikisinin arasında geçtiğini fark ettim. Hangisinin daha önemli olduğunu biliyor olma rağmen hangisine daha çok önem verdiğimi de anladım.

Zihinsel fonksiyonlara odaklandığımda, zihnin hem insanın dış idrak organları olan, beş duyusundan gelen veriler, hem de iç idrak denen içgüdü, sezgi, ilham, vicdan, sağduyu ve hayal gücü gibi manevi araçlar vasıtasıyla beslendiğine şahit oldum. Anlamak, öğrenmek, bilmek, ezberlemek ve hatırlamak kabiliyeti olan zihin, nefis, akıl fikir, hayal kurmak, idrak etmek, varsayım yapmak, hafıza ve irade kanallarını kullanıyor. Fakat nedense ben çoğu zaman zihnime hâkim olmak yerine, zekâ oyunlarının içinde buluyorum kendimi. Bu oyunları bana oynatan belli. Halbuki benim onu kontrol edebilmem lazım. Oyun içinde oyun oynamamın bir anlamı yok. Çünkü oynadığımın bile farkında değilim. Ne oyunu ne de oyun içinde olan oyunu fark etmeyenim. Bunun için de uyanık kalmak zorundayım. Uyanmalıyım... Aksi halde kayıtlardan yaşayacak, olan bilen gerçekten deneyimlemeden geçiştiren olacağım. Zamanın akışına hayatımı teslim eden olacağım. Zaman akacak hayat bitecek ve ben seyirci kalacağım. Halbuki benim teslim olmam gereken merci belli. Bunu unutuyor, aklıma güveniyorum. Ah kalbim, ben sana neler çektirdim. Yüreğimi dinlemek yerine aklıma kurban oldum. Ona teslim olduğum için, her şeyi kendim bildiğimi sandığımdan yeterince hızlı ilerleyemedim. Şimdi anladımı ancak uzun bir süre geçti. Telafisi imkânsız fakat iş işten geçmedi. Kısırdöngünün farkındayım. Bilgisiz ve tecrübesizken hayatı siyah veya beyaz yaşayan biriydim. Hayat bana grileri görmeyi öğretti. Sonra bilgi ve bilgelikle yenden beyaz ve siyah faslına döndüm. Aynı şekilde önce saf kalbimi dinledim ve tecrübelerim bana hep pişmanlık hisleri yaşattı. Sonra akla hizmet ettim uzun bir süre. Mantık dışına çıkmadan hislerimden yoksun kaldım. Ardından kalbin içindeki akıl gözünü açan oldum... Şimdi aklımı kalbime göm-

düm, süratle önüme bakıp ilerliyorum. Aynı yere yeniden farklı bir ben olarak geliyorum.

Zihinsel fonksiyonların pek çoğu, çoğu zaman bilinç boyutunda anlaşıyor, idrak ediliyor. Bir de bilinçaltı denilen henüz tam olarak keşfedilmemiş olgu var. Varoluşun tamamına ait bilgiler orada saklı. Gerçek hazine işte budur. İnsan aklı toplama çıkarma yapmayı sever. O zaman bilinç ve bilinçaltı dediğimiz olguların her ikisinin toplamının adı nedir? Varsa ben bulamadım. Bu konuda bir fikrim var. Âdem'in yediği meyve her neyse Saf Bilinci kırdı. Bilinçle bilinçaltını ayırmayı başardı. Fiziksel ve ruhsal yaradılışa bölündü... Bilinç zamanı tanır, geçmişle gelecek arasında kalmıştır. Dün, bugün yarın çizgisini anlar. Bilinçaltıysa anlardan oluşur, kopuk kopuktur. Her şey her an aynı zaman diliminde olmaktadır. Bilinç film gibiyken bilinçaltı birbirinden bağımsız fotoğraf kareleri gibidir. Bilinç sorularla doludur, cevaplarsa bilinçaltındadır. Bilinç sıralamayı, sınıflandırmayı, dizmeyi sever; bilinçaltıysa üst üste, alt alta, karmakarışıktır. Hiç dikkat ettiniz mi depresyonda olan insanlar nasıl da uykuya sığınıyor? Bilinçsizce gözlerini kapatıp “oraya” ulaşmak istediklerindendir. Yardım arıyorlardır.

Uyurken rüyaları görür, âlemlere dalar, sonra bir ses, vücut veya çalar saatin alarmıyla bilinç dünyasına geri döneriz. Aynı şekilde sevdiğimizle öpüşürken, mutlu anlarımızda gözlerimizi kapatıp kısmen bilinçten çıkıp, “orası”yla Bir olmaya çalışırız. Bağlantı kurmaya, bağlanmaya, ilişkiye girip, yakın olup birlik haline gelmeye niyet ederiz. İçimizden dua ederken yine aynısını yaparız. Saf Bilincin uygun gördüğü tüm sınavlar başımıza geldiğinde bilinç ve bilinçaltı tarafından farklı algılanıp iki ayrı yerde kayda geçiyor... Sorun da bu yüzden çıkabiliyor. Bilinç ve bilinçaltının, her

ikisinin birlikte bir olduğu halin adı gehinnom veya cehen-nem sözcüklerinin zıt anlamlısı olabilir. İbranice ve Türkçe olan bu iki kelime köken olarak da telaffuz olarak da nasıl da birbirine benziyorlar değil mi? Şaşırmadım. Bu yerin ne olduğunu, adını yazmamamın bir sebebi var. Henüz tam olarak anlamış değilim ondan. Bahsi geçen olgu, bilinç ötesi, farkındalık sonrası olan Saf Bilinç, İlahi Nur ve Sonsuz Işık ve bunun idrak edilişidir... Burada isminden bahsetmediğim kelimenin yüzyıllardır belli bir kullanım şekli var, yüklenen anlamın bir ağırlığı mevcut ve ben bunu sıfırdan sorgulamak konusunda henüz yeterince güçlü değilim. Bildiğim bir şey var ki, bundan da eminim: Bu kıymetli hazine, içinde sonsuz sevgi ve güvenin olduğu saklı bir yer, bir boyut, hal veya mertebedir... Belki de hepsi birdendir. O'na ulaşmak kesinlikle mümkündür... Bilinçli veya bilinçsiz. Yolu varsa şayet O bana yön verecektir.

Hayatımıza anlam katması için, sevgi ve emniyet hisle-rinin yanında bir de amaç eklemek zorundayız. Bu arayışta, ruhun besin kaynağını bulmak çok zor ancak aç hisseden ruh kendine ikiz veya üçüzünü aramıyor. Bunun bile farkın-da olmak belli bir aşama, kendini aşmak sürecidir. Arayıp bulamadığı Kaynak'ın kendisidir. Bu gıda, tam olmak, tamamlanmak arayışının kolay karşılık bulamayacak olan bes-in kaynağıdır. Yoksa ruh kendine bir eş değil oluşuma dö-nüş yolunu arıyor. Ruhu beslemenin yolları hayal kurmak, sevap ve iyilik yapmak ile sürekli şükretmekten geçiyor. Bedensel seks veya zihinsel aşk ruhu doyurmaya ne yazık ki yetmiyor. Sabredersen şayet, ektiğini de zamanı gelince biçen olursun.

İnsanoğlu tohum ektiğinde çabucak filizlenmesini ister ancak doğru tohumu eken bilir ki işi zamana kalmıştır. Bu-

nun adı beklenti veya bekleyiş değil umuttur. İyilik tohumu eken illa fidanını günü gelince görecektir. Küçükken okuldan eve dönüp, kuru fasulye tanelerini herkes gibi nemli pamuk yatağının altına dizmiş, filizlenmesini beklemiştim. Gördüğüm bir deneyi kendim evimde yaparken beklentim sabırsızlıkla kısıtlanmıştı. Sevgi ve umutla her gün hatta her saat ektiğimi kontrol edip emeğimin karşılığını gözetliyordum. Bir an önce olsun bitsin istiyordum. Ölü gibi gözükken bir tohumun toprağın altından yer üstüne çıkıp canlanmasına mucize deniyor. Pamuk altından çıkınca pek farkı olmuyor. İlk kıpırtı, canlılık belirtisinde çocukça coşku ve heyecanım görülmeye değerdi. Ektiğim fasulyelerim filizlenmişti. Sonradan sırasıyla her biri yeşeriyor ben bir şeyler becermiş hissini sürekli, ardı ardına tadıyordum. Ufacık plastik bir tabak içinde yemyeşil kısıcık fasulye fidanları bana bir orman yarattım hissini vermişti. Bir mucize, bana okulda öğretilen, doğanın doğal bir sonucuna dönüşmüştü. Doğru yaptığın bir şeyin filizlenmemesine imkân yoktur. Fidanını görmek umutla sonucu gözetmektir. İlla olacaktır; kimisinin hemen kimisinin biraz daha sonra. Ölüyü canlandırmak gibidir. Patates veya kuru soğan bile çuvalındayken yeri geldiğinde havasız susuz yeşerdiğine göre sen veya ben doğruları yaptığımızda beklenen sonuç gerçekleşmeyecek mi sanıyorsun?

İnsanoğlu halen fetihler peşinde. Bir yerleri işgal edip ele geçirmek, hükmetmek duygusuyla güçleneceğini sanıyor. Dünyayı ele geçiren olmadı, ya doğa? Doğayı ele geçirmek mümkün müdür? Yıldızları sayıp isim vererek sahiplenmek, ay veya güneşe ulaşmak... Bir yer gelir, bir an olur, insan durur ve bazı şeylerin kendisini aştığını fark eder. İşte o va-

kit küçüklüğünün, olduğu zerre halinin farkındalığına ulaşır. Kabullenir kendini. Ne olduğunu, kim olmadığını anlar. Bırakır ve teslim olur.

Tapınılacak putları dışarıda aramayın. Arabalar, evler, marka kılık kıyafet, çanta ve ayakkabılardan öte içinizde olanı bulun. Kibir, kendini beğenmişlik veya küstahlığın her biri egonun boyun eğilecek putlarıdır. Gururuna yenilip, görkem, gösteriş veya heybet tuzaklarına düşmeyesin. Geçicidir. Gelir geçer... Kendine tapınıp bir şey olduğunu sanma. İşin doğrusu sen ölünceye kadar kendin bir şeyler yaptığını düşünme, şahsına pay çıkarma. Sadece kendini bir şey sanmaktan öte bir başkasından daha iyi, daha akıllı veya daha bilge olduğun yanılgısına da düşme. Başın dik oturup kalkma, kimseye yukarıdan bakarak konuşma. Kartallar yalnız uçar ancak sen sürüdensin unutma. Nereden geldiğini ve sonradan nereye gideceğini hatırla. Yoksa sana illa hatırlatan Biri olacaktır. Korkma zamanı geldiğinde inan ki korkacaksın, iyisi mi vakit varken sen sevgiye sığın.

Kırk gün boyunca acı veya bulunduğu durumdan hiçbir rahatsızlık hissetmeyen kişinin hayatına dikkat etmesinde fayda vardır. Mesela firavunun başı hiç ağrımazdı. Bundan büyük bir felaket düşünebiliyor musunuz? Tuttuğunuz takımın hiçbir maçı kaybetmemesi fikir nasıl? Haftalarca, senelerce yenilmez oluşu heyecanı yok etmez miydi? İniş ve çıkışlar olmasa hayat yaşanmaya değer miydi? İnsan sadece ödül ve zevk dolu bir dünya âlemi sonrası Gelecek Dünya'da onu ne bekliyor diye düşünmesi gerekir. Bilinmeyene duyulan korku aslen bilineni hatırlamamaktan dolayıdır. Bu dünyada yukarıdan bakanlar Gelecek Dünya'da toprağa yakın olabilir; azı karar çoğu zarar bilenler için de yer ve mevki

gidilen yerde değişebilir. Kime nasıl davranıyorsan sana da aynı davranılacağını bilersen ona göre de hareket edersin.

Alçakgönüllü olmak sana hem kim olduğunu hem de kim olmadığını hatırlatır; haddini bildirir. Haddini bilen kendini bilir ve taşıdığı korku onu yöneten İlahi Güce sığındırır. Teslimiyetin anahtarı kendi kendine yetmek veya Özünden bağımsız olmakta değil aksine gerçek gücün kaynağında saklı durmaktadır. Tevazuun, utangaçlık, çekingenlik veya mahcup olmakla alakası yoktur. Çekingen, ürkek veya korkak kişi zayıflığına teslim olmuş, başkalarını memnun etme arayışına girmiştir. Kendine güveni yoktur. Mütevazı kişiye kendini de haddini de bilendir. Ve derinlerde bir yerde bilir ki kendi başına ne hayatının ne de varlığının bir anlamı vardır. Mütevazılık paranın satın alamayacağı erdemlerdendir. Bu yüzden kendini bilmez biri beni ha bilmiş ha bilmemiş ne fark eder? Ben kayda değer biri olmadığımı anladığımda yavaş yavaş hiç önemli bir şey olmadığımı da idrak etmek yoluna gireceğim. Hemen ardından hiçlik kavramıyla karşılaşacağım. Artık ben bir toz zerresi olduğumu öğrendiğimde ne kadar da önemli olduğumu bilecek, yaşam amacımı bulacağım. Bir yandan bu dünya benim için yaratıldı, diğer yandan da ben topraktan geldim toprak olacağım.

Herhangi bir şey için paha biçiliyorsa bilin ki onun değeri yoktur; fiyatı vardır. Onun kıymeti değil etiketi oluşmuştur. Buna kıymeti veren sadece sensindir. Paha biçilemeyen erdemler de sen de mevcut olup bunun farkında olmadıklarıdır. İçbükey aynayı hangi yöne doğru tutacağını bilmezsen kendini olduğundan büyük görmek yanılgısına da düşersin. Büyüyen görüntüden öte değildir. O ayakları yere basanı yükseltir hatta yeri geldiğinde uçurur.

Bolluk, bereket ve maddi serveti olanlara bakıp imren-

me. Bir kişinin gerçek değeri elinde sahip olduğu mal mülk, altın ve paradan belli olmaz; yaptığı yardım ve verdiği sadakayla sınırlıdır. Sana bahşedileni kullanmayı bilmende yarar vardır çünkü beraberinde götüremeyeceğini anlamış olman lazım. Ne zaman gideceğin de belli olmadığına göre bir an önce paylaşmakta fayda göreceksin. Sen Gelecek Dünya'yı şimdiden burada görmek istiyorsan sana verilenin ne için olduğunu araman da gerekiyor. Üstelik verirken de büyüklük, bolluk veya mecburiyetten vermeyeceksin, çünkü akıl ve yüreğinden ne geçtiğini görüp okuyan var. Hayatı harfler veya kelimelerle kandırman mümkün değildir. Kendi adına verme sana veren Adına dağıt... Kimin küçük kimin büyük harfle yazıldığını anımsa. Ona göre düşün ve davran. Yine de yapılan her iyiliğin bir bencillik ihtiva ettiğini unutma.

Kendimi çaresiz hissettiğim anların çoğunda dua etmeye, ağlamaya ve gözyaşına sığınmaya başladım. Ruhum ferahlıyor. Sadece düşünceyle dua etmiyorum, ağzımdan sözcükleri teker teker çıkarıyorum. Duamı duyan, ağlayışıma kulak veren ve gözyaşına sessiz kalmayan Biri var. Sen sonsuza dek şarkılara, övgülere, yüceltmeye, ilahilere, güç ve hâkimiyete, zafere, büyüklüğe, kudrete, ululanmaya, görkeme, kutsallığa ve krallığa layıksın diye başlıyorum. Bunları söyleme sebebim O'nun bunları duymaya ihtiyacı olduğundan değil ben kimin karşısında dua ve istekte bulunduğumu hatırlayayım diyedir. Bu arada dikkat ettim bir şeyleri ele geçirmek ile onları paylaşmak arasında sıkı bir ilişki bulunuyor. Dua ve istekler için de geçerli. Elime bir şeyler geçtiğinde hemen merhametle paylaşan olmalıyken, ben yargılamaya başlıyor, ahkâm kesiyorum. Gözden kaçıyor. Esir düşünüyorum. Üst dünyaları etkilemek gücüne sahip

olduğumu unutuyorum. Anladım ki fiziksel olarak bulunduğum yer ruhsal boyuttaki yerimin bir yansımasıdır. Orasını ve olduğum yeri değiştirmek de benim elimde, bana bağlı...

Asıl gücüm ruhsal ve bunu kavramakta zorlanıyorum. Bununla birlikte, kötülük veya kötü eğilim olmasa hiçbir şey meyve vermez veya çoğalamazdı. Vazifemiz kötülüğü yok etmek değil aksine onunla yüzleşip değişime uğratmaktır. Ettiğim dualarımın hepsi içimdeki iyi ve kötü eğilimle birlikte oluyor. Kötü eğilime teslim oldukça, hata ve günahları işledikçe O'ndan uzaklaşıyorum. Aramıza mesafe giriyor. Halbuki O bana herkes ve her şeyden yakın olandır.

Tahriklere kanıp günah işlemeye yakınlaştığında gözlemini kapatıp çocuk olduğun hali düşün. Anneni veya babanı ya da her ikisini birden gözünün önüne getirmeyi dene. Onların sana öğrettiği iyi ve doğruları hatırlamaya gayret et ve ardından yanlış yaptığında sana verdikleri cezayı anımsa. Kısacık bir an için dahi olsa bunu yapmayı aklına getir. Hatıra getirmemen için bunca özür varken getirmenin sunacağı huzuru düşün... Ben bunu yapmayı zor yoldan öğrendim.

Tövbe etmek, pişmanlık duymak veya suçluluk duygusundan ötedir. Asıl tövbe sevgiyle yapılandır. Ceza korkusu veya iyi bir şey elde etmek, bir karşılık beklemek için değildir. Tövbeye karar verir vermez şeytan devreye girer. Hiç vakit kaybetmez. Bu sebepten ilk başta korku vardır. Korku bahçedir. Bahçeye girdikten sonra asıl hazine dairesine ulaşılır. Bu hazine de sevginin kendisidir.

Ne zaman veya kaç defa tövbe etmeliyim? Emin olduğum, ölmeden evvel tövbe etmenin şart olduğudur. İnsanoğlu ölüm vaktinin geldiğini bilemez. Bu yüzden her gün son

günmüş gibi tövbeye sığınmalıdır. Ölüm yarın belki yarından da yakındır. Her gün hata ve günahlarının farkına varacak şekilde günlük bilançonu yapıp, temizlenip arınmalısın. Zararı olmayacaktır.

Rüyamda öldüğümü gördüğümde çok etkilenmiş, hemen akabinde herkesi deliller gibi ertesi gün gelmeyecek gibi aramıştım. Teker teker özürler dilemiştim. Hatırlamadığım neler vardı kim bilir? Kaç kişiye hile yapmıştım? Kaç defa saldırganlıkta bulunmuştum? Kimlere ağzımı bozmuş, küfretmişim?

Hangi olaylar karşısında yalana sığınmıştım? Başkaları hakkında kötü konuşup, dedikodu da yapmıştım. İnsanları, arkadaş ve dostlarımı aldatmıştım. Onlara tepeden bakarak kendimi önemli saymış, insanları hor görmüştüm. Boş konuştuğum günler ve durumlar da olmuştu. Bilmeden konuşmak, yorulmadan dinlenmek gibidir ancak bunun farkına varmadan alışkanlığa dönüştürmüştüm. İnatçılık edip, içten inanmasam da egoma yenilip insanları yanıltmıştım. Bütün bunlar günahsa ben kimden nasıl af dileyecek tövbe edecektim? Gerçek tövbe için farkındalığın farkına varıp, bunun bilince gelmesi gerekiyor. Âdem bile günah işlediğinde bunun farkına varmamıştı. Varmış olsa saklanır mıydı, tövbe mi ederdi?

Kızıp küs kaldığım pek çok kişi oldu. Bazen kin tuttum bazen de nefret ettim. Nefret bir kişinin bir başkasıyla, aralarındaki kavga veya anlaşmazlıktan ötürü üç ardışık gün konuşmamasıdır. Çoğu zaman istediklerimi yaptıramadığım için nefret edip kendime kızdım. Güçsüzlüğüme sitem ettim. Ancak karşımdakinden hıncımı aldım. Üzdüm, ezdim ve sonucunda güçlendiğimi düşündüm. Gücümle insanlara her şeyi yaptırabileceğimi gördüm ancak herhangi bir kişi-

nin içten beni sevmesi ve benim için hayır duası etmesini sağlayamayacağımı da öğrendim. Bu yüzden bu tip duaların kıymeti manevi dünyalarda çok büyüktür. Tecrübeyle öğrendiğim gerçeklerden bir tanesi şu ki, ben hakikaten mutluysam onu kimse elimden alamaz. Mutluluğu yaşamak var, mutluluğu yakalamak var.. Yaşanan geçmişe doğru akar ve hafızada kaydolar. Yakalanansa benimle kalır ve beni hiç bırakmaz.

Birine özgürlüğünü vermek aslen kendini özgür kılmaktır. Bunun en zor fakat olması gereken yolu affederek mümkündür. Her kim sana ne kötülük yaptıysa bil ki olması gerektiği için oldu ve sen bundan öğrenip ilerledin. O kişinin de yapması gereken buydu. Senin onu affetmen senin büyüklüğünü ortaya koymaz sadece seni özgür bırakır. Onu düşünmekten, onun bunu neden yaptığına dair vakit ayırmaktan kendi içini kin, öfke ve hasetle doldurup kirletmekten alıkoyar. Affetmeyi karşındaki kişi için değil kendin için yaparsın! Özür dilemek de zordur, affetmek de. Her iki durumda da ego hükümdardır. Gerçekten hata veya günah işlediğini bildiğin bir kul varsa ona gidip özür diledikten sonra seni affetmezse ikinci ve üçüncü kere de denemelisin. İlk ziyaretinde yalnız gittiysen ikinci ve üçüncüde üç farklı şahitle gitmende fayda vardır. Yine de affetmiyorsa ısrar etmen gerekli değildir artık. Gerçek görülemedince göreceli olur. Yazık ki insanlar birbirlerine karşı hata yapıp günah işlediklerinde olanları ne kadar süratle bağışlarsa Allah da o kişinin işlediği günahları aynı hızla affedeceğini bilmezden gelir.

Evlenmeden evvel eşim benden sadakat sözü istemişti. Bunu bekleyen kişinin aslında kendisi aldatmaya meyilli demek olmuyor mu? Belki de daha önceden bunu deneyim-

lediğini söylediğinin farkında değildi. Onu defalarca başkalarıyla aldattım. Bundan dolayı üzgünüm. Kendisini ruhsal ve duygusal olarak tatmin edemediğimden ötürü de pişmanım. Affına sığınıyorum. Sevginin tutsağı olmuştum. Sevgi karşındaki kişiye hükmedip onu sahiplenmek değildir. Bu onu köle yapar. Ardından köleye hürriyetini verdiğinde alışkanlıkları onu gerçekten özgür kılar mı? Sevgi özgür müdür yoksa sevginin kendisi tutsaklık mıdır? Zaaflı olduğu taraf aynı zamanda da tutsak olandır. Birine âşık olduğunda onu yere göğe sığdıramazsın. Yıldızlara oturtur hayranlıkla seyrederdin. İlk fırsatı bulduğundaysa ona hükmetmek için onu sıradanlaştırmaya gayret edersin. Sonunda da başarısız. Bu sahte güç mutluluğun baltasıdır. Aradığım, yeniden bulmayı umduğum, karımın eski bir haliyken onu bu halde bir daha asla göremeyeceğimi bilmek bana ağır gelmişti. Ondan ve hayattan intikam almak için sevgi ve sıcaklığı başkalarında aramıştım. Evliliğimi bitiren ben olmuştum. Üzgünüm. Şimdi neye yarar? Özür diliyorum.

Aklımın içindeki şeytan çoğu zaman bana “Senden önce de yapan nasılsa oldu. Korkma” diyordu. Günahlar işlendikçe, aynısı tekrar ettikçe etkisi de azalmaya başlar. Sen alışırsın. Suçüstü yakalanan bir hırsız soymaktan vazgeçer mi? Neden ve nasıl yakalandığına odaklanıp bir dahaki sefer bunu daha kusursuz yapmanın yollarını araştırır. Yaptığım hata veya günahları şeytanın unutturması yenilerine zemin hazırlamak içindi. Bir günahın karşılığı her zaman bir başka günahtır. Bugün unuttuklarımı günü gelince onun hatırlatmaması mümkün müdür? Bir şeyi unutmak farklı, göz ardı veya ihmal etmek farklıdır. Biliyorum ki hiçbir insan günahsız değildir. Gelip geçen herkes günah işlemiş ve yeni

gelecek olanlar da işleyecektir. Olduğumuz kişi ile olmamız beklenen kişi arasındaki ara açılmaya devam ediyor. Ve bizler O'ndan uzaklaşıyoruz.

Anneme ve babama karşı da bilerek veya bilmeden pek çok günah işledim sanırım. Saygıda kusur etmişimdir. Mutlaka hatalarım olmuştur. Mezarlarını ziyaret edip özür dile-dim. Ağladım. Onları özleyorum. Eksikliklerini hissediyor, yaşıyorum. İşin gerçeği, yerleri dolsa onları özlemezdim elbet. Gerçek matem gözyaşlarında saklı değil yüreğimde hissedilendir. Yokluklarının açtığı yara halen iyileşmedi.

Allah'a karşı işlenen günahlar için tövbe etmen gerekiyor ancak bir insana karşı günah işlemişsen şahsen o kişi tarafından affedilmedikçe bağışlanmazsın. Günah işlemekten evvel ve günahattan sonra Merhametli, Güçlü, Bağışlayıcı, Lütufkâr, Öfkesini Geciktiren, İyilikte Cömert, Gerçek, iyilikleri bin nesil için hatırdan tutan, bile bile ve bilinçli işlenen günahları ve dikkatsizlikle işlenen günahları affeden, temize çıkaran Allah'ım sana yalvarıp yakarıyorum. Sen adil, hakkaniyet sahibi ve bağışlayıcısın, tövbeme kucak aç, bana yumuşak davranıp acı ve beni affet. Bilerek veya bilmeden işlediğim günahlar için her gece gözyaşları içinde ağlayarak ettiğim buna benzer bir duam var.

Biliyorum ki, pişman olduğuma, tövbe ettiğime dair en ufak bir iğne deliği büyüklüğünde yer açarsam bana koridor büyüklüğünde bir başka yer daha açılacaktır. Tövbe etmiş olan biri günahı tatmış olmasına rağmen onunla ilgili güçlü arzusunu yenip, o günahattan uzak kalabildiği için Allah'ın gözünde daha da kıymete biner. Allah bir insanı günah işlemekten evvel ne kadar kabullenmeye hazırsa, günah sonrasında da o kadar hazırdır. O günahkârın ölmesini değil pişman olup tövbe etmesini ister. Cehennem ateşinde yanmayı

deneyimlemiş bir günahkârın yeniden masumiyet içinde cenneti keşfetme olasılığı vardır. Hiçbir günah son değildir. Ağırlığı, derinliği ve karanlığı ne olursa olsun dönüş kapısı hep vardır. Allah'ın merhametinden hiçbir zaman umudumu kesmem çünkü O her zaman gözyaşı kapılarını açık bırakır. İlahi kararlar net ve açık olsa bile içten bir dua Allah katındaki kararı değiştirmeye yeterli olabilir. Dualarımda hak aramıyorum, hakkımı istemiyorum sadece bana hakkaniyet sahibi Rabb'imın lütufta bulunmasını, kendinden bir hediye olarak vermesini diliyorum. O kime merhamet etmek isterse merhamet eder, kime acıyıp lütuf göstermek isterse ona acır ve lütuf gösterir. Bizler hep bir şeyler yaptığımızın yanılgısı içindeyken olması gerekene bir şey ekleyip onu eksilteler oluyoruz farkında değiliz.

Tövbenin başlangıcı pişmanlık duymak, günahı terk etmek ve sesli dile getirmektir. Bunu bir başka insanın duymasına gerek yoktur. Gerçekten tövbe etse de kişi, karşısına aynı günahı işlemek üzere yeniden bir tahrik çıktığında nefesine hâkim olmalıdır. İnsanın en karanlık yanı kendine söylediği yalanlarda gizlenir. Nice yeminler edilir, sözler verilir... Zamanı gelir vazgeçilen, tövbe denilen her ne varsa daha cazip daha iştah açıcı olarak yeniden karşımıza çıkar. Buna hayır demek nefsin kontrolünü gerektirir. Aç insanın önüne yemek koyduğunda karnını doyurmak için yer. Karnı tok olansa gözlerini doyurmak için yer. Tövbe sonrası aynı günah fırsatı ikinci kere karşına çıktığında da buna dur diyebilmelisin. Ancak ondan sonra tövbe ettiğine kendisini de inandırırısın. Kalpten uzaklaşan her zaman aklına yenik düşer. Hayatının tüm günlerinde sen sakın kalbinden ayrı ya da gayrı düşme.

Tövbe zamanı içerir. Geçmişte yapılan bir günahın gele-

cek için düzeltilmesi işlemdir. Dün olan biten yarını aydınlatmazsa şu anda olduğun yer mutlaka karanlıktır. Dikkat et. Bil ki bu gizemli tövbe sokağına giren kişi, aynı zamanda yalnız kalacaktır. Amaç, karanlık ve bilinmeyenin içine girerek Işık'a ulaşmaktır. Bu yol engel ve tahriklerle dolu olacaktır. Yolunu kesen, seni yolundan döndürmek isteyenlerle karşılaşacaksın. Kudret ve gücünü hatırla. Hak yoluna gireceksen yolun da hakkını vereceksin. Yine de ne olduğunu unutma! İnsanoğlu çamurdur. Özü toprak ile suyun karışımıdır. Şeytansa ateştir. İçten içe şeytan, insanın onu yok edebilme yetisine sahip olduğunu bilir. Bu yüzden ortaya çıkmaz, saklanır! Bilir ki sönmeyecek ateş yoktur. İnsanın hem yapıcı hem de yıkıcı düşünce gücü vardır. Aynı zamanda da doğru ile yanlış ayırt edebilme kabiliyeti mevcuttur. Bunları kullanmadan, kendi doğasına teslim olup hareket ederse insan olmaktan çıkıp hayvanlaşır. Bu da şeytanın işine gelir.

Günah ve ceza, suç ve ceza oldum olası beni etkilemiştir. Çocukken pek fazla ceza aldığımı hatırlamam ancak mükâfat almayı sevdiğimi anımsarım. Bana söyleneni yaptıkça onay alır, ardından isteklerimi sıralardım. Annemin veya babamın evde kurallar koyup benim bunlara uymamı beklemele-ri olağandı. Uymak zorundaydım. Seçeneğim yoktu. Ergen yıllarımda itirazlar ettiysem de sözümü dinletemedim. İnanın epeyce uğraştım. Her ikisi aynı fikirde olunca bir bildikleri vardır diyerek istemeden pes ettim. Onlara sığındım. Annem ve babam benim için neyin iyi ve doğru olduğunu biliyorlardı. Bunu kabul etmem uzun yıllarımı aldı. Yine de hiçbir zaman onlara sesli olarak bunu söylemedim. Şükranlarımı sunamadım. Beni affetsinler.

Konu günahlar olunca bunları bana bildiren merci çok

yüksek. Anlayış ve kavramamın dışındadır. Bana çok uzak bir olgu ancak benim çok yakınımda. Nefesimdedir. İçimde benimle birlikte, Bir'dir.

Günah kadar günaha giden yolun kendisi de önemlidir elbet. Hiçbir günah aniden, birdenbire, sıfırdan işlenmiyor. Ön hazırlığı var. Aklından geçen düşünce eyleme dönüşüyor; ya söz ya davranış olarak ortaya çıkabiliyor. Bunu kimin yaptığını tahmin etmek zor değil. Şeytan denilen güç Allah'a iman etmeni istemez çünkü O'na inanmak Gelecek Dünya'yı da kabullenmektir. Şeytan sadece bedenden ibaret olduğunu düşündürmeyi tercih edip aklını çeler. Seni kendine en büyük düşman haline getirir. Sen kendin için en iyisi nedir onu bulmaktan âciz hale dönüşürsün. Bahsi geçen günah yoluna bazen birkaç kez girip günaha kadar uzanmıyor ancak tadını alıp bir yerlerde seziyoruz. İnkâr etmeyin! Günahtan pişmanlık duymak kadar bu yoldan çıkmak da önemlidir. Aksi halde sürekli kendi nefsinizi sınavacaksınız. Bu yolun hangisi olduğunu gayet iyi biliyorsunuz. Bu şekilde günahı işlemekten vazgeçmek öyle veya böyle cezadan korkmaktan ötürüdür, vicdan muhasebesinden dolayı değil. Her şeyin zamanı vardır. Susmak zamanı ve konuşmak zamanı da... Şimdi susmanın sırası değildir. Yaptıklarımı sesli olarak dile getireceğim.

Günahın anlamı, hedefi şaşırmak ve kaçırmaktır. Gideceği yeri bilen hedefine odaklanırsa yolunu şaşırp kaçırılmaz ancak dikkati dağıldığında gitmeyeceği yerleri fark eder ve engeller sandığı tuzaklara düşer. Sadece şeytan kendi günahlarını kabul etmez, pişmanlık duymaz, isyan ve inkâr edip tövbeye yanaşmaz. Şeytanın tahrik edici gücü insanı etki altına aldığı anda, günahı işlemekle insan arzu ettiği her şeyin eline geçeceği yanılgısına düşer. Kişi günahı işledikten sonra da ardın-

dan olan bitenin ne kadar anlamsız olduğunun farkına varır. Değmediğine kanaat getirse bile, yine de kendini inandırmak için bir çaba sarf eder. Bir şey yapmıştır, yaptığına değmemiştir ve kendisini aksine inandırmak için yalanlara sığınacaktır. Aksi halde hata yaptığını kabul etmek zorunda kalacaktır. Bu genel insanın ortalama doğasına aykırıdır. Hataları tekrar ettikçe insanlar seni sevmiyorsa, günahlarında ısrar eden olursan Allah seni nasıl sevsin? O sever çünkü sabırlıdır. Senden daha iyisini yapmanı bekler... Ettiğini sandığın tövbeyi Allah neden kabul etsin? Merhametli ve şefkatli olduğundan yine sebat eder. Asıl önemli olan sen kendini kandırmaktan ne zaman vazgeçeceksin? Ağzından çıkanı duyup, aklından geçeni de bilen, oyuna gelir mi hiç? İçini de dışını da gören seni tanımaz mı sanıyorsun? Bil ki şeytan herkese aynı yakınlıktadır, soru senin ondan ne kadar uzakta durduğundur. Ateş ateşi çeker nedense. Yangını söndürmek için ihtiyaç olan sudur. Ateşi yaymak içinse rüzgâr yeterlidir. İçinde ateş varsa suyla arınırsan havayla da yanarsın. Yol senin, tercih senindir. Gerçeği göremeyip inkâr eden, şeytanla ittifak kurar ve onun için çalışır, aynı safta savaşır.

Çaresiz kaldığımda bir insana sığınıp, derdimi ona açmak yerine duaya başvuruyorum. Dualar yürekte hizmet etmektir. Benim kimselerle alışverişim yok. Olmaz da. Dualar da pazarlık olmamalı. Dua şüpheyi kesinliğe, inancı biline çevirir.

“Ben Seni unutsam bile ne olur Sen beni unutma, ben kendimden vazgeçsem bile Sen benden vazgeçip pes etme ne olur. Sana ve dolayısıyla kendime inanmadığım için beni affet. Beni kusursuz yaratmış olmana rağmen, kendimi başkalarına kıyaslayıp tek olduğumu unuttuğum ve kendimde kusurlar bulabildiğim için beni bağışla...”

Kendi kendimi tatmin etmenin, evli kadınlarla ve paralı fahişelerle birlikte olmanın günah olduğunu öğrendim. Ancak her birinin rızası vardı. Bana verilen emre karşı geldiğim için Allah'a sığınmakla yetineceğim. O beni bilir, tanır ve geçmiş affeder. Bu konularda bir kula eziyet etmedim, kul hakkı da yemedim. O yüzden Allah'a karşı işlediğim günahların halka açılmasına gerek yok. Halkın ne düşündüğü ve beni nasıl yargılayacağı O'nun huzurunda olmaktan önemli olamaz. Birini memnun etmek, popüler ve sevilen biri olmak uğruna yaptığım yanlışları düşünmek beni yordu. Bu konuda daha fazla çaba sarf etmeyeceğim.

İşlediğim günahları sesli olarak dile getirmek bir başka insana söylemekten ötedir. Tövbe ettikten sonra günahı dile getirmem yalnız başıma dahi olsa işlediğim günahın farkındalığını anlamaktır. Çünkü ben zaten her an O'nun huzurundayım. Sadece günah işledikçe O'nunla aramda olan mesafeyi açıyorum. Temizlenmek, arınmak ve nihayetinde bir bebek kadar masum olabilmek için uğraşıyorum. Bunu yine kendim için yapıyorum. Günahın farkındalığı ve pişmanlık yetmiyor. Tamir edip geriye saf hale dönmek de gerekiyor. Ben geriye dönünce O'nu da daha yakından hissediyorum. Çünkü O zaten yanı başımda, O'ndan uzaklaşan benim. Benimle olduğunu sezdiğimde O'na seslenirim. O beni dinler.

Günahın seyri düz çizgi gibi olmaz. Aksine, çember gibidir. Bir yerden başlayıp ilerler, sonra yine aynı yerde kendini bulabilirsin. Bir daha benzer tahriklerle karşılaşır, yeniden karar vereceğin yol ayırımına gelebilirsin. Hedefinden uzaklaştığını düşünürsün fakat aslında başladığın ilk yere dönmektesindir. Hedefini şaşırdığını sana fitneleyen, doğrudan uzaklaşman için yalan söyleyen ses o ayrımlarda güçlenir.

İman edenler, tövbe edenler, hamt edenler, ibadet edenler, secde edenler ve dua edenler bu sesi kısılabiliyor.

Kısamadığım bir ses vardı. Meyra'yı unutmak bir yana sürekli mezarını ziyarete gidiyordum. Ta ki biri bana onun ruhunu rahat bırak diyene kadar sürdü. Ruhunun bile huzura ermesine izin vermiyordum demek ki. Kimi zaman mezar taşına bakıp aramızda geçen hisleri yeniden kendime yaşıtıyordum. O masum, saf, çocuksu ilkleri yine doya doya tadıyordum. Taşın üzerinde duran fotoğrafı aynı kalmış gözümde hiç yaşlanmamıştı. Kimi zamansa soğuk anlamsız bir taş parçasının karşısında durup ne yaptığımı anlam vermeye çalışıyordum. Son zamanlarda sevdiği çiçekleri alıp mermer yatağına bırakmak da anlamını yitirmiş, sadece yerden bir taş alıp koymakla yetiniyordum. Günahım neydi? Bulamıyordum. Yaşıyor ve bekâr olsaydı, kalbini çalmak, aklını çelmek ve iğfal etmekten ötürü onu kendime eş olarak almalıydım. Ancak ölüp gitmişti. Hem kendimi kötü hissediyor hem de vicdan azabı içinde yanıyordum. Suçluluk duygusunu üzerimden bir başkasına atmam mümkün müydü? Bu duyguyu bir başkasıyla paylaşıp azaltmam söz konusu olabilir miydi? Yoksa kendi kendime ceza verip infaz etmek bu muydu? Vicdan azabının transferi yapılamaz mıydı? Benden bir başkasına yollamanın yolu neydi? İçimde bir pişmanlık vardı elbet. Telifisi mümkün olmayan bir hata işlemiştim. Hatayı başlatan bendim, bitirensiz Meyra'ydı. Kanuna karşı yaptığım hata bir günaha dönüşmüştü... İntihar etmek cinayet işlemekle aynı sayılır. Bir kişinin kötü veya yanlış bir öneriyle ölümüne sebep vermek ya da birini ölümden kurtaracak bir sırra sahip olup bunu açıklamamak cinayete eşdeğer tutulur. Olmuyordu. Ne yapsam, ne etsem üzerimden bu yükü atamıyordum. Olan bitenler çok çabuk

gelişmişti. Ben sarhoştum, sersemlemiştim, uykusuzdum. Ben tecrübesizdim, toydum ve işin gerçeği korkaktım. Hiç kimseyle paylaşmamış olmama rağmen herkesin bildiğini düşündüğüm günler oluyordu. Kendi işim gereği tüm danışanlarıma verdiğim sağlıklı tavsiyeleri duyamıyordum. Fakat bir şeyler yapmam gerekiyordu. Yeni bir adım, değişik bir yaklaşım olmalıydı. Seneler sonra İhsan Abi ve Hanife Teyze'yi bulmaya karar verdim. Her ay para yollamaya devam ediyordum ancak onları görmeyeli uzun yıllar olmuştu. Kim bilir hatırlıyorlar mıydı beni? Neler olmuştu bu geçen süre içinde? Nasıl bir hayat yaşamışlardı? Bu sorularıma cevap bulmak üzere bir yola çıktım. Banka şubesi elimde olan tek ipucuydu. Bir şekilde onlara ulaşacaktım. Ruhumun bu ağırlıktan kurtulması gerekiyordu. Tövbe etmiştim ancak yeterli gelmemişti.

En zor en büyük sınavlar insanın çocuğuyla ilgili başına gelenlerdir. Allah kimseyi bu şekilde sınamasın. İnsanın gücü, akli dengesi genelde bunu kaldıracak kapasitede değildir ne yazık ki. Tüm yol boyunca biricik oğlumu düşündüm. Aynı şey onun başına gelse ben ne hissederdim? Öyle veya böyle kafası bozulup canına kıymak istese bana ne olurdu? Buna sebep olan kişi elime geçse ben ona ne yapardım? Oğlumdan sorumluyum. Ona bakmak, onu sevip korumak benim yükümlülüğümdür. Bunu yapıyor olmak beni tatmin etse bile eninde sonunda vazifemdir. Elimden gelen en iyi şekilde yapıyorum ve yapacağım.

İçimdeki ses beni sürekli yargılamaya devam ederken, ona karşı koymakta zorlanıyordum. Kendimi İhsan Abi'nin yerine koyup ağladım. “Göze karşılık gözün, dişe karşılık dişin, ele karşılık elin, ayağa karşılık ayağın parasal karşılığı tazmin edilmelidir.” Bu cümle kafamın içinde defalarca tek-

rar ediyordu. Durdurmaya çalışmam nafileydi. İşe yaramıyordu. Acı ve hasarın bedeli elbette gözünü çıkaran kişinin gözünü çıkarmak değildir çünkü kaş yaparken göz çıkarmak mümkündür. Gözünü çıkaracağım diye adamın kan kaybından ölmesine bile yol açılabilir. Her insanın acıya karşı dayanıklılığı da aynı değildir. Bahsi geçen kelimelerin deyimisel anlamları olmalıydı. Size anlaması çok basit gelse bile ben kafamın içinde sorguluyordum. Sorumlu taraf zarar verdiği organa karşılık, o organın parasal değerini ödemekle yükümlüdür. Hesabın nasıl yapılacağı da ortadadır. Bugünün şartlarında hasar, acı, tıbbi masraflar, yetenek ve becerilerinin kısıtlanıp sınırlanması, fiziksel hasarın yol açtığı zihinsel ve ruhsal yaraların telafisini içerir. Kurban kişi gözünü, dişini veya elini kaybetmişse bu eksikliğin sebep olacağı parasal eksikliğin farkı tazmin edilmelidir. Eski hali ile yeni hali arasındaki değişim cebine giren parasına, maaşına ne kadar etki ediyorsa bu fark karşılanmak zorundadır. Maddiyatla bu zarar telafi edilse bile kurbanın affına ihtiyaç yok mudur? Kurban ölen giden miydi yoksa geride kalan acılı anne ve babası mıydı? Ben kendimce Meyra adına senelerdir para yollarken, bunu vicdanımın hafiflemesi için yapıyordum. Karşı tarafın ne düşündüğüne, neler yaşadığına hiç önem vermedim. Şimdi baba olduktan sonra sorgulamalarım derinleşti. Yine de cezamın ne olacağı hakkında bir fikrim yok. İlla bir ceza ödemeli miydim? Bu sorularıma cevap arıyordum.

Sekreterim hesap sahibinin ikametgâh adresini bankadan öğrenmeye çalışmış, ancak başarılı olamamıştı. Her ayın aynı günü dakik bir şekilde parayı çektiğinden, onu takip ettirip izini bulmak kolay olmuştu. Uçak yolculuğu hayatımın en zor seyahatlerinden birine dönüşecekti. Vicdanıma yolculuktu; elbette uzun olacaktı.

Ne yazık ki insanoğlu yaptığı hata, işlediği günah ve zulümlerinin sonucunu birdenbire fark edemiyor. Bunlarla ilgili cezaları da derhal ardından yaşamazsa, yapılan yanlışla sorumlu kişi sanki zulmüne izin verilmiş düşüncesine kapılabiliyor. Bela ve cezası geciktirildiğinden arada geçen süre hem oyalayıcı hem de yanıltıcı olabiliyor. Yeniden günah işlemesi için de bir boşluk doğuyor. Yani hata veya günahların cezası her defasında hemen ardından başına gelseydi o zaman insanın da seçim hakkı kalmazdı. Kötülük de ortadan kalkardı. Araya zaman girdiğinden başımıza gelen olumsuz şeylerin neden olduğuna anlam bulmakta zorlanıyoruz. Manevi dünyalarda saat yoktur. Bana da olan aynen buydu. Hayatım normale dönmüş, olan bitenleri geride bıraktığımı sanmıştım. Unutamamıştım. Her gün aklım vicdanımı köşeye sıkıştırıyordu. Yaptığım büyük bir yanlıştı ve ben bunu kimselere anlatmadan bu kadar süre içimde taşımayı becermiştim. Maalesef, iyi niyetle bile yapılmış olsa yanlış bir hareketi temize çıkarmanın yolu yoktur. Bununla birlikte bilgi eksik bile olsa her insan doğruları bulmakla yükümlüdür.

Doğru olan, yapılması gerekenler bize bildirildi. Biz onları duymazdan geldik. En azından ben içimdeki karanlığın dışarıdan bir ışıkla aydınlanmayacağını zor yoldan gördüm. İnsanlık, kendini anlamaya başladığında, diğerlerini anlamak üzere yola çıkmaktır. Kendimi anlamak için de içdünyama dönüş yolculuğu yapmıştım. Bu yalnızlığa yapılan yolculuk sanılanın aksine kendine ulaşımıdır. Ben kendime gelmiştim. Bu ulaştığım yerde pek çok şey değişecekti.

Meyra'nın ailesinin karşısına çıkıp ne diyecektim? Nasıl söze başlayıp ne şekilde bitirecektim? Yüreğimden gelen ses sürekli tekrar ediyordu. "Hakikati çıırılçıplak, olduğu gibi görmek isteyensen şayet, soyunacaksın! Kılık kıyafet-

ten, maske ve kılıflarından arınacak anadan doğma hale dönüp, tövbe edeceksin.” Hiç de kolay değildi. Duyacaklarıma karşı alacağım tavır ne olmalı belli değildi. Bu yüzden aynı sözleri sürekli duymak beni deliye çeviriyordu. Ne olacağını, beni neyin beklediğini bilmezken, çocuk gibi korkuyordum. Son zamanlarda sevgi depom da boşalmıştı. Bu tespitim sözde beni ileriye taşıyacaktı. Kaderin ağlarını örmesine izin vermediğimden kendi başıma çorap örmüştüm. Ne arıyordum? Ne bulmayı umuyordum? Bilmiyordum. Çok yol kat ettiğimden emindim ve illa bu işi çözümlemem gerekiyordu. Yokmuş gibi davranmanın ne bana ne bir başkasına hayrı vardı.

Kafamın içinde bir sürü senaryolar geçerken hatırladım ki, kasten yanıltıcı olmakla kesin yalan söylemek arasında fark vardır. Kendini kandırmak ile bilerek kendine yalan söylemek arasında olan gibidir. Herhangi bir konuda taraf olmaktan korkmak yerine illa iyiyi, doğruyu seçmeliydim. Ben yanlış yola girmiştım. Kendimi arayıp bulmam zaman almıştı. Yine de halime alışmam zordu. Kendime alışmaya ihtiyacım vardı. Bu başkasına alışmak onu çantada keklik olarak görmekten öteydi. Kendine alışmak, kendini olduğun halde kabullenmektir. Sen kendini kabul etmezsen başkası seni neden olduğun veya olmadığın gibi kabullensin ki? Düşün! Kafamın içinde fikirler kurbanlık danalar gibi kaçıyorlardı. Günahın büyüğü küçüğü olur muydu? Küçük sanılan bir günah tekrarlandıkça büyümeyi miydi zaten? Meyra’nın günahını bu kadar uzun zaman çekiyor olmam yeterli değil miydi? Günahı işlerken kalp mühürleniyor ve akıl bile baştan çıkıyor. Adı üzerinde zaten, aniden baştan çıkaran oluveriyor.

Uçakta yerimi aldığımda düşüncelere daldım. Meyra’nın

ruhunu serbest bırakmak için en son ziyarete gittiğimde toplam on yetişkin erkek mezarı başındaydık. Hayatımın en zor günüydü diyebilirim. Kendimle yüzleşmek zamanıydı. Yine de korku beni sarıp sarmaladı. Yetinmeyi bilmediğimden sürünmenin yollarında kayboldum. Her biri işim icabı tanıdığım doktor, psikiyatr ve psikologlardı. Hayat hikâyemi dinlerlerken her birinin aynı zamanda beni yargıladıklarını gözlerinden okuyordum. Korkaklığıma şahit oldum. Bir kez daha... Onlar işleri icabı yeminli olup duyduklarını bir başkasına söylememek üzere yeminliyidiler. Bu yüzden eş, dost, akraba veya arkadaş seçmedim. Kanuni bir işlemden kaçmak istemiştim. Bir şeye seyirci kalmak, taraf olmadan yokmuş gibi davranmak çok ağırdır. Herkes bu yükü taşıyamaz! Allah korkusuna sığınıp, O'na olan saygıma güvenip, işlediğim günahı hepsinin önünde dile getirdim. Meyra'dan özür diledim. Beni affetmesi için gözyaşlarımda boğuldum. Beni tutmak isteyen, destek olmaya çalışan meslektaşlarımdan elini ittim. Bunu yalnız yaşamam gerekiyordu. Küçüldüm, ufaldım, aşağılık hissettim kendimi. İçimin karanlığında, yapayalnız bir halde ruhumun ağırlığına denk geldim. Karanlıkta kalan ruhumun yalın yalnızlığına dokunacak kimse yoktu. Ruhum varlığını arıyordu. Olanların her birini hak ettim. Geç bile başıma geldi... Çünkü ben yumruğumu sıkıp yüreğimin taşlaşmasına izin verdim. Bir zamanlar içimdeki kalp durmuş, benden evvel ölmüştü.

“Allah'ım ya Rabb'im, göklerin ve yeryüzünün Efendisi, beni affet, ben sana karşı bir günah işledim. Meyra kuluna karşı yanlış yaptım. Pişmanım ve bir daha olmayacak. Yargı hakkı yalnız senindir” deyip olan biteni hatırladığım kadarıyla sesli dile getirdim. İtiraf ettim. Kimi zaman günahı işlemek kadar düşünmesi de başa beladır. Günah yolunu

yeniden açabilir. Aklımdan geçen düşünceleri ifade etmek hiç bu kadar zor gelmemişti. Üzerinden epey bir zaman geçtiği için olayın bazı detaylarını unutmuş bazı yeni hisleri de eklemiş olabilirdim. Gönlümden geçen niyet iyiydi. Allah şahidimdi. Bir şeyi saklamak için özel bir çaba göstermedim. Temizlenmek, arınmak istiyordum. Yardıma ihtiyacım vardı. Artık sona ermeliydi bu zulüm.

Uçak kalkışa geçtiğinde dua ediyordum. İhsan Abilere varmadan evvel bana bir şey olmasın diye Allah'tan istekte bulunuyordum. Onlarla görüşüp ruhumu azat etmem gerekiyordu. Bu ağırlığı daha fazla taşıyamayacaktım. Çok yorgundum. Sersem gibiydim.

Kapıyı çaldığımda İhsan Abi açtı. Aynı hatırladığım gibiydi. Hiç değişmemişti. Bu kadar zaman geçmiş olmasına rağmen bir gün bile yaş almamıştı. Onunla aynı yaşta gibiydim hatta ben biraz daha yaşlı duruyordum. Beni çabucak tanıdı ve içeriye buyur etti. Hanife Teyze mutfaktan çıkıp yanıma geldi. Sarılıp öptüler, bağırklarına bastılar. İkisi için zaman durdurmuştu sanki. Onları son gördüğüm haldeydiler. Anlam veremedim. Baktığım ile gördüğüm karışınca aklım da darmaduman oldu. "Meyra" diye seslendi ve içerdiden Meyra geliverdi. Güzeldi. Aklımda olan son fotoğraf karesinden bile daha alımlı saf ve masumdu. Gencecikti. En önemlisi yaşıyordu... Mutlu oldum. Çok mutlu ve huzurlu oldum. Birdenbire surat ifadesi değişti ve üzerime yürümeye başladı. "Beni sen öldürdün. Senin yüzünden öldüm. İntihar etmeme sebep olan sensin" diye bağırmaya başladı. "Sen ölmedin ki" dedim. "Yaşıyorsun!" diye devam ettim. Yüzü gözü dağılmaya başladı. Karanlık oluştu. İhsan Abi gencecik haliyle üzerime yürüdü. "Kızıma ne yaptın alçak herif?" diye boğazıma sarıldı. Nefes alamıyordum. Ne yap-

cağımı bilmiyordum. Hanife Teyze benden genç duruyordu. Ona baktım yardım istercesine. Yanıma gelip yüzüme tükürdü. “Allah sınavlarımı artırsın senin” demekle yetindi. “Bize para yollamakla vicdanına mı hizmet ettin? Hiç mi Allah korkun yok?” diyen İhsan Abi’ydi. Aklım, mantığım birbirine girmiş, olan bitene anlam bulmaya çalışıyordum. “Baban olayı örtbas ettiğinde neler olup bittiğini anlamadık mı sanıyorsun?” dediğinde cevap vermeye çalıştım. Ağzım açılıyor fakat ses çıkmıyordu. “Babam olan biteni hiçbir zaman bilmedi. Annem de. Her ikisi de öldü zaten. Bilen sadece benim” demek kafamın içinden geçiyordu. Yumruklamaya başladığında karşı koymuyordum. Kum çuvalı gibi yerden yere vuruyordu beni. Bir ara havalandım. Tavana çarpıp halının üzerine düştüm, tek eliyle beni kaldırdı ve bir kez daha havaya fırlattı. Korktum. Duvardan duvara atarken, öleceğimi sandım. “Meyra nereye gitti?” diye sordum kanlar içerisindeyken. “Meyra öldü. Onu sen öldürdün. Anlamıyor musun? Hatırlamıyor musun?” diye avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Odanın içi kanla doldu. Yerden tavana kan gölü oluştu. Kendi kanımda boğuluyordum. İhsan Abi aniden iki tane oluverdi. Sersemlemiştim. Sonra yaklaşık on tane İhsan Abi karşımda sıraya girdi. Birden, bir orduya dönüştü. Her biri suratında öfke ve nefret ifadesiyle üzerime gelmeye başladı. Ezilmeye müsait bir böcek gibi hissettim kendimi. Hanife Teyze’ye yalvaran bir ifadeyle baktım. Sanki o beni kurtaracaktı! Ağlamaya başladım. Ufak, çaresiz bir çocuk gibi gözyaşlarına sığındım. “Yeter durun. Ne olur durun, bana bir şey yapmayın. Beni affedin. Ne olur yaptığımı bağışlayın” diye feryat ederken cep telefonum çaldı. Nasıl olduysa birden kendimi işyerinde buluverdim. Eski eşim ağlayarak televizyonu açmamı söyledi. İhsan Abi deliye ben-

ziyordu. Avazı çıktığı kadar bağılıyor ve yakasından tuttuğu oğlumu okulunun penceresinden aşağıya sarkıtıyordu. “Geberteceğim onu. Hak yerini bulacak. Bunu yanınıza bırakır mıyım sizlerin? Para uğruna öz kızımın hatırasına zarar verir miyim?” diyerek bekleyen polisler kafa tutuyordu. “Ne oldu? Anlatsana” dediğimde eski eşim “Sanırım sizin eski bahçıvan intikam almak istiyor. Göze göz, cana can diye isyan edip tüm okulu ayağa kaldırdı. Polis henüz müdahale etmedi. Bir elinde sizin yalının paslı anahtarları, diğerinde kırık bir Ellipse marka konyak şişesi, oğlumuzu öldürmekle tehdit ediyor” dedi. “Lütfen bir şeyler yap. Kurtar oğlumuzu. Sen ne biçim bir adamsın? Nasıl bir babasın?” diye söylenirken, güçlü bir el sağ omzuma dokundu.

“Lütfen kemerinizi bağlayın, inişe geçiyoruz” diyen hostesti.

Uçak alçalmaya başladığında uyanmıştım. “Çok şükür kâbusmuş” dedim içimden. Olan bitene epeyce şaşırdım. Çok inandırıcıydı. Gerçek gibiydi ancak değildi. O an yanımda birisi olsun ve ben ona yaşadığım korku ve heyecanı anlatayım istedim. İçimi döküp bu kâbustan kurtulmayı arzu ettim. Beni kim dinlerdi ki? Kim beni anlayabilirdi? Zaten rüyalarını bir başkasına anlatırsan onların yorumları, çözümleme şekillerini gerçek kılması için şeytanın eline de koz verirsin. Bunu yapmaya hiç niyetim yoktu. Rüveyı bana seçip veren o değil miydi? Nasıl kafamın içine girmiş ve bu rüyayı görmemi sağlamıştı? Beni yolumdan çıkarmak istediği belliydi. Yapmam gerekenin ne olduğunu biliyor ve doğruluğundan emin olmama rağmen her tür tahriki deneyip beni yoldan çıkarmaya çalışıyordu. Ona izin vermeye niyetim yoktu. Şeytanın varlığının ve ne yapmaya çalıştığının

farkındaydım. Onu ele geçirmiştim... İnsanoğlu omnipotent¹ olduğunu unuttuğundan beri aklı korkuyu yarattı ve bunu da sürekli kişinin aleyhine kullanıyor. Korkularım hortlamış, rüyamda başıma gelmişti. Allah adını aynı cümle içinde küfür veya bedduayla birlikte kullandığında şeytanın güç kazandığını biliyordum. “Şeytan görsün yüzünü” dedim, anlamadı. “Aynaya bak da kendinle yüzleş” dedim. Anlamazdan geldi. Bu yüzden “Allah’tan bulasın” dedim içimden. Mesajım doğru yere ulaşmıştı çünkü sesi kısılmıştı. Avını ele geçirdiğini düşünen, kükreyen aslan aç bir yavru kediye dönmüştü. Gülümsedim kendi kendime. Bir gören olsa deli derdi kesin. Fakat şeytanı susturmayı başarmıştım. Kazanıp güçlenmiştim. “Allah Tek, Allah Büyük” diye zikretmeye başladım.

Adresin yazılı olduğu kâğıdı taksi şoförüne uzattım. Etrafı seyretmeye koyuldum. Aklım fırıldak gibi çalışıyordu. Fikirler kafamın içinde koşuştururken halen beni neyin beklediğini bilmiyordum. Başıma ne geleceğinden emin değildim. Bilinmezin içine girmek üzereydim. Amacım acılarına bir son vermektir. Suçum her neyse bedelini öğrenmek ve ödemek istiyordum. Tüm vücudumu garip bir duygu kapladı. Önceden tanımadığım korku ile heyecan arası bir şeydi. Hava sıcak olmasına rağmen ürperti ile titreme karşıma bir hissi tadıyordum. Dönüş seçeneğim yoktu. Korkup geri gitmek söz konusu değildi. Hayatımın tamamı, hatırladığım tüm detaylarıyla, aklımdan hızla geçerken ben uyanıktım. Camdan dışarı bakarken dışarısını değil camda kendi suratımın yansımasını izliyordum. Düşüncedeydim. Ne arabada ne o günün içinde ne de kendimdeydim. Uyandığımı düşünüyordum. Bir başka boyuttaydım kesinlikle. Hayatı kont-

1. Sonsuz evrensel güce sahip olmak.

rol edemeyeceğimi anladığım durumun içindeydim. Oluşuna bırakmıştım kendimi. Varoluşun akışına. Düşünmekten çıkıp, teslim olmuşum olacaklara. Olması gereken olacaktı nasılsa. Bunu bir bilen vardı bir de öğrenecek olan. Biri sen diğeri ben.

Önünde ufak bahçesi olan eve yaklaştığımızda duaya sığınmıştım. “Ey gönlümden geçeni bilen yüce Rabb’im. Ben buraya gelmek istedim ve Sen buna izin verdin. Ağzımdan çıkacak sözcüklere Sen karar ver. Hakkımda olması gereken her neyse hayırlısıdır. Bana güç ver ve beni yalnız bırakma ne olursun” deyip taksiden indim. Bu ne cüret, bu ne cesaret diyen ses kafamın içinde beni yemeye başlamıştı. Olası tüm kötü senaryolar kafamdan birbiri ardına film şeridi gibi geçerken ahşap kapının üzerindeki zili çalıp beklemeye başladım. Birine can vermek için sabırsızlanmanın ne olduğunu o kısa süre içinde anladım. Her şey anlamını yitirdi. Ben yüzleşmeye gelmişim. Kendimle yüzleşip sonucunu kabul etmek için bu yoldaydım.

Kapıyı aksakallı bir dede açtı. Görüntüsü bilge bir dede-yi andırıyordu. Duraksadım. Hatta bir adım geri bile atmış olabilirdim. Bacaklarım istem dışı beni ondan ve bu evden uzak tutmak istiyordu. Baktım... Gözler aynı gözler, bakışları yumuşak ve sevgi doluydu. Yüzü nur saçıyordu adamın. “Can?” diye sordu tereddüt ederek. “İhsan Abi” dedim ve sarıldık. Kenetlendik demek daha uygundu. Hiç bitmesin istedim, bana sarılması durmasın istedim. O anın içinde kalıp yok olmayı arzuladım. Sevgi ve şefkati bu kadar yoğun hissetmeyeli çok uzun zaman olmuştu. Nitekim ilk bırakan o değil, ben olmuşum. Dışarıdan gelen kuru gürültünün yerini ıslak suskunluk alıvermişti. Gözyaşlarım içime akarken rahmetin sonunda beni bulduğunu hissediyordum. Konuş-

madıklarımız, yaşanıp paylaşılmayanlar, söylenmesi gerek-
kip susulan ve maziye gömülen anılarla birlikte bambaşka
bir ben duruyordu karşısında. Ne söyleyecektim? Sözler na-
sıl ağzıma düşecekti? Teslim oldum. Kendimi, akıl, beden
ve ruhumu varoluşa bıraktım. Evren bana hâkimdi. Ben bir
hiçtim. Hiçten öte yoktum. Hatta ha var ha yoktum.

Ayakkabılarımı kapının önüne bırakıp içeri girdim. Otuz
yaşlarında Meyra'ya çok benzeyen iki kız salonda oturur-
ken beni karşılamak üzere ayağa kalktılar. “Hoş geldiniz”
diyerek beni yuvalarına buyur ettiler. Uyumakta olan iki be-
bek bir de on yaşlarında çocuğu fark ettim. Evin içi tanıdık
yemek kokusuyla kaplıydı. Yuva doğduğun yerdir derlerse
inanmayın, doyduğun yerdir. Bahsi geçen karın doyması
değildir elbet... Hanife Teyze çıkageldi. İhsan Abi'nin beni
sıcak karşılaması sonrası Hanife Teyze'nin elini öptüm. El
öpmek alışkanlığım yoktu. Kendi annemin veya babamın
dahi ellerini bir kez olsun öpmemişimdir. Bu bana öğretil-
memişti. Saygıdan, yaşından, utancımından öptüm sanıyo-
rum...

Bol şekerli Türk kahvemi Hanife Teyze kadar iyi ya-
panına denk gelmedim. İhsan Abi'yle baş başa konuşmak
istiyordum. Neden bilmiyorum... Eşi, kızlar ve çocukların
önünde küçük düşmekten çekiniyordum sanırım. Benim de-
ğil şeytanın bunu istediğini anladığımda konuya girdim. Hal
hatır sordum. Okulumdan, doktorluğumdan, anne ve baba-
mın kazasından, evliliğimden söz ettik. Onlar da konuştular.
Bizim evden çıkar çıkmaz birkaç sene yas tuttuktan son-
ra ikizleri olmuş. Karşımda oturan Beren ve Berra, İhsan
Abi'nin kızlarıymış. Çocuklarıyla birlikte birkaç saatliğine
uğramışlardı. Bana denk gelmeleri gerekiyordu demek.

İhsan Abi kızlarına, “Siz şimdi bizi biraz yalnız bırakın.

Bizim baş başa konuşacaklarımız var” dediğinde kibarca kalktılar. Hem iyi hem de kötü hissettim kendimi, nedenini bilmiyorum. Bilmek, bulmak da istemediğimden emindim.

Konuyu, olan biteni tüm çıplaklığıyla önlerine serdim. Yeri geldi gözlerim doldu, yeri geldi üzüldüm fakat çoğu zaman ağladım. Pişmandım, suçluydum ve tövbe etmeye gelmiştim... Sadece yeni doğan bir bebek bu kadar maske ve kılıflarından arınmış haldedir diye düşündüm. Sessizlik oldu. Gözyaşları bitmek bilmedi... Yine sustuk. Yüreklerde yangınlar vardı. Biliyordum ki hiçbir eylemin sonunda ke-sinlik yoktur. İhsan Abi’nin ağzına bakıyor, çıkacak sözleri merakla bekliyorduk.

“Cana can, göze göz, dişe diş, ancak kim hayır için bu hakkından vazgeçerse, geçmiş günahlarının bir kısmına kefarete olacaktır. Ben bana zulmedenler için dua ederim. Beni düşman göreni de dost gibi severim” dediğinde oturduğum yerden kalktım ve dizlerimin üstüne yere çöktüm. Söyleyecek pek bir şey kalmamıştı. Hiçbir şey yoktu... Bir insanın bir başka insanın ayağına kapanması nasıl bir histir tahmin edemezsiniz. Hayatımı onun eline teslim etmiş, af diliyordum. Ağlıyordum, ne fayda ederdi? Bu kadar büyük ve yüce bir adamın karşısında ben çöptüm, çöpten de öte bir pisliktim. Ben ayaklar altında ezilmeye mahkûmdum. Yanıma gelip “Ölenle ölünmez. Neye yarar?” dedi. Titremeye başladım. “Olması gereken oldu Can” diye devam edince daha da kötü hissetmeye başladım kendimi. O anda canımı almak istese veya bana fikrim sorulsa vermeye, feda etmeye hazırdım. Cana can, Can’a can, Can’ın canı...

“İyilik ile kötülüğü aynı kefeye koyma” deyip duraksadı. “Hatta sen iyisi mi kötülüğü kendinden uzak tut. Ancak o zaman anlarsın ki düşman sandığın bile dostundur” diye

devam etti. “Karşımdaki kişi kötülük yapmaktan vazgeçmeyense ben neden iyilik yapmaktan vazgeçeyim?” dediğinde erenlerden olduğunu anlamamak için aptal olmak lazımdı. O sırlara vâkıftı. Anlam veremedim, aklım almadı. Kin, nefret ve öfke dolu bir tepki beklerken iman dolu biriyle karşılaştığım için mutlu olmak yerine boşluğa düştüm. Bir adam bu kadar yüce ve büyük, bir insan bu kadar iyi olabilir miydi? Gerçek ile hayal birbirine girdiğinde hangisini yaşadığını, hakikaten deneyimlediğini karıştırırsın. Aklın o ana kadar kaydı yoktur ve sen afallarsın. Boşluk o boşluktur. Ve ben içindeydım. Canımı almasını beklediğim, hatta umduğum bu baba, beni azat ediyordu. Ben hürdüm fakat kendimi iyi hissetmiyordum. “Affedin beni ne olur” dedim cılız çıkan sesimle. “Biz çoktan affettik” dediler.

Kitabın birinde okumuştum. Adam suçsuz yere senelerce hapis yatmış, sonra hak yerini bulup serbest kaldığında bir boşluğa düşmüş, ne yapacağını bulamıyordu. Onu anımsadım birden. Ardından savaş sonrası yüzlerce insanın ölüm kamplarının kapıları açılmış ve özgürlükleri onlara bahşedilmişken onların içeride kaldıklarını okuduğum satırları anımsadım. İnsan ya cehennem azabına dayanmayı öğreniyor veya iyi bir şeyleri hak etmediğini düşünüyor. Bu olan biten de bana iyi gelmemiştir. Ben acı çekmek, ceza almak, dayak yemek, küfür işitmek istiyordum. İçten içe bunu arzuluyordum. Ağlamak, itiraf ve tövbe etmek neye yaramıştı? Ben kendimi iyi hissetmiyordum. Ben halen yeterince iyi değildim, olamamıştım. Baksanıza benden iyiler vardı. İyi olmak göreceli değilmiş. Bunu iyi olan insan bilir. Bir insana yapılacak en büyük kötülük zaten ona sürekli iyilik yapmak değil midir? Anlamış, görmüş, öğrenmiştim.

Sevginin ne demek olduğunu bir kez daha deneyimle-

miştım. Şahsen tanımadığım, ancak tanınmış, meşhur veya önemli birini sevdiğimi zannedebilirim, hayranlık duyabilirim, duruşuna, düşünce veya davranışlarını sevebilirim, bu, o kişide kendimi veya olmak istediğim kişiyi görüyor olmamdır. Sevgi değildir. Birini sevmek ondan karşılık olarak beni sevmesini beklemekten de ötedir. Bunu bekleyen olursam ben sevmiyor, sevilme isteyen oluyorum. Sevgiyi aramak ile birini sevmek arasında büyük fark var. Ben sevgiyi dışarıdan araysam eğer, kendimi sevmiyor olmalıyım demektir. Halbuki “seni seviyorum” tek kelimedir. Çünkü seni de sevmem beni de sevmem O’nu da seviyor olmam aslen aynı şeydir. Sevginin yolları vardır ancak şekli şemali fark etmiyor. Her halükârda ilahidir. Sevgi bölündükçe artan bir olgudur, azalmaz. Kaynak bendedir. Her kimi seversem seveyim sevgi Tek’tir o yüzden sevgiyi ifade etme şekli de Bir’dır. Seviyorum ya da sevmiyorum. Birincisinde kimi veya neyi sevdiğin önemli değildir. Çünkü kimi sevsem içinde Sen varsın. Sen kimi seversen de içinde O var. İkincisinde ise her kim veya neyi sevmiyorsan aslında kendini sevmeyensin! Bakıp da gördüğünü sandığın her neyse kendinden bunu bilen, tanıyansındır. Sevmek için sevginin kendisine dönüşmek, sevgiyle dolmak, sevginin kendisi olmak gerekiyor.

Allah kimseleri sevgisiz bırakmasın. Sevgiyi depolamak, saklamak mümkün olsa ben yapmaz mıydım? İçimi ısıtan, elimi uzattığımda yıldızlara dokunabileceğimi hissettiren mutluluğu yanıma alıp birlikte götürmenin bir yolu olsa ben bulmaz mıydım? İnsan karanlıkta yalnız olduğu gibi ışığın altında da yok olabilir. Yalnızlığın ne demek olduğunu bilen bilir. Sizi ısıtan kişiler yerine güneşten medet umduğunuz hiç oldu mu? Ben nelerden geçtim bilir misiniz?

Sevmeyi bilmiyorsan eğer nasıl kamaşsın gözlerin ay ve yıldızların parlaklığından? Sevmeyi bilmiyorsan eğer nasıl ısıtsın güneş içini? Sevmeyi bilmiyorsan eğer nasıl duyursun deniz sana hışırtısını? Sevmeyi bilmiyorsan eğer nasıl yaksın ateş ellerini? Sevmeyi bilmiyorsan eğer nasıl dolsun hava nefesine? Sevmeyi bilmiyorsan eğer, ruhun nasıl varlık gösterebilir? Sevmeyi bilmiyorsan eğer, artık karanlıkta görülme-
yen sigara dumanı keyfine varmaya çalışan kişiye dönüşürsün. Zorlarsın olmaz. Yalvarır yakarırsın seni bulmaz. Etrafım sevenlerimle doluyken ben düşüncede kalıp, mutluluk beni bulmuyor diye yıllar yılı sitem ettim. Ardından gizlice dua etti yüreğim, tüm sancılı kalpler gibi... O durumda anladım ki, ben yaşamadan ölmüş fakat yeniden ölüp toprak olacaktım.

Ölüp ölüp dirildim. Ölü kalmalıydım. İhsan Abi ve Hanife Teyze'nin önünde, ayağa kalkacak gücü kendimde bulamadım. Kendimden nefret ettim. İnsanlığımdan, insan olmaktan utandım. Ölmek, yerin dibine girmek istedim. Olmadı. Bana babacan elini uzatıp beni ayağa kaldırdı. Her zamanki sıcak nefesiyle bana evladı gibi sarıldı. "Neden bu kadar uzun bir süre bekledin, keşke daha önce bizi bulsaydın. Geldi geçti vesselam. Toprağı bol olsun. Allah rahmet eylesin" dedi. "İşin en zor tarafına geldin Can. Sorgulama, yargı ve infaz kolay kısımdı. Şimdi kendini affetmek zamanıdır" deyip durdu. Ben de durdum. Zaman durdu... Ne olduğunu anlamadım.

Eninde sonunda hepimiz bir aileyiz, kayıp bir aile, kaybolmuş bir kavim hatta aranan bir kabile...

SONSÖZ

Hayatımı pek çoğunuz gibi hafızadan ve beynin içinde olan kayıtlardan yaşadığıma şahit oluyorum. Akıl inanılmaz güçlü bir başvuru merkezi. Bana her şeyi yaptıran o ve devamlı olan bitenden şikâyet eden de benim. Sanki olumsuz şeyleri düşünen ben değilim de bir başkası... Ben izin versem de vermesem de kafamın içine fikirler ve hisler kaydoluyor. Sonra bunları hatırlayarak davranış haline geçiriyorum. En önemli konuysa unutmak ya da unutmak için bir çaba göstermek durumu. O yüzden iyisi mi hatırla... Kim olduğunu, ne olduğunu, nereden geldiğini anımsa. Şu anda nerede olduğunu bilmezsen gideceğin yeri de bulamazsın. Ve yarın vardığın yerden geriye baktığında bugün olduğun yeri göreceksin. Ona göre hareket et. Unutma ve unutturma. Hatırla ve hatırlat. Kim ne derse desin sen ne olduğunu bilensin.

Sürekli şikâyet eder bir haldeyiz, şükredecek o kadar çok şey varken. En önemli açıklamaysa “insanız ne olsun” demek. Yani insan olmak özellik değil özürdür zihniyetine sığınmak. Kulağımda güçlü bir ses “Sebepsiz yere ağlarsan, Ben sana ağlamam için yeterince sebep veririm” diye yankılanıyor. Her gün bu ses benimle konuşuyor ve bana elimde olanları görmem için bir hatırlatmada bulunuyor. Ben ne mi yapıyorum? Her gün bunu unutan kişi rolünü üstleniyorum.

Ne O ne ben pes ediyoruz. Öğrenmek ne kadar da zor değil mi? Anlayabilmek ne kadar da çok çaba gerektiriyor. Anladığını algılayıp değerlendirmek de bir başka ikilem. Benim algıladığım seninkiyle aynı değil. Onun bunun anlaması bana bir şey ifade etmiyor. Ve hayat bu şekilde devam ediyor. Bizler de böyle yaşamayı sürdürüyoruz. Ne ben senden, ne sen benden öğrenmeden ilerlediğimizi zannedip yer ve zaman işgal ediyoruz. Eski nesiller geldi gitti, şimdiki nesil burada hayatı deneyimliyor ve gelecek nesillere bir şey bırakamayacak. Bıraktığını sandıklarını anlayan olmayacak. Anladığını düşünenlerse algılamakta zorluk çekecekler. Halbuki tamir edilecek bir dünyamız var. Hayat da bu işte! Kişiye özel...

“Ağzımız deniz gibi şarkılarla dolu olsa bile,

Dilimizin ucunda çok sayıda deniz dalgası gibi coşku dolu sözler olsa bile,

Dudaklarımızdan gökyüzünün genişliğinde övgüler çıksa bile,

Gözlerimiz güneş ve ay gibi ışıldasa bile,

Ellerimizi gökyüzündeki kartallar gibi geniş açsak bile,

Ve ayaklarımız bir geyik gibi çabuk hareket etse bile,

Sana yeterince teşekkür edemeyiz Allah'ım.”¹

Her birimiz kadınlıktan anneliğe, erkeklikten babalığa geçerken kendi anne ve babamıza dönüşüyoruz. Onlar gibi davranıp onlar gibi düşünüyoruz. Bir an bile durup onlarda onaylamadığımız hususlara dikkat edip, bunları yapmaktan vazgeçersek değişimi yakalayacağız. Aksi halde aynı davranıp, eşinde kendi anne veya babasını arayan ve mutluluğu yakalayamayan kabile üyelerinden biri olacağız... Erkek evleneceği kadında annesini arar farkında

1. *Sidur Kol Yaakov* kitabı, sayfa 540'tan alıntıdır.

olmadan, kadın da evleneceği erkekte babasını bulduğunu sanır... Benim babam gibi olmam elbette beklenen bir şeydir ancak ben ondan da iyi olmalı, onun hatalarını yeni bir nesle taşımamalı, eşimden annem gibi olmasını beklememeliyim. Aynı şekilde eşim annesinde gördüğü hataları tekrar etmemeli ve onun babası gibi olmamı düşlememelidir. Aksi halde kısırdöngü sürü hayatına dur diyen olmayacak!

Birine bir iyilik yaptığımı zannedip karşımdakinin bunu yanlış anladığına pek çok kez tanık oldum hayatımda. Aynı şekilde doğru davrandığımı düşündüğüm birçok sefer de karşımdaki kişi bunu farklı algıladı. Yani iyi ve kötülük bile izafi olabiliyor. Bunların teraziye nasıl konulacağı ve tartılacağına kararını kim verecek acaba? Merci Tek. Her şey her an değişebilir ve değişiyor. Değişim zaman içinde olur ancak Allah zamanın dışında olduğundan değişmeyendir. Gerçek mutlaktır, değişmez. Bakıp görmemek, işitip duymamaktansa, kimi zaman kör kimi zaman da sağır olmakta fayda yok mudur? Doğrular ve inançlar seni gerçeğe götürecek yollar olabilir ancak değişkendir. Sabit değildir; gerekse değişmeyendir.

Kafa kova gibidir. Kovayı ara sıra boşaltmazsan içini yeniden doldurmazsın. Yaşı genç olanların hafıza kayıtları azdır ancak ileriye dönük planları uzundur. Yaşını almışlarınsa kayıtları çoktur, gelecek planları kısadır. Zaman görecelidir. Kimine çabuk geçerken kimine farkındalığı verir. Görmeyi öğrenmezsen, işitmeyi de bilemezsin, sadece kendi kafanın içinde bekleyen düşünceleri duyarsın. Yalnız O, benim akıl ve yüreğimden ne geçtiğini her zaman bilendir. Ne yapıyorsam yapayım, niyetimin ne olduğunu gören, duyan, bilendir O.

Vazifem olabileceğim en iyi insan haline gelmektir. Bu vesileyle anladım ki bir insan gerçekten iç huzuruna ulaşmışsa bunu bir başkası onun elinden alamaz. O mutludur, huzurludur. Olmuştur. Artık oluşumdur... Sır içten içe mutluyum diyebilmekte. Kafanda huzur olunca sen nereye gidersen git huzur seninle birlikte gelir. Hatta bir yere gitmene bile gerek kalmaz, tüm cennetler ayakların altına serilir. Zorla, zorbalık ve hileyle insanlara arzu ettiğim her şeyi yaptırmak yerine benden duacı olmaları için gayret sarf ediyorum. Ağzımdan mutluluk şarkısı tane tane dökülüyor. Hayat sözleri sürekli değişen bir şarkıdır; şakımayı bilene. Şarkı söylemek çözme ve çözümleme halidir. Her şarkıda Seni buluyorum demektir. Başıma gelen anlam yükleyemediğim ufak tefek onlarca hatta yüzlerce olay bir yere varıp her şeyin aniden anlam kazanması durumudur. Bir şeyleri anlamaya başladığımda ben şarkı söylüyorum. O zaman sadece kendimi dinliyorum.

Hayat dediğin, kimi zaman olan biteni algılayamadan, kimi zaman da anlam yükleyemeden yaşanıyor. Bilinçaltının bildiği, bilincin henüz kavrayamadığı bu âlemde var gel sen de biraz oyalan. Kızma, kızdırma, kırma kimseyi geçersanılısa. Her şey geçiyor ve unutuluyor. Sen de gelecek, gidecek ve unutulacaksın. Aksini düşünüp inanma; tuzaklara düşmeden yaşa. Gerçekten yaşayabiliyorsan hayatı, “vay be” dedirt insana...

Babamın babası, dedem ve onun babası, onların da dedesinin dedesi, atalarımın babalarına yanıtlar için baktığımda, sonunda Âdem’e uzandı tüm soru ve sorgulamalarım. Benim hayatımın en önemli bölümünde bana yol gösteren annem ve babam vardı. Sığınacağım kalem, derdimi dinleyip hiçbir menfaat gütmenden bana yardım edecek iki insan

vardı. Ya Âdem'in kimi vardı? O kime sığınacak, kimden bu sevgi ve yardımı görecekti? Kimdi onun hem anne hem de babası? Cevabı bulmam uzun sürmedi. İçimdeydi.

Anlamamakta ısrar ettiğimiz konu, birini sevdiğimiz zaman aslında o kişide kendimizi bulduğumuzdandır. Seni, sendeki beni bulduğum için sevenim. En baştan kendini seven olsaydım, seni de aramaz, sende de kendimi bulmazdım. Karşılıksız ve sürekli olan tek sevgi Allah'ın kullarına olan sevgisidir. Aslında kayıp değiliz; kendisini başkalarında arayanlarız. Kendini kendinde bulan kişi zaten kaybolmaz. Her arayan da kendine ulaşmaz ancak ulaşip bulmak illa aramakla olacaktır. Yola çıkarken ne aradığını bilerek koyulmazsan aramadıklarınla da karşılaşır, kimin ne için orada bulunduğunu anlamakla azar azar tükenirsin. Arayış, uyanış yolu, karanlık, yön levhaları siliktir. Bu yolda ilk defa yürüyen körlerden farkın olmayacak bilesin.

Herkes kendi doğru bildiği gerçeği yaşar. Mutlak Gerçeği anlamaya çalıştıkça anlam yüklüyorum ve benden uzaklaşıyor. Gerçek, gece karanlığında saklı olan kalpteki sırdır. Fakat delilerin gerçeği hayal midir? Onların gördüğünü ben göremeyensem neden onlar deli ben akıllıyım? Hayvanlar da kızıl ötesini görebiliyorsa, niçin deli sayılmıyorlar? Ben kendi gördüğüm gerçeği kabullenenim. Senin veya onun bunun değil... Gerçek kavramı sadece bir alt gerçeğe göre sonuç bir üst gerçek içinse sebep oluşturur. Tekâmül budur. Son yoktur, Mutlak vardır.

Hayatı anlaşılır biri olmak için mi, anlamak için mi yaşıyoruz? Yanıtını düşünmekte fayda var. Bana yapmam gerekenler emredilmiş zaten. Hayat yaşanacak bir lükstür taşınacak yük değil.

Emirlerin ilki barizdir: “Ben Allah’ım” der ikinci ise “Sen değilsin!” Bu bilgiyi anlamak, kabul etmek, kabullenmek neden zor gelir acaba? Çünkü sen “Bana” hizmet edersin ondan. Kendine çalışan, kendini düşünen, kendisi için düşünen o yüzden. Halbuki seni düşünen Birisi zaten var. Senin için hesabı kitabı yapmış, filmini hazırlamış, senaryon belli. Tek yapman gereken rolünü oynamak, tercihen iyi bir şekilde oynayıp hayat ödül veya madalyanı almak! Tek kişiye gitmiyor, işin ilginç yanı da bu. Herkese yetecek kadar ödül var. Hepimizin almak potansiyeli de mevcut. Bu daha başlangıçta bize verilmiş; karar da bizim, hayat da.

Girdiğin her yolda, yaptığın her işte, aldığın her kararda O’nu gözet. O Işık’ı Oluşturan ve karanlığı Yaratan’dır. O’nu tanı ve O’nu bil. O sevginin olduğu her yerdedir. Sevgi ilahidir aşk Allah’tır. Korkuyu sevgiye, düşmanı dosta, günahı sevaba dönüştürmek için vakit azaldı. Bir şeylerden bir şeyler yaratmak zamanı şimdidir. Bu elimizde gelir. Yoktan var etmek bizim işimiz değildir.

Allah, başı ve sonu bilendir. Onun katında zaman yoktur. Öğreti kitabında bizlere aktardıklarında ne bir eksik ne de fazla bir harf vardır, her kelimeninse yeri ayrı ve sağlamdır. Olanları anlamayıp yorumlayamayan bizleriz. Her nesildeki insan ya anlamıyor ya anlam yükleyemiyor veya anlamak işine gelmiyor çünkü akla hizmet edip, aklın tuzaklarına düşmek kolayına kaçıyor. Öz’ümüz aynı, bizler Bir’iz ancak nafile. Kelimelere takılı kaldık, anlamlarıyla kısıtlandık ve birbirimizi anlamaktan uzaklaştık... Ortak yönlerimize bakıp dost olup birleşmek yerine farklılıkları abartıp düşmanlara dönüşüyoruz. Uyanmak vakti ne zaman? Saat çalıyor işiten yok mu? Bir bilgiyi taşın üzerine yazdığında o taşın üstünde kalır; bilgiyi taşa oyduğundaysa taşın bir parçası olur. Bizler

de bilgiyi alarak üzerimizde tutarız ancak kullanıp, paylaşp aktarmakla parçamız haline getiririz. Ağızlar konuşur, akıl düşünür, yürek hisseder ancak ruhlar sohbettedirler. Ruhun cevaplarını bulmak onu sağaltmaktır.

İnsanlık ve dünyanın gidişatını beğenmeyenlerdenseniz bu konuda ne yapıyorsunuz bir bakın. Kendinize dönün. Başkasına ne yapacağını söylemek en kolaydır. Ben şahsen artık en uç noktadayım. Geriye kalan en son iyi insan aranıyor ve bulunamıyorsa, bu kişi insanlığın kurtulması için tek çözümse o kişi neden ben veya sen olmayalım? Sürüden çıkma vakti ne zamandır?

Engel ve sorunlar ilerlemek içindir yavaşlamak için değil. Sorun yoksa, hareket yoksa dolayısıyla da hayat yoktur... Birlik halinden uzaklaşmanın, bunun farkındalığını anlamamanın sebebi kötülüğün araya girmesindendir. Saf, temiz ve arınmış olan kişide, ben ve O ortadan kalkar. Mekân, zaman ve ben yok olsak veya yoksak, ben nerede olduğumu hiçbir zaman bilemeyecek miyim sanıyorsunuz?

Hayatımın tekrara sarmasına izin vermediğim bu dönemde zamanı yavaşlatıp uzatmaya başladım. An denilen süreç saniye hatta saliselerden oluşuyor. Yeri gelince zamanı durdurmayı bile beceriyorum. Yaşlarım doluyor. Her günüm dolu dolu geçiyor. Kendime yola çıktım. Gidiyorum... Su, toprak, hava ve Işık ile. Bunun yanında yazdıklarımın bazen tekrara dönüştüğüne şahit oluyorum. Maksat hem önemini vurgulamak hem de kendime hatırlatmak. Malum “kendi” yazdığımı sandıklarımı bile okuyor, ben de öğreniyorum...

“Adonai Ehad uşmo Ehad.”² “La ilahe illallah.”³

2. İbranice, Allah Tek’tir, O’nun adı Tek’tir.

3. Arapça, ilahlar yoktur, yalnız Allah vardır.